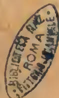

6
3-6
53
6
2 E
18

MATTHAEI DEVARII LIBER

DE GRAECAE LINGVAE PARTICVLIS.

AD ALEXANDRVM FARNESIVM CARDINALEM S. R. E. VICECANCELLARIVM.

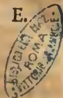

ROMÆ,

Apud Franciscum Zannettum. M.D.LXXXVIII.

PERMISSV SVPERIORVM.

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI ALEXANDRO FARNESIO CARDINALI S. R. E. VICECANCELLARIO.

ATTHAEVS Deuarius auunculus meus, Cardinalis amplissime, multos quidem libros reliquit octo ac viginti annis a se conscriptos, quo tempore in tuorum numero familiarium ad supremum vsque vitæ diem (quæ tua fuit erga illum humanitas) domi tuæ versatus est. Ex quibus ego libris hunc potissimum, quem de Græcæ linguæ particulis inscripsit, iampridem statueram in lucem edere. quamquam diuturna & accurata Græcorum librorum tractatione illud erat facile consecutus; vt quis esset Græcarum particularum vsus, quæ vis ac notio, non modo ipse perspiceret ac teneret; verum alijs quoque tradere posset, deque illarum natura facillime disputare. Huc accedit, quod viri docti permulti, & Græcæ linguæ peritissimi non semel me cohortati sunt, vt hoc opus in hominum aspectum lucemque proferrem, quod non exiguam censerent vtilitatem ad omnes manaturam, qui aut Græce loqui vel scribere aliquando velint, aut certe scriptores Græcos cupiant legendo non primoribus tantum labris (vt dicitur) degustare, verum etiam penitus introspicere: cum ex vna plerumque particula loci cuiuspiam sententia pendeat vniuersa. Nemo enim adhuc vno volumine comprehendit, quæcumque ad eam rem illustrandam & explicandam pertinent; nemo distincte atque disposite: nemo certa ratione ac via de illis egit: nemo certe clarius ac facilius harum particularum vim, naturamque persecutus est: quibus tamen peritorum huius linguæ sententia, nihil est pene in Græcorum libris difficilius ad intelligen-

dum, nihil obscurius. Atque inter eos, qui mihi, vt hunc librum ederem, suaserunt, grauissimus in primis auctor fuit Hieronymus Rouerius Cardinalis amplissimus, cuius tantum apud me valet auctoritas, quantum apud omnes valere debet, quibus tanti viri sapientia, probitas, grauitas non sit inaudita. quin etiam eo plus me, vt opinor, mouere debet, quo mihi est eiusdem integritas doctrinaque perspectior fortasse, quam ceteris, quibus cum eo familiariter agere minus contigit. etenim est ille quidem cum grauissimarum disciplinarum iurisque ciuilis ac Pontificij, tum Græcæ linguæ peritia clarus; vt eius nominis fama vix vlli iam pene dicam mortalium esse possit obscura: idem tamen ita me pro sua humanitate atque in Græcam nationem beneuolentia, in suis domesticis esse voluit; vt & mihi iam prope singularem viri sapientiam, & probitatem propius liceat intueri, & magnum in primis apud me pondus Cardinalis optimi ac sapientissimi debeat habere sententia. Quare cum fructus vberes ex hoc libello percipi posse viri doctissimi atque grauissimi arbitrarentur; illud mei muneris esse maxime videbatur, vt & auunculi nomen, quoad eius fieri posset, immortalitati commendarem, & Græcæ linguæ perdiscendæ subsidia eiusdem studiosis hominibus sine inuidia proderem. Verum vt hoc pietatis officium ad hoc vsque tempus differrem, multa me res propemodum coëgerunt. Primum enim cum decem fere ipsos extremos ætatis annos idem auunculus meus aduersa valetudine conflictaretur assidue, me Romam Corcyra paucis ante mensibus, quam e vita discederet, eo consilio reuocarat, vt ipsi cum in alijs libris tum in hoc potissimum describendo ac disponendo præsto essem, nisi vita ipsum antea defecisset. Cum enim id maxime ageret, ac tibi adhuc fideliter, Pater amplissime, nauaret pro viribus operam, septuaginta natus annos diem suum obijt, præclaris, vt initio dicebam, relictis ingenij doctrinæque monimentis. ex quibus hæc ipsa de Græcæ linguæ particulis eruditissima disputatio in varias dispersa schedulas, fuit cum a me diligentius colligenda, & ad certam quamdam reuocanda methodum ac viam; tum à viris doctis atque prudentibus accurate per otium recognoscenda. Deinde vero exiguis facultatibus auunculo relictis, non dum licuit efficere, quod optabam, neque vero liceat hoc tempore, nisi tua mihi benignitas, Princeps illustrissime, subueniat: quam in operibus egregijs & in ijs præsertim subleuandis adhibere soles, qui te sedulo fideliterque coluerint. in quibus quoniam iure potest Matthæus Deuarius numerari; cum tibi sit is diuturna tot annorum consuetudine penitus cognitus atque perspectus: tui ipsius testimonio grauissimo fretus pauca quædam hoc loco percensere non dubitabo; quibus eiusdem virtus, atque doctrina testata & consi-

gnata

gnata posteris relinquatur; quippe qui ætatem semper in studijs rerum honestissimarum cum laude traduxerit. Natus est igitur Matthæus Corcyræ honesta Deuariorum familia ex ijs, quæ Latinum ritum in Christiana religione sectantur. Cum vix annum octauum ageret, Romam a Ioanne Lascari perductus est, viro Græcarum litterarum, Latinarumq. scientia nobili, quo tempore idem Lascaris Leonis decimi Pontificis Maximi iussu ex varijs Orientis locis ingenuos pueros delegerat, ex quibus tum primum est Græcum Romæ Collegium, quam scholam Græcam nuncupabant, ad montis Quirinalis radices institutum: cuius quidem extat adhuc in Sophoclem scholiorum monimentum, quæ ex illo Collegio prodierunt. ibi igitur Deuarius a tanto doctore, summa docentis atque discentis cura litteris Græcis eruditus, obscura quæque ac recondita eius linguæ mysteria ita celeriter arripuit; vt ipse deinde per se ex veteribus Græcis oratoribus, historicis, poetis, philosophis tamquam ex fontibus omnem hauserit non modo linguæ cognitionem atque verborum, verum etiam rerum scientiam pulcherrimarum. Quare, cum iam illius doctrina celebraretur, a Nicolao Rodulpho Cardinali accersitus domum humanissime receptus est: apud quem per illud tempus ita multi varijs disciplinarum generibus instructissimi florebant (ex Græcis quidem Constantinus Rallius, Nicolaus Soffiano, Christophorus Condoleus, Deuarij condiscipuli & contubernales: ex Latinis vero atque Italis Nicolaus Maiorana, idemq. postea Malfectæ delectus Episcopus, Franciscus Priscianensis, Donatus Giannottus, Pater Leonardus Malaspina, Matthæus Herculanus, Petrus Crassus, qui est Episcopus creatus deinde Viterbij) vt eius Cardinalis domus iure, quoddam sapientiæ domiciliũ appellari potuisse videatur. Mei porro auunculi opera Rodulphus in Græcis potissimum explicandis auctoribus vtebatur, quem suæ quoque bibliothecæ peramplæ & copiosæ præfecerat. Ergo Deuarius quindecim annis quibus superstes Rodulphus Cardinalis fuit, Indicem vberrimum in Eusthathium Homeri interpretem confecit, qui adhuc extat à Paulo III fe. re. editus, auo tuo, Cardinalis amplissime; qui quanti semper fecerit viros doctos ac sapientes tum alijs rebus permultis aperte satis ostendit, tum vel hac vna non obscure significauit; cum vel propter illum ipsum a Deuario susceptum Indicis conficiendi laborem, menstruam illi pensionem assignarit, quam eidem postea, quoad viueret, Pius Quartus attribuit: eumq. Vaticanæ bibliothecæ primum Græcorum codicum instituit Correctorem: in qua nimirum eiusdem apparent monimenta præclara in descriptis libris ab illius bibliothecæ librarijs, ab ipso vero non sine magno celeberrimæ bibliothecæ ornamento correctis. Vita functo Rodulpho, Camillus Columna M. Antonium filium hodie Cardinalem, & quidem

hoc

hoc dignitatis honorisq. gradu dignissimum, Deuario Græcis litteris tradidit imbuendum: cum quo Matthæus triennio partim Romæ, partim studiorum grauiorum caussa Pisis ita versatus est, vt ab eo & in honore haberetur, & vnice diligeretur. Verum cum is Patauium profectus esset ad philosophiæ spatium decurrendum, essetq Deuario, ne suo muneri librorum corrigendorum deesset, Romæ remanendum; a te, Cardinalis amplissime, accitus est, & benignissime semper pro summa tua facilitate humanitateq. tractatus. In tua igitur honestissima domo ætatem reliquã Deuarius traduxit: cum præclare secum agi putaret, quod se et principis amplissimi patrocinium nactum esse, & in celeberrimorum virorum numerum videret adscriptum, qui doctrinis essent omnibus exculti, quibus tuam domum semper ornatam esse voluisti, quæ tamen eos vicissim non minus ornaret, quam ab ipsis ornaretur. Vbi enim nisi domi tuæ, Pater amplissime (vt a Poetica incipiam facultate) velut in Pindo aliquo monte vel Parnaßo Franciscus Maria Molza, Laurentius Gambarus, Bernardus Cappellus, alijq. permulti poetæ nostra ætate præstantissimi floruerunt? Vbi vmquam plures, quam domi tuæ, aut eloquentiæ laude, aut variarum, pulcherrimarumq. rerum cognitione præstantes? Ex quibus si Romulum Amasæum, Annibalem Carum, Carolum Gualteruccium, Fuluium Vrsinum (cuius mentio nobis erit alias infra non sine laude ipsi debita facienda) Guidum Lolgium, Antonium Aelium Episcopum deinde Polensem, alterum item Antonium Aelium Mirandulanum, qui Casertæ item est postea præfectus Episcopus, Ioannem Baptistam Posseuinum, Hieronymum Mercurialem nostra ætate medicum celeberrimum: si vel hos inquam (vt cæteros quamplurimos taceam) proferre velim, nemo, vt opinor, erit, cui fuerit horum eruditio, vel consuetudine familiari perspecta, vel etiam fama ipsa, & auditione cognita, qui mendacij nos posit vel temeritatis accusare. Quid? non ne vt ex equo Troiano fortissimi viri, ita è domo tua, quæ semper doctrinarum omnium etiam diuinarum seminarium quoddam fuit, non modo Episcopi permulti, hoc est Ecclesiæ orthodoxæ pastores; verum etiam Cardinales nonnulli, hoc est Reip. Christianæ lumina, & summi etiã Pontifices prodiere? quorsum ego Marcellum Ceruinum hoc loco nominem? qui ob insignem virtutis & sapientiæ laudem ad supremum sacerdotium est euectus: qui cum diu tecum olim familiariterq. vixisset, grauissimo tuo testimonio, vt par est, non sua, a qua longissime aberat, ambitione; virtutum suarum quasi gradibus ad sacros ac summos honores ascendit: quem tamen videtur Deus ostendere potius mortalibus voluisse, quam dare; quippe qui paucis diebus fuerit in Apostolico illo fastigio superstes, vt & illum tanto honore dignissimum, & nos tanto pastore

non

nō satis fortaße dignos esse declararet. Omitto Bernardinum Maffaeum, & Ardinghellium Cardinales, qui illud purpuræ decus e domo tua retulerunt, quod illorum merita postulabant. Ioannes Antonius Facchinettus, qui cum primum Romam venit, in tuorum numero domesticorum cum summa laude versatus est: inde Tridentino Concilio interfuit, tum Venetias a Pio V. missus legationem summa cum dignitate obiit: deinde à Gregorio XIII. Cardinalis creatus est: vel vnus potest esse huius rei testis idoneus, qui nunc in hoc sacrosancto Patrum Collegio magno apud omnes est in honore, ob legum humanarum ac diuinarum scientiam: quibus potissimum fultus præsidijs, multa & grauissima onera pro dignitate sustinet in Ecclesia sancta pro viribus subleuanda. Verum ne in hac re longius digrediar, quam aut leges epistolæ patiantur, aut vires meæ ferre possint, ad institutam de auunculo meo narrationem reuertamur. Is ergo domi tuæ Tridentinum Concilium & catechismum Pij Quinti iussu in Græcum ex Latino conuertit, Florentinum Conciliū tum primum Græce editū emendauit. Longum esset alias præterea eius lucubrationes atque opera persequi. Quid? epigrāmata Græca quam multa, quam eleganter, ornateq. conscripsit? ex quibus non nulla, quibus Farnesia familia fere celebratur, in hoc volumen inserenda existimaui; vt & quantum illius in te familiamq. tuam studium fuerit, facile intelligatur: & Farnesiæ familiæ nomen etsi per se satis ornatum, quo hic etiam libellus ornatur, vicissim tamen, quantum est in nobis, his quoque versibus illustretur. Equidem aliquot ante annis sub Gregorio Pont. Max. Tridentinum Concilium typis excudendum curaui, quod (vt modo dicebam) auunculus meus Græce conuerterat, antea tamen, eodem iubente Pontifice, recognitum, & cum Latino collatum exemplo tum a Gulielmo Sirleto Cardinali nostra ætate religionis ac doctrinæ laude præstanti, tum a Fuluio Vrsino familiari tuo, quem paulo ante honoris caussa nominauimus: viro cum splendore generis, tum eruditione ac Latinarum Græcarumque litterarum cognitione præclaro: is ita suam in ea re operam nauauit egregiam, vt & quod amicitia illi summa cum auunculo meo intercesserat, & quod ambo simul coniunctissime vixerant, non maiorem adhibere diligentiam (si viueret) auctor ipse potuerit. Reliquum est, vt & catechismus, & alia nonnulla auunculi opuscula describantur, & viris doctis recognoscenda tradantur. quod ipse eiusdē Fuluij Vrsini, aliorumq. ope, Deo bene iuuante, præstare conabor. quæ deinde tuo dicata nomini libenter sinam in manus hominum peruenire, quemadmodum hæc iam disputatio de particulis prodit, auctoritatis tuæ fulta præsidio; atque ita prodit, vt cum eidem Fuluio Vrsino tuiq. studiosissimo, tum Sirleto ipsi Cardinali vehementer probata sit, eademq.

a M.

A non lauda-ta modo sed etiam dili-genteracu-

a M. Antonio Mureto paulo ante, quam e vita discederet, accurateque recognita. de cuius viri doctrina, eloquentia, Græcæ Latinæq. linguæ scientia quid attinet dicere? cum inter omnes, qui recte sentiunt, vt puto, conueniat, eum eruditione, dicendi facultate, Græcarumq. litterarum laude nostra ætate pares fortasse (vt leuiter dicam) paucissimos, superiorem certe habuisse neminem? Iam vero sicut mei auunculi consilium illud erat, vt Concilium summo Pontifici dedicaretur, quod ipsi esset illud negotium a summo Pontifice datum; ita hoc opusculum de particulis, quippe proprium fœtum ac suum, tui splendore nominis illustrari cupiebat; nempe cuius domus, vt ante dixi, semper doctis viris, ac sapientibus patuit: quorum voces te iam inde a pueritia vsque adeo delectarũt, vt cum illorum sermonibus, atque ingenij tui præstantia animique uirtute magnas tibi opes paraueris prudentiæ, consilij, grauitatis; te nunc in sacro patrum amplissimorum Collegio principem locum tenere: teq. vnum vni Pontifici maximo secundum esse iure lætemur: te denique (si humano res tanta pendenda iudicio sit) illo ipso loco, quo nullus est in terris celsior, esse dignissimum arbitremur. Ergo dum tuo patrocinio, Cardinalis amplissime atque optime, tutum esse libellum hunc, atque ornatum volo; simul, credo, auctoris videbor obsequi voluntati, & mihi ipse quoque aliqua ex parte satisfacere, qui non minus profiteor me amplitudinis tuæ studiosum esse cultorem, quam vel auunculus fuerit, vel quam a me auunculum coli, obseruariq. par sit. Quare tui quondam clientis & familiaris primitias hilari vultu ac libenti (vt soles) animo accipere ne graueris, meq. ipsum Matthæi Deuarij sororis filium in tua esse tutela, obsecro, patiaris: vt dum simul auunculi memoriam conseruas, meumq. hoc erga te studium, & qualecumque officium minime contemnis; si forte me vires in hac ipsa re præstanda deficiant; tu me pro tua summa humanitate ac benignitate sustentes. Vale.

Illustriss. ac Reuerendiss. Dominationis tuæ

Deditissimus, & humillimus seruus

Petrus Deuarius.

ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΔΕΒΑΡΗ
ΕΙΣ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥΣ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

ΡΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΔΕΛΦΩΝ ΦΑΡΝΕΣΙΩΝ.

Δὶς δύο τίκτ᾽ ἄνακας Ἱερωνύμη, ὡς τετόρων δὴ
Κόσμων. τέτταρας εἷς οὐ χάδεν ἠέλιος.

ΠΕΡΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ.

Πᾶς τις Ἀλεξάνδροιο δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἀθρεῶν, μηδέ ποιοῦ ἄλλον ἐπιστάμενος,
Ἄξιον ἂν φαίη βασιληΐδος ἔμμεναι ἀρχῆς·
Κεδνὴ γ᾽ εὔξαιτ᾽ αὖ φῦναι ὁμοιότερος.
Οἵτινες οὖ ἀρετὰς δεδαήμεθα τοῖο ἄνακτος,
Ἔνδικά μιν σεβόμεσθ᾽ ἶσα μάκαρσι θεοῖς.

Τῷ αὐτῷ βιβλίον αὐτῷ δωρούμενος.

Εἴ τι λόγοι, μουσέων τε πόνος, πόλεμόνδε κίοντι;
Δεῖγμ᾽ ὅτι καὶ μουσέων ἄξιον ἠδὲ λόγων,
Ἔσσεται ἔργον ἄρηος, ὅπερ πυκινόφρονι βουλῇ
Ἐνρῖκος βασιλεὺς Φαρνεσίου τελέσει.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, ΚΑΙ ΕΝΡΙΚΩ τῷ βασιλεῖ συμμαχοῦντος.

Θησεὺς οὐδὲν ἄνευ κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος
Ὡς λόγος ἀρχαῖος, πρίν ποτ᾽ ἔρεξε μέγα.
Καὶ νῦν Φαρνεσίοιο νόῳ βουλῇ τε καὶ ἀλκῇ,
Ἐνρῖκος βασιλεὺς πίσυνος, ἀπτερέως
Κόσμου λυμαντῆρα, πέλωρ κακὸν ἀργαλέοντα,
Εἴρξει. καὶ δυσμὰς εἰς δνοφερὰς πελάσει.

Φαρησίων μέγα κῦδος Ἀλέξανδρ᾽, οὐκ ἀνεχοίμην
Ὧν περ ἔχω παρὰ σεῦ, μηδὲν ἀμειβόμενος.
Τῷ, καίπερ σέο κῦδος ἀγακλυτὸν ἐς τόσον ἤρθη,
Ὥστ᾽ αἰθερικτὸν ἔμεν ῥήσεσιν ὑμνοπόλων,
Ἔμπης οὐ θεμιτόν μοι, ὅτ᾽ οὐ κατὰ μοῖραν ὑπάρχει,
Τοὔνεκα καὶ χέεσθαι μηδ᾽ ὀλίγως ἐνέπειν.
Κοινὰ μὲν οὖν πολλοῖσι λάχες, κράτος ἠδὲ καὶ ἀρχάς,
Πλοῦτόν τ᾽ εὐφυΐην τ᾽, εὐγενίην τ᾽ ἐρατήν.
Πᾶσι μὲν εὐκτὰ βροτοῖς, ἅγ᾽ ἑκὼν οὐκ ἄν τις ἕλοιτο,
Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τύχης κείμεν᾽ ὑπ᾽ ἀστασίῃ.
Τοὔνεκεν ὧν λάχες, ἀλλ᾽ ἐκτήσαο πολλὸν ἀμείνω.
Ἠθῶν κόσμον ἅπαντ᾽, εὐμαθίην τε λόγων.
Ἔξοχα δ᾽ ὧν τέλος ἐστί, θεῷ ἐναλίγκιον ἄνδρα
Ἐκτελέειν, πρακτῶν τ᾽ ἴδμονα τοῦδε βίου.
Ὧν, εἰ μὴ νέμεσίς τι θεῶν τὸν ἔχοντα κολούσῃ,
Οὔτε βίη μερόπων, οὔτε τύχης ἀφέλοι.
Ταῦτ᾽ οὖν ἀθανάτοις σε φίλον θνητοῖσί τ᾽ ἀγαστόν,
Ἄξιον ἠδ᾽ αἴνων τεῦξαν ἀπειρεσίων.
Οὐχ ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔχω φράσαι, οὔτι ὀνοστὸς
Ὡς δυνάμ᾽ ἐκτίνων χρεῖος ὀφειλόμενον.
Τῷ, νῦν προφρονέως τηρέω τάδε· εἰσόκεν αὖθις
Δαίμονος εὐμενίῃ, κρεῖττον ἔχω παρέχειν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΕΞΟΡΙΣΤΩ ΕΠΙ ΙΟΥΛΙΟΥ Γ'.
παράκλησις.

Κῆν με τῆς συγγενέος δαίμων ἐρατῆς ἀπέρυκε
    Νῦν γε συνηθείης Φαρίεσσ' ἀποπέμποντα,
Οὐ διὰ τοῦτ' ἐμέθεν γνώμην καὶ θυμὸν ἐρύξει
    Τοῦ μήσ' ἐνδικέως ἶσα θεοῖσι σέβειν.
Τοὔνεκα νῦν μοι ἔπεισι σέθεν περὶ ταῦτα φατίζειν·
    Ἀργαλέον περ ἐὸν χεῖν φάτιν ἐσσομένων.
Πρῶτα μὲν οὔτι σε δηρὸν ἀποπλάγξεσθαι ὀΐω
    Οὔτε φίλης πάτρης οὔτ' ἐρατῶν κτεάνων·
Ον ῥά τε γὰρ φιλέει θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἐπὶ δηρὸν
    Κεῖνος ἀνὴρ ἐχέοι αὖ ποτε δυσμορίην.
Οὐδὲ μὲν ἠελίοιο περίδρομος ἠδὲ σελήνης
    Οὔτε νόος μερόπων δὴν κατὰ ταυτὸ μένει.
Τῷ ῥ' οἵσ' ἀπεκρεύσαντο πάρος κακὰ μηχανόωντες
    Αἶψά τις ἐκ τούτων σεῦ ὕπερ ἀντιδ' ἔλοι.
Καὶ τότ' ἔπειτα βίην ἀναλήψεαι ἣν πρὶν ἔχεσκες
    Δυσμενέων θεόθεν σεῦ καταβαλλομένων.
Ἔνθεν ἀνακτορίης ἐπιβήσεαι· ἧ ἔνι Πάππος
    Πρόδρομος ἔπλε σέθεν, κλεινὰ θέμεθλα βαλών.
Καὶ τότε μοι μέμνησο κλεηδόνος ἣν σοι ἐγὼ νῦν
    Σὺν θεῷ δ' εἰρήσθω, οὐκ ἄλλην ἐνέπω.
Τόφρα δὲ κηδόμενός περ ἀνάσχεο μηδ' ἀπόειπε
    Αἰεὶ ταῖς ἀγαθαῖς ἐλπίσι θαλπόμενος.
Τούς τε κάλως μελέτα πάντας πυκινῶς ἀνασείειν
    Καὶ σὺν Ἀθηναίῃ πάντοτε χεῖρα κίνει.
Οἶδα μὲν οὖν ὅτι νεῖν δόξω δελφῖνα διδάσκειν,
    Ἠδ' αἐτὸν δίεπειν ἐρεσίην πτερύγων.
Ἀλλά γε καὶ παῖδας ποτ' ἐπιτρέχοντας ὁρῶμεν
    Τοὺς σταδιεῖς ἄθλων ἄγχιον ἐρχομένους,
Τούς τε κυβερνήτας μάλα καίρια πολλάκι ναῦται
    Νουθετέουσι νόῳ κίνδυνον ὀσσόμενοι.
Τοὔνεκα μή τι λίην σύ γ' ἐμὴν φαύλιζε ἐφετμὴν
    Καὶ μέγας ὀρθοῖτ' αὖ καὶ ὑπὸ μικροτέρου.

ΕΙΣ ΡΑΥΝΟΥΤΤΙΟΝ ΦΑΡΝΕΣΙΟΝ
τὸν Καρδινάλιν.

Πῶς κ' ἀγέραστον ἄναξ Ραϋνούττε, ᾗ σέ τ' ἄμεμπτος
  Τλαίην σ' ἐξ ἐμέθεν, τοῖον ἐόντα, μεθιέναι;
Ὅς γε τύχης πάρα πολλὰ λαβὼν γέρα, πολλὰ δὲ μᾶλλον
  Ἐκ φύσεως· γενετῆς εἵνεκα λαμπροτάτης,
Εὐφυΐης τε νόου, καὶ σκλέεος ἕξιος ἐσθλῆς,
  Τοῖς δὲ μὲν οὐκ ἀγαπῶν, εὗρες ἀρειότερα.
Κτησάμενος γνώμῃ τε τῇ μελέτῃ τε πόνῳ τε,
  Κόσμον ἅπαντ' ἀρετῶν, καὶ μαθήσεως λόγων.
Ταῦτ' αὖ, πῶς κατὰ μοῖραν ἔχοι βροτὸς ἀντιγεραίρειν,
  Ὄντα τύχης γεράων φέρτερα καὶ φύσεως;
Τῷ, μακαριζέμεναι μᾶλλον πρέπει, ὅς τις ἑαυτοῦ
  Κτήσατο φραδμοσύνῃ τάξιν ἐν ἀθανάτοις.

ΠΑΥΛΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ἀρχιερέως Ἐπιτάφιον.

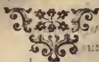
ΠΑΥΛΟΥ Ἀρχιερῆος ὑπέρτατου ἐνθάδε Ῥώμη
  Πατρὶς ἄνακτος ἑοῦ λείψανα νῦν σέβεται.

Α Λ Λ Ω Σ.

Παῦλον Φαρνέσιον τρίτον ἀρχιερῆα μέγιστον
  Ῥώμη πατρὶς, ἄνακτ' ἐνθάδε νῦν σέβεται.

Α Λ Λ Ω Σ.

Παῦλον Φαρνέσιον τρίτον ἀρχιερῆα μέγιστον
  Ῥώμη ἐόν ποτ' ἄνακτ' ἐνθάδε νῦν σέβεται.

ΩΡΑΤΙΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ ἐπιτάφιον.

Τίπτε τόσον δ' ἔσπευσας ἀμείλιχε βάσκανε μοῖρα
Ἐκ βιότου καθελεῖν κύδιμον Ὠράτιον,
Ἤϊθεον θαλερὸν παναώρειον; ἢ τάχ' ἔδεισας
Μήποτε κυδαλίμοις ἔργμασιν ἠδ' ἀρεταῖς,
Ἀθάνατός τε γένοιτ', ἢ δὲ σὴν ὅγε κῆρ' ὑπαλύξει;
Ἀλλὰ γὰρ εἵνεκα τοῦδ' ἤμβροτες οὐκ ὀλίγον.
Ζῶν γὰρ ὅγ', εἰσέτι σοῖο ὑπήγετ' αἰ' ἀστάτῳ αἴσῃ,
Νῦν δὲ θανὼν, καλὴν σφραγῖδ' ἔθηκε βίῳ.
Ταύτην οὔτε χρόνος καθελεῖ ποτὲ, οὔτε σὺ αὐτή.
Τοῖ ὅγε τῶν ἰδίων τέρματ' ἔθηκε πόνων.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΡΑΝΟΥΤΤΙΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ τοῦ Καρδινάλεως.

Ἦν ἄρα κἀν μακάρεσσι παρ' ἀξίαν ὄλβον ἐχόντων
Ἀμφ' ἀγαθοῖς νέμεσις, θέασιν ἔχουσα βίην:
Ἦ ῥά σέ γ' αἰθερόποισιν ἀεξόμενον μέγ' ὄνειαρ,
Εἷλε Ρανούτι' ἄναξ τρόφιμον ἐκ βιότου.
Ἀλλὰ γὰρ εἴ γε δίκῃ μάκαρες διέπουσιν ἅπαντα,
Οὔτις ἂν ἐκπέσοι ὧν ἄξιος ἂν τελέθει.
Τῷ ῥά σὺ μὲν μεγάλοιο θεοῦ παρ' ἀκήρατα δῶρα
Ἐνδικά κεν κομίσαι ἄξια σῶν καμάτων.
Τοῖς δὲ σοῦ αἶθ' οὐ ἀμερθεῖσι ἀνάξια σοῖο συναίμοις
Πήματος ἐκ μεγάλου, ὄλβος ἕποιτο μέγας.
Λοιπὸν ἄναξ θνητοῖς ἐντύξεσι σαῖς ἐπαρήγοις,
Αὐτόθεν, ὄφρ' ἔτι νῦν κόσμος ὄναιτο σέθεν.

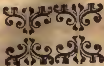
ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ
τὸν Θεολόγον.

Αὐτὸν μέν σε πάλαι Πατὴρ οὐρανόθ', ὄλβιον ἔχει
  Γηθοσύνῃ μακάρων φαιδρὸν ἄγοντα βίον.
Λείψανα σοῦ δὲ λαθόντα πολὺν χρόνον ἀκλεῖ' αὔτως
  Ῥώμῃ ἐν ἠγαθέῃ, λιτὸν ἔχοντα τάφον.
Γρηγόριός σφε Πάπας τρισκαιδέκατος, σοφίην σοῦ
  Καὶ πρὶν ἀγαιόμενος θεσπεσίους τε λόγους,
Ἄρτι δὲ καὶ χαρικοῖς θεόθεν διχθεὶς ἐπίκουρος,
  Καί σφισιν εὐμαθίην πάτριον αὖ κατάγων,
Χώρῳ ἐνὶ ζαθέῳ νηῷ ἵδρυσε κόσμησέν τε,
  Ἔθνεσιν ἑσπερίοις πᾶσι σέβας τελέθειν.
Ἵλαθι δὴ πάτερ ἁγνέ, καὶ εὔχεο θεῖον ἄνακτα
  Γρηγόριον παρὰ σοὶ κ' εἶν μακάρεσσιν ἔχειν.

ΕΙΣ ΙΟΥΛΙΟΝ ΤΟΝ ΜΕΓΙΣΤΟΝ
ἀρχιερέα, ἐπὶ τῇ εὑρέσει τῆς τοῦ Ὁμηρικοῦ
ἀγάλματος κεφαλῆς.

Τίπτε τοσόνδε λαθοῦσαν ὑπὸ χθονὶ Μαιονίδαο
  Τὴν ἱερὰν κεφαλὴν νῦν ἀνέφηνε χρόνος;
Ἦ μέγα δεῖγμα πέλει τόδ' Ἰούλιε, δεῖσθαι ἀοιδοῦ
  Οἷος ὅδ' ἔργα σέθεν κοὐδὲν ἀφαυροτέρου.

Θεῖε πάτερ τὸ τέταρτον ἐν ἀρχιερεῦσι λελογχὼς
Εἵνεκεν εὐσεβίης κλεινὸν ἄκουσμα Πίου,
Εἴτι σοι ἡμετέρων ἀχέων μέλει, ὧν τάχα θείᾳ
Αἴσῃ τὸ Γραικῶν πολλὰ πέπονθε γένος,
Σῶσον, ἐπεὶ δύνασαί γε τὸ δύσμορον, ὡς διὰ πολλὰς
Σφῶν ἀρετὰς προγόνων ἀντίδοσιν παρέχοις.
Τῶν δὲ πολὺ πρότερον μέγα κῆδος ἄπαντα, καὶ τοὺς
Κείνων κυδαλίμοις ἀμφικόμει καμάτοις.
Καὶ σοφίης συνάγων καλὰ λείψανα ὅσα ποθ' Ἑλλὰς
Παλλάδος ἠδὲ Πάλας καρποφόρησε πέδον.
Εἴποτε ταῦτα τύποις γονίμοις καταθεὶς ἐν ἀρούραις,
Οἷς γ' ἐπιλησμοσύνης φάρμακον ἀντίδοτον,
Δεῖξε Προμηθῆος πυκινὸς νόος, αὐτὰρ Ἀθήνης
Ἥφαιστος φραδέως γλύψεν ἐφημοσύναις,
Ὄψε ὑπεξαναδύντ' ἀγαθῆς ἀπὸ πυθμένος αἴης
Ἄρτια καὶ πολλῷ (θαῦμα) φαεινότερα.
Τοῖα δὲ νῦν παρέχων σύγ' ὀνείατα, οἷά τις Ἑρμῆς
Ἀντίδης τε σέβας κἀυτὸς ἔσῃ μερόπων.
Σόν τε κλέος προείπυσον ἐς οὐρανὸν ἀστερόεντα
Ἥξει, καὶ γαίης τέρματα καὶ πελάγους.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Πρὶν μὲν Ἄθων ὤρυξεν ὁ βάρβαρος· ὃν ῥὸ Φιλίππου
Δεύτερον ὑβρίζειν δῆθεν ἀλευόμενος,
Περίκλησιν μεγάλην ἀπανήνατο τέκτονος ἐσθλοῦ
Ἐξ ὄρεος τεύξειν εἰκόν' ὑποσχομένου.
Νῦν δέ τε θερμὰ Πίος, τὰ πρὶν Διοκλητιανεῖο,
Τέξατος ἀρχιερεὺς ὁ κλυτὸς οὐκ Μεδίκων,
Εἰς τόδ' ἐρείπι' ἀμαυρὰ δυσώνυμ' ἀνείδεα τ' ἔμπης,
Φρέγμα βέβηλον ἐόντ' ἐργασίης ἀνόμου,
Ἐς θεομήτερος ἁγνὸν ἁγνῆς ἕδος ἥρμοσε, θείῳ
Κόσμῳ ἀνορθώσας συγνὰ θέμεθλα δόμου.
Δεικνὺς ὅσον θεόθεν κατέχει κράτος· ὃς τὰ βέβηλα
Σύμβολ' ἀπιστείης σεπτὰ τιθεῖ μερόπων.

ΕΙΣ ΜΑΡΚΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ
Κολοῦμναν τὸν Καρδινάλιν.

Εὖ πρεσβύτων λαμπρῶν φῦναι, λαμπρῶς τε τραφῆναι,
Ἀξιέων τε λαχεῖν ἔνδικα σεμνοτάτων·
Καλὰ μὲν ἐκτά τε, Μάρκε· τάδ᾽ ἀθρέα σοί γ᾽ ἐνυπάρχει·
Ἀλλ᾽ ἀρεταῖς ἧττον σαῖς παραβαλλόμενα.
Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀγαστὸς ἔοι, καὶ κύδιμος ὄντως,
Ὃς τὰ μέγιστα φύσει μικρ᾽ ἀπέδειξε νόῳ;

ΕΙΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΠΑΛΕΟΤΤΟΝ
τὸν Καρδινάλιν.

Γάβρειλ ἀθανάτοις ἐπιείκελε, τίς κε κατ᾽ αἶσαν
Σὰς ἀρετὰς εἴποι, τῶν κλέος εὐρὺ πέλει;
Εὐσεβίην, πινυτήν τε, σαοφροσύνην, σοφίην τε,
Δρηστοσύνην τ᾽ ἔργων, ἠδ᾽ ἐπίλειπε λόγοι;
Ἀνθ᾽ ὧν ἅ σε κλέος θηεύμενον ἤδεα θνητόν,
Κἀυτὸς ὑπὲρ πάντων ἔσχον ἴσως τι λέγειν.
Νῦν δ᾽ ἐπεὶ (εὖγε) σὺ πάντα θεοῦ ἐς κῦδος ἀνάπτεις,
Ἐς τί βροτὸς πονέοιτ᾽ ἀμφ᾽ ἃ μέμηλε θεῷ;

ΕΙΣ ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΚΑΡΑΦΟΝ
τὸν Καρδινάλιν.

Ἀθανάτοις πολὺ θεῖσι, διοτρεφὲς αἷμα λαχόντος,
Εὖχος ἀείμνηστον τῆς Καράφων γενεῆς,
Θυμαίνω ὅτι Καρράφαν ἀπόφωλιος ὄχλος
Κικλήσκει σε, δέον κλῆσιν ἔχειν Καράφης.
Οὐδὲ γὰρ ἡ φιάλη κλυτὸν ὔμμιν οὔνομ᾽ ἔδωκεν,
Ἀλλὰ κάρης γεραρῆς ἠγάθεόν τε φάος.

ΒΙΚΕΝΤΙΩ ΛΑΟΥΡΩ ΤΩ ΚΑΡΔΙΝΑΛΕΙ.

Οὐ στιβαρὸν σύμπηγμα μελῶν, οὔτ᾽ ἄρα σθένος ἥβης
  Οὐ γλαφυρὴ σκελέων σύνθετος ἁρμονίη,
Οὔτε τύχης δῶρα, οὐκ εὐγενίης φάος ἐσθλὸν,
  Οὔτε τι τῶν ἐκτὸς τῶν συναπολλυμένων
Ἀνθρώποιο φυλὴν λογικοῦ ζώοιο καθιστᾷ,
  Οὔτε τις ἀνθρώπου δῶρατ᾽ ἐπωνυμίην
Ἐκ τουτέων· πολλοὶ γὰρ ἀπόπροθεν εἰσὶ νόοι,
  Τοῖ νοεροὶ λεγόμεσθ᾽ ἄνθρωποι ἐπιχθόνιοι·
Ὃς οὖν πλεῖστα νόῳ δύναται νοέειν φρονέειν τε,
  Οὗτος ἄρ᾽ ἀνθρώπου ἔξοχα εἶδος ἔχει.
Τίς δὲ πλέον πέπνυτ᾽ ἠδὲ φρονεῖ, ἢ ὃς ἑαυτοῦ
  Τῆς νοερᾶς ψυχῆς πλεῖστα προνοίαν ἔχει;
Τοῦτο Λάουρε φέριστε μέγ᾽ ἔξοχον ἔργον ἔχων σὺ
  Ἐνδίχ᾽ ὑπὲρ θνητοὺς ἄνδρας ἔμμεν δοκέοις.

ΕΙΣ ΞΥΣΤΟΝ Ε'. ΑΚΡΟΝ
ἀρχιερέα.

Καὶ σοφίῃ Ξύστε πρέμος ὢν γε σὺ, κάρτεΐ τ' ἄκρος,
Καὶ μεγαλοφροσύνῃ τῇ περὶ σέθεν προφέρων·
Οὔποθ' ὑπεπλαίης ὑπολίζονα δόξαν ἕξεσθαι
Ἐν κομιδῇ μουσέων καὶ σοφίης τροφίμων·
Οἷς θεόθεν μὲν ἀεὶ τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ,
Τῇ δὲ τύχης κακίῃ λυγρὸν ἔχουσι βίον.
Ἀλλ' Ἄνα μουσοπόλων μέγα κήδεο, ὡς γὰρ ἔπειτα
Σὸν γένος εὐφρανέεις δηθὰ κλεϊζόμενος.
Πέτρου Δεβαρῆ.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.
ΕΙΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΝ ΡΩΒΕΡΟΝ
τὸν Καρδινάλιν.

Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένος ἔξοχα πάντων
Γνώριμος εὐσεβίης ἔργμασιν ἠδὲ λόγοις·
Καὶ πρὶν ἅτε χρυσὸς μὲν ἐλάμπεο Ῥώβερε ἥρως
Εἰς σὲ σοφῶν πάντων ὄμματ' ἐφελκόμενος.
Χοίνικος ὡς δ' οὐδεὶς πυρσόν γ' ὑπένερθε πυκάζει
Ἀλλ' ἐπὶ λαμπτῆρος πᾶσι τιθεῖ φαέθειν·
Τὼς σὺ ἄναξ συνάγων σοφίης καλὰ λείψανα πάντα,
Φέγγος ἔφυς μερόπων φραδμοσύνῃσι νόου.
Ἦ νύ σε τοῖον ἔφηνε μέγας θεὸς, ὄφρα τεθ' ὑψοῦ
Χριστοσεβῶν σκοπιῆς στήσῃ ἐπ' ἀκροτάτης.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝΤΥΓΧΑΝΟΝΤΑ ἄδηλον.

Καλὸν ἄτερ νεύρων ἐτύχθη δέμας ἡμιτέλεστον
Δῶμα τ' ἄνευ κονίης, ναῦς ἄηλος ἔη,
Καὶ βαλάνων χατέουσα πύλη, καὶ ἄδεσμος ἅμαξα,
Καὶ ζῶον τηλέθει αὐχένος ἀμέτοχον.
Τοὔνεκα τήνδε δέχου βίβλον φιλόμουσε φιλέλλην
Παλλαδίης γλώττης εἰ φρένας εἷλεν ἔρως.
Ἑλλαδικῆς δώσει κονίης σοι νεῦρα, καὶ ἥλους,
Καὶ δεσμοὺς φράττων, καὐχένα, καὶ βαλάνους.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Γόρδιον ἄστυ Φρυγῶν πολυχρύσου ἅρμα τυράννου
Εἶχεν χρυσπλαδίοις ἐλλεδανοῖσι δεθέν.
Οἱ δέ γε μαντοσυνῶν εὖ εἰδότες ἅρμα λύοντα
Τάξεσθαι φρυγίης φάσκον ἀνακτορίης.
Τοῖος ἐν ἑλλαίνων διαλέκτῳ γρῖφος ἐτύχθη
Δύσλυτος, εἴδησίς γ' ἑλλαδικῶν μελέδων·
Ταῖς εἰδὼς, Κέκροπος γλώττης ἐπιδείξεται οἷος
Γλώττης νικώσης ὄγκον ἀνακτορεῶν.
Φέρτατος ἡλικέων Δεβαρῆς μέγα κῦδος Ἀθηνῶν,
Τόνδε τὸν ἀργαλέον γρῖφον ἔλυσε μόνος.
Σοὶ δ' ὄλβου σφετέρου ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρων,
Ἀργαλέον γρῖφον δείξατο τόνδε λύειν.
Μάνθανε, καὶ λῦσον, καὶ ὄλβου τύγχανε τοῦδε,
Τόν τε φίλει μεγάλων ἔξοχα κοιρανιῶν.

IOSEPHI CASTALIONIS.

EX *Atticis oris in Vrbem Romuli*
Secum camænas qui reduxit Atticas;
Apudque magni Cardinalem nominis
Secum lepores collocauit Atticos;
FARNESI in ædes Deuaris reuertitur;
Refert lepores atque rursus Atticos.

THOMÆ MANCINI.

ALME *Castalidum pater Sororum;*
Vatum præsidium, decusque; sacri
Splendor purpurei nitens Senatus;
Vrbis gloria, spes & vnica Orbis
FARNESI; nitidum tibi libellum,
Quem iam Deuarius disertus ille,
Ille Deuarius tuus perennis
Seruulus pepigit, nepósque Petrus
Offert ex animo, precor, benignè
Sumas. id meruit, puto, libellus
Cultus, vndique, dulcis, eruditus.
Sin minus; pietas, id, in te, amorque
Auctoris meruit; meretque grata
Donantis, dubio procul, voluntas.

EIVSDEM.

QVAE *doctè scripsit, compresserat, aurea Græcæ*
Matthæus linguæ dogmata Deuarius.
At quæ non scripsit, Petrus, prodesse futura
Dum studet ætati, protulit inde nepos.
Debendum vtrique est; sed cui mage, non scio; cum nec,
Vtilius quid sit, promere, vel facere.

MATTHAEI DEVARII PRAEFATIO:

IN TRACTATVM DE GRAECAE LINGVAE PARTICVLIS.

ONSTITVI de Græcæ linguæ vocibus quibusdam agere. quæ tãmetsi rem ipsæ per se nullam fere significant; tamen in aliarum vocum constructione positæ vim aliquam habent, efficacitatemq; seu emphasim, aut certe qualitatem aliam sermoni tribuunt. Cuius naturæ eæ voces sunt, quæ structuræ orationis quasi nexus quidam aliarumque vincula adhibentur; quæque in ea potissimum Orationis parte, quam Græci Grammatici συνδεσμον, Latini cõiunctionem vocant, reponuntur; modique alicuius aut ordinis veluti signa sunt. continuandique aut transeundi, aut interrogandi, aut dubitandi, aut ratiocinandi, aut qualitatem aliam referendi vim habent. Exempli causa γε & ἂν particulæ nihil per se significant; sed tamen in aliarum vocum constructionem receptæ, γε quidem diminuendi quasique coërcendi facultatem habet, vt apud Latinos certe, saltem, & dumtaxat. ἂν vero verbis apposita efficit, vt quod illa alioqui fieri factumue esse significarent, id posse tantum, aut potuisse fieri significent. Vt si dicas, ἔγραψα ἄν, non ponis te scripsisse, sed potuisse scribere. Idque munus voces huiusmodi præstant, aut per se sin-

gulæ positæ, aut aliæ alijs inter se certa quadam ratione coniunctæ. In qua quidem huiusmodi vocũ coniunctione, si suã vnaquæq; vim notionemque retineat, tunc in constructionis resolutione ad diuersa singulæ referuntur. sin duæ vel tres vnum sensum conficiant, & ita in vnum (vt ita dicam) conspirent: fit vt vnam eius ordinis vocem cæteræ adiuuent, suamq; ipsæ significationem deponant. quo fit vt ex pluribus vocibus nonnunquam simul iunctis sensus fiat nullius vocis proprius earũ quæ positæ sunt, interdũ etiã ab omnibus alienus: vt in ἄλλοτι & ἄλλοτι ἤ demonstrabimus. Nam illud in primis animaduertẽdum est, permagni referre vtrum particulæ duæ vel plures per appositionem quandam, vt ita dicam, aggregentur, in qua singulæ vim suam & significationem retineant; an ad certæ cuiusdam & propriæ notæ constitutionem coniungantur. Quæ enim certas ac proprias notas constituunt, siue duæ sint, siue plures, in vnam significationem coëunt, & (vt dictum est) aut vna, aut omnes suam significationem immutant seu deponunt, vel etiam vnius significationem adiuuant: vt εἰ conditionalis in εἰμὴ exceptiuæ constitutione. Sic in ἄλλως & κᾳταῦτα, idest alioquin, & præsertim, binæ particulæ in qualibet voce in vnum sensum conueniunt: qui neutrius sensum sapit. Eæ vero quæ per appositionem aggregantur, sicut à se inuicem solutæ sunt, ita ex ipsis nihil euadit quod vnum sit: sed ad diuersa singulæ referuntur. quod fit in ἢμὴν ἀλλά, & alijs, de quibus passim in hoc commentario admonebimus. Quod qui non animaduerterunt, plures nobis huius generis vocum formas, quàm ferat earum natura, tradiderunt. Nec solum disiunctas particulas duas vel tres in vnam redegerunt, & vnicum simul omnibus sensum tribuerunt; vt cũ docent ἀλλ' ὅταν, pro antequam & priusquam accipi; sed etiam singulis ac simplicibus fere omnibus multas, æquiuocas etiam & alienas plures quam opus est, significationes tribuerunt. non enim animaduerterunt (vt pauloante di-

te diximus) quænam à se inuicem solutæ, altera alteri ap ponatur, & quæ ad certæ ac propriæ notę constitutionē in vnū conueniant. nec viderunt nō opus esse significationes vnius vocis multiplicare, cum vna eademq; cuiusq; vocis significatio plerunq; esse deprehendatur; si vel id quod deest suppleatur aliunde, ac subintelligatur, vel dictum repetatur, vel forma aliqua locutionis cōmutetur, vel id quod longius progressum est, ad ea quibus iungi debet, referatur. Interest enim vtrū plura voce aliqua significari dicas, an propter diuersas rationes, diuersosq; vt ita dicam, respectus, eandemq; vocē ad plura significata deduci: dum à primaria significatione, licet paulum, non prorsus tamen recedit. cuius distinctionis ignoratio causa fuit, cur plura & diuersa significata omnibus fere his particulis nonnulli tribuerint: etiā illis in quas nulla cadit homonymia. Verbi causa ἀλλὰ particula, cum μιμητικῶς accipitur, licet à sua significatione nonnihil deflectat; aduersatiuam tamen vim nō prorsus amittit: nec idcirco, vt aequiuoca vox habenda est. Nam μιμητικῶς etiam accepta, aduersatur quodammodo positioni alicui: vt in illo vi. Polit. καὶ εἰ μὴ πᾶσι δυνατὸν, ἀλλὰ κατὰ φυλάς: vt suo loco fusius dicetur. Inter aduerbia etiam monosyllaba quædam, vt ναί, νὴ, μά, quæ nihil per se significant, sed modi & affectus, vel alterius qualitatis signa sunt. alia quoq; quæ per se aliquid significant, vt που & ποτὲ: quatenus extra propriam significationem στοχαστικῶς, vel ἀσυστολογικῶς accipiuntur; nec non vt ἤτοι & ὅτι, quatenus ordinis membrorum hypotheticarum argumentationum signa fiunt, & vt vox εἶτα, quatenus emphasim & vim interrogationibus tribuit, & αὐτίκα, quatenus exempli nota fit: ea ratione huiusmodi aduerbia in hoc commentario locum habent. In alijs porro orationis partibus voces quædam inueniuntur, quæ quanquam per se aliquid significant, quia tamen nonnihil à propria significatione deflectunt, earum quas supra diximus vocum ordinem subeunt; modumque aut efficacita-

tem, aut emphasim, aut qualitatē aliam aut ornatum, vel quandam, vt ita dicam, plenitudinem tribuunt orationi. Cuiusmodi est inter nomina relatiuum ὅσον, in ἀμήχανον ὅσον, & ὑπερφυὲς ὅσον, & similibus locutionibus. Et inter participia vox ἔχων. in locutionibus παίζεις ἔχων, & ληρεῖς ἔχων. Inter verba etiā vox ἔστιν: vocibus ὅτε, οὗ, & ὡς præposita, earū significationē adiuuat. in locutionibus ἔστιν ὅτε, ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς. idest aliquādo, alicubi, & aliquomodo, seu quodammodo. Fit enim vt non paucæ voces in quibusdam Orationis partibus, præter propriam significationē aliam quandam vim, & qualitatem ex modo sermonis acquirant: quod (vt dictum est) ἤπου particulæ accidit. quæ cum affirmandi & asseuerandi vim habeat, in argumentis tamen à minori ad maius, vel à maiori ad minus, à sua natiua significatione deflectens, modo multo magis, modo multo minus significat: vt suo loco declarabitur. Nam sicut pleræq; particulæ sermonem afficiunt, modumq; ipsi & qualitatem quandam tribuunt, sic ipsarum nonnullæ ex modo & qualitate sermonis afficiuntur. sunt item aliæ nonnullæ voces eiusmodi naturæ, vt ἐλλειπτικῶς subaudiantur: quas reliquæ Orationis partes, quæ ipsis ad plenitudinem orationis indigent, implicita quadam vi sua referant: compendiumq; & elegantiam orationi adeo affectæ præstent. vt in locutionibus ἐμὴν χάριν, & σὴν χάριν, διὰ præpositio subintelligitur. & in synecdoche ἡ κατὰ. Porro voces etiam aliæ eius naturæ sunt; vt propter defectum aliquem, cum quid est subintelligendum, vel ex superioribus repetēdum, vim suam immutare, vel plura quædam significare videantur. quod his etiam accidit, quæ ad remotiora non ad proxima referuntur. Cum tamen ex suppletione eius quod deest, aut repetitione, vel etiam figuratæ cuiusdam locutionis conuersione (quibus in hoc commentario ad vindicandum cuiusq; particulæ natiuum sensum, veluti quibusdam instrumentis vtar) appareat singulas vnam certam habere notionem, quam perpetuo in Oratione qualibet quadam

ex parte

ex parte retineant. quanquam, vt ſupra dictum eſt, nonnullæ aliquantum à ſua primaria & natiua ſignificatione deflectunt. De quibus omnibus vocum generibus non ut aliquid per ſe nonnullæ ſignificãt, neq; vt de materia Orationis, ſed quatenus alias voces adiuuant, in hoc libro agitur. ex quibus quodnam Orationi commodum accedat, inde perſpicere licet; ſi conſideremus paſſim ex Oratione demptis huiuſmodi vocibus, quam eneruata atque inefficax & diſſoluta futura ſit. Cuius rei argumentum ſumere poterimus in ijs particulis, quas coniũctiones Grammatici dicunt, ſi propoſita ſcriptoris alicuius periodo quapiam, vt Ariſtotelis illa, ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὁρῶμεν κοινωνίαν τινὰ οὖσαν, καὶ πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν. τοῦ γὰρ εἶναι δοκοῦντος ἀγαθοῦ χάριν πάντα πράττουσι πάντες, δῆλον, & reliqua; ex ipſa clauſula ſubtrahantur, & nudæ reliquæ orationis partes proferantur. Cum enim orationis cuiuſq; locutiones certa quadã ratione aliæ ab alia pendeant, ſingulæque in membra quædam diuidantur, ipſaque mẽbra, nimirum antecedens, & conſequens, ſigna quædam comitentur; profecto qui ſignorum huiuſmodi vim atque indicationem ignorat; ne membrorum quidem nexum & ſeriem, totiuſque orationis modum qualitatemq. percipiet. Cumque parum interſit tollatur ne de medio particularum vſus, an non intelligatur, vel ipſæ male adhibeantur & applicentur; non omnino operam perdet qui in his exponendis, quique in intelligendis induſtriam ſtudiumque poſuerit. ſi enim ordinis, & efficacitatis orationis certa ſigna conſtituerimus; fiet vt non opinione ducti ex apparente ſententia locutionis cuique particulæ modo hanc, modo illam ſignificationem tribuamus. quod illis quoque accidit, qui præſumpta opinione de huiuſmodi particularum vi & poteſtate facile iudicant; ſed ex ipſarum etymologia potius & primaria notione, particulæ cuiuſque facultatem & multiplicem vſum perſpiciemus: & quisnam ex ſingulis modus & efficacitas aut alia qualitas

litas singulis locutionibus & earum membris accedat, certa quadam ratione intelligemus. Verum cum ipsæ particulæ omnes præter paucas, nihil commune inter sese habeant, quo altera ab altera pendeat: ita vt vna non possit sine alterius cognitione intelligi, idcirco ✱ singulæ quæque in literarum ordine suas primas literas habent, ita ordine describentur. Illud tamen hoc loco animaduertendum videtur, earum particularum, quas παραπληρωματικὰς vocant, non esse vnum quoddã genus, cuius voces semper solum ad orationis ornatum, & quasi rimarum orationis explementum adhibeantur, sed aliorum fere omnium generum nonnullis vocibus accidere, vt aliquando nihil in locutionibus significent; sed vel ornatus vel metri gratia, præsertim à Poëtis vsurpẽtur. Earum etiam vocum, quæ à propria significatione deflectentes alienam à suo genere vim habere videntur, nonnullæ inter παραπληρωματικὰς collocantur à Grammaticis, vt πȣ, & ποτὲ, & οὖν: cum tamen propriam vim ἀοριστολογικὴν, & στοχαστικὴν habeant: ut in ipsa singularum particularum tractatione dicetur.

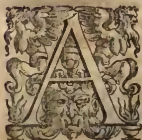
MATTHAEI DEVARII

De Græcæ Linguæ particulis, & alijs quibusdam vocibus, eiusdem nexui & compendiosæ elegantiæ deseruientibus.

DE PARTICVLA ΑΛΛΑ. *Et compositis ex* Ἀλλὰ *&* *ex* Ἄλλο.

CAPVT PRIMVM.

ΛΛΑ coniunctio tam inter copulatiuas, quàm inter aduersatiuas numeratur à Grãmaticis. est enim vi quidẽ & potestate aduersatiua, munere vero & functione instructura orationis copulatiua; quippe quæ sicut complures aliæ, orationem connectit. quare aliquando in ea specie quæ præcipuo nomine copulatiua vocatur reponi potest, cum pro καὶ, vel δὲ, accipitur. Habet autem vim ἐναντιωματικὴν, & διαφορετικήν: idest, aduersatiuam, & differentiæ significatiuam. Quæ quidem facultates ita se habent, vt quæ aduersatiua est, διαφορετικὴ etiam sit: non item semper quæ διαφορετικὴ, etiam aduersatiua. Vis enim διαφορετικὴ constat ipsa per se & princeps est in huius particulæ significatione, quippe quæ ab ἄλλο nomine deducitur. apud Homer. Οδυσ. ά. διαφορετικὴ vis perspicitur in illis carminibus, ὦ πάτερ ἡμέτερε, καὶ λίην κεῖνος ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ.

θρω. ἀλλά μοι ἀμφ' ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ. quaſi diceret, illum quidem miſſum faciamus, ſed ad Vlyſſem cuius cura me angit, tranſeamus. Aduerſatiuam vero vim præ ſe fert hæc particula in ſermonibus in quibus aliquid negantes, aliud ponimus quam quod prius poſitum eſt: Vt, οὐ χῖος, ἀλλὰ κῖος, vel totum quidem cõcedimus, verum negamus qualitatem vel conditionem aliquam. Vt in Epigrammate: τοῦτο τὸ βυβλίδιον εἶχες πάλαι, ἀλλὰ τὸ βῆτα. Οὐκ ἐπιγιγνώσκω, δέλτα γὰρ ἐγράφετο. In hac eadem ſignificatione reſpondet particulæ μὲν, & pro δὲ accipitur. Vt ſiquis dicat, μικρὸν μὲν, ἀλλὰ καλὸν: quod etiam μικρὸν μὲν, καλὸν δὲ, dici poteſt. In quo ſenſu differt à δὲ, quòd hic quidem non ſine μὲν, ἀλλὰ vero plerumque ſine eo dicitur. Cuius exempla paſſim occurrunt apud auctores. Cum itaque talem ſenſum præſeferat, ab ἄλλο nomine, quod διαφορικὸν appellatur, deriuari videtur, eiuſque ſignificationem retinere. per ἀλλὰ namque coniunctionem, ἄλλο, ideſt aliud, ponimus quàm quod ſupra poſitum eſt. Qua ratione fit, vt diſtinguendi ac definiendi vim habeat. Varius autem eſt apud auctores vſus huius particulæ. cuius tamen modi omnes prædictam naturam & originem aliqua ratione redolent. Præcedit enim τοὺς παρακελευστικοὺς λόγους, id eſt hortatorios & ſuaſorios ſermones, vt ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες. Vbi συμπερασματικῶς, & ἀποστατικῶς, pro ὥστε accipitur, & quiddam præter ea quæ poſita ſunt videtur inferre. & tunc pro quare, & quapropter accipitur. Vt apud Virg. quare agite. & in hoc ſignificatu accipitur apud Platonem. VII. νόμων. ἀλλ' ὅστις τοῦ ζῆν ἡμῶν καὶ τοῦ φρονεῖν μάλιστα ἐστὶ κηδεμὼν &c. quamobrem ſiquis &c. Et hac ratione in approbationibus & aſſenſibus recipitur. Vt ἀλλά μοι δοκεῖς καλῶς λέγειν. Sic cum aliquid faciendum proponitur, ἀλλὰ χρὴ τοῦτο πράττειν, aſtipulamur. vt ſæpe apud Platonem. Vbi etiam συμπερασματικῶς, & ἐπιλογικῶς accipitur. vt proxime dictum eſt. Conuenit enim epilogis ὁ ἀλλὰ, quemadmodum etiam ὁ καὶ,

Hippocrates, ἀλλὰ περὶ μὲν ἀδήλων ἐλομένης ἐν ἑτέρῳ λόγῳ γεγράψεται. In consequentia etiam sermonis hanc eandem vim habet. vt apud Aristoph. in Ranis. οὐδὲν ποιεῖς γὰρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας ἀπόδος. nihil agis eo modo quo cœpisti; quare vel propterea latera eius contunde. In qua etiam significatione ὁ ἀλλὰ aduersatiuum sensum aliqua ex parte sapit: cum enim aliquid diximus, eo repudiato, aliud proponimus. Valet etiam per se tantundem quod ἀλλὰ καί. idest, sed etiam: Vt οὐκ ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἔπαθεν. quod per inde valet, ac si dixisset οὐ μόνον ἐκινδύνευσεν, ἀλλὰ καὶ ἔπαθεν non tantum periclitatus, verum etiam passus est. Ponitur etiam pro imo vero, & quin etiam, vel sed potius: Plutarch. in Lycurg. οὐ πόλεως ἡ ἀπαρτὴ πολιτείαν, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητοῦ βίον ἔχουσα: non ciuitatis institutionem, sed potius viri ad virtutem se exercentis, & sapientis vitam ducens. Differt autem ab eo quod approbantis, & consentientis est, eo quòd in illo quidem absolute ponitur, & nullam particulam præcedentem respicit. hic vero ad οὐ negatiuam refertur, vt in proxime citato exemplo, οὐ πόλεως. ἀλλ' ἀνδρός. sic apud eundem in Romulo. εἰ δὲ τοῦτο μὴ λέγεται καλῶς, ἀλλὰ ἐχρῶντο ῥωμαῖοι τότε τῷ ὀνόματι τῆς ταλασίας. Quorum verborũ sensus est, quod si res non ita habet vt quidam asserũt, sed vtebantur Romani Talasiæ nomine: Vbi nõ recte ἀλλὰ particulam pro nam causatiuo accipi docet Lexicographus, vertẽs verba illa, ἀλλ' ἐχρῶντο &c. nam vtebantur. Differt etiam ὁ ἀλλὰ a proxime dicta significatione in superiori illo exemplo, οὐκ ἐκινδύνευσεν ἀλλ' ἔπαθεν. quod illis quidem id quod prius ponitur, continetur in posteriore. qui enim malum aliquod passus est, antequam in illud incideret non longe abfuit ab eo. hoc autem plane est periclitari: continetur itaque prius in posteriore. In hoc autem exẽplo, οὐ πόλεως πολιτείαν ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητοῦ βίον ἔχουσα, id quod posterius est, non refert quod prius est, imo multum ab illo distat, in quo τὸ ἀλλὰ suam propriam & præcipuam vim, idest τὴν διαφορικὴν obtinet. οὐ πόλεως πολιτείαν,

ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητοῦ βίον. negat enim vrbem Spartam, ciuitatis institutionem habuisse; sed hominis sapientis, & ad virtutem se exercentis vitam instituisse contendit. Habet itaque eam vim vt ad ea, quæ posita sunt aliquid addere videatur, vt in exemplo, οὐκ ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἔπαθεν. & multis alijs in locis. In quibus ὁ ἀλλὰ per se idem valet quod ἀλλὰ καί. cũ tamen ad sermonis integritatem requiratur expressio καὶ particulæ, non solum in consequẽtia sermonis, vt in proxime dicto exemplo, sed etiam in principio comprehensionis clausulæ: vt apud Xenophontem, 3. ἀπομνημ. Vbi posteaquam Socrates Antisthenis cuiusdam laudes quasdam exposuit, subiungit: ἀλλὰ καὶ φιλόνεικος Ἀντισθένης ἐστίν. In consequentia vero orationis vtitur τῷ ἀλλὰ, pro ἀλλὰ καὶ etiam Arist. in 3. Politic. πολίτου ἀρετὴν λεκτέον οὐ παντός, οὐδ' ἐλευθέρου μόνον, ἀλλ' ὅσοι τῶν ἔργων εἰσὶν ἀφειμένοι. Quorum verborum sensus est, Non ad omnem ciuẽ pertinebit virtus illa de qua dictum est, neque ad illum, qui solum liber sit, nisi solutus quoque ab omni opere sit: & erit series verborum talis; οὐ δὲ μόνον ἐλευθέρου, ἀλλὰ καὶ ἀφειμένου τῶν ἔργων τῶν ἀναγκαίων. sic apud Plutarchum. οὐ πλούσιοι μόνον εἶναι ἀξιοῦσιν, ἀλλ' εἰ μὴ ἔχουσι. & reliqua. non solum se diuitijs dignos arbitrantur; sed etiam &c. Vbi lexicographus totam vocem ἀλλ' εἰ μὴ, nisi, significare docet. supprimens ἀλλὰ particulæ significationem. Cum tamen in eiusmodi particularum oppositione ipsum ἀλλὰ suam natiuam significationem retineat. nec à sibi appositis particulis naturam suam immutari aut supprimi patiatur. Quemadmodum putat lexicographus, qui immutari quidem ἀλλὰ significationem putat in ἀλλ' ὅταν, & quibusdam alijs, in quibus tamen vis ἀλλὰ particulæ nequaquã immutatur. supprimi autem eiusdem particulæ vim arbitratur in ἀλλ' ἔγωγε. quod, equidem, interpretatur. & in multis alijs aggregatis ἀλλὰ particulæ adiunctarum significationem tribuit. quippe qui ex particulæ alicuius subsecutione putat ἀλλὰ coniunctionis significationem

immu-

immutari. vt cum ἀλλὰ pro, atqui, accipi asserit, si post ἀλλὰ, μᾶλλον δὲ subsequatur: vt apud Demosthenē, ἀλλὰ πολλοῦ μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς δεῖ. quæ lexicographus, atqui longe secus res habet, & imo nihil horū reperietur, latine reddidit. Vbi tamen ἀλλὰ non tam pro, atqui, ἐναντιωματικῶς, quam pro, sed διαφορικῶς accipitur. quippe cum ad præcedentem negationem referatur. est enim integer sensus. οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ. μάλλον δὲ τοῦ παντός. idest, res non ita se habet, sed multum abest, imo vero toto cœlo distat. Multa præterea huic particulæ inepte tribuit lexicographus ex aliarum particularum adiunctione. Quæ operæ pretium est hoc loco recensere, ne Tirones decipiantur. Ac primum quidem quod ait ἀλλὰ per se pro ὅταν accipi adiecta γε particula, se ipse refellit cum dicit ἀλλά γε pro, at certe, atqui, & verumtamen accipi. Deinde quod pro num, & an, vt πότερον, & ἆρα accipiatur. & pro rationali γὰρ, multisque alijs, nulla auctoritate confirmat. Sciendum autem, non ex omnis particulæ adiunctione, ἀλλὰ coniunctionis vim & significationem immutari, sed ex paucarum admodum. qualis est ἢ disiunctiua. ex qua fit ἀλλ' ἢ, quod, nisi, & præterquam significat, de quo infra. Cæterum ἀλλὰ tam sola per se quam νὴ Δία vocibus subiecta obiectionibus conuenit, vt apud latinos particula, at: Aristot. 2. Ethicorum: ἀλλ' ἴσως τοιοῦτος τὶς ἐστιν, ὥστε μὴ ἐπιμεληθῆναι, ἀλλὰ τοῦ τοιοῦτος γενέσθαι αὐτὸς αἴτιος ἀνειμένως ζῶν. Vbi ἀλλὰ, non solum obiectioni, sed etiam responsioni seruit. non aliter quam si in obiectione νὴ Δία vocibus subijceretur. vt apud Demosthenem: νὴ Δί' ἀλλ' ὅπως ἔτυχε ταῦτα τὰ γράμματα ἔστηκε. At enim ipsæ litteræ. cui obiectioni his verbis respondet: ἀλλ' ὅλης οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως, παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἕστηκεν. de quibus suo loco fusius. Non solum autem alternis obiectionibus, sed etiam alternis oppositionibus deseruit apud Aristophanem in Pluto. Χαρ. τί δῆτ' ἂν ἄλλο ὄφελος ἡμῖν ἐνθάδ' ὤν; Ἑρμ. παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με. Χαρ. στροφαῖον, ἀλλ' οὐκ ἔργον ἔστ' οὐδὲν στροφῶν. Ἑρμ.

ἀλλ' ἐμπολαῖον. χαρ. ἀλλὰ πλουτοῦμεν. ἑρμῆς. ἀλλὰ δόλιον. χαρ. δόλιον, ἥκιστά γε. ἑρμῆς. ἀλλ' ἡγεμόνιον. χαρ. ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει. quorum exemplorum prior pars, non minus quam posterior per, at, particulam latine efferretur. ac prior quidē illa vim μειωτικὴν habet. altera autem oppositiuam. Porro obiectiones si cum interrogatione fiant, solet ὁ ἀλλὰ vicissim percontationibus & responsionibus aptari. vt apud Demosthenem: τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτούς, ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν. ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον. ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. In cuius exempli vltima parte τὸ ἀλλὰ priore loco positum, vim habet τοῦ πότερον ἢ ἆρα. in posteriore autem, cum interrogationi respondet, significat, at, vel atqui. Vbi non minus quam alibi aduersatiuam vim præfert. opponit enim aliquid, ex quo infertur remotiō præcedentis propositionis. Xenoph. 2. ἀπομνημ. ἐὰν δέ σου προσκατηγορήσω ἔφη ὅτι διὰ τὸ ἄγασθαι αὐτοῦ, καὶ εὐνοϊκῶς ἔχεις πρὸς αὐτόν. ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ αὐτῷ μοι ἔφη ἐγγίγνεται εὔνοια πρὸς οὓς ἂν ὑπολάβω εὐνοϊκῶς ἔχειν πρὸς ἐμέ. interrogatus enim, nunquid existimaturus esset in se crimen conferri, respondet, imo ego cum aliquem mihi conciliare volo, eam ineo rationem qua me suspicaris ægre laturum. ex quo infert, non eo animo se fore, vt arbitretur, in se crimen conferri, si eo modo concilietur. sic apud Aristophanem in Pluto ἀλλ' ὦ νεανίσκε οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα μισεῖν σε ταύτην. Νε. ἀλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ. idest imo vero plusquam credi possit amo. superaddit enim aliquid negando ea quæ præcesserunt. vt sit sensus; tantum abest vt oderim, vt etiam supra modum amem. Aduersatiuam quoque naturam sapit, cum μειωτικῶς accipitur. ponitur enim ὁ ἀλλὰ, quemadmodum ὁ γὲ, pro saltem; vt apud latinos certe, & at certe. Aristoph. in Nebulis: ἔπειτ' ἐκέλευσ' αὐτὸν ἀλλὰ μυρρίνην λαβόντα, τῶν αἰσχύλου λέξαι τί μοι. & paulo infra, σὺ δ' ἀλλὰ τούτων λέξον τι τῶν νεωτέρων. sic apud Aristotelem 3. Politic. ἡ δὲ βελτίστη πόλις οὐ ποιήσει βάναυσον πολίτην. εἰ δὲ καὶ οὗτος πολίτης, ἀλλὰ πολίτου ἀρετὴν ἣν εἴπομεν λεκτέον οὐ παντός,

οὐδ'-

οὐδ' ἐλευθέρου μόνον &c. quod si ciuis habendus est. certe virtus quam diximus non omnis ciuis erit. In VI. etiam Polit. ἀλλά, pro attamen, & at certe vsus est, καὶ εἰ μὴ πᾶσι δυνατὸν, ἀλλὰ κατὰ φυλάς. Vbi si nomen δυνατὸν repetatur, ἀλλὰ κατὰ φυλὰς δυνατὸν, apparebit in ἀλλὰ vis aduersatiua. Porro μεσωτικῶς acceptum, γε, & οὖν, particulis copulatur ἐκ παραλλήλου. & fit ἀλλάγε. Vt Iliad. primo. ἀλλάγε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον. & ἀλλ' οὖν. quod & ἀλλ' οὖνγε dicitur. quod interruptum vt plurimũ inuenitur apud auctores,¦& idem quod ὅμως, vel ἀλλ' ὅμως significat, idest, tamen, attamen, verumtamen. Isocr. in Panegyr. εἰ δὲ καὶ προεῖπον, ἀλλ' οὖν τούς γε λόγους ὥσπερ χρησμοὺς εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον κατέλιπον. sic Plato in Apolog. ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω κατὰ τὸν σὸν λόγον. Aristot. εἰ καὶ μὴ δι' ἀκριβείας, ἀλλ' οὖν εἰς τύπον δὴ μάθησιν. Isocrates. ἀλλ' οὖν ἐπίσης γε σπουδαίαις ὑπερέχουσιν.

Ἀλλὰ etiam sola exceptiue accipitur, vt ἀλλ' ἤ. ξενοφ. ἀπομνημ. γ'. ἤρετο αὐτὸν εἰ καὶ φορτίον ἔφερε. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη, ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον. Vbi vel μόνον vox supplenda est, vel ipsum ἀλλά pro ἀλλὰ μόνον accipiendum. nam & ipsum ἱμάτιον inter φορτία ducendum est. Dicitur enim ὁ ἀλλὰ interdum ἐλλειπτικῶς, & aliquid præsupponit quod breuitatis gratia omittatur. Quæ causa est cur ἀλλὰ cui aliquid deest ad orationis perfectionem ipsum abundare videatur: vt apud Aristophanem in Nebulis: τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ' ἄν, ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου. Quæ locutio plena esset hoc modo, τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ' ἄν, μὴ ὅτι ἀξίας τινὸς μεγάλης, ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου, non modo non magno aliquo pretio, sed ne ciceris quidem: idest ne cicere quidem vno: quibus verbis vilitatem pellis seniorum ostendit. quos excoriatum iri asserit, si iuuenis ille qui illic loquens inducitur, persuadere posit ab ipsis filijs parentes esse verberandos. Accipitur etiam ἐλλειπτικῶς, licet non abundare videatur. vt cum in eadem fabula inducitur pater metuens obiurgare filium illis verbis: ὦ τί σ' εἴπω. ἀλλ' αὖθις αὖ τυπήσομαι. Vbi deest ad sensus absolutionem, ἀλλ' ἐὰν εἴπω, αὖθις αὖ τυπήσο-

πίσωμαι. Sunt fortaſſe & alij modi quibus huius particulæ vſus continetur: quos diligens obſeruator poterit ex au-ctorum lectione ſibi colligere. Reſtat vt animaduertatur particulam hanc multis alijs præponi, ex quibus nihil prorſus ſignificationi eius accedit, neque demitur, quic-quid opinetur lexicographus. Qui ἀλλ᾽ ἔγωγε duas voces vnica voce, equidem, interpretatur. Inter particulas appo-ſitas ἀλλὰ coniunctioni eſt etiam τοι. vt apud Galenum in primo Methodi. Ἀλλά τοι κἂν κρείττειον γέ τι τ̃ λόγων ἐχέλω σε παρασχέσθαι. Quas voces pro, atqui, & at vero, & certe acci-pi docet Budæus. Et nonnullas alias huiuſmodi appoſitio-nes ſeu adiunctiones. ἀλλὰ particulæ, cum alijs non vt vo-ces in quibus ὁ ἀλλὰ præcedit in ordine conſtructionis, ſed vt formales quaſdam notas deſcribit. & ſignificatio-nem cuique minime conuenientem tribuit. vt cum docet, ἀλλὰ χρὴ, licet ſit & eſto, ſignificare. cum tamen, ſed opor-tet ſignificet, vt ſupra dictum eſt.

Ἀλλ᾽ὅταν.

Ἀλλ᾽ὅταν etiam, antequam, & priuſquam ſignificare do-cet, afferens Plutarchi exemplum, ἰσχάδας δ᾽ οὐκ ἂν ἔφη φαγεῖν ὠνίας κομισθείσας, ἀλλ᾽ ὅταν τὴν φέρουσαν κτήσηται χώραν. In qua locutione vox ἀλλ᾽ ὅταν, εἰμὴ ὅταν ſignificare poſſet, ſi tempus τοῦ φαγεῖν ὠνίας, indicare certum auctor vellet, & non potius τὸ φαγεῖν ὠνίας omnino excludere. id enim ſpe-ctat qui loquitur vt neget ſe venales ficus vnquam come-ſturum, ſed tunc demum ſe comeſturum, quando produ-centem regionem acquiſiuiſſet. & ſic repetendæ erunt vo-ces ἔφη φαγεῖν. vt ſit integra locutio, οὐκ ἔφη φαγεῖν ὠνίας, ἀλ-λ᾽ ὅταν τὴν φέρουσαν κτήσηται χώραν, τότε φάγεσθαι. fallitur autẽ lexicographus ex eo quod putat ἀλλὰ particulæ & ὅταν aduerbij ſubſequentis propriam vtriuſque ſignificatio-nem ſupprimi, & tertium quoddam ex ipſis reſultare. Sic ἀλλ᾽ ὅτι καὶ, verumetiam, & multo magis, docet ſignificare. Budæus quoque ex ἀλλὰ coniunctione quibuſdam alijs

particulis appoſita, formales notas conſtituit. Inter quas ἀλλ᾽ οὐ, & ἀλλ᾽ οὐκ, & ἀλλ᾽ οὐχὶ deſcribit. Quas voces vt ἀλλὰ μὴ, non autem, vel non potius ſignificare docet, afferens exemplum Gregorij, τίς γὰρ ἐγγυητὴς ὅτι μέχρι τὴν θεραπείαν τὸ τέλος, ἀλλ᾽ οὐκ ὀφείλοντας ἡμᾶς τὸ κειμήλιον ὑποδέχεται. Vbi ἀλλὰ copulatiue tunc accipitur pro καὶ, vt ipſemet Budæus interpretatur, & non potius: item pro non etiam accipi docet in illo Gregorij: ἀλλ᾽ οὐκ ὁ μακάριος ἐκεῖνος. non item ſic fecit beatus ille vir. in quo exemplo διαφορικὸν eſt τὸ ἀλλά. Interrogatiue etiã accipi docet in illo Demoſth. ἀλλ᾽ οὐκ ἂν τοῦτο ἡδέως ἐποίει. quod, imo vero non ne ſtatim dicerent? latine reddidit. Et ἀλλ᾽ οὐχὶ pro eodem accipi in illo Demoſthenis: ἀλλ᾽ οὐχὶ σὺ τοιοῦτος. quod, an non tu talis; latine reddidit. Vbi ἀλλὰ non interrogatiua magis quam aduerſatiua eſt. tametſi nonnunquam interrogatiue proferatur. vt apud Ariſtophanem in Pluto: ἀλλ᾽ οὐ λαχοῦσ᾽ ἔτυχες ἐν τῷ γράμματι. Atqui aliud eſt interrogatiue proferri, aliud interrogationis ſignum eſſe. Nam verborum ſecundæ perſonæ tametſi interrogatiue omnes proferri poſſunt, nemo tamen inter ſigna interrogationis ipſas commemoraret. Apud Iſocr. etiam πρὸς Νικοκλ. inuenitur τὸ ἀλλὰ οὐ negationi præpoſitum, μᾶλλον comparatiuo reſpondens. ἀλλὰ μᾶλλον αἰσχύνται συνεῖναι τοῖς συνεξαμαρτάνουσιν, ἀλλ᾽ οὐ τοῖς ὑποτρέχουσι. Vbi videtur ἀλλ᾽ οὐ loco ἢ particulæ ſelectiuæ accipi, cum tamen ἀλλ᾽ οὐ pro καὶ οὐ poſitum ſit. Nam ſi paſsim ſenſum verborum ſequamur, & quæ quadrare poſſent vocabula idem ſignificare dicamus, atque ea quæ recepta ſunt, plena erunt omnia enallages. Non igitur quia in hoc loco Iſocratis ἢ ſelectiuum quadrat ideo ἀλλ᾽ οὐ pro ἢ ſelectiuo accipi dicendum, nec idem cum illo ſignificare. Nec nego ſub ἀλλὰ particula huiuſmodi voces deſcribendas eſſe: ſed non ideo eſſet ἀλλὰ particulæ, & adiunctarum vis & ad diuerſa cuiuſque relatio ſupprimenda. locutiones etiam eſſent explicandæ ſupplendo quod ad orationis abſolutionem deeſt:
Atque

Atque obseruandum in quibus nam ὁ ἀλλὰ, vim natiuam retineat suam: & vbi amittat vel alteret. Quod mox agendum est.

Ἀλλ' ἄρα.

Ἀλλ' ἄρα vox, ex ἀλλὰ & ἄρα constans, exceptiuam vim habet. & pro εἰμὴ, idest, nisi, accipitur. Aristot. 3. Ethic. τὸ δ' ἑκούσιον οὐ πᾶν προαιρετὸν, ἀλλ' ἄρα γε τὸ προβεβουλευμένον. Vbi ἀλλ' ἄρα γε, pro ἀλλὰ μόνον accipi videtur in sensu exceptiuo & limitatiuo, propter γε limitatiuam particulam. dicit enim, non omne spontaneum eligibile esse, sed id tantum cuius consultatio antecessit. Quando autem ἄρα interrogatiuo iungitur, ἀλλὰ particula suam retinet significationem. Ἀλλ' ἄρα enim, sed nunquid significat. & est principium quæstionis seu dubitationis. Quod officium per se etiam præstat ἀλλὰ particula, vt supra dictum est. Aristot. primo Ethic. ἀλλὰ πῶς δὴ λέγεται, οὐ γὰρ ἔοικε τοῖς γε ἀπὸ τύχης ὁμωνύμοις. ἀλλ' ἄρά γε τῷ ἀφ' ἑνὸς εἶναι, ἢ πρὸς ἓν ἅπαντα συντελεῖν; ἢ μᾶλλον κατ' ἀναλογίαν. Galen. lib. 3. de different. pulsuum, τί ποτ' οὖν ἐστιν ὃ βούλεται δηλοῦν ὁ ῥῆτος, εἰ μὴ τὸ τάχος. ἀλλ' ἆρά γε τὸ τάχος τῆς πληγῆς; cuius interrogationis responsionem subiungit: ἀλλ' οὕτω πάλιν ἅμα δυοῖν ἔσται τὸν ὁρισμὸν πεποιημένος.

Ἀλλὰ γάρ.

Ἀλλὰ γὰρ: Obiectionibus conuenit. vt, atqui, apud latinos. ex eoque, at enim, & sed enim, ductum esse videtur. ἀλλὰ γὰρ φησί τις, at enim dicet aliquis. Dicitur etiam in hoc sensu cum ἴσως aduerbio. Isocr. in Paneg. ἀλλὰ γὰρ ἴσως διὰ τὰς συνθήκας ἄξιον ἐπισχεῖν. Accipitur etiam aduersatiue pro ἀλλ' ὅμως. sine obiectione. Isocr. ad Nicoclem. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρὴ τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν τὰς καινότητας: veruntamen in sermonibus qui ad mores & vitam instituendam pertinent, nouitatem spectare non oportet. Inuenitur etiam interruptum aliarum vocum interpositione in sensu aduersatiuo, apud Aristophanem in Nebulis. ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν. αἰτὶ τί; ἀλλὰ γὰρ

οὐκ

οὐκ ἐθέλει μανθάνειν. & in Pluto: confirmare quidam contendit τὴν πενίαν, quæ in ea fabula inducitur ἐριννὺν esse in illis verbis: ἴσως ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας. βλέπει γέτοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν. quibus alter opponit, ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾶδας. at faces non habet quas ἐριννύες habere solent. in quo sensu τὸ γὰρ otiosum esse notauit Interpres. quod tamen minime otiosum est. reddit enim causam quare non ἐριννὺς arbitranda sit. quæ negatio in ἀλλὰ aduersatiua implicite continetur. vt sit integra locutio, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐριννύς, οὐ γὰρ ἔχει δᾶδας. atque ita vbiq. in alijs exẽplis seruari potest vis causatiua particulæ γὰρ, supplendo aliquid extrinsecus, tametsi non adeo vbique commode; vt in illo Aristophanis loco in Nebulis: ἀλλ' ἔστ' ἐμοιγ' υἱὸς καλός τε κἀγαθός. ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν, simpliciter quidem exponitur, pro attamen. vt sit sensus, ex repetitione supradictorum. quod quamuis sit mihi filius bonæ indolis & ingenij, tamen minime discere vult. siquis autem causatiuam vim τοῦ γὰρ seruare velit, non repetendum sed supplendum erit extrinsecus, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος τοῦ καλὸν κἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι. οὐ γὰρ ἐθέλει μανθάνειν. Sic in supradicto Isocratis ad Nicoclem loco, dupliciter interpretari possumus voces ἀλλὰ γὰρ: altero quidem modo supprimendo vim causatiuam particulæ γὰρ, pro ἀλλ' ὅμως repetendo præcedentia, ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως &c. & sic ὁ ἀλλὰ ad superiora referetur, γὰρ autem pro ὅμως acceptum, ad subsequentia Hoc itaque modo ὁ γὰρ αἴτι τοῦ ὅμως deseruiet. Altero autem modo si causatiuam eius vim seruare volemus, non repetenda erunt quæ supradicta sunt, sed supplendum aliunde aliquid. totus locus Isocratis est: καὶ μὴ θαύμαζε εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων ἐστὶν ἃ καὶ σὺ γινώσκεις, οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν, ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων, οἱ μὲν τι τούτων εἰρήκασιν, οἱ δὲ ἀκηκόασιν, οἱ δὲ ἑτέρους ποιοῦντας ἑωράκασι. post quæ subijcit. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν χρὴ τὰς καινότητας. In quibus ὁ ἀλλὰ ἐλλειπτικῶς ad subintelligenda referetur. vt sit plena lo-

cutio. ἀλλ᾽ οὐδὲν διαφέρει, ideſt nihil refert an prius ab alijs hæc eadem dicta ſint. quorum cauſam continet ὁ γάρ, cum repetitione negationis. οὐ γὰρ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν χρὴ τὰς καινότητας &c. ſic in Panegyrico de Perſarū Rege loquens: εἰ δὲ ἀντιπάλων ὄντων ἡμῶν καὶ λακεδαιμονίων, προστιθέμενος τοῖς ἑτέροις, ἐπικυδέστερα τὰ πράγματα τούτων ἐποίησεν, οὐδέν ἐστι τοῦτο σημεῖον τῆς ἐκείνου ῥώμης, ἐπεὶ καὶ περὶ χίων ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν ὡς ὁποτέροις ἐκεῖνοι προσθέσθαι βουληθεῖεν, οὗτοι κρείττους ἦσαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων δίκαιον σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν &c. In quibus negat probari poſſe Perſarum Regis potentiam inexpugnabilem eſſe, ex eo quod inter duos inter ſeſe pugnantes, vtri ille acceſſerit, victorem reddat. nam de alijs etiam dici poteſt. nimirum Chijs, quos tamen non inexpugnabiles eſſe conſtat. In quibus ſi repetamus ſuperiora, ὁ γὰρ, pro ὅμως deſeruiet. ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτω γιγνομένων, ὅμως &c. ſin autem vim cauſatiuæ particulæ γὰρ ſeruare voluerimus, ſupplendum erit aliunde: ἀλλ᾽ οὐ δεῖ οὕτω σκοπεῖν. & ſic ὁ ἀλλὰ aduerſatur ſuperioribus, & negat quod poſitum eſt. Cuius aduerſationis cauſa redditur per γὰρ particulam, ſupplendo verba quædam, vt ſit integra locutio, οὐ γὰρ δίκαιον ἐκ τούτων σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν. Patet ita ἀλλὰ γὰρ non eſſe formalem notam, ſed ex duarum particularum appoſitione conſtare. quarum ἀλλὰ ſuperiora tollit propter vim aduerſatiuam. γὰρ autem vel pro ὅμως accipitur reſpondens aduerſationi, vel ſi cauſatiue accipiatur, deſtructionis cauſam reddit. ſignum autem aduerſationis eſt ſubſequens negatiua, quæ ſemper repetenda eſt in redditione cauſæ. vt in ſupradictis exemplis videre licet. ἀλλ᾽ οὐδὲν ὄφελος τοῦ υἱοῦ, οὐ γὰρ ἐθέλει μανθάνειν. & in reliquis omnibus. Interdum ἀλλὰ γὰρ ſimpliciter, pro ἀλλ᾽ ὅμως aduerſatiuo ſine redditione cauſæ accipitur. vt apud Herodotum in prima, qui de Ionicæ nationis quibuſdam loquens, dicit. βασιλέας δὲ ἐστήσαντο οἱ μὲν, αὐτῶν λυκίους ἀπὸ γλαύκου γεγονότας, οἱ δὲ, καύκωνας πυλίους ἀπὸ κόδρου, οἱ δὲ καὶ συναμφοτέρους. ἀλλὰ γὰρ περιέχονται τοῦ ὀνόματος

μᾶλλον

μᾶλλον τι τῶν ἄλλων Ἰώνων. Ideſt, tametſi Reges ſibi alienigenas conſtituerint, tamen Ionum nomen plus quam alij, ſibi vindicant. Vbi nullo modo cauſatiua vis particulæ γὰρ ſeruari poteſt, neque enim quidquam aliunde ſupplere poſſumus. Ariſtoph. ἀχαρνεῦσιν. Οἴμοι τάλας μυσῖωτῶν ἴσον ἀπώλεσα ἀλλ᾽ ἐκ λακεδαίμονος γὰρ ἀμφίθεος ὅδ᾽.

Ἀλλ᾽ ἅπερ.

Ἀλλ᾽ ἅπερ: ſed ſi, ſignificat, vt apud Ariſtotelem: χρησίμης δ᾽ οὔσης τῆς θρασύτητος πρὸς οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἅπερ πρὸς τὸν πόλεμον. In cuiuſmodi locutionibus, ἀλλ᾽ ἅπερ, niſi, exceptiuæ particulæ, & formalis notæ ſenſum præfefert. quod ſi ad plenam loquendi formam reducatur, non amplius formalis nota videbitur ſed ἀλλὰ quidem ſuam propriam ſignificationem retinebit. Verbi gratia, ſi in ſupradicta Ariſtotelis locutione repetantur præcedentia, fiet integra locutio hoc modo. χρησίμης δ᾽ οὔσης τῆς θρασύτητος πρὸς οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἅπερ ἐστὶ χρήσιμος, πρὸς τὸν πόλεμον μόνον χρησίμης οὔσης, ideſt ſed ſi alicubi vtilis eſt, ad ſolum bellum eſt vtilis. ex qua locutionis explanatione & μόνον excluſiuæ particulæ ſuppletione, exceptionis vis apparet in ἀλλ᾽ ἅπερ. & inde fit vt idem quod εἰ μή που ſignificare videatur ideſt niſi forte. vel ἀλλ᾽ ἤ. Ariſtot. in 5. Ethicorum: οὐδὲν γὰρ παρὰ τὴν αὐτοῦ πάσχει βούλησιν. ὥς τε οὐκ ἀδικεῖται διά γε τοῦτο, ἀλλ᾽ ἅπερ βλάπτεται μόνον. quod ſi quid patitur, damno fortaſſe non etiam iniuria afficitur. Theophraſtus: τὴν δ᾽ ἄμπελον οὔ φασι δεῖν ἀποκονίειν. ἢ ὅλως ἀπλῶς περικάζοντος τοῦ βότρυος, ἀλλ᾽ ἅπερ ὅταν ἀπομελανθῇ: quod ſi quando id faciendum ſit, tum certe demſi cum vua nigra iam fuerit. Galen. plena locutione: ἀλλ᾽ ἅπερ οἷόν τε: dixit primo, περὶ διαγν. σφυγ. ἀλλ᾽ ὅτι γε μὴ ἐν πάντας τοὺς σφυγμούς, ἀλλ᾽ ἅπερ οἷόν τε ἐν μόνοις τοῖς σφοδροῖς, αἴπερ δῆλον. Vnde patet ἀλλ᾽ ἅπερ exceptionis vel excluſionis notam eſſe. nec ſimpliciter formale quoddam, ſed ἀλλὰ ad præcedentem negationem referri; ἅπερ ſuppletione alicuius vocis ſubaudiendæ; vel repetitione cuiuſpiam ex

ſuperioribus, conditionalem vim obtinere. vt in particula εἴπερ plenius declarabitur. Apud Ariſtoph. in Nebul. ἀλλ' εἴπερ interruptum inuenitur, ἔπειτ' ἀπὸ τάρρου τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ. Vbi neceſſario requiritur repetitio verbi καταφρονεῖν. eſt enim integra locutio, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ καταφρονεῖν βούλει. In ſuperiori autem illo Ariſtotelis exemplo ſuſpicari poſſet aliquis, ἀλλ' ἤπερ per η, ſcribendum eſſe. de qua particula infra dicetur in hoc ſenſu.

Ἀλλ' εἰ ἄρα.

Ἀλλ' εἰ ἄρα etiam videtur exceptiue accipi: vt apud Sextum Empiricum, οὐκ ἄρα κοινή ἐστιν ἀμφοτέρων ἡ ἀνθρωποειδὴς προσηγορία καὶ ἡ αὐτὴ φύσις, ἀλλ' εἰ ἄρα ἰδία ἑκατέρου. & paulo infra: οὐκ ἄρα ἡ Θέωνος ὅρασις ἡ αὐτή ἐστι τῇ Δίωνος, ἀλλ' εἰ ἄρα ἰδία ἑκατέρου. Vbi ἀλλ' εἰ ἄρα pro ſimplici ἀλλὰ differentiali plane accipitur. non enim limitatiue, neque ſecundum quid negat τὴν Δίωνος ὅρασιν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ Θέωνος, ſed ſimpliciter aſſerens diuerſum eſſe. ac ſi diceret. ἀλλ' ἰδία ἑκατέρου. quare ἀλλ' εἰ ἄρα, pro ſimplici ἀλλὰ accipiendum in vtroque ex ſupradictis locis, in quibus rectius forte ἀλλ' ἤ, loco ἀλλ' εἰ legeretur. nam ἀλλ' ἤ etiam pro ſimplici ἀλλὰ ponitur: vt apud Ariſtophanem in Pace. ἀλλ' οὐδέν γ' εἴλκετ' οὐδὲν ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ κατεγέλων τῶν ταλαιπωρουμένων. Vt de ἀλλ' ἤ proxime dicetur.

De ἀλλ' ἤ particula exceptiua.

Ἀλλ' ἤ, id eſt niſi, & prætèrquam, exceptiua formalis nota; ex ἀλλὰ & ἤ, id eſt quam; diſcretiua ſeu ſelectiua particula conſtat. ex vſu autem vocis huius duplex naſcitur opinio de prima eius parte; nempe, vtrum ἀλλὰ coniunctio ſit, an ἄλλο nomen διαφορικόν. cum enim occurrunt nobis huiuſmodi locutiones, qualis eſt illa apud Platonem ſecundo de Repub. οὐδὲν ἰθέλουσιν ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον. id eſt, nihil aliud quam opes & diuitias laudare volũt. & apud Ariſtophanem in Ranis. ἀλλ' ἐξόλοιθ' αὐτῷ κόραξ,

οὐδὲν

οὐδὲν γὰρ ἔτ᾽ ἀλλ᾽ ἢ κοάξ. & in Pluto, vbi seruus interrogat quendam qui eius dominum quærebat: τί δ᾽ ἐστὶν ὦ βδέλυρε; ad quam interrogationem factam per nomen τί, respondet ille. τί γὰρ ἀλλ᾽ ἢ κακῶς; in huiusmodi locutionibus videtur non ἀλλὰ coniunctio, sed ἄλλο neutrum nomen collisam vltimam habens, præponi particulæ ἢ discretiuæ. est autem re vera primaria hæc & originalis ratio constitutionis vocis huius. quippe cum ipsa etiam ἀλλὰ coniunctio ab ἄλλο nomine deducatur. postea vero factum est vt ἀλλ᾽ ἤ, tanquam vnica vox simpliciter accipiatur, & negatiuas propositiones adstringat, sicut affirmatiuas πλὴν, & πλήν: pro quibus nonnunquam accipitur: vt apud Aristoph. in Vespis. ἐγὼ γὰρ ἀπεδάκρυσα, νῦν γνώμην ἐμὴν οὐδέποτέ γε ἀλλ᾽ ἢ τῆς φακῆς πεπλησμένος: ἀντὶ τοῦ πλὴν τῆς φακῆς πεπλησμένος. ipsum autem πλὴν, loco ἤ, postponitur ἄλλο nomini. vt apud eundem in Auibus, τὰ παρόντα θύματα, οὐδὲν ἄλλο πλὴν γίγνοντ᾽ ἐστὶ καὶ κέρατα, vbi οὐδὲν ἀλλ᾽ ἢ γίγνοντ᾽ ἐστὶ καὶ κέρατα dici poterat. Contra ipsum ἀλλ᾽ ἤ postponitur particulæ πλὴν, & fit πλὴν ἀλλ᾽ ἤ, ἐκ παραλλήλου: vt apud Aristot. οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων πλὴν ἀλλ᾽ ἢ κατὰ συμβεβηκός. nisi forte πλὴν pro expositione ἀλλ᾽ ἤ posita extra seriem, in seriem irrepserit. Cæterum prout exceptiua est, & simpliciter sub vna voce consideratur; exempla eius passim occurrunt apud autores, vt apud Isocratem: δόξαν καλὴν οὐχ οἷόν τε ἀλλ᾽ ἢ περὶ ἀρετῇ διενεγκόντας κτήσασθαι: idest bonam existimationem nemo sibi parare potest, nisi qui virtute cæteris antecellit. Aristot. quinto Ethicorum: εἰ δὲ ἐκέρδανεν, ἐπ᾽ οὐδεμίαν μοχθηρίαν ἀλλ᾽ ἢ ἐπ᾽ ἀδικίαν. sed si lucratus fuerit, ad nullam aliam prauitatem quam ad iniustitiam refertur. cum autem præcedente nomine ἄλλο, vel eius aliquo casu, nihilominus sequitur ἀλλ᾽ ἤ vox exceptiua, tunc vel abundare primam eius partem dicendum est, vel certe non ἄλλο nomen, sed ἀλλὰ coniunctionem esse: vt apud Platonem in Apologia. τίνα ἄλλον αἰτίαν ἔχουσιν οἱ βοηθοῦντες ἐμοὶ, ἀλλ᾽ ἢ τὸν ὀρθὸν καὶ δίκαιον; & quarto de Repub.

εἰς ἄλ-

ἐς ἄλλοτι ἀποβλέψας ἢ δειλὼ, ἢ αἰδρίαν πόλιν ἔποις, ἀλλ' ἢ ἐς τοῦτο τὸ μέρος ὃ προπολεμεῖ τε, καὶ στρατεύεται ὑπὲρ αὐτῆς. Isocr. in Panegyr. circa principium: ἄλλως aduerbium præposuit ἀλλ' ἢ particulæ: οἱ μηδαμῶς ἄλλως οἰόντ' ἦν δηλοῦν τὰς αὐτὰς πράξεις, ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ἰδέας, ἥχεν αὐτῆς ὑπολαβεῖν: quod etiam sine ἄλλως aduerbio dici potuisset. Ac tunc ἀλλ' ἢ nō præterquam, sed aliterquam significaret. Quod officium cum ipsum ἀλλὰ aliquando per se præstet: Vt apud Galen. quarto, περὶ διαγν. σφυγμῶν. οὐδὲ γὰρ οὗτοι δι' ἄλλοτι βίαιον ἔχουσι τὴν πληγὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀχρείσον αὐτῶν σκληρότητα.
Patet ἀλλ' ἢ quoque primam partem non ἄλλο nomen, sed ἀλλὰ coniunctionem esse, quam tamen ab ipso ἄλλο nomine deduci, & eius naturam referre iam supra dictum est. Dubitatur tamen ne non in supradicto Galeni loco ἀλλὰ pro ἀλλ' ἢ deprauate legatur. Quemadmodum etiam apud Aristot. 3. Polit. ἕνα μὲν γὰρ διαφέρειν κατ' ἀρετὴν, ἢ ὀλίγους ἐνδέχεται, πλείους δ' ἤδη χαλεπὸν ἠκριβῶσθαι πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν, ἀλλὰ μάλιστα τὴν πολεμικήν. αὕτη γὰρ ἐν πλήθει γίνεται. In quibus cum Aristot. concedat bellicam virtutem in multitudine inesse posse, necesse est, vt vel ἀλλὰ exceptiue accipiatur, vel certe loco eius ἀλλ' ἢ legatur. quorum vtrumque habet vim adstringēdæ proximæ propositionis πλείους δ' ἤδη χαλεπόν. quæ quamuis affirmatiua videatur, tamen negatiuum sensum habet. Atque ita constat verum esse quod supra dictum est ἀλλ' ἢ voces negatiuas propositiones coërcendi vim habere. Valet enim χαλεπόν ἐστιν, idem quod οὐ ῥάδιον. quod aduersatur τῷ ἐνδέχεται. ita vt sit sensus, πλείους δ' ἤδη οὐκ ἐνδέχεται ἠκριβῶσθαι &c.

Ἀλλ' ἢ, etiam accipitur, ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ μόνον. Aristoph. εἰρήνη ἀλλ' οὐδέν γ' ἄλλον οὐδὲν ἀργίοι πάλαι, ἀλλ' ἢ κατηγορῶν τῶν ταλαιπωρουμένων. idest ἀλλὰ μόνον κατηγορῶν.

Ἀλλ' ἦ, vltima circumflexa, interrogatiuum est. ex ἀλλὰ, & ἦ assertiua constans. Plato in Gorgia. ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν τῆς ἑορτῆς ἥκομεν καὶ ὑστεροῦμεν;

Ἀλλὰ

Ἀλλὰ μή. duæ voces ſunt. quæ interrogatiue prolatæ, ἆρα μή particulam ſubſequuntur, ipſique ſuccedunt. Vbi plures interrogationes deinceps exponuntur: Vt apud Xenophontem 4. ἀπομνημ. τί δὲ δὴ βουλόμενος ἀγαθὸς γενέσθαι συλλέγεις τὰ γράμματα; ἆρα μὴ ἰατρὸς καὶ ὁ Εὐθύδημος; μὰ δί᾽ ἔφη οὐκ ἔγωγε. καὶ ὁ σωκράτης: ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι; οὔκουν ἔγωγ᾽ ἔφη ὁ Εὐθύδημος: ἀλλὰ μὴ γεωμέτρης ἔφη ὁ σωκράτης ἐπιθυμεῖς γενέσθαι; οὐ δὲ γεωμέτρης ἔφη ὁ Εὐθύδημος. ἀλλὰ μὴ ἀστρολόγος; ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἠρνεῖτο, ἀλλὰ μὴ ῥαψῳδὸς ἔφη. ex quibus patet ἆρα μή interrogationis formam eſſe. ἀλλὰ μή autem non aggregatum quoddam ex duabus prædictis particulis, ſed ipſarum vtramque ſeorſum proprium officium præſtare. μή quidem interrogationis repetitionem, ἀλλά autem tranſitionis notam. quod clarius patet vbi μή non interrogatiuum, ſed negatiuum habet. Vt apud Demoſthenem: πάνυ γὰρ ἀεὶ τοῦτο γέγονε τὰ τῶν ἑλλήνων πράγματα, εἰ ἔστι τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ ἔστι διελέχθην ἐγώ. In quibus patet ἀλλά coniunctionem diſiunctam eſſe a μή negatiua. Sic in ἀλλὰ μήποτε. ἀλλά aduerſatiua, vel tranſitiua, ſuam ſignificationem retinens, præcedit μήποτε dubitatiuam. quæ particulæ non vt aggregatum formale habendæ ſunt, ſicut neque καὶ μήποτε, neque alia huiuſmodi, quæ μήποτε dubitandi notam præcedere poſſunt. ſed ſingulæ ad diuerſa referendæ ſunt: etiam ſi Budæus vt formale ſignũ ἀλλὰ μήποτε deſcribat. & ex ἀλλά, & μήποτε conſtare dicat. afferens exempla ex Theophraſto. ἀλλὰ μήποτε οὐ τοῦτο ᾖ τὸ αἴτιον. ἀλλὰ τὸ περιττωμένον. quod an potius interpretatur. Alterũ item ex eodem affert exemplũ, ἀλλ᾽ ὅ λέγουσιν οἱ πολλοὶ. διότι τὸ κεραςβόλον ἀτέραμνον γίνεται, μήποτε ἄγαν εὐήθες ᾖ. in quo exemplo intelligitur ἀλλὰ μήποτε non eſſe formalẽ notam, & pro an potius accipi, vt docet Budæus, ſed μήποτε per ſe ſignum eſſe dubitationis. ἀλλά etiã ſeorſũ, locutioni inſeruire. pro quo, δέ, vel alia quæpiam coniũctio poni poterat. μήποτε δέ, μήποτε γάρ, μήποτε τοίνυν. & aliæ cõplures.

Ἀλλὰ μὴν.

Ἀλλὰ μὴν συλλογιστικὸς σύνδεσμος, pro atqui, vel at vero assumptionibus conuenit. quæ consequens, idest posteriorem partem orationis, aut astruit, aut destruit. vt, si hoc esset, sequeretur hoc: atqui hoc non sequitur, ergo illud prius non est. Lucian. ad probandum Deos esse, vsus est ἀλλὰ μὴν in astructione antecedentis contra regulam. εἰ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί. ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. Ponitur etiã in principio orationis vt 2. ἀπομνημ. καὶ ὁ ἀρίσταρχος, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὦ σώκρατες ἐν πολλῇ γε εἰμὶ ἀπορίᾳ. Vbi non συλλογιστικῶς eo modo quo supra, sed aduersatiue ponitur. cum enim Socrates dixisset, χρὴ δὲ τοῦ βάρους μεταδιδόναι τοῖς φίλοις, ἴσως γὰρ αὐτοί τι καὶ ἡμεῖς κουφίσαιμεν. Aristarchus obijcit difficile esse id quod Socrates dixerat: ἴσως γὰρ αὐτοί τι καὶ ἡμεῖς κουφίσαιμεν, & in tertio circa principium: interrogatus quidam à Socrate quid eum præceptor docuisset, respondet, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἤρξατό με διδάσκειν εἰς ὅπερ καὶ ἐτελεύτα. τὰ γὰρ τακτικὰ, καὶ ἄλλο οὐδὲν ἐδίδασκε. ad quæ Socrates refert. ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε πολλοστὸν μέρος ἐστὶ στρατηγίας. inferens, non posse aliquem imperatoriæ artis peritum fieri, si solum instruendi acies peritiam, nihil præterea sit adeptus.

Ἀλλὰ μὴν aliquando interruptum inuenitur, quarumdam aliarum vocum interpositione. Plato in Epist. ἀλλὰ ποῖον μὴν τοῦτ᾽ ἐστὶ τὸ ἐρώτημα;

Ἀλλὰ νὴ δία.

Ἀλλὰ νὴ δία: obiectionis nota, in qua vox ἀλλὰ aduersatiua concurrit tanquam forma. νὴ δία vero, vt qualitas. nam illud formæ rationem habet, qua præsente res consistit. qua absente res perit. sed cum ἀλλὰ per se obiectiones constituat sine voce νὴ δία, patet νὴ δία non esse formale obiectionis membrum, sed qualitatem obiectioni tribuere. quod ironice, seu derisorie ostendat intelligi. vt apud Demosthenē πρὸς λεπτίνην. ἀλλὰ νὴ δία ἐκεῖνο ἴσως εἴποι hoc est, sed scilicet hoc dicturus est. quæ ironia seu derisio audaciam

ciam arguentis præfefert. tunc enim ἀεροϝιδώμεθα cũ abundare nos probationibus confidimus. fiunt autem obiectiones & fine ironia, ἀλλὰ particula adhibita, vt in ἀλλ' ἴσως, & ἀλλὰ γὰρ ἴσως. & tunc obiectio fit per modum inftantiæ. nam cum ἀλλὰ aduerfatiuam vim habeat, indicat partem aliquam rei concedi, partem negari. vt dictum eft vbi de ἀλλὰ agitur. Cum vero fine ἀλλὰ fiunt obiectiones, non inftantiæ,fed fimplices obiectiones funt, vt εἴποι δ' ἄν τις, dicat quifpiam. quæ obiectiones modo feu figno obiectionis carent. Porro ἀλλὰ νὴ δία pro νὴ δί' ἀλλὰ accipi docet Budæus.cum tamen hoc inter fe differant,quod in ἀλλὰ νὴ δία vox νὴ δία non concedentis eft, fed aut ironiam fignificat,aut certe fuperuacanea eft in νὴ δί' ἀλλά.tametfi ipfum etiam obiectionibus deferuiat, conceffionemque alicuius propofitionis præcedentis vel fubintellectæ fignificet. vt fuo loco dicetur.

Ἄλλοτι.

ἌΛλοτι,duo nomina funt:ἄλλο διάφορον,& τὶ ἀόριστον.Plato in Gorgia:εἰ μή τι ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάθος,τοῖς μὲν, ἄλλο·τι,τοῖς δὲ, ἄλλο τι. ἄλλοτι etiam pro τί ἄλλο inuenitur fubfequente,ἢ,particula. de qua infra. Per fe autem ἄλλοτι interrogationis formale fignum eft.in quo prædicta nomina fuam primogeniam fignificationem deponunt,& pro, πότερον, & ἆρα, & eiufmodi interrogandi fignis accipiuntur. cuius vocis vfus frequens eft apud Platonem. ex quo ea exempla proferam, in quibus apertius mihi videtur prædicta fignificatio in propofitis vocibus perfpici poffe. In Theæteto itaque inducitur Socrates afferens contingere, vt quæ aliquis animo percipit, ea quandoque fenfu quoque aliquo, nempe vifu vel auditu, vel tactu percipiat. quandoque vero mente folum teneat,non item fenfu.quã propofitionem antequam inferat proponit exemplum quoddam.& interrogat aduerfarium,concedat ne, an neget quod propofuit. exemplum eft: ἐγὼ εἰδὼς Θεόδωρον, καὶ ἐν ἐμαυτῷ μεμνημένος οἷός ἐστιν,ἄλλοτι ἐνίοτε μὲν ὁρῶ αὐτὸν, ἐνίοτε

δὲ οὔ; καὶ ἅπτομαι ποτὲ αὐτοῦ, ποτὲ δὲ οὔ; καὶ ἀκούω ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι. τότε δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ αὐτοῦ, μέμνημαι δὲ οὐδὲν ἧττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτὸς ἐν ἐμαυτῷ; ad quæ respondet qui cum illo diſputat, πάνυ μὲν οὖν. interrogat enim Socrates an detur, vt quem aliquis nouit, interdum quoque ipſum videat, aut audiat, aut tangat, aut alio ſenſu quodam percipiat. interdum vero neque videat, neque audiat, neque alio modo ſentiat, ſed tantum memoria ipſum teneat. Quæ omnia cum concedat qui cum eo diſputat, infert ſupradictam propoſitionem, his verbis contentam ὅτι ἔστι μὲν ἃ οἶδέ τις αἰσθάνεσθαι. ἔστι δὲ καὶ μὴ αἰσθάνεσθαι. In ſupradicto igitur exemplo vox ἄλλοτι conſtituentium nominum ſignificationem prorſus deponit, & aliam formam induit. neque enim pro quid aliud, neque pro aliud quid accipi poteſt, ſed πότερον & ἆρα ſignificare videtur. ac ſi legeretur, ἆρα ἐνίοτε μὲν ὁρῶ, ἐνίοτε δὲ οὔ; Nam quod ſuſpicari poſſet aliquis vocem ἄλλοτι iuxta ſui ἐτυμολογίαν ideſt iuxta conſtituentium partium ſignificationem, pro ἄλλοτι ἀορίστως, ideſt aliud quiddam, aut interrogatiue pro τί ἄλλο ideſt quid aliud ſecundum τί nominis duplicem ſignificationem accipi poſſe; id neutro modo locum habet. Nam ἀόριστον ἄλλοτι, nullo modo quadrat. Quis enim ſenſus erit Platonis illorum verborum, ſciens ego Theodorum, & memoria tenens qualis nam ſit, aliud quiddam modo ipſum video, modo non video. interrogatiue etiam acceptũ, abſurdum ſenſum reddet: Sciens ego Theodorum, & memoria tenens qualis ipſe ſit, quid aliud modo video, modo non video? At dicet aliquis deeſſe, ἤ, particulam, legendumque eſſe ἄλλοτι ἤ. At nos ἄλλοτι ἤ aggregatum, interrogatiue ponimus accipi: in ipſoque interrogatiue accepto, τί particula duplicem ſui ſignificationem præſefert. aut enim interrogatiue accepta, præcedit totum aggregatum, & tunc pro τί ἄλλο ἤ vſurpatur, aut ſuo loco permanens τί particula, ἀορίστως accipitur, quamuis interrogatiue totum aggregatum proferatur. ſi igitur in ἄλλοτι ἤ in-

terro-

terrogatiuo aggregato, τί ἀόριστον faciamus, erit prædictorum Platonis verborum sensus talis: Sciens ego Theodorum, & memoria tenens qualis sit, aliud quiddam quam modo ipsum video, modo non, vt dictum est. Ad quæ esset congrua responsio non πάνυ μὲν οὖν, quam facit aduersarius in loco supradicto, sed οὐδὲν ἄλλο. Quæ debetur ἄλλο τι ἢ vocibus si in sua significatione proxime dicto modo acciperentur. quemadmodum accipiuntur in sophista apud eundem in illis verbis: καὶ ἐὰν δὶς τρία, ἢ τρὶς δύο, ἢ τέτταρά τε καὶ δύο λέγωμεν, πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν; Θεαιτ. ταὐτὸν. Σω. ἆρ' ἄλλο τι ἢ ἕξ; Θεαιτ. οὐδέν. idest nunquid aliud quoddam quam sex? ad quæ respondet aduersarius, nihil. Patet itaque τί minime ἀορίστως accipi posse in ἄλλο τι aggregato in proposito Platonis loco. in quo ex responsione quam facit aduersarius, patet interrogatiue totam locutionem proferri debere. si autem τί interrogatiue acceptũ præponatur toti aggregato, pro τί ἄλλο ἤ, illatiuum & assertiuum sensum propositioni tribuet. Cumque assertiones in disputationibus aduersarij assensione indigeant, assensusque aduersarij non sumendus, nec narratione exponendus, sed interrogatione extorquendus sit, patet ἄλλο τι ἢ aggregatum, ex ἄλλο, & τι, nominibus, & ἢ particula, cuius illatiua significatio in affirmationem conuertitur, non posse accipi in proposito Platonis loco; in quo Socrates non asserit, nec sumit, sed petit ab aduersario concedat ne an neget; vt qui quendam nouit, eum sensu etiam quandoque percipiat. &c. vt supra. Cæterum nihil causæ est cur voci ἄλλο τι illatiuam significationem tribuamus. cum ad hoc significandum οὖν particulam sibi adiungat, & fiat ἄλλο τι οὖν, de quo infra. Nec nego nonnulla esse loca, in quibus iure suspicari possumus ἄλλο τι, pro ἄλλο τι ἢ perperam in codicibus scribi. & contra ἄλλο τι ἢ pro ἄλλο τι. Verum ea omnia, illaque item in quibus recte ἄλλο τι scribitur supradicto modo examinando, tum verã scripturam, tum vocis propositæ significationẽ comperiemus.

Ἀλλ᾽ὅτι.

Ἀλλ᾽ὅτι autem, ex ἀλλὰ collisam vltimam habente, & ὅτι causatiuo constat. & nisi quod, vel præterquam quod significat. vt apud Synesium. ὁ δὲ περὶ πόδας ἐποίει τὸν κίνδυνον, οὐχ ἕτερον ὤν, ἀλλ᾽ὅτι πᾶσιν ἴσιοις ἡ ναῦς ἐφέρετο. Vbi patet priorem partem vocis huius non ἄλλο nomen quod supradictum ἕτερον repetat, sed ἀλλὰ coniunctionem esse, pro ἢ discretiua, vel πλὴν exceptiua acceptam: vt sit, οὐχ ἕτερον ὢν ἢ ὅτι, vel πλὴν ὅτι &c.

Ἀλλ᾽ὅτι, etiam ex ἀλλά & ὅτι, tam causatiuo, quam expositiuo respondet τῷ οὐχ ὅτι: propter ἀλλὰ vim aduersatiuam. Plato quarto de Repub. οὐκ ἂν οἶμαι ἀξιοῖ λέγειν ὅτι ὁ αὐτὸς ἕστηκέ τε καὶ κινεῖται, ἀλλ᾽ὅτι τὸ μέν τι αὐτοῦ ἕστηκε, τὸ δὲ, κινεῖται. eodem modo fieret oppositio τοῦ ἀλλὰ ad ὅτι causatiuum, οὐχ ὅτι ἐκλείπει ἡ σελήνη, διὰ τοῦτο ἡ γῆ ἐπιπροσθεῖ, ἀλλ᾽ὅτι ἐπιπροσθεῖ ἡ γῆ, διὰ τοῦτο ἐκλείπει ἡ σελήνη. Ἀλλὰ enim per se quoque aduersatur præcedenti negationi. vt οὐ χῖος, ἀλλὰ κεῖος. vt de ipso dictum est.

Ἄλλοτι ἤ.

Ἄλλοτι ἤ, ex ἄλλο, & τί nominibus, & ἢ particula discretiua seu selectiua constat. In quo aggregato τί particula modo ἀόριστον est, vt infra declarabitur. modo ἐρωτηματικόν. & tunc pro τί ἄλλο ἤ, idest quid aliud quàm, vel præterquā accipitur. vt apud Herodotum in Clio. εἰ δ᾽ἐθελήσει τούτου τελευτήσαντος ἐς τὴν θυγατέρα ταύτην ἀναβῆναι ἡ τυραννὶς, ἄλλο τι ἢ λείπεται ἐνθεῦτεν ἐμοὶ κινδύνων ὁ μέγιστος. Quandoque ἐρωτηματικῶς acceptum interrogationis signum aliquod ante se habet, propter quod quamuis tota clausula interrogatiue proferatur, non ideo ipsum ἄλλοτι interrogationis signum esse dicitur. quippe cum singulæ ipsius particulæ propriam significationem retineant. Præcedit autem interdum alterum τί, interrogatiue prolatum. & tunc τί, in ἄλλοτι ἀόριστον est. Vt in Critone. τί φῶμεν πρὸς ταῦτα ὦ Κρίτων; ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν; αἰτὶ τοῦ, τί ἄλλο ἤ, quid aliud quam

fatea-

fateamur. Quandoque ἆρα μὴ interrogatiua itidem nota præcedit. vt in Phædone: ἆρα μὴ ἄλλοτι ἡγούμεθα εἶναι τὸν θάνατον, ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἀπαλλαγήν. ideſt, num aliud quid arbitramur eſſe mortem quam animæ diſceſſum à corpore;Nonnunquam ἆρα ſolum præcedit,vt in ſupra citato loco Platonis in ſophiſta. ἆρ' ἄλλοτι ἢ ἕξ. ex quibus colligitur,ἄλλοτι ἢ vocem, quantumuis interrogatiue proferatur,non tamen interrogationis ſignum eſſe: quippe cum ſemper conſtituentium particularum ſignificationem retineat. At in formalibus notis, voces aut vna aut omnes quæ vnamquamque conſtituunt ſuam propriam ſignificationem deponunt, & aliam quandam induunt. quæ non admodum ſapit conſtituẽtium naturam. Vt proxime dictum eſt de ἄλλοτι formali nota. Dicitur etiam ſine interrogatione, cum negatio præcedit, οὐκ ἄλλοτι ἤ, nihil aliud quam;vel εἰ conditionalis. vt in ſympo. σκόπει οὖν ὅταν τοῦτο λέγῃς, εἰ ἄλλοτι λέγεις, ἢ τόδε. & tunc τί nomen ἀόριστον eſt. ſiue autem τί interrogatiuum ſit,ſiue ἀόριστον, ſemper ἢ particula ad ἄλλο nomen refertur. ſiue mox deinceps ipſum ſubſequatur,ſiue quibuſdam interpoſitis.

Nonnunquam loco ἤ, ἀλλ' ἢ particula ponitur. vt apud Platonem quarto de Repub. εἰς ἄλλοτι ἀποβλέψας ἢ δειλίαν, ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἴποις, ἀλλ' ἢ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ὃ προπολεμεῖ τε καὶ στρατεύεται. tunc vero videtur nomen ἄλλο repeti propter diſtantiam ἢ particulæ ab ἄλλοτι.

Dicitur etiam ἄλλοτι ἤ, aggregatum in principio interrogationis poſitum. vt apud Platonem in Apolog. καί μοι δεῦρο εἰπὲ, ἄλλοτι ἢ περὶ πλείστου ποιῇ ὅπως ὡς βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται; Vbi vocem ἄλλοτι verbo περὶ πλείστου ποιῇ; ἤ, particulam τῷ ὅπως applicabimus, vt ſit ἄλλοτι περὶ πλείστου ποιῇ, ἢ ὅπως &c.

Ἄλλοτι οὖν.

Ἄλλοτι οὖν pro οὐκοῦν illatiuo ſæpe accipitur apud Platonem; vt primo de repub. inductione infert Socrates, nullam artem id quod ſibi vtile eſt proſpicere, & curare,

ſed rei

ſed rei ſubiectæ circa quam verſatur. Quod etiam in arte medica ait fieri in illis verbis, ἄλλοτι οὐκ, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς καθόσον ἰατρός ἐστι, τὸ τῷ ἰατρῷ συμφέρον σκοπεῖ, ἀλλὰ τὸ τῷ κάμνοντι post quæ ſubiungit alteram illationem: οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης &c. ex qua illatione patet ἄλλοτι οὐκ etiam vt οὐκοῦν illatiuum eſſe. etiam ſi interrogatiue proferretur. In Gorgia etiam illatiue accipitur. & poſt οὐκοῦν ſubſequitur. colligit enim ibi Socrates actiones omnes non per ſe, ſed finis gratia ſuſcipi. & cum ex quibuſdam ſingularibus hoc induxiſſet, addit. οὐκοῦν καὶ οἱ πλέοντες οὐ τοῦτο βούλονται ὃ ποιοῦσιν. & proinde, ἄλλοτι οὐκ οὕτω καὶ περὶ πάντων ἄν τις πράττῃ. οὐ τοῦτο βούλεται ὃ πράττει, ἀλλ' ἐκεῖνο οὗ ἕνεκα πράττει.

Ἄλλως τε καί.

Ἄλλως τε καί. præſertim aggregatum ex ἄλλως, quod eſt aliter, & τε, & καὶ coniunctionibus, limitatiuum eſt. & poſt ſe habet condicionem, vel cauſam ſubſequentem ſiue expreſſam, ſiue tacitam, ἄλλως τε καὶ εἰ, & ἄλλως τε καὶ ἐπειδή, ἄλλως τε καὶ ἐάν. Accipitur autem modo pro multo magis, modo pro multo minus. quando enim negatiua præcedit, pro multo minus accipitur. vt ſi dicas: οὐχ ἀδικητέον τινά, ἄλλως τε καὶ εἰ φίλος εἴη. nullus iniuria afficiendus eſt, multo minus ſi amicus. cum verò affirmatiua præcedit, multo magis ſignificat: vt apud Xenophontem primo ἀπομνημ. ἔφη δεῖν τοὺς μηδὲν ὠφελίμους πάντα τρόπον κωλύεσθαι, ἄλλως τ' ἐὰν καὶ θρασεῖς ὦσι: præſertim ſi temerarij ſint. ideſt, multo magis coërcendi ſunt ſi temerarij ſint. & in ſecundo, καὶ μὴν τούτων ἐγὼ τῶν μαθημάτων πάλαι ἐπιθυμῶ, ἄλλως τε καὶ εἰ ἐξαρκέσει μοι &c Notandum autem condicionem ſiue cauſam interdum non expreſſe ſed implicite poni per participiũ: quod tamen in condicionem reſoluitur. vt apud Thucydidem. ἄλλως τε καὶ πρεσβευόντων: præſertim vero cum prædixerint: Iſocr. οὐ δεῖ διὰ μακροτέρων ἐπαίνων, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα, ideſt. ἄλλως τε καὶ ἄν τις ἔχοι. vel ἐπειδή τις ἔχῃ. Ariſtoph. δεῖ ἀποδοῦναι τὰ χρήματα, ἄλλως τε μήν τοι καὶ κακῶς πε-

πρᾶγμα, idest ἐπειδὴ κακῶς πέπραγα. sic Xenoph. secundo, ἀπομνημ. δοκεῖ δέ μοι κρεῖττον εἶναι ἡ δεῖσθαι τινὸς, ἄλλως τε καὶ μηδὲν ἔχοντα. idest, ἐπειδὴ οὐδὲν ἔχω &c.

Differt à voce, καὶ ταῦτα; quod illa non argumentatur, sed solum condicionis intensionem denotat. vt de illa dictum est. Ponitur tamen ἄλλως τε etiam pro καὶ ταῦτα, sine condicionalis subsecutione. vt apud Isocratẽ in Panegyr. τίνες γὰρ ἂν τολμήσαιεν ἱκετεύειν τοὺς ἥττους αὐτῶν, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων, ἀλλὰ τε, καὶ ταῦτα περὶ πραγμάτων. Vnde patet propter modum loquendi, & annexas particulas magis quam sensu, & significatione has inter se particulas differre.

De Particula Ἀμέλει Cap. 2.

Ἀμέλει præter verbalem significationem, in qua idem quod θάῤῥει, idest confide, & bono animo esto significat, vt apud Aristophanem in Nebulis, πῶς ἂν μάθοι ποθ' οὗτος ἀπόφευξιν δίκης; στρεψ. ἀμέλει δίδασκε. θυμόσοφος ἐστὶ φύσει. Vbi cum dubitet Socrates num possit adolescentulus quidam Rhetoricæ & Dialecticæ idoneus esse auditor, pater Socratem bono animo esse iubet. ac si diceret: doce modo: nã addiscentem videbis. Et paulo infra apud eundem: σω. πῶς οὖν δυνήσει μανθάνειν; στρεψ. ἀμέλει καλῶς. bono animo esto, ne dubita ne non sim optime percepturus quicquid docueris. & rursum στρεψ. τὴν δ' ἑτέραν αὐτῷ γνάθον στόμωσον οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα. σωκρ. ἀμέλει. κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν. Dicitur etiam cum affectu querimoniæ & comminationis ab eo qui se iniuria affectum esse arbitretur. vt apud eundem in Ranis. Διονύ. κατάθου τὸ δέρμα. ξανθ. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι. Διον. τὸ δὲ προσδοκᾶ σοί σ' οὐκ αἰόντον καὶ κενὸν, ὡς δοῦλος ὢν καὶ θνητὸς Ἀλκμήνης ἔσῃ. ξανθ. ἀμέλει. καλῶς. ἔχ' αὔτ', ἴσως γάρ τοι ποτὲ ἐμοῦ δεηθείης ἂν εἰ θεὸς θέλοι. Quod ita pronuntiandum est, quemadmodum hodie videmus indignabundos homines proferre. querimoniæ iuncta comminationis verba indicem digitum transuersum ori admouentes, vel etiam mordentes. In quo etiam sensu verbi imperatiui significa-

gnificationem præsefert. A qua significatione non parum declinat cum aduerbialiter pro nempe, & nimirum, videlicet, scilicet, & vtique accipitur. vt apud Plutarch. συμποσ. η. ἐφ' ᾧ καὶ φασὶν ἐξευρεθέντι θῦσαι τὸν Πυθαγόραν. πολὺ γὰρ ἀμέλει γλαφυρώτερον τοῦτο καὶ μουσικώτερον ἐκείνου τοῦ θεωρήματός ἐστι: & reliqua. multo enim videlicet elegantius &c. Qua ratione inter has particulas in hoc commentario describitur vox hæc, vt quæ non vt materiale vocabulum, aliquid significet, sed quæ alijs ornamentum & efficacitatem afferat. ad quem scopum particularum tractationem dirigimus. vt in præfatione dictum est. Ponitur & in assumptione, vel quasi assumptione. vt ἀλλὰ μὴν & καὶ μὴν, pro atqui, apud Lucian. ἠξίου γὰρ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάξαντα, πρῶτον ἑαυτὸν παρέχειν ὑψηλότερον λημμάτων. ἀμέλει καὶ πράττων ταῦτα διετέλει. est enim sensus, oportere eũ qui verbis docuisset contemnendas esse diuitias, re etiam superiorem se omni lucro ostendere. At ille talem se ostendebat. Ex cuius consequentis positione, videtur poni antecedens aliquod.

De ἂν Particula αἴθ' ὤν, & αἴθ' ὄφελον. Cap. 3.

AN particulæ vim δυνητικὴν, & ἀοριστολογικὴν, idest potentialem, & indefinitæ orationis effectricem, tametsi omnes fere grammatici agnoscunt, tamen earum facultatum velut immemores, particulam hanc in eo quod ipsi constituunt expletiuarum, & superuacanearum particularum genere collocant. sicut & complures alias, quas propter peculiarem quandam significationem, in nullo eorum generum in quæ illi coniunctiones distribuunt, collocare possunt. In qua re quid absurdius accidere potest, quàm vt quibus vim aliquam & significationem tribuunt, eas non à potiori facultate, sed à deteriori denominent, quamuis interdum præter sui generis facultatem, vt superuacaneæ accipiantur. neque enim tale coniunctionum genus constituendum est, in quo non nisi superuacaneæ particulæ

collo-

collocentur, quæ inferciendi tantum orationem, & quasi rimas eius explendi officium præstent. nam quas illi παραπληρωματικὰς vocant, quum pro diuersa earum significatione alia ad aliud coniunctionum genus pertineat, propriamque significationem sui generis vnaquæque habeat, quod illi etiam imprudentes fatentur, dum particulam ἂν, eiusque συνώνυμον κὲν, & alias quasdam quas inter expletiuas collocant, in alijs etiam generibus recensent. Nonnunquam tamen apud auctores, & præsertim poëtas ornatus siue metri gratia sua nudatæ significatione, accipiuntur. nec solum ab vno genere coniunctionum in aliud nonnullas particulas transferunt; sed ex aduerbijs etiam voces alias propriam & peculiarem habentes significationem, inter παραπληρωματικὰς coniunctiones traducunt. vt αὖ aduerbium temporis, & που locale seu coniecturale, & δῆτα asseuerandi, & alias nonnullas. & sic id quod vocibus quibusdam diuersarum partium orationis accidit, vt videlicet tanquam expletiuæ & superuacaneæ aliquando accipiantur; id ac si vnum quoddam genus esset, in vnius partium orationis modum redigunt. Porro ἂν particula omnibus modis verbalibus iungitur, vno imperatiuo excepto. Optatiuo namque & subiunctiuo ad distinguendam vtriusque modi multiplicem significationem, vt mox declarabimus: Indicatiuo vero & infinito, nec non & participiorum vocibus ad immutandam naturalem vocum illarum significationem, iungitur. Cum itaque earum vocum quæ Optatiuo modo tribuuntur, ea significatio, à quo modus ille denominatur, manifesta sit & nominata; aliæ autem significationes, nec nominatæ nec adeo manifestæ; necesse erat signo aliquo ipsas ab optandi sensu & vocum modi illius æquiuocatione discerni atque distingui. Hæc igitur particula potentialem modum, qui æquiuoce sub optandi modi vocibus dicitur, ab optãdi modo distinguit. cuius rei signum est, quod cum Optandi modus per se sine vllo signo suam significationẽ præseferat: vt in illo Theo-

gnidis: ἀλλά μοι ἂν ζῆν ἐκ τῶ ὀλίγων, μηδὲν ἔχοντι κακόν. & apud Sophoclem: ὦ παῖ γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος. & Iliad. α. ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ἐκπέρσαι πριάμοιο πόλιν. & alibi ſexcẽties apud auctores, ſi illiuſmodi vocibus particulam hanc addas, nõ optatiuum amplius, ſed potentialem ſenſum habebunt. Vt ſi dicas, ὦ παῖ γένοιο ἂν πατρὸς εὐτυχέστερος. & ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ἂν ἐκπέρσαι. & ἀλλά μοι ἂν ἂν ζῆν. tunc voces ἂν, & γένοιο, & δοῖεν, non optandi, ſed potentialis modi euadent. Patet igitur ex eo quod Optandi ſenſus particulam hanc reſpicit, modum illum cui neceſſario adhæret, diuerſum ab illo eſſe quamuis voce conueniat. Porro potẽtialis modi exempla innumerabilia ſunt apud auctores. in ijs illud Ariſtot. eſt in tertio Ethic. δυνατὰ δὲ ἃ δι' ἡμῶν γένοιτο ἄν. ideſt, quæ per nos fieri poſſunt: & apud Aeſch. οὐ γὰρ ἂν κάμοις ἀποστήσαις. ideſt ἀφιστάναι συνηθείας. quod Ariſtoph. expreſſit in Pluto. οὐ γὰρ ἂν ποιήσαι τί δύναιο ἀγαθόν; Nec vero potentialis modi voces tantum, ſed eæ etiam quæ per verba debeo & volo explicantur. cum Optatiui modi vocibus æquiuoce dicuntur. à cuius æquiuocatione ἂν particulæ adiumento diſtinguitur. Voluntatis quidem ſenſus ſub optandi voce eſt apud Ariſtophanem in Pluto: φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς, ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; Interrogat enim an prauos homines vitare, & ad bonos poſthac ſe velit conferre. Neque enim optat vt id præſtet, nec dubitat an poſſit, ſed interrogat an velit. eiuſmodi eſt illud eiuſdem ἐν εἰρήνῃ. κέρδους ἕκατι κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοι. Accipitur enim ibi πλέοι ἄν, non pro nauigare poſſet, vel deberet, ſed pro nauigare vellet. perinde ac ſi dixiſſet, προαιροῖτ' ἂν πλεῖν. Sic in Veſpis: ἐγὼ γὰρ οὐδ' ἂν ὀρνίθων γάλα ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ' ἄν, οὗ με νῦν ἀποστερεῖς. equidem vitam hanc cum quocunque alio bono nollem commutare. neque enim ἀποτυχεῖν, nec poſſe negat ſe hanc vitam cum alia commutare. ſed nolle ſe ait. & quod ad electionem & inſtitutum ſuũ attinet, id minime ſe facturum profitetur. Sic apud Demoſth. πρὸς λεπτίνην: ὅτι δ' ὑμεῖς καὶ κατὰ τὰς κοινὰς πράξεις καὶ κατὰ τ' ἄλλα πάντα ἄμεινον, ἐκείνων

προτ-

πεφύτητε, τοῦ χάριν ἂν τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ἠθῶν ὀλιγωροῦντες, ἐκεῖνα διώκοιτε; Vbi per vocem διώκοιτε, neque optat vt ſequantur, neque poſſe negat (falſum enim eſſet) ſed cur ſequi alienas conſuetudines velint, interrogat: inferens minime debere ipſos id facere. qui ſenſus Optandi modi ſenſui aduerſatur. Nam ſi enunciatiue proferas hanc ipſam interrogatiuam Demoſth. locutionem hoc modo: οὐκ ἔσθ᾽ ὅπου χάριν ἂν τὴν ὑμετέραν ἠθῶν ὀλιγωροῦντες, ἐκεῖνα διώκοιτε, tunc optandi modus clarius apparebit: erit enim ſenſus, nullam eſſe cauſam cur hoc velint. Modus quoque is, qui oportere vel debere ſignificat, tametſi aliquando per obliqua Indicatiui tempora & ἂν particulam effertur, tamen hoc fit cum de re præterita eſt ſermo. Vt apud Iſocratem in Archidamo. οἱ δικαίως ἂν ἐξ ἁπάσης τῆς ἀσίας ὑπερωρίσθησαν. Vbi id notandum eſt, niſi de re præterita ſermo ſit, non poſſe hunc modum per indicatiuum efferri. ſi enim de re præſenti aut futura eſſet ſermo, per Optandi vocẽ diceretur, ἐξορισθεῖεν ἄν, vt apud Homer. Iliad. β'. τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ᾽ ἔχων ἀγορεύοις. ideſt, non deberes Regibus maledicere. nõ enim negat ipſum velle, aut poſſe maledicere, ſed oſtendit non debere. Porro modus quo oportere ſignificamus, etiam ſine ἂν particula per optatiui voces exprimitur. vt in illo ſenario apud Ariſtophanem in Veſpis. ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην, quam quiſque norit artem, in hac ſe exerceat. In quo exemplo deeſt ἂν particula. quæ verbo ἔρδοι debetur: qui modus quamuis ſub imperandi modo reduci poſſit; ſcilicet quamuis in ſupradicto exemplo vocẽ ἔρδοι, per ἐρδέτω interpretari poſſimus, id tamen per enallagen accidit. Nec vero modorum & aliarum partium enallage partes ipſas confundit, ita vt non formaliter altera ab altera diſtinguatur. Ita volendi modus à potentiali modo ac debendi formaliter differt: tametſi nonnulla occurrunt quæ ſub omnes hos modos reduci poſſunt vt illud Sophoclis in Aiace: ἀθην. σίγα νῦν ἑστὼς καὶ μέν᾽ ὡς κυρεῖς ἔχων. ὀδυσ. μένοιμ᾽ ἄν, ἤθελον δ᾽ ἂν ἐκτὸς ὢν τυχεῖν. Vbi μένοιμ᾽ ἄν.

pro volo manere,& pro poſſum,& pro debeo manere, accipi poteſt. magis tamen ad voluntatis modum accedit. vt apud Ariſtoph. in Equit. δημ. βούλει τὸ πρᾶγμα τοῖς θεαταῖσι φράσω; Νικ. οὐ χεῖρον. δημ. λέγοιμ' ἂν ἤδη. Vbi λέγοιμ' ἂν. manifeſte pro βούλομαι λέγειν accipitur. Alibi debendi ſenſum habet, vel potentialem: vt in Equit. ἀλ. ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονί. δημ. δρᾶν ταῦτα χρή, ἄπιτον. ἀλ. ἰδού. δημ. θέοιτ' ἄν. quod pro, poteſtis, vel debetis currere, accipi poteſt. Sic ἐν ἐκκλησιαζ. πρεσβ. περίθου δὴ τὸν στέφανον. γυνή. ἰδού. πρεσβ. λέγοις ἄν. ideſt licet loqui, vel debes. Nec vero in Optatiui modi vocibus duntaxat vim δυνητικὴν,& voluntatis, ac debendi ſenſum obtinet, ſed in Indicatiui quoque modi, et infiniti & participiorum vocibus. Tanta enim eſt huius particulæ vis, vt Indicatiui quoque modi obliquis temporibus appoſita, cum ipſis prædictos modos referat. De cuius particulæ conſtructione cum Indicatiui modi vocibus, ſciendum originalia tempora, præſens videlicet & futurum, nec non præteritum perfectum, cum directe & definite eſſe, vel factam eſſe, vel futuram rē aliquam enuntient, & in actu ponant, minime obliquorum modorum ſenſum recipere poſſe: nec eorum quidem ſigna quæ actum tollunt,& ad potentiam redigunt. cuiuſmodi eſt ἂν particula, quæ ceteris omnibus Indicatiui modi vocibus appoſita, eas addicit condicioni aut tacitæ aut expreſſæ, vt potentialem vel voluntatis modum referant, & ſimpliciter actū deponant, vt ἔγραφον ἄν, ideſt ſcriberem niſi hoc eſſet. & ἐγεγράφειν ἄν. & ἔγραψα ἄν. ideſt, ſcripſiſſem niſi &c. Quæ condicio exprimitur apud Sophoclem in Aiace. κἂν ἐξέπραξεν εἰ κατημέλησ' ἐγώ. & quidem effeciſſet, ſi ego neglexiſſem. Sic Iſocr. in Areopag. ὧν οὐδὲν ἂν ἔπραξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διήνεγκαν. quorum nihil efficere potuiſſent, niſi &c. Sine condicionis quoque ſubſecutione per ἂν particulam & per Indicatiui voces, actus tollitur;& potentialis vel debendi vel voluntatis modus efficitur. Voluntatis modi exemplū eſt apud Iſocr. in Paneg. οἳ πολὺ ἂν ἥδιον τὴν ἀσίαν ἐπόρθουν, ἢ

πρὸς ἀλλήλους ἐκινδύνευον. Vbi ἐπέρθουν ἄν, pro πορθεῖεν ἄν dictum est, idest, prædari vellent. In illo vero Demosthenis ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ, εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφεν. Particula ἄν actum tantummodo tollit, non item ad potentiam reducit, cum de re præteriti temporis sit sermo: non enim potuisse, vel voluisse, nec debuisse illum mentionem facere affirmat, sed futurum fuisse, vt seipsum accusaret, si se accusare aggressus esset. Vbi vox ἐμέμνητο non tam plusquam perfecto, quam præterito imperfecto tribui potest. Cæterum præterito quoque perfecto iungi particulam hanc Budæus ait, tametsi Gaza negauerit, afferens contra Gazæ præceptum ex Isocrate περὶ τῆς ἀντιδόσεως exemplum: ἐκείνως ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχισ' ἂν ἀφεῖσθαι τῆς δόξης ταύτης. ex quo tamen exemplo non colligitur Indicatiui præterito perfecto iungi particulam hanc; cum ἀφεῖσθαι vox non Indicatiui sed infinitiui modi sit. Iungitur etiam plusquã perfecto Indicatiui apud Xenophõtẽ in Oeconomico ὅτι μὲν δεῖ τὰ γράμματα ἐπίστασθαι ἠκηκόειν ἄν. Vbi δυνητικῶς, vel potius ἀοριστολογικῶς, & στοχαστικῶς accipi videtur, pro ἀκήκοα δήπου, vel οἶμαι ἀκηκοέναι. quod tamen planius per optatiuũ ἀκηκόοιμι ἄν diceretur. Est & alia loquendi forma cum per Indicatiui modi parataticum & Aoristum rẽ præteritã & factam, non vt factam, sed quæ fieri posset, vi huius particulæ significamus. hoc autem est actum ad potentiam reducere. Qui modus à superiore in quo condicio subsequitur eo distat, quod in illo (vt condicio indicat) nihil in esse ponitur, in hoc vero, id quod iam fuit in actu, ad potentiam reducimus sine vlla condicione. exempla hujus sunt apud Aristophanem in Pluto. ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ἥπισ' εἴκοσι. καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀμπεχόνας χιτώνιον ἐκέλευσεν ἄν. πυρὸν τ' ἂν ἐδίδη μεδίμνων τετάρων. & in Vespis. οὐ μὴν περὶ τοὺς ἐφολκὸς ἦν, ἀλλὰ πρῶτος ἤειτ' ἂν ᾄδων. & paulo infra: ἀλλ' ὁπότε ἂν ἐπιβολήν τις αὐτὸν, κατὰ κύπτων ἔχεσεν ἄν, λίθον ψῆφος. Sic Xenoph. primo ἀπομνημ. περὶ μὲν οὖν τῶν ταῦτα πραγματευομένων τοιαῦτα ἔλεγεν. αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἂν ἀεὶ

διελέ-

διήγετο. In huiusmodi autē exemplis ἀοριστολογικὴν ἔννοιαν præsefert ἂν particula. De qua eius facultate quia περὶ τῆς δυνητικῆς satis supra dictum est, mox nonnulla dicēda sunt, & expendendum quibus nam verbalium modorum in hac sua facultate iungatur: si tamē, quod supradictum est, particulam ἂν cum futuro Indicatiui non coniungi, quomodo id intelligi debeat declarauerimus. Nam in materia quidem necessaria siue absolute, siue cum condicione enuntietur futurum Indicatiui, cum ἂν particula non colligatur: in contingenti vero materia nihil prohibet futurum Indicatiui modi ἂν particulam admittere δυνητικῶς; cum de natura futuri contingētis sit nihil definite ponere. Galen. in primo de caus. pulsuum. εἰ γάρ τι καὶ παρεῖται κατὰ ταύτας, ῥᾳδίως ἐκ τῶν προειρημένων ἂν εὑρεθήσεται. facile inueniri poterit. non enim necessario inuentum iri, sed posse inueniri ait. Sic Xenoph. quinto παιδείας. ὅσῳ δ' ἂν κουφότερον συσκευαζώμεθα, τόσῳ τὰς ἐπιούσας ἡμέρας ἥδιον ἂν ἀριστήσομέν τε καὶ δειπνήσομεν. poterimus prandere, & cænare. Quod vero apud Isocr. legitur in Areopag. ἡμεῖς γὰρ ἢν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πόλιν, ὥσπερ νῦν οἰκοῦμεν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν βουλευσόμεθα, καὶ πολεμήσομεν, καὶ βιωσόμεθα, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ κακὰ πεισόμεθα καὶ πράξομεν &c. Vbi futurum tempus quia à condicione pendet, non necessario ponit futuram esse rem de qua est sermo. & ideo potentialem sensum recipit.

Porro facultas ἀοριστολογικὴ, non solum ita vt proxime dictum est, conuenit obliquis temporibus Indicatiui modi, quando videlicet quod in actu fuit, non vt in actu, sed sub potentiæ specie recitatur, vt in exemplis supra citatis. & alibi apud Aristoph. in Pluto: καί τοι τότε ὅτ' εἶχον οὐδὲν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθεὶς. ὁ δ' ἂν ἐκαλλιερεῖτό τις. & in similibus: verum etiam si de re præteriti temporis & in actu posita sub nulla potentiæ specie sit sermo, paratatico Indicatiui conuenit, vt infra declarabitur. In subiunctiui vero modi vocibus facultas ἀοριστολογικὴ coniuncta est τῇ δυνητικῇ; ita tamen vt vis quidem δυνητικὴ prædicato

verbo

verbo ſemper adhæreat, vel certe ſupprimatur, ἀοριστολογικῇ autem adiunctæ parti tribuatur. ὅ,τι ἂν εἴπῃς. quicquid vel quodcunque dixeris, ideſt dicere poteris. Interdum enim vis δυνητικὴ ſupprimitur. vt apud Iſocr. in Plataico, ὅτι μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐξουσίαν ἤλπιζον ἔσεσθαι ποιεῖν ὅ,τι ἂν βουληθῶσι, quodcunque voluiſſent. & alibi apud alios auctores. In Optatiui vero vocibus non ſemper vtramque facultatem in vnum redigi contingit. Nam ſi de re præterita Optandi vocibus vtamur, patet prædicato verbo, quod definite dici neceſſe eſt, facultatem δυνητικὴν, quæ ad futurum tempus refertur, tribui non poſſe. tunc autem ἂν particula à verbo recedat, & adiunctæ parti adhæreat neceſſe eſt: vt apud Demoſthenem in ſecundo κατὰ Φιλίππου. ἐκόλαζον δ' οὕτω, καὶ ἐτιμωροῦντο οὓς ἂν αἴσθοιντο δωροδοκοῦντας. Sic apud Aphtinium: ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ὁ μαθητής. ὅτι ᾧ ἂν σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκεῖνος ἀπήλλαττεν ἐν ταῖς δίκαις. in quibus exemplis cum de re præterita & definita ſit ſermo, voces verbales minime δυνητικῶς accipi poſſunt. Quippe cum facultas δυνητικὴ, vt paulo ante dictum eſt, indefinitũ ſenſum efficiat, & ad futurum tempus referatur. nec vero ſub debendi aut voluntatis modum redigi poſſunt, quæ hac ratione potentialem ſenſum habere non poſſunt. Vnde patet ἂν particulam in huiuſmodi locutionibus prædicatis verbis iungi non poſse. ſi enim iungeretur, vtique vnũ ex ſupradictis modis efficeret. Reſtat igitur vt adiunctæ parti tribuatur in cõſtructionis diſtributione, minimeque δυνητικῶς, ſed ἀοριστολογικῶς accipiatur. οὓς ἂν quoſcunque. & ᾧ ἂν cuicunque. cuius rei argumentum eſt, quod ſi de re indefinita & futura loquamur; tunc ἂν particula non ſolum ἀοριστολογικῶς adiunctis partibus, ſed etiam δυνητικῶς verbis ipſis applicabitur. vt apud Platonem in Sympoſ. ζητεῖ δὴ οἶμαι καὶ οὗτος τὸ καλὸν, ἐν ᾧ ἂν γεννήσειεν. Vbi non ſolum ἐν ᾧ ἂν, ſed & γεννήσειεν ἂν, ideſt generare poſsit. Nec in nominibus duntaxat, & articulis hoc accidit, ſed etiam in aduerbijs. vt ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου: ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας, καὶ

τηνίκα

πηνίκα λαμπρεῖς, ad quæ respondet: ἡνίκα ἂν εἰπεῖν τι κατὰ τούτων δέοι. Vbi ἡνίκα ἂν ἀοριστολογικῶς, & δέοι ἂν δυνητικῶς, quatenus ad futurum refertur, dicere possumus. quanquam suspicari posset aliquis verbum δέοι, cum neque Optandi, nec debendi, nec voluntatis, nec potētialis modi sensum habeat, nec ad præteritum tempus referri possit; idcirco ne in optatiui quidem modi voce scribi debere, sed in subiunctiui potius: quoniam Indicatiui nec vocem nec sensum habere potest. Nam cum Indicatiuus modus directe res enūtiet, & in actu ponat, reliqui oblique, ita vt necesse vel non esse, nec fore vel non; nec fuisse vel non, ex ipsis colligatur: optandique vocum qualitates minime δέοι voci applicari possint, vt dictum est; restat vt subiunctiui modi esse dicatur. Porro per se quoque Subiunctiui modi vocibus competit ἂν particulæ facultas ἀοριστολογική. vt apud Platonem in Phædro. καλὸν γοῦν ὦ σύνεραστὰς εἶδος ἢ καταυσονικὸς ὁ τοῦτο λαβών. Vbi καταυσονικὸς ἢ pro καταυσονήκῃ dictum est. In quo exemplo Budæus ἢ pro ἂν dictum esse docet. cū tamen non δυνητικῶς, sed ἀοριστολογικῶς, vel potius στοχαστικῶς intelligatur. δυνητικῶς etiam iungi cum subiunctiuo ἂν particulam idem Budæus affirmat. quod exemplo Isocratis ex Panegyr. probat: οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων ὑμεῖς πεπείρασθε, ὥστ᾽ ἄριστ᾽ ἂν διδάξητε περὶ αὐτῶν. In quo tamen exemplo vt recte quis vim δυνητικὴν tribuerit ἂν particulæ, sic minime asseuerare poterit recte per ἦτα scribi penultimam vocis διδάξητε, & non potius διδάξοιτε in Optatiui voce: vt sit pro διδάξαι δυνηθεῖητε. Cum igitur non verbis sed adiunctis uerbo partibus adhæreat ἂν particula in significatione ἀοριστολογικῇ, contingit nonnunquam vt indicatiui quoque modi præteritis iungi videatur ἀοριστολογικῶς. idque de re prętérita & in actu posita. Quod absurdissimum esse videtur his qui non animaduertunt non verbo sed adiunctę parti tribui ἂν ἀοριστολογικὸν. vt apud Herodotum in Clio: inducitur Astyages seruo cuidam imperans, vt Cyrum nuper natum perdat, in illis verbis: λάβε τὸν ἂν Μανδάνη ἔτικε παῖδα. Vbi

parti-

párticula ἂν in constructionis distributione non verbo sed articulo applicanda est: τὸν ἂν, idest ὃν ἄν. idest quemcunque vel qualemcunque peperit, seu pepererit Mandane. Quod si de re futura esset sermo, per Optatiui vocem diceretur ὃν ἂν τέκοι, quicquid paritura sit. sic apud Aristophanem in Vespis. inducitur quidam qui cum in ius aduersarium vocasset, isque non ita commode respondisset; ipse testem admonet, vt quidnam ille responderit, memoriæ mandet. Verba sunt: ἀλλ' οὖν σὺ μέμνησ' αὐτὸς ἂν ἀπεκρίνατο. Vbi cum ἅ'ν collisum pro ἃ ἂν legatur, vel ex ipsa collisione ἂν particulam articulo ἃ applicari manifestum est. vt sit sensus, vt non modo quæ postremo dixerat aduersarius, sed omnia quæcunque prius dixisset, memoriæ mandaret. Infinitiui quoque modi vocibus nonnullas qualitates tribuit hæc particula, per quam tum voluntatis tum potentialis modus refertur. exemplum voluntatis est apud Demosthenem ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου. ἆρά γε μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησι ἡμῶν δοκῶ, ἢ μικρὰ ἀναλῶσαι ἂν τοῦ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλειν οἱ πλούσιοι; est enim ἀναλῶσαι ἂν pro voluisse impendere. Potentialis exempla frequenter occurrunt. quale est illud Isocr. ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως: ἐκείνως ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχισ' ἂν ἀφεῖσθαι τῆς δόξης ταύτης, liberari posse. In illo vero Demosthenis ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας: ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἂν ἑαλωκέναι, non potentialem modum efficit ἂν particula, cum de re præterita & certa sit sermo, sed actus tantum per ἂν particulam tollitur, & tacitæ vel expressæ condicioni verbum subijcitur. Exprimitur etiam potentialis, & voluntatis modus per futurum infinitiui modi ἂν particulæ iunctum. idque plerunque præcedentibus verbis νομίζω, φημί, ἐλπίζω, προσδοκῶ & similibus. Isocr. in Busir. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς τούτων ὀλιγωρήσαντας, τυχὸν ἂν καὶ τῶν μειζόνων καταφρονήσειν, negligere potuisse, vel etiam neglecturos facile fuisse. Aesch. περὶ τῆς παραπρεσβείας: futuro infiniti tribuit ἂν particulam: τὴν τάξιν τοῦ πρέσβεως λέγει οὐκ ἂν ἔφη παραλιπεῖν, οὐδ' ἐπιτρέψειν τινί. Nam & aoristo iungitur

ijſdem verbis præcedentibes. tunc enim aoriſto vim futuri tribuit in ſenſu potentiali, vt infra paulo docebimus. vt apud Xenophontem ἀπομνημ. ſecundo. ἐξ ὧν ἤλπιζω σφόδρα ἄν σε τῶν καλῶν ἔργων ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι. Vbi γενέσθαι ἄν, ideſt poſſe fieri, vel futurum eſſe ſignificat. Debēdi exempla in infinito in promptu non habeo, puto autē multa inueniri apud auctores. Participijs etiam potentialem ſenſum tribuit hæc particula. vt apud Iſocr. in Panegyr. εὑρήσομεν οὐδαμῶς ἂν ἄλλως ἡσυχίαν ἄγουσαν, πλὴν εἰ δόξειε ταῖς πόλεσι, & reliqua. Vbi ἄξουσαν in futuro fortaſse rectius legeretur. eſt enim ſenſus, Græciam nullo modo in poſterum quieſcere poſſe niſi &c. Nam cum ad illud vſque tempus non quieuiſset, deliberādum erat quonam modo in poſterum quieſcere poſset. Aoriſti certe vocibus participiorum iuncta particula hæc, futuri ſignificationem ipſis tribuit in ſenſu potentiali. Demoſth. κατὰ μειδίου: τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν, τὸ δίκην τὸν ἀεὶ ληφθέντα διδόναι μόνον αἴτιον ἂν γενόμενον. Ne autem in poſterum quiſquam iniurius ſit, hoc ſolum præſtiturum, ſi vt quiſque damnatus fuerit, ita debitam pœnam luerit. γενόμενον ἂν pro γενησόμενον dixit. Sic Iſocr. in Areopag. δέδοικα γὰρ ταύτην ἂν μόνην γενομένην καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπὴν, καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν γενομένην ἄν, pro γενησομένην dixit. & alibi. οὐκ ἂν οἴεσθε τοὺς βαρβάρους προξένους αὐτῶν πάντας ὑμᾶς ποιήσασθαι, pro ποιήσεσθαι. ſic Ariſtot. 4. τῶν μετὰ τὰ φυσικά. οἱ ποιηταὶ τὸν ἄτλαντα ποιοῦσι τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὡς συμπεσόντα ἂν ἐπὶ τὴν γῆν. tanquam alioquin in terram collapſurum. Vbi ſubauditur condicio, & vi ἂν particulæ actus tollitur, & ad potentiam reducitur. ſic apud Demoſthenem: ἡμεῖς δ᾽ οἱ μεμψάμενοι πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις: qui ſuccenſere potuiſsemus. de præterita enim re δυνητικῶς loquitur, actu ad potentiam redacto. Quod ſexcenties apud alios quoque auctores iuuenitur. In indicatiuum etiam condicioni ſubiectum participiorum voces adiumento ἂν particulæ reſoluuntur. Vt apud Demoſthenem. πρὸς ἄφοβον: ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμα ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν, ἐξήτησεν.

ἐξήτησεν ἄν με τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας. In quo exemplo Budæus alterum ἂν δυνητικὸν, alterum παραπληρωματικὸν eſse cenſet. cum tamen neceſsario apponatur participio ad condicionem indicandam. quæ neceſsario hic requiritur. non enim ponit aduerſarium rem proferre voluiſse: imo oſtendere vult noluiſse ipſum rem proferre, concludens hoc modo. Si rem proferre voluiſset, profecto puerum popoſciſset. quod cum non fecerit, patet ipſum noluiſse. Quod autem hæc particula hunc ſenſum participijs tribuat, patet ex loco Iſocratis in Panegyr. καὶ τοιούτου πολέμου περιστάντος τὴν ἀσίαν, τί δεῖ τὰ συμβησόμενα προλέγειν Vbi quamuis de re futura quæ conditionem habeat loquatur, tamen propter defectum ἂν particulæ, latet huiuſmodi ſenſus, ita vt de re præterita loqui videatur. Vt enim τὸ ἂν nonnũquam abundat geminatum, ſic interdum deeſt non ſolum in participijs, ſed in modis etiam verbalibus, in quibus nonnunquam neceſsario requiritur: vt apud Demoſthenem: ταῦτα μοι πάντα πεποίηται. καὶ οὐδεὶς ποτε εὕρει τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθέν. Vbi aperte deeſt ἂν δυνητικὸν, vt ſit εὕρει ἄν, inuenire poſset. Sic in debendi ſenſu & ſubiunctiui voce apud Plutarchum de Cicerone. γινώσκω ὃν φύγω, οὐ γινώσκων πρὸς ὃν φύγω: fugere debeam. Vbi ἂν articulo applicata, verbo quoque ſuam ἀοριστολογίαν impertitur. Ceterum exempla in quibus participia particulæ ἂν ſociata, in condicionem reſoluuntur, non pauca inueniuntur. Ariſtoph. in Neb. μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαντος, ἐξέφερον ἄρτον. Vbi αἰτήσαντος ἄν, pro εἰ ᾔτησας dictum eſt. Subauditur etiam ἄν, non ſolum πρὸς περιουσίαν, verum etiam ἐξ ἀνάγκης: vt in proxime dicto Iſocratis loco in Panegyr. vbi de re futura & quæ nondum actu erat, vt de præterita loqui videtur, propter defectum huius particulæ: καὶ τοιούτου πολέμου περιστάντος τὴν ἀσίαν, τί δεῖ τὰ συμβησόμενα προλέγειν; Vbi περιστάντος ἄν, legendum eſset, vt in condicionem Oratio reſolui poſsit, ἐὰν περιστῇ: Sic in Plataico: τούτοις μὲν γὰρ, εἰρήνης οὔσης, οὐ προσῆκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γενομένων. ἐκεῖνοι δὲ ἐν τῷ

πολέμῳ προδοθέντες, εἰκότως ἂν παρ' ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμ-
βανον. Cum enim participiorum præterita tempora adiu-
mento huius particulæ in conditionem reſoluantur, & ex
actu ad potentiam reducantur, ſi deſit hæc particula, par-
ticipij vox in ſua ſignificatione remanet. & præteritæ rei
narrationem repræſentat. vt in proximo exemplo Iſocra-
tis: Vbi cum Platæenſes excuſet, quod tempore belli à La-
cedæmoniorum amicitia non receſſerint, metu id ipſos fe-
ciſſe ait. nam ſi hoc feciſſent, iure optimo vt proditores
Lacedæmonijs pœnas dediſſent. quare in conditionem re-
ſoluendum eſt participium προδοθέντες, & pro, εἰ προεδόθη-
σαν, exponendum. quod ſine ἂν particula fieri non poteſt. &
idcirco ipſam ſubintelligi neceſſe eſt. Sic infra in eadem
oratione: οἷς νῦν τἀναντία ψηφισάμενοι, πολλοὺς ἐπιθυμεῖν ποιή-
σετε τῆς ὑμετέρας φιλίας, ſubauditur ἂν, vt ſit, ψηφισάμενοι ἂν,
pro ἐὰν ψηφίσησθε. Illud etiam animaduertendum eſt, verba
nonnunquam adiumento huius particulæ ſubintelligi à
ſuperioribus repetenda, vel ex ἀνάλογου ſubaudienda. Vt
apud Platonem in Phædro: δόξαν μὲν ἔγωγ' ἂν συγχωρεῖν. τὰ
δ' ἕτερα ταῦτα οὐκ ἄν. repetendum enim eſt verbum συγχω-
ρεῖν. & apud Iſocr. in Panegyr. τοσαύτην ἐποιήσαντο σπουδὴν
ὅσην περ ἂν τῆς ἑαυτῶν χώρας πορθουμένης. Vbi repetendum eſt
verbũ, vt ſit integra oratio. ὅσην περ ἐποιήσαντο ἄν, ideſt tantũ
ſtudij & feſtinationis adhibuerunt, quantum adhibere po-
tuiſſent, ſi ſuum agrum vaſtari vidiſſent. Quanquam in
Iſocratis hoc exemplo ſuſpicari poſſet aliquis ἂν particu-
lam participio iunctam, in condicionem reſolui poſſe, vt
ſit, πορθουμένης ἄν, pro, εἰ ἐπορθεῖτο. De qua particulæ huius
facultate cum participij vocibus, iam ſupra dictum eſt.
Alibi certe apud Iſocr. clare patet repeti debere verbum,
οὐχ ὡς συμμάχοις ἡμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' ὥς περ ἂν εἰς τοὺς πο-
λεμιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν. Vbi ἐξ ἀνάλογου verbum
ἐξήμαρτον, ſupplendum eſt. ἀλλ' ὥς περ ἂν ἐξήμαρτον εἰς τοὺς πο-
λεμιωτάτους, οὕτως εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν.

Ανθ᾽ ὧν.

Ανθ᾽ ὧν: vox ex ἀντὶ præpositione, & ὧν genitiuo plurali articuli neutri relatiui constans, causatiuum sensum habet. &, pro his, ad verbum sonat. idest propterea quod. Aristophanes in Pluto: ἢ σφῷ ποιήσω σήμερον δοῦναι δίκην ἀνθ᾽ ὧν ἐμὲ ζητοῦντον ἐνθένδ᾽ ἀφανίσαι. Lucian. ἀπόδος τὸν ναῦλον ἀνθ᾽ ὧν σε διεπορθμευσάμην. ex quibus patet ὧν genitiuum cum nullo expresso antecedente concordare. aut enim nullum tale præcedit, vt in citato Aristophanis loco; aut siquid præcedit, vt apud Lucianum τὸν ναῦλον, cum illo non concordat: nam τὸν ναῦλον, ἀνθ᾽ οὗ congrue diceretur. Vnde patet ὧν genitiuum adeo in hac voce coniunctum esse ἀντὶ præpositioni, vt non seorsum, sed simul cum ipsa aliquid significet.

Ανθ᾽ ὅτου.

Ανθ᾽ ὅτου: etiam ex eadem præpositione, & ὅτου, idest οὗ genitiuo singulari articuli relatiui neutri constans, idē quod, ἀνθ᾽ ὧν, significat: οὐκ οἶδα ἀνθ᾽ ὅτου, nescio cur & quamobrem, vel quare. Lysias παρὰ τῶν φευγόντων, χρὴ πυνθάνεσθαι ἥντις ἦν αὐτοῖς ἔχθρα πρὸς τὴν πόλιν ἀνθ᾽ ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν. In quo exemplo vox ὅτου cum expresso antecedente, quod est nomen ἔχθρα, non concordat. dicendum enim alioqui fuisset ἔχθρα, ἀνθ᾽ ἧς. Vnde patet in his etiam vocibus posteriorem ita priori annexā esse, vt nihil seorsum significet, sed simul causatiuum signum constituat. Nec obstat quo minus formalis nota dicatur esse, quod pluralis genitiuus ὧν, in ἀνθ᾽ ὧν; & ὅτου singularis in ἀνθ᾽ ὅτου, ad genitiuos πραγμάτων, & πράγματος extrinsecus subintellectos referant. Quia quæ actu adsunt, excludunt eā quæ in potentia subintelliguntur. Secus in ἀφ᾽ ὧν, quod vt formale signum vt ἀνθ᾽ ὧν Budæus videtur accepisse. cum dicat, ἀφ᾽ ὧν vox est similis ἀνθ᾽ ὧν. Demosthenis exemplum afferens καὶ προσήκει τοῖς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ᾽ ὧν ἕτερα πάντων οὗτοι αὐτοῖς βοηθοῦσιν ἑτέροις. In quo exemplo ad πραγμάτων substantiuum extrinsecus subintellectū refertur articulus ὧν. quod

substan-

ſubſtantiuum ipſe etiam Budæus expreſſit. cum verba illa ἐξ ὧν ἔπραξαν, ex iſtorum rebus geſtis latine reddat, eſt enim (vt ipſe docet) ἀφ' ὧν ἔπραξαν, idem quod διὰ τὰ τού-τοις πεπραγμένα.

De Particula Ἄρα & alijs quibuſdam. Cap. IV.

Ἄρα παροξύτονον, collectiuum & illatiuum eſt in poſteriori parte ratiocinationis poſitum. vt in illo exemplo Luciani: εἰ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί. ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοί, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. Quod aliquando latet ex eo quod prior pars argumenti ſubticetur, vel ex ſuperioribus pendet: vt apud Lucianum ἕλληνες ἄρα ὑμεῖς ὦ ξένοι. ac ſi dixiſſet, οὐκοῦν ἕλληνες ὑμεῖς. quæ illatio ex ſuperioribus pendet. Sic in locutionibus ἔμελλον ἄρα, ἔμελλες ἄρα, ἔμελλεν ἄρα. vox ἄρα illatiua, & collectiua eſt. vt quæ effectus cuiuſdam nota eſt. cuius cauſa ſubticetur, vel ex ſuperioribus petẽda eſt. Ariſtoph. in Nebul. φεύγεις δ' ἔμελλον ἄρα κινήσειν σ' ἐγώ, quibus verbis infert fore vt fugaret & pelleret quendam. cuius effectus illati prius cauſam poſuerat in proximo ſuperiori carmine κεντῶν ὑπὸ τῆς προκτὸν σε τῷ σφαιροφόρῳ. vt ſit illatio: pungã te, vnde fiet vt te expellam: vel pupugi te; vnde factum eſt vt te expulerim. Similiter in Veſpis. cum dixiſſet: παίει τῷ ξύλῳ. καὶ σὺ προσθεὶς αἰχμάλωτ' ἔντυφε τὸ σε λαρτίῳ, infert, ἄρ' ἐμέλλομεν ποθ' ὑμᾶς ἀποσοβήσειν τῷ χρόνῳ. Quod etiam argumentum ita explicatur. baculo vos percutiam, & fumo ſuffocabo. vnde fiet vt vos diſcutiam. vel percuſſi & ſuffocaui. vnde factum eſt, &c. Vlyſſes etiã apud Homerum Odyſſ. I. ex his quibus Polyphemum affecerat infert. κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι: quaſi colligẽs qui ita ſociorum interfectorem vltus fuerit, eum minime nequam hominem cenſeri poſſe. Ex quibus exemplis hoc videlicet Homeri, & vltimo illo Ariſtophanis, notandum ἄρα particulam non ſolum poſtponi prædictis verbis, quod plerunque fit; ſed etiam

aliquan-

aliquādo præponi. Apud Aristophanem etiam in Vespis; quamuis ἀοριστολογικῶς, vel βεβαιωτικῶς accipi videatur, tamen ad sensum συλλογιστικὸν redigi potest. locus est in quo herus quidam ingratum animum seruo obijcit. quod cum nonnulla in eum beneficia contulisset, ille tamen immemor esset. qui herum iussu filij coërceret. Verba Aristophanis sunt: οὐκ ἀφήσεις οὐδὲ νυνὶ μ' ὦ κάκιστον θηρίον; οὐδ' ἀναμνησθεὶς ὅθ' ὁ δ' ἐγὼν τοὺς βότρυς κλέπτοντά σε, προσαγαγὼν πρὸς τὴν ἰτέαν ἐξέδειρ' εὖ κἀνδρικῶς, ὥστε σε ζηλωτὸν εἶναι, σὺ δ' ἀχάριστος ἦσθ' ἄρα. In quibus σὺ δ' ἀχάριστος ἦσθ' ἄρα, conclusio est argumenti quo vtitur ad probandum ingrati animi vitium. cuius conclusionis nota est ἄρα particula. Antecedēs continetur in supra expositis. Quorum sensus est; ego te olim tali & tali beneficio sum prosecutus, tu vero immemor es. Vnde fit, vt merito ingratus dicendus sis. Est etiam ἀοριστολογικόν, vt apud Xenophontem; ὦ Ζεῦ καὶ πάντες θεοὶ οἵους ἄρα ἔχομεν ἑταίρους: quales tandem & quales nam sodales habemus &c. Sic apud Aristophanem in Pluto: οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν, ἠλάνθανον; ac si dixisset οἵοις ποτέ. Additum etiam condicionibus dubitatiuis, auget τὸν στοχασμὸν, vt που particula, ἐὰν ἄρα οἷός τε ὦ: si forte potero. εἰ μὴ ἄρα, nisi forte, εἴτις ἄρα ἀνάξιός ἐστιν apud Demosthenem. siquis fortasse indignus est. Per se etiam στοχαστικῶς accipitur cum emphasi quadam prolatum, vt affirmatiuum sensum acquirat, vt in illo Epigrammate: νῦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι οἵ ποτε Μήδων παισὶν, & cætera. sic apud latinos aduerbium igitur, nonnunquam accipi opinor. Vt apud Ouidium 13. Metamorph. Vbi Aiax inducitur dicēs. Tutius est igitur fictis contendere verbis, Quam pugnare manu. Quam locutionem non interrogatiue, sed eo modo quo ἄρα apud Græcos paulo ante dictum est, & in eodem sensu arbitror pronuntiandam esse. sic apud Aristoph. in Auibus πισθ. ὄνομα δὲ τούτοις τοῖς θεοῖς τοῖς βαρβάροις τί ἐστι; προμ. ὅτι ἐστί; Τριβαλλοί. πισθ. μανθάνω. ἐντεῦθεν ἄρα τοὐπιτριβείης ἐγένετο. Vbi τὸ ἄρα non potest esse συλλογιστικόν. nam ex eo quod Dij Τριβαλλοὶ appellantur, nō

sequi-

ſequitur quod inde τὸ ἐπιῤῥιβεὺς denominetur, ſed coniectura eſt à vocum vicinitate tracta.

Dicitur & cum γε particula ἄρα γε in proxime dicta ſignificatione. Præponitur etiam τοῦ οὖν συλλογιστικοῦ ἐκ παραλλήλου. Plato quinto de Repub. ἆρ' οὖν ἐκ τοῦ τοιοῦδε τὸ τοιόνδε γίνεται. & idem quod οὐκοῦν, & τοίνυν. ſignificat.

Dicitur etiam, ἀρ, vnica ſyllaba pro δή. Iliad. η. ἔνθεν ἀρ οἰνίζοντο καρηκομόωντες ἀχαιοί.

Ἆρα.

Ἆρα vero penultima inflexa, & ſola per ſe, dubitandi ſeu quærendi nota eſt. & cum γε, & μὴ, & οὖν particulis ἆρά γε, ἆρα μὴ, ἆρ' οὖν, idem ſignificat. hoc eſt nunquid, & nonne. fit autem nonnunquam vt ἆρα interrogatiue prolatum, ſi negatio ſubſequatur, illatiuum euadat. Quippe cum interrogationes cum negatione factæ affirmationem inferant. Vt apud Xenophontem: ἆρά γε οὐ χρὴ πάντα ἄνδρα ἡγήσασθαι τὴν ἐγκράτειαν ἀρετῆς εἶναι κρηπῖδα; quod perinde valet, ac ſi dixiſset οὐκοῦν χρὴ, vel χρὴ τοίνυν. Interdum negatio ſubſequens, ſimplicis aſsertionis ſine illa affirmatione, ſenſum habet. vt apud Demoſthenem: τίνας οὖν δ' ἀρχὰς ὑπολαμβάνετε ἄρχεσθαι τὸν φίλιππον, ἆρ' οὐ πολέμου κράτος καὶ νίκην; nonne belli.

Ἆρα ποτὲ, nunquid, aliquando, vtrum tandem, apud Syneſium. ἆρα ποτὲ τὴν ἱερὰν σου κεφαλὴν περιπτύξομαι;

Ἆρα μὴ etiam nunquid & vtrum ſignificat. Xenophon ſecundo, ἀπομνημ. ἐὰν δέ σου προσκατηγορήσω ὅτι διὰ τὸ ἀγαθὸς αὐτὸς, καὶ εὐνοϊκῶς ἔχεις πρὸς αὐτὸν, ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; nunquid calumnia peti te cenſebis?

Ἀτὰρ, & Αὐτάρ.

Ἀτὰρ, & Αὐτὰρ, quo modo apud poëtas accipiantur, ſatis ex Euſtathio, & alijs grammaticis conſtat. cum autem Ἀτὰρ apud Atticos quoque inueniatur, nonnihil nobis etiam dicendum eſt. Ariſtoph. in Pluto. ἀτὰρ pro ἀλλὰ, & ἀλλ'-

ἀλλ' ὅμως vſus eſt. οὐ φάσκῃ τούτων οὐδὲν, ἀτὰρ οὐχ ἧττόν γ' οὐδὲν κλαύσῃ. quorum verborum ſenſus eſt. Quamuis hæc vere dixeris, attamen nihilo propterea minus te male perdam. Inuenitur & ἀτὰρ γὰρ apud eundem, vt ἀλλὰ γὰρ, interruptum tamen. ἐν ἀχαρνεῦσιν. ἀτὰρ φίλοι γὰρ οἱ παρόντες ἐν λόγῳ. Apud Platonem οὖν particulam ſuperuacaneam poſt ſe habet in ſecundo de Repub. ἀλλὰ μὲν δὴ τὴν φύσιν τοῦ γλαύκωνος ἠγάμην· ἀτὰρ οὖν καὶ τότε πάνυ γε ἥσθην. tamen eo tempore potiſſimum oblectatus ſum.

Ἄττα.

Ἄττα, ἀντὶ τοῦ, τινά, vel τίνα cum ſpiritu tenui, differt ab ἅττα aſpirato, quod ἅτινα ſignificat. Ἄττα igitur cũ tenui ſpiritu, quando ἀορίστως, ἀντὶ τοῦ τινὰ accipitur, multis adiectiuis ſubijcitur: vt πόλλ' ἄττα, ὀλίγ' ἄττα, ἕτερ' ἄττα. Interrogatiuis etiam in hac eadem ſignificatione iungitur. vt ποῖ' ἄττα, πόσ' ἄττα. ideſt ποῖα τινά, πόσα τινά. Videtur etiam ἀντὶ τοῦ ποτὲ ἀορίστου ἐπιρρήματος accipi apud Ariſtoph. in Auibus. Vbi inducitur quidam cum dicat ἀπόλωλεν ὁ ζῷος, ad quæ alter πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο. vbi ἄττα vel ἀντὶ τοῦ ποτὲ accipitur, vel certe ἀργὸν ἐστιν, vt δῆτα. ac ſi dixiſſet. πότε δῆτ' ἀπώλετο. quãdo nam perijt? vt recte annotauit Interpres. Per ſe etiam ἀντὶ τοῦ τινὰ ἀορίστως accipitur. Plato, καὶ ἐκτείνας ἑαυτὸν ἔφθεγξε ἄττα προσκυφώς. ad aurem ſe admouens quædam dixit. Subiungitur etiam ſubſtantiuis nominibus in eodem ſignificatu. πράγματ' ἄττα, ἀντὶ τοῦ πράγματα τινά. οὕτω νέους ὄντας ὡς δείματ' ἄττα νομιστέον. ideſt ὡς δείματα τινά. Ἄττα vero interrogatiue acceptum nulli ſubiungitur, imo ipſi ποτὲ aduerbium ſubiungitur. Demoſthen. ὁ δὲ περισβάλων αἰσχίνης οὑτοσὶ πῶς καὶ ἄττα ποτὲ διηλέγχθη; ideſt πῶς καὶ τίνα ποτέ.

Ἀτεχνῶς.

Ἀτεχνῶς, aduerbium iuxta ſui ἐτυμολογίαν ſine arte ſignificat. & dicitur de re quæ ſuapte natura talis eſt, vel fit: nõ quæ techna ideſt dolo talis appareat. Ariſtoph. in Pluto: ἐπειδὴ δέ μου τύχοιεν ἀληθῶς, καὶ γίγνωνται πλούσιοι, ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ. Plato in Apologia ἀτεχνῶς οὖν ξένως

ρως

κως ἔχω τῆς ἐνδιάδι λέξεως. Vbi idē quod πάνυ, vel ὅλως. ideſt omnino, & prorſus ſignificare videtur. Sic infra, παῖδές ὄντες ἔνιοι καὶ μείρακια ἀπηχῶς. Similiter apud Ariſtophanem in Ranis. καὶ μὴν ἀπηχῶς παμπόνηρα φαίνεται. Vbi interpres ἀπηχῶς inquit ἀντὶ τοῦ ὅλως, καὶ ἀδόλως. poſt quæ ſubdit, πέχεας γὰρ ἔλεγον τοὺς δόλους. ex quibus elicit ἐτυμολογίαν huius aduerbij: propter quam idem quod plane ſignificare videtur. Alibi etiam apud Ariſtophanem conuenit ipſi hæc eadem ſignificatio in Nebulis: Vbi cum Socrates deſcribat fulminis naturam, quod videlicet ſit ventus incluſus in nubibus, qui poſtmodum vi caloris eliditur, ſubdit is qui cum illo agit, id ſibi plane accidiſſe, his verbis: νὴ δία, ἐγὼ γοῦν ἀπηχῶς ἔπαθον τουτὶ διασίοισι. Vbi ἀπηχῶς pro ἀκριβῶς, ideſt prorſus vel omnino ſignificat. ex quo fit vt σαφῶς, ideſt aperte, & perſpicue ſignificet. cuius ſignificationis exempla paſſim occurrunt apud auctores.

Αὖ.

Αὖ particulam grammaticorum quorundam errorem ſecutus Budæus, παραπληρωματικὸν nominat. & mox pro δὴ tranſitiuo accipi, Platonis auctoritate probare ſe putās, affert ex ipſo verba hæc. καὶ κινδυνεύει δή που ταύτης ἴσως οὐδενὸς ἰδιώτην ὄντα. τῆς δ' ἑρμογενείτους αὖ περὶ φύσεως καὶ σοφῆς. & reliqua. addit præterea, particulam hāc, viciſſim & rurſum, hoc eſt contra, & ex aduerſo ſignificare. afferens ex Demoſthene exemplum: οὐδ' ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐχθρῶν ἔσχατον ἀφ' ἡμῶν. ἡμῖν δ' αὖ ἀπὸ πολλῶν: Et aliud ex Ariſtide. αἰτίαν αὖ καὶ πρώτη πόλεων ἤδη ἐτίμησεν ἐκεῖνον, ideſt, quamobrem prima hæc omnium ciuitas viciſſim illum ornauit. Nec animaduertit in citato etiam Platonis exemplo, hoc idem quod modo dictum eſt ſignificare particulam hanc. Deſignat namque plerumque oppoſitionem quandam. vt in ſupradicto Platonis loco: τῆς δ' ἑρμογενείτους αὖ: Hermocratis vero contra. Iungitur & αὖθις aduerbio repetitionis, in eodem ſignificatu ἐκ παραλλήλου ex quo per apocopen dici videtur. Ariſtoph. ἀλλ' αὖθις αὖ πεπείσομαι. & Demoſth.

mosth. καὶ τούτων ἕπερ αὐθις αὖ πεπρακότων. Grammaticorum autem error est vt particulas cuiusque generis si semel aut iterum apud auctores otiosæ inuentæ fuerint, inter παραπληρωματικὰς (vt genus aliquod) collocent.

Αὐτίκα.

Αὐτίκα aduerbium probationibus seruit, cum signo vel exemplo, & simpliciter argumento aliquo, inducimus aliquid esse vel non esse. Xenoph. quarto, ἀπομνημ. ἐδίδασκε δὲ καὶ μέχρις ὅτου δέοι ἔμπειρον εἶναι ἑκάστου πράγματος τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον. αὐτίκα γεωμετρίαν μέχρι τούτου ἔφη δεῖν μανθάνειν, ἕως ἱκανός τις γένοιτο γῆν μέτρῳ ὀρθῶς διανεῖμαι. In quibus cũ in vniuersum proposuerit ostendendum quatenus singulæ artes addiscendæ essent, subiungit exemplum geometriæ. Hoc idem præstat particula γοῦν. vt suo loco dicetur. Porro αὐτίκα, in promptu esse probationem significat. Aristoph. in Pluto, cum per illa verba ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ μεῖζον δυνάμενον, proponat probandum Plutum plus posse, quam Iouem; subijcit, αὐτίκα γὰρ ἄρχει διὰ τίνα ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν; καρ. διὰ τἀργύριον. πλεῖστον γὰρ ἔστ' αὐτῷ. Apud eundem in Auibus, inducitur quidam suadens auibus μὴ πίτιδος πανταχῇ κεχηνότες. ὡς τοῦτ' ἄτιμον ἔργον ἐστὶ, quod probans addit: αὐτίκα ἐκεῖ παρ' ἡμῖν τοῖς πετομένοις ἦν ἔρη. ac si dixisset, πρῶτον μὲν γὰρ ἐκεῖ παρ' ἡμῖν &c. & infra probare volens nón Deos à principio sed aues hominum imperiũ habuisse, dicit: ὡς οὐχὶ θεοὶ τοίνυν τῶν ἀνθρώπων τὸ παλαιὸν ἦρχον, ἀλλ' ὄρνιθες, πόλλ' ἐστὶ τεκμήρια τούτων. deinde adiungit, τεκμήριον. αὐτίκα δ' ὑμῖν πρῶτ' ἐπιδείξω τὸν ἀλεκτρυόν' ὡς ἐτυράννει. & rursus, παρὰ μὲν φίλου σὺ μάθοις ἂν οὐδέν. ὁ δ' ἐχθροὶ αὐτίκ' ἐξηνάγκασεν. αὐτίχ' αἱ πόλεις παρ' ἀνδρῶν ἔμαθον ἐχθρῶν κοῦ φίλων. & infra probare cũ velit Dijs alas conuenire, exemplo id probat, αὐτίκα νίκη πέτεται πτερύγοιν χρυσαῖν. Interdum subticetur id quod probandum est. Vnde fit vt αὐτίκα huiusmodi sensum non retinere videatur. Vt in Auibus eiusdem, inducitur Geometra quidam instrumenta geometriæ secum afferens. interro-

gatusque quid nam essent, respondet, κανόνες ἀέρος: deinde mox addit. αὐτίκα γὰρ ἀὴρ τὴν ἰδέαν ἐστὶν ὅλος κατὰ πνιγέα μάλιστα. Vbi per αὐτίκα γὰρ, probatur instrumenta illa apta esse ad metiendum aerem. subdit enim προσθεὶς οὖν ἐγὼ τὸν κανόν' ἄνωθεν τουτονὶ τὸν καμπύλον, ἐνθεὶς διαβήτην, &c.

Αὐτός.

Αὐτὸς pronomen, non semper nomen aliquod, vel personam pronominis refert, sed qualitatem aliquando personæ. & emphasim quandam, cum oppositione aut tacita, aut expressa. Expressa quidem, vt apud Aristophanem in Ranis. ὅτ' ἐγὼ μὲν διόνυσος υἱὸς σταμνίου αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ, τοῦτον δ' ὀχῶ. Tacita vero vt αὐτὸς τοῦτ' ἔπραξα. vbi subintelligitur καὶ οὐ δι' ἄλλου. Quandoq; emphasim quidē designat sine vlla oppositione: vt apud Aristophanem in Pluto, οὐκ ἂν εἰ δοίης γέ μοι τὸν πλοῦτον αὐτόν. Quemadmodum & oppositionem sine emphasi. Iliad. π'. αὐτὸς μὲν ἐγὼ μενέω, ἀλλ' ἕταρον πέμπω. Cum autem loco nominum articulis subiectorum plerumque accipiatur, ob eam causam, ne idem nomen repetatur, vt in illo Iliad. ν'. Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσεν, αὐτὸς πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ. Idem enim præstat pronomen αὐτὸς, ac si repetitum fuisset, nomen Ζεὺς cū articulo. Cum itaque fere nomen aliquod actu expressum referat, interdum tamen subintellectum quoque aliquod nomen & non expressum refert, vt dicitur in dicto illo Pythagoreorum, αὐτὸς ἔφα. in quo pronomen αὐτὸς Pythagoram designabat. Articulo autem iūctum pronomen αὐτὸς, non solum refert nomen aliquod, verum etiam ταυτότητα significat, idest eandem rem vel personam subesse prædicationi denotat, vt si illud Homeri, αὐτὸς πάλιν τρέπεν ὄσσε, ὁ αὐτὸς τρέπεν ὄσσε diceretur.

Αχρι & μέχρι.

Αχρι, & μέχρι, tam loci quam temporis aduerbia quatenus constructionem recipiunt in hoc commentario locum non haberent, nisi τοῦ articulo, & alijs quibusdam vocibus in significatione temporis iungerentur. quæ cum

nomen χρόνον referant, compendij gratia subintelligendũ, idcirco hic describentur. cum nobis propositum sit, non modo particulas coniunctionales persequi, nec non eas voces, quæ extra propriam significationem, orationis adminicula fiunt; verum etiam illas, quæ compendium afferunt orationi. Hæc itaque aduerbia non tantum οὗ genitiuo articuli relatiui iuncta, sed etiam adiectiuorum πᾶς, & τίς compendiosas locutiones efficiunt. Vt enim ἄχρις οὗ, & μέχρις οὗ dicimus, sic ἄχρι, & μέχρι τινὸς ἀορίστως. & ἄχρι & μέχρι τίνος; interrogatiue. sed & μέχρι παντὸς, idem quod διὰ παντὸς significat. idest sine temporis præfinitione. Dicitur & ἄχρι τοῦδε, & μέχρι τοῦδε subintellecto genitiuo χρόνου. sociatur etiam cum multis alijs vocibus in constructione, de quibus non est instituti nostri tractare. Illud autem non omittendum, finalem litteram, σ, aut addi, aut adimi, vt vocalis, aut consonans dictionis consequentis postulat. Significat etiam limitationem, vt apud Sextum πυῤῥων. ὑποτυπω. ἄχρι καὶ τοὺς παῖδας ὁρῶμεν διαφερόντως διατιθεμένους. quæ limitatio argumenti a minori ad maius vim habet. quasi dicat, si pueri, multo magis adulti. Id quod & Italica & aliæ quædam vulgares dialecti videntur imitari, Insin' i fanciulli vediamo &c.

De Γάρ particula. Cap. V.

Γάρ, αἰτιολογικὸς σύνδεσμος, probationibus seruit. confirmamus autem aliquid vel infirmamus allegatione causæ. non solum rei essentiæ, verum etiam ratiocinationis & consequentiæ. Vt in Oreste Euripidis, cum Electra proposuisset nullum esse tam graue malũ & infortunium, quod humanum genus ferre non possit, subdit, ὁ γὰρ μακάριος, & quæ sequũtur. afferens causam non cur hoc ita se habeat, sed vnde hoc sequatur & probetur: inductione astruens quod proposuit. cum enim Tantalus hoc & hoc sustinuerit, Pelops item & Atreus & Agamemnon, eiusque filius

Orestes, manifestum fit verum esse omnis generis mala & infortunia homines posse perferre. Ponitur etiam in principio periodi modo propinqui alicuius causam afferens, modo remotioris. exempla vtriusque sunt in Isocratis Panegyrico. πρὸς χιλίας καὶ διακοσίας τριήρεις ναυμαχεῖν ἐτόλμησαν. οὐ μὴν ἐνικήθησαν. καταισχυνθέντες γὰρ οἱ Πελοποννήσιοι &c. hic ad proximum οὐκ ἐνικήθησαν refertur. Paulo autem infra, ad remotius, ἃ δέ ἐστιν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια, ταῦτα δ' ἐμὸν ἔργον εἰπεῖν ἐστι. τοσοῦτον γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν διέφερεν &c. In quibus γὰρ non ad proximum refertur, ταῦτ' ἐμὸν ἔργον εἰπεῖν ἐστι, sed ad ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια. quod remotius est. Vnde fit vt inchoatiuum narrationum absque causæ redditione videatur. tametsi non negem etiam sine vllius causæ redditione in principio narrationum hanc particulam inueniri. Vt apud Aristophanem in Pluto. Vbi seruus nuntiās ea quæ in Pluti illuminatione acciderant, inducitur dicēs, ἄκουε τοίνυν ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ. In quibus particula ὡς causam assignat, cur attente audire debeat alter interlocutorum, post quæ narrationem aggreditur. ὡς γὰρ τάχιστα ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν &c. Vbi præcedens ὡς particula, excludit vt de γὰρ possimus dicere, causam reddere cur sit seruus audiendus. Sic Aristot. 2. Politic. aggrediens narrationem. ἀρχὴν δὲ πρῶτον ποιητέον ἥπερ πέφυκεν ἀρχὴ τῆς σκέψεως. ἀνάγκη γὰρ ἤτοι πάντας πάντων κοινωνεῖν τοὺς πολίτας, ἢ μηδενός. Interrogationibus etiam & responsionibus adhibetur particula γὰρ, in quibus latet causatiua significatio. cum tamen ex præcedentibus pendeat, & explicatione egeat. vt apud Aeschinem. οὐ γὰρ αὖ κώμην ἀποστήσαις negat enim Demosthenem id præstitisse, vt Thebani a Philippi societate deficerent. arguens à minori. cum tu vicum vnum nequeas ad defectionem solicitare & prouocare, multo minus ciuitatibus quas narras defectionem persuaseris. sic apud Aristophanem in Pluto. Inducitur ἡ πενία proprias laudes exponens. παρ' ἐμοὶ δ' ἐστὶ ταῦτ' ἅπαντα. & quæ sequuntur, ad quam Chremylus, οὐ

γὰρ αὖ

γὰρ αὖ πορίσαι τί δύναι' ἀγαθόν; Vbi interrogatio in assertionē cōuertenda est, supplendo, nego te commoda quæ narras præstare posse, ad quæ referenda est causa, σὺ γὰρ &c. tu namque nihil præter talia & talia incommoda præstare soles, ea videlicet quæ ibi. exponit Chremylus. In responsionibus etiam tam affirmatiuis quam negatiuis accidit vt supplendum sit aliquid ad quod causatiuum γὰρ referatur. vt apud Aristophanem in Pluto. καρ. ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μενεῖς; Ερμ. τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐστι βέλτιω πολύ. Vbi deest repetitio verbi affirmati μενῶ videlicet, ad quod refertur causæ assignatio. Sic sæpe apud Platonē, vt in Cratylo cum Socrates inducatur dicens: ἆρα ταῦτα μόνα ἐστὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων, ἢ καὶ ἄλλα πολλά; respondeatque Hermogenes, οἶμαι ἔγωγε καὶ ἄλλα, replicat Socrates, εἰκὸς γὰρ. in quibus supplendum est, ὀρθῶς οἴει καὶ ἄλλα εἶναι. ad quæ refertur, εἰκὸς γὰρ. vt sit sensus; recte tu quidem sentis alia quoque nomina præter exposita esse ex numero primorum. nam & verisimile est alia quoque esse, & non supradicta tantum. & in Theæteto, cum Theætetus ipse dicat. οὔκουν εἰκός γε. subiungit Socrates, οὐ γάρ. Vbi supplendum est, καλῶς ποιεῖς ἀποφάσκων μὴ εἶναι εἰκός. recte negas verisimile esse, deinde subdendum, οὐ γάρ ἐστιν εἰκός, neque enim verisimile est. & infra proponit Socrates, τὸ δ' ἦγε φαίνεσθαι, αἰσθάνεσθαι ἐστίν. ad quæ Theætetus, ἔστι γὰρ. Vbi supplendum est, ὁμολογῶ τὸ φαίνεσθαι εἶναι αἰσθάνεσθαι. ἔστι γὰρ. Vnde fit vt γὰρ ταῖς συγκαταφάσεσι, καὶ ταῖς συναποφάσεσι seruire dicatur, & vim causatiuam sopire. Vt apud Aristophanem in Nebulis. Vbi non interrogationem, sed enunciationem subsequitur. στρεψ. ἀλλ' αὖθις αὖ τυπτήσομαι. φειδιπ. νὴ τὸν Δί', ἐνδίκως γὰρ. Vbi supplendum est aliquid, vt sit integra locutio: νὴ τὸν Δία καλῶς ποιεῖς ὑφορώμενος, ἐνδίκως γὰρ τύπτοις ἄν. & in Ranis, cum quidam dicat, ἤλγησας, οὐκ ἤκουσας, respondet alter, οὐκ ἔγωγε. ad quæ prior ille, οὐδὲν ποιεῖς γὰρ. quibus assentitur illum non doluisse. cuius causam reddit, οὐδὲν ποιεῖς γὰρ. vt sit sensus, iure negat se doluisse, nā tu nihil proficis eo modo quo facis ipsum cædens,

dens, quare percute latus eius. Latet prætere a eiusdem particulæ natiua significatio, cum ad remotiora refertur, vt in Pluto Aristophanis, interrogatus herus à seruo quidnam ipsi Apollinis oraculum respondisset, subiungit, πεύσει, σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί, ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιών, ἐκέλευσε τούτου μὴ μεθίεσθαί μ' ἔτι. Vbi ὁ γὰρ, non reddit causam cur seruo herus respondeat, sed ad potissimam quæstionem, cur Plutum cæcum tam obstinàte sequeretur. huius autem causa est, quia iussu Apollinis hoc facit. Obscuratur eiusdem significatio, cum interrogationem vel alioquin figuratam locutionem subsequitur. nisi enim figurata locutio ad enũtiatiuam reducatur, ægre animaduerti potest quo modo in propria significatione cum præcedentibus quadret. Vt apud Aristophanem in Pluto, Paupertas ad Chremylum, & eius socium inducitur, cum dicat: ποῖ ποῖ τί φεύγετε; οὐ μενεῖτον; ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς. In quibus si locutio illa, τί φεύγετε; οὐ μενεῖτον in enũtiationem conuertatur, μὴ φεύγετε ἀλλὰ μένετε, planum erit, verba illa, ἐγὼ ὑμᾶς ἐξολῶ, causam continere cur fugere non debeant, quippe cum quocunque fugiant, ipsos male perdituram se illa profiteatur. sic paulo infra in eadem fabula, cum Chremylus ad paupertatē dicat, ἐνέκραγες ἡμῖν οὐδοτιοῦν ἠδικημένη, respondeatque illa, ἀληθές, οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν; particula γὰρ causatiua, refertur ad subaudiēda hæc δικαίως κέκραγα. post quæ interrogatiua locutio οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον, in δεινότατα γὰρ δεδράκατον enuntiatiuam conuertenda est. & sic quadrabit γὰρ particula in sensu causatiuo, alioquin otiosa videretur. sic infra, vbi dicit idem Chremylus, τί ἡμῖν λοιδορεῖ οὐδοτιοῦν ἀδικουμένη; respondet Paupertas, οὐδὲν γὰρ ὦ πρὸς τῶν θεῶν νομίζετε ἀδικεῖν με; Vbi ὁ γὰρ nisi referatur ad supplēda hæc, σὺ λέγεις με οὐδὲν ἠδικημένην λοιδορεῖσθαι, cõuertaturque interrogatiua in enuntiatiuam, οὐδὲν γὰρ νομίζετε ἀδικεῖν με τὸν πλοῦτον ἀναβλέψαι ποιοῦντες, aut propriā significationē immutabit, aut certe otiosum erit.

Inuenitur etiam ὁ γὰρ ἐλλειπτικῶς pro alioquin in eiusmodi locutionibus qualis est illa in 6. τῶν μετὰ τὰ φυσικά: οὔτε λόγῳ, οὔτε χρόνῳ, οὔτε γενέσει οἷόν τε τὰ πάθη τῆς οὐσίας εἶναι πρότερα. ἔσται γὰρ χωριστά. Vbi supplendum est conditionalem, cui adhæreat ὁ γὰρ, & formabitur antecedens ratiocinationis ex repetitione superioris conclusionis. εἰ γὰρ τὰ πάθη τῆς οὐσίας ἦσαν πρότερα. ex quo sequitur consequens, ἔσται χωριστά.

Interrogatiuo autem τί postpositum, fit τί γὰρ nota interrogationis, vt τί δέ: vt apud Xenophontē secundo ἀπομνημ. Socrates orditur quæstionem, τί γὰρ ὅς τις δαπανηρός. & post illius quæstionis absolutionem, alteram aggreditur per eandem particulam. τί γὰρ ἔφη, &c. Vnde patet præpositam quidem suam significationē retinere, & in postpositas sibi particulas quodammodo dominari: postpositam vero suā vim amittere, & præpositis seruire. totum enim τί γὰρ interrogationis signum est, & non ne, vel nunquid significat, vt suo loco dicetur. Postponitur etiam τῷ οὐ negandi aduerbio. & interrogatiue cum quadam indignatione profertur. ex quā tamē interrogatione, affirmatio infertur. Vt apud Aristophanem in Pluto: Vbi inducitur quidam qui dicat: τί ποτ' ἐστὶν ὁ πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν; ad quæ alter, οὐ γὰρ χίλια πέπονθα νυνὶ πράγματα. non ne grauia perpessus sum? Porro confirmationes & infirmationes, quæ à signo fiunt, per γοῦν particulam plerumque fiunt, vt de ipsa dicetur. Nonnunquam tamen ὁ γὰρ in his etiam adhibetur, præcedente animaduersione argumenti à signo, quæ est, σημεῖον δέ, vel τεκμήριον δέ, vel huiusmodi alia. Isocr. in Panegyr. τὰς κληρουχίας ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημουμένας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπομεν, σημεῖον δὲ τούτων, ἔχοντες γὰρ χώραν &c. Quod autem γὰρ particula ex γε & ἄρ idest ἄρα constet, illud quoque fidem facit, quod γὰρ quandoque συλλογιστικῶς pro ἄρα accipi videtur. vt apud Aristophanem in Acharn. Vbi inducit legatos Athenienium ad populum narrantes iter in Persidem, in illis verbis. πρέσβ. καὶ δῆτα ἐξ ἐπορευόμεθα διὰ τῶν καϋστρίων πεδίων ἐσκηνω-

μθύοι ἐφ' ἁρμαμαξῶν μαλθακῶς κατακείμθυοι, ἀπολλύμθυοι. Ad quæ interlocutor δικαιόπολις: σφόδρα γὰρ ἐσωζόμλω ἐγὼ, παρὰ τὴν ἔπαλξιν ἐν φορυτῷ κατακείμθυος. Super quibus verbis interpres. ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπήντησεν ἀγανακτῶν. εἰ γὰρ ὑμεῖς ἀπόλλυσθε, ἐσωζόμλω ἄρα ἐγώ. ideſt à contrarijs indignabunde colligit, quod ſi illi ſe peſſum datos querātur qui adeo molliter cubarent & delicate degerent, ſequitur vt ipſe ſalutem & commodum conſequeretur qui ſuper ſarmenta ad mœniorum propugnacula cubaret. Poteſt tamen & cauſatiuus ſenſus ſeruari. vt concedat ironice verum eſſe quod dixerant legati, ſe ſcilicet peſſum datos nimijs delicijs. Nam ſe propter ærumnas ſalutem conſecutum eſſe. Planior tamen eſt prior explanatio.

Γὰρ etiam aduerſatiuam vim præſefert in dubitationibus negatiue cum interrogatione prolatis. vt apud Athanaſiū ἐν τοῖς πρὸς ἀντίοχον ζητήμασι. τίνος χάριν οἱ μὲν σταυροὺς μθὺ ἀντιτύπους τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ποιοῦμθυ. τῆς δὲ λόγχης ἢ τοῦ καλάμου ἢ τοῦ σπόγγου, ἀντίτυπα οὐ κατασκευάζομθυ, ἅγια γάρ εἰσι καὶ ταῦτα. tametſi ea quoque Dominici corporis tactu ſanctificata fuerint. In ſimili locutione Ariſtoph. πρὸ καί τοι aduerſatiuo loco γὰρ vſus eſt in Nebulis: καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ ἅπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ σίμωνα ἐνέπρησεν, οὐδὲ σίμων' οὐδὲ κλεώνυμον, καί τοι σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι. Vbi loco καί τοι cauſatiua γὰρ potuit adhiberi. σφόδρα γάρ εἰσιν ἐπίορκοι. affirmatis enim enuntiationibus, quæ à negatiue prolatis interrogationibus inferuntur, reſpondet cauſalis γὰρ vt ſi dicas, εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους ὁ ζεὺς, ὤφειλε δήπου θέωρον καὶ σίμωνα καὶ κλεώνυμον βάλλειν. σφόδρα γάρ εἰσιν ἐπίορκοι. Sic ſi illud Athanaſij in enūtiationem reſoluas, hoc modo. ἐπειδὴ τοῦ σταυροῦ ἀντιτύπους σταυροὺς ποιοῦμθυ, ὠφείλομθυ καὶ τῆς λόγχης καὶ τοῦ καλάμου, καὶ τοῦ σπόγγου ἀντίτυπα ποιεῖν. & ſic quadraret quod ſequitur, ἅγια γάρ εἰσι καὶ ταῦτα.

De particulis Γε, γέ τοι, γοῦν. Cap. VI.

Γε, particula at, ſaltem, & certe ſignificat. Ariſtot. 10. Ethic. τοῖς σφετέροις τέκνοις καὶ φίλοις εἰς ἀρετὴν συμβάλλεσθαι,

ἢ παραιρεῖσθαί γε. Demosth. εἰ μὴ ὅλον, μέρος γε ἐπιβάλλῃ τῆς βλασφημίας. Si non summa, at pars quædam, vel certe pars quædam. Hoc idem significat ἀλλὰ coniunctio. Vnde ambo ἐκ παραλλήλου quandoque iunguntur. Vt Iliad. A'. ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ. Quod etiam interpositione οὖν interrumpitur, & fit ἀλλ' οὖν γε.

Iungitur & τῷ οὖν παραπληρωματικῷ, in hoc eodem sensu, & fit, γοῦν. de quo infra.

Γε etiam pro γοῦν accipitur in probationibus à signo. Isocr. in Paneg. de Persarum moribus loquens: καὶ τὰ μὲν ταπεινῶς, τὰ δὲ ὑπερηφάνως ζῶντες. τῶν μὲν συμμάχων καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ πολεμίους θεραπεύοντες. cuius signum afferr, τὸν μὲν γε μετ' ἀγησιλάου στρατιὰν ὀκτὼ μῆνας διέθρεψαν. τοὺς δ' ὑπὲρ αὐτῶν κινδυνεύσαντας ἑταίρους τοσούτου χρόνου τὸν μισθὸν ἀπεστέρησαν. Significat etiam idem quod μὲν οὖν. idest, imo. vt in Equitibus Aristophanis, interrogatus quidam μῶν ἐκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν; respondet, ἐκ πονηρῶν γε. pro, ἐκ πονηρῶν μὲν οὖν. imo vero à prauis originem duco. Alibi in eadem Fabula: κλέων. ὁμολογῶ κλέπτειν. σὺ δ' οὐχί. ἀλλαντ. κἀπιορκῶ γε βλεπόντων. imo vero tametsi furantem quis viderit, periurio nego me furtum fecisse. In qua significatione habet vim superaddendi: vt sit sensus. Non modo furor, verum etiam periurio nego. Vicissim μὲν οὖν, pro γε apud eundem. Vt de μὲν οὖν dicetur. Astruit etiam à signo vel exemplo, vt γοῦν, & γέ τοι. Aristoph. in Equit. ἄνθρωπε τίς εἶ; μῶν ἔκγονος εἶ τοῦ ἁρμοδίου τις ἐκείνου; τοῦτό γέ σου τοὔργον ἀληθῶς γενναῖον καὶ φιλόδημον. Astruit enim ab Harmodio originem quandam trahere à signo & argumento, quod opus quoddam generosum fecerit. Ponitur & pro simplici τῷ causatiuo. apud Aristophanem ἐν εἰρήνῃ. Vbi cum dicat quidam, ψυχὴν δ' ἐξεπνευσα, subdit alter, κατήχυνεν γε τοκῆας. quasi causam reddens cur illi successerit, vt animam suam seruaret; quod videlicet turpiter se ex acie surripuerit & fugerit.

Iungitur & δὴ & τοι, παραπληρωματικοῖς, & fit γε δὴ Gregorius: ὥς γε δὴ ὁ ἐμὸς λόγος, dumtaxat, vt mea est sententia.

Et γέ τοι. Xenoph. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο γέ τοι ἔφη εὖ οἶδ᾽ ὅτι οὐκ ἠμέληκας. illud quidem certe scio non neglexisti. Plato. κτ. λόγον γέ τοι ἔφη αὖ γένοιτο ἤτε θέα καὶ ἡ κρίσις, ratione vero, vel atqui ratione.

Præponitur etiam γε particula, μὴν aduersatiuo, & fit γε μὴν. in quo non adeo apparet γε particulæ vis περιγραφικὴ, vel μειωτικὴ sicut μὴν particulæ vis aduersatiua. quippe cum totum γε μὴν, pro μέντοι, idest tamen, accipi videatur. Notandum tamen in transitione, seu in principio locutionis ἀποστατικῶς sermonem inchoantis, & simpliciter vbi nihil præcesserit quod limitatione egeat, tunc totam vocem γε μὴν puram vim aduersatiuam obtinere. vt apud Aristoph. in Equitibus: καὶ μὴ δέδιθι. οὐ γάρ ἐστιν ἐξῃκασμένος: ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ αὐτὸν οὐδεὶς ἤθελε τῶν σκευοποιῶν εἰκάσαι, πάντως γε μὴν γνωσθήσεται. Vbi vero præcesserit aliquid quod limitatione indigeat, tunc γε particula suam vim περιγραφικὴν obtinet. vt apud Xenophontem, multis tum boni tum mali equi signis expositis, subiūgitur: τοὺς γε μὴν ὄρχεις δεῖ μὴ μεγάλους ἔχειν τὸν ἵππον. Quod ex resolutione eius vocis manifestum fit. Vt si dicas, τοὺς γε ὄρχεις ὅμως δεῖ μὴ μεγάλους ἔχειν. & erit sensus. Vt aliquis concedat alia, testiculos quidem certe non magnos habere equū oportet.

Γέ τοι etiam, ex γε & τοι constans, astructiua est alicuius propositi, cum aliquid allegamus pro signo, & argumento, vel exemplo. In quo sensu γοῦν etiam accipitur, de quo infra. Aristoph. σφηξί. οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ ὦ ἀλεκτρυών; νὴ τὸν δί᾽, ἐπιμυεῖ γέ τοι. & ὄρνισιν: ἆρ᾽ ἀπειλοῦσι νῷν. οἴμοι κεχήνασι γέ τοι. & in Pluto. ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας. βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν. & infra. ἔοικε δ᾽ ἐπὶ κῶμον βαδίζειν. στέφανον γέ τοι καὶ δᾷδ᾽ ἔχων πορεύεται. et alibi in Vespis: ὁδίτης ἕτερος ἔρχεται καλάμβυός σε. τὸν γέ τοι κλητῆρ᾽ ἔχει.

Γοῦν, ex γε & οὖν componitur, & est περιγραφικὸν. idest limitatiuum, vt, quidem, apud latinos. Plato in Phædone, τουτονὶ γοῦν τὸν λόγον τὸν πρὸς ἁρμονίαν θαυμαστῶς μοι εἶπες. idest, sermonem quidem hunc de harmonia mire mihi exposui-

posuisti. Demost. καὶ μέχρι τῆς δεῦρο ἐπαινῆσθαι ἀπὸ τῆς πρώτης πρεσβείας, ἐμὲ γοῦν διεφθαρμένος ἥσθετο. hoc est ἐμέ γε. habet enim vim determinandi, & circumscribendi, sicut dumtaxat. In hoc sensu, quidem, aduerbio vtitur Cicero. Omnes suos charos habet; me quidem se ipso chariorem. ἐμὲ γοῦν. Seruit etiam probationibus, cum aliquod signum, vel exemplum, & argumentum allegamus ad confirmandum quod intendimus, vt apud Plutarchum in Demetrio. πρὸς δὲ τῷ λιμῷ καὶ τῶν ἄλλων ἀπορίαν γενέσθαι. ἀλῶν γοῦν μέδιμνον ὠνούμενος τετταράκοντα δραχμῶν. γοῦν enim αὐτὶ τῶ γὰρ sæpe dicitur, vt γε Xenoph. in Sympos. de Dijs loquens. καὶ μὴν ὅτι νομίζομεν αὐτοὺς δύνασθαι καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν, καὶ τοῦτο σαφές. πάντες γοῦν αἰτοῦνται τοὺς θεοὺς τὰ μὲν φαῦλα ἀποτρέπειν, τἀγαθὰ δὲ διδόναι. Sic apud Aristophanem in Pluto. μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν εὖ ἴσθ' ὅτι. κρατοῦσι γοῦν ἐν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθίζηται μόνος. & in Vespis. ὦ λύκε δέσποτα γείτων ἥρως. σὺ γὰρ οἷς περ ἐγὼ κεχάρησαι τοῖς δακρύοισι τῶν φευγόντων ἀεὶ καὶ τοῖς ὀλοφυρμοῖς. ᾤκησας γοῦν ἐπίτηδες ἰὼν ἐνταῦθ' ἵνα ταῦτ' ἀκροῷο. Latet autem prædictus sensus interdum propter formam locutionis. vt apud Aristophanem in Pluto. Vbi cũ ἡ πενία dixisset ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ, τῶ πλούτου δ' ἐστὶν ὑβρίζειν, addit Chremylus: πάνυ γοῦν κλέπτειν κόσμιόν ἐστι καὶ τοὺς τοίχους διορύττειν, quibus ironice assentitur verum esse quod ἡ πενία proposuit. ironice id argumento confirmans. quod sic explicatur. verum est τὴν κοσμιότητα οἰκεῖν παρὰ σοί, cuius rei argumentum est, quod τὸ κλέπτειν κόσμιόν ἐστι. quæ omnia vt ironicum sensum habent, sic & ironice etiam proferenda sunt.

Est etiam γοῦν μειωτικὸν pro certe, vel quidem certe, & idem quod γε δή, & ἀλλά γε significat. Demosth. ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀπολογία, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοὔνομα γοῦν ἔχει φιλάνθρωπον, αὐτὶ τῶ, τοὔνομά γε δή, at certe nomen. sic sæpe Galen. vt secundo de caus. puls. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ φόβος. ὁ γοῦν ἰσχυρὸς ἀνωμάλως ἐργάζεται τοὺς σφυγμούς. Vbi γοῦν sicut γε

περιγραφικῶς, idest limitatiue accipitur. & paulo infra: ἔστι δ' ὅτι πλείονι προθυμίᾳ χρησάμενος, καὶ θᾶττον καὶ μᾶλλον ἐνέργησε πρὸς γοῦν ὀλίγον. & rursus: ἡ μὲν γὰρ στέρησίς ἐστιν ἁπάσης τῆς ἐνεργείας, πρὸς γοῦν τὴν αἴσθησιν.

Accipitur etiam particula γοῦν pro, imo, apud Aristophanem in Vespis. Vbi inducitur quidam ad seruum dicens, ἀλλ' ὦ πόνηρε ἥξουσιν ὀλίγον ὕστερον οἱ συνδικασταὶ παρακαλοῦντες τουτονί. Quibus denuntiat fore vt mox patris sodales affuturi sint. Ad quæ opponit seruus, τί λέγεις; ἀλλὰ νῦν ὄρθρος βαθύς, negans posse tam multo mane illos adesse. quæ refellens alter, ait, νὴ τὸν Δία, ὀψὲ γοῦν ἀνεστήκασί γε. idest imo vero sero hodie surrexerunt, præ eo quod solent facere. destruens à fortiori serui oppositionem. ac si diceret, imo mirum est quod iam diu non affuerint.

De particula Δέ. Cap. VII.

Δὲ coniunctio, vt particulæ μὲν respondet, ipsamque subsequitur, partitiuam vim habet. & in partitionibus cũ ipsa adhibetur. τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἀγαθοί, οἱ δὲ φαῦλοι. Oppositionis item seu differentiæ signum est. vt σὺ μὲν οἴει με παίζειν, ἐγὼ δὲ σπουδάζων λέγω. Quam significationem etiam sine præcedente μὲν obtinet. vt in illo Demosth. ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην. & apud Hippocratem, ὁ βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρή. Accipitur etiam in hac eadem significatione loco ἀλλά, vt μικρὸν μέν, καλὸν δέ. idest, paruũ quidem, verumtamen pulchrum & elegãs. Adhibetur etiam in transitionibus narrationis: acciditque vt si transitio ἀποστατικῶς, & abrupte fiat, nihil opus sit præcedente μέν. si enim præcedat μέν, tunc erit transitio mista cum continuatione. vt sæpe apud Xenoph. ὁ μὲν δὴ Κῦρος, vel, & ὁ μὲν Κῦρος ταῦτα ἔπραττεν. ὁ δὲ Ἀστυάγης &c. continuatur namque præcedens epilogus cum exordio subsequentis narrationis. Aequiualet etiam τῷ, καί, συμπλεκτικῷ, vt in proximo Hippocratis loco. vbi præter primum δέ, reliqua

omnia

omnia quæ sequuntur, copulatiua sunt. ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, ἡ δὲ πεῖρα σφαλερή. neque enim singula illa κόμματα primo opponi dicendum est. sic in argumentis in quibus præpostere minor præcedit. deinde maior assumitur. maior mediante δὲ minori annectitur. vt, πᾶς ἄνθρωπος ζῶον. πᾶν δὲ ζῶον οὐσία. Vbi δὲ pro καὶ accipi manifestum est. In hoc eodẽ sensu in interrogationibus iteratis, pro καὶ adhibetur. Demosth. ποῖος γὰρ στρατηγὸς ἄλλος, ποῖος δὲ Φωκέας ἀπολώλεκε. τίς δὲ Δωρίσκον, τίς δὲ Χερσοβλέπτην, τίς δ' ἱερὸν ὄρος, τίς δὲ πύλας. Quandoque ἀνταποδοτικὴν vim habet, & ἀλλὰ sensum refert in huiusmodi interrogationis repetitione apud eundem: ἅπας λέγεις ὡς οὐδὲν ὅμοιός εἰμι ἐκείνοις ἐγώ, σὺ δ' ὅμοιος αἰσχίνη. ὁ δ' ἀδελφὸς ὁ σός, ἄλλος δέ τις τῶν νῦν ῥητόρων. In qua loquẽdi forma Cicero & Terentius autem particula vsi sunt, vt annotauit Budæus. Ponitur etiam αὐτὶ τοῦ δὴ, & præsertim ἐν ταῖς ἀποδόσεσιν. idest in principio consequentis longiorum periodorum, pro repetitione eius quod proponitur. Isocr. in Panegyr. ἃ δέ ἐστιν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια καὶ ταῖς προειρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δ' ἐμὸν ἔργον ἐστὶν εἰπεῖν. Sic apud Platonem, οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων, τούτους δὲ ἡ προσήκουσα μοῖρα ῥίπτει εἰς τάρταρον, hos vtique, hos vero. Quo Ciceronem vsum esse testatur Budæus de Diuinat. Quod enim is qui diuinat prædicit, id vero futurum est, τοῦτο δὲ, vel τοῦτο δή. Quæ repetitiones vbi prior periodi pars longior est, videntur necessario fieri ad reassumendum ea quæ fuerunt proposita. Vbi vero prior pars μονοκόμματος est, non ad necessitatem, sed potius ad ornatum dictæ particulæ adhibentur. Accipitur etiam δὲ pro ἔτι, idest etiam. & apponitur τοῦ καὶ, ἐκ παραλλήλου. Aristot. 10. Ethic. ὥστε ἡ τοῦ θεοῦ ἐνέργεια μακαριότητι διαφέρουσα, θεωρητικὴ ἂν εἴη, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δὲ ἡ ταύτῃ συγγενεστάτη, ad δαιμονικωτάτη, idest humanarum etiam actionum, quæ & hanc proxime accedit, quam beatissimos reddit. Demosth. εἰ μὲν τοι ῥήτορας ἐστὶν οἵους ἐνίους τῶν λεγόντων ἐγώ, καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε. & vos quoque: in qua significatione accipitur etiam δὴ

parti-

particula. Seruit præterea δὲ coniunctio mutilis quibusdã locutionibus, refertque oppositum eius, quod sub præcedenti μὲν proponitur. & pro ἀλλὰ διαφορικῶς accipitur. vt apud Aristotelem: ἧ μὲν οὖν δοῦλος, οὐκ ἔστι φιλία πρὸς αὐτόν, ἧ δ' ἄνθρωπος. Vbi supplendum est. ἔστι φιλία πρὸς αὐτόν. sed quatenus homo est, amicitia cum eo est. Idem alibi: διὸ κἂν δόξειεν οὐκ ἐξεῖναι υἱῷ πατέρα ἀπείπασθαι, πατρὶ δ' υἱόν, supple δόξειεν ἐξεῖναι ἀπείπασθαι, patri vero licet filio nuntium remittere, seu filium abdicare. In quibus exemplis cum in priori parte negetur aliquid, hoc idem in posteriore affirmatum iteratur: sic apud Theophrastum, τῶν δὲ ξύλων τὰ χιστὰ μὲν ὅλως ἄρραγῆ, διὰ τὸ γυμνωθεῖσαν τὴν μήτραν ξηραίνεσθαι. τὰ δὲ πλεκτὰ καὶ στρογγύλα, διὰ τὸ ἐναπειλῆφθαι τὴν μήτραν. Vbi ex contraria causa contrarius quoque effectus, τὸ ἄρραγῆ supplendus est post vocem στρογγύλα, vt sit integra locutio, τὰ δὲ πλεκτὰ καὶ στρογγύλα ῥηκτά, vt ita dicam, seu εὔρηκτα. quam loquendi formam nisi quis obseruauerit, facile decipi poterit. similis ἔλλειψις est in locutionibus, σημεῖον δὲ, & τεκμήριον δὲ, & ἀπόδειξις δὲ. nam in his quoque subaudiendum est præter verbum substantiuum, pronominis quoque demonstratiui casus aliquis, τούτου, vel τούτων. Demosth. οὐ γὰρ αἰσχύνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κεῖνται, ἀλλ' εἰρήνη δι' αἰσχίνην διαβέβληται. σημεῖον δὲ, εἰ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη, & reliqua, huius autem rei argumentum est. quam loquendi formam pleniorem protulit Aristot. de morbis equorum loquens: λαμβάνει δὲ καὶ εἰλεός, σημεῖον δὲ τῆς ἀρρωστίας, & quæ sequuntur.

Iungitur & alijs particulis, puta δὴ, quæ simul transitionibus seruiunt. vt apud Demosthenem: ἐὰν δὲ δὴ καὶ πρὸς ἃ τοῖς ἐχθροῖς συμφέρει, quod si &c. In qua significatione Ciceronem porro aduerbio vsum esse docet Budæus. cuius verba illa: Neque enim perfacete dicta, neque porro hac seueritate digna: οὐ δὲ δὴ τῆς ἐνταῦθα σεμνότητος ἄξια, Græce reddidit. Iungitur & cum γε Demosth. πένης μὲν ἴσως ἐστὶν οὐ πονηρὸς δέ γε. Vbi tamen γε vim suam μειωτικὴν & περιγραφικὴν

φικὴν obtinet. τοι etiam παραπληρωματικῶς huic particulæ adijcitur. που autem non ſemper ἀργῶς ipſi jungitur. Nam in illo Iliad. β'. αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα εἵαται ἐν μεγάροισι: που, στοχαστικῶς accipitur. & cum verbo εἵαται conſtruitur. cui etiam localiter adijci poteſt. Inuenitur etiam δαὶ diphthongo ſcriptum δὲ coniunctionis loco, in repetitis interrogationibus. vt Iliad. κ'. ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες ἕκτορα ποιμένα λαῶν; ποῦ δὲ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα, ποῦ δέ οἱ ἵπποι; πῶς δαὶ τῶν ἄλλων τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί; In quibus δαὶ vltimo loco poſitum, coniunctionem eſſe ait Apollonius grammaticus. negans articulum αἱ colliſo δὲ, ſubiectum eſſe hoc loco. Apud Ariſtophanem etiam ſæpe inuenitur δαὶ pro δὲ, poſitum in interrogationibus. vt in Ranis. Διο. οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην. ἡρ. τί δαί; & infra in eadem fabula: παν. τί δαὶ τὸ πολὺ τάριχος οὐκ εἴρηκά πω. & in Pluto, χρε: οὐκ αἰτοῦσιν ἀργύριον οἱ χρηστοί. καρ. τί δαί; & infra in eadem fabula: Δικ. τί δαὶ τέχνην τιν' ἔμαθες. Συκ. οὐ μὰ τὸν Δία. In quibus omnibus locis ex metro carminum patet δαὶ longam requiri ſyllabam.

Δὲ etiam ἐφελκόν ἐστι μόριον, ideſt, adiectitia particula, articulisq. præpoſitiuis iunctum, demonſtratiui pronominis ſignificationem compoſito tribuit. eſt enim, ὅδε, ἥδε, τόδε, pro, οὗτος, αὕτη, τοῦτο. quæ voces vt compoſitæ ſub vno accentu ſuper primam poſito, proferuntur. in ipſisq. δὲ particula nihil commune habet cum δὲ coniunctione. cuius rei ſignum eſt quod cum prædictis vocibus δὲ coniunctio interdum conſtruitur. cum dicimus ὅδε δὲ, pro οὗτος δὲ. Vbi δὲ fruſtra iteraretur, ſi δὲ ſyllaba coniunctio eſſet. Et hoc differunt propoſitæ voces ab ὁ δὲ, ἡ δὲ, τὸ δὲ. in quibus δὲ coniunctio eſt, & reſpondet τῷ μὲν, in partitionibus. cum dicimus, ὁ μὲν, ὁ δὲ, pro οὗτος μὲν, οὗτος δὲ. quæ potentia referunt ſubiectum aliquod. ſi enim actu adſit ſubiectum, non neceſſario reſpondet τῷ ὁ μὲν, niſi illud quoque ſuo ſubiecto præponatur. ὁ μὲν Δημοσθένης ταῦτα εἶπεν. ὁ δὲ Νικίας ἔλεξε τοιάδε. Nominibus quoque τοῖος, & τόσος, & τηλίκος,

iungitur τὸ δὲ μόριον. Vnde fit, τοσόσδε, τοιόσδε, vnico accentu super vltimam nominis posito prolata: τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε τοσόσδε, τοσήδε, τοσόνδε. Hæc eadem δὲ particula formalis terminatio est aduerbiorum ad locum, οἴκονδε, οἴκαδε, μεγάεαδε; Quæ particula si voci in σ terminatæ addatur, ex σ & δ fit littera ζ, vt ἀθήνασδε, ἀθήναζε.

De particula Δεῖνα, δή, & compositis δήποτε, & alijs similibus. Cap. VIII.

Δεῖνα vox, quæ tribus generibus cum diuersis articulis conuenit, ὁ δεῖνα, ἡ δεῖνα, τὸ δεῖνα. quidam, quædã, quoddam. vel hic talis, vt vulgus hominum nũc loquitur, Idem quod τις, & τι ἀόριστον significant. Quare male Lexicographus hac voce Græcos vti dicit cum certum hominem significare volunt, neque tamen nominare. Contra enim incertam & indeterminatam personam hac voce significant. Demosth. περὶ τῆς συντάξεως: καὶ παρέστιν ὑμῖν ἐκ τῶν πραγμάτων ὁ δεῖνα, τοῦ δεῖνος, τὸν δεῖνα εἰσήγγελε. male item tribus personis vocem hanc accommodari dicit, cùm incertam personam significet. quæ quidem qualitas non nisi tertiæ conuenit, cum prima & secunda præsentes esse ponantur, & determinatæ. Dicitur & geminatum, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, pro hic, & ille. Demosth. τοῦ φιλίππου δὲ οὔτε κατηγορῶν τούτων εἶχε καλῶς, οὔτ' εἰπεῖν ὅτι ἀλλ' ἔχουσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. sic dici potest in fœminino genere ἡ δεῖνα καὶ ἡ δεῖνα. & in neutro apud Philostratum de Empusa, τὸ δεῖνα γίνομαι, καὶ τὸ δεῖνα αὖ. Patet igitur ex supradictis exemplis vocem δεῖνα, tribus generibus, articulorum adiumento, nominatiuoque & accusatiuo casui, cum cuiusque casus proprio articulo tribui. Genitiuo vero, & datiuo voces δεῖνος, & δεῖνι, cum cuiusque itidem proprio articulo, destinari. Demosth. τῷ δεῖνι μεμφόμενος, καὶ τὸν δεῖνα ἀνάξιον εἶναι φάσκων. Qui quidem obliqui ex monosyllabo recto, cuius vsum non habemus, deduci videntur.

Δή.

Δή particula διαβεβαιωτικὸν μόριον appellatur à Grammaticis, idest affirmantis, & asseuerantis. Videtur autem primaria eius significatio eadem esse atque ἤδη aduerbij temporis. Vt apud Aristoph. in Pluto, καὶ δὴ βαδίζω. & in Auibus, καὶ δὴ πίνειν προσῆτα διδάσκω. In quibus exemplis, mox, & iam, significat. Vnde & præsentis temporis verbo iungitur, ad significandum τὴν ἑτοιμότητα τοῦ πράγματος. Ponitur etiam per se in hac eadem significatione sine καί. vt apud Xenophontem, ὡς δὲ ἕκαστα ταῦτα βέλτιστα περαίνοιτο, τοῦτο δὴ πειράσομαι λέγειν. Vbi etiam præsentis temporis verbo iungitur, pro τοῦ ἤδη πειρῶμαι. In hoc sensu accipitur, ἐν τῷ φέρε δή, & δεῦρο δή, idest age iam. & in loquendi formis quæ videntur obsecrantis esse, qualis est Iliad. ε´. ἄξον δὴ ἔγχος Διομήδεος. Quam significationem habet etiam in locutione κατακέλευε δή apud Aristophanem in Ranis. Sic dicitur ἐν ἱππεῦσιν: ἴθι δὴ κάλεσον. τὸν πρεσβύτην Κλέωνά μοι.

Significat porro idem quod δέ pro etiam accepto. Aristot. in 10. Ethicorum: τῷ μὲν γὰρ ἐλευθερίῳ δεήσει χρημάτων πρὸς τὸ πράττειν τὰ ἐλευθέρια. καὶ τῷ δικαίῳ δὴ εἰς τὰς ἀνταποδόσεις. & iusto vero, idest iusto quoque. vt recte annotauit Budæus.

Accipitur sæpe & pro οὖν collectiuo. Isocr. ἐκ δὴ τούτων ῥᾴδιον καταιδεῖν ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε. & simpliciter pro οὖν. Vt apud Platonem in Symposio. ἄγε δὴ ὦ ξένοι τοιοῦτος ὢν ὁ ἔρως τίνα χρείαν ἔχει. Vnde ἐκ παραλλήλου præponitur ipsi οὖν. vt apud eundem in Politico. τί δὴ οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης οὐ πάντες ἐρᾶν φαμέν.

Subiungitur etiam τῷ δέ in transitionibus orationis, vt dictum est vbi de Δέ coniunctione agitur. Plato in Timæo: τὸ μὲν οὖν προοίμιον θαυμαστῶς ἀπεδεξάμεθά σου. τὸν δὲ δὴ νόμον ἡμῖν ἐφεξῆς πέραινε. Eundem vsum præstat ἐν τῷ οὐδὲ δή, idest nec vero. Sic apud Platonem in Symposio. Εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις οὐ τοὺς τἀγαθὰ καὶ καλὰ κεκτημένους; Quæ locutio

inter rogátiue proferenda est:Nam & interrogatiue transitiones fieri nihil prohibet. Quæ causa fuit cur Budæus interrogationibus δὴ particulam inserendam censuerit, cum tamen potissimum transitioni seruiat cui accidit interrogatio. Accipitur etiam sæpe παραπληρωματικῶς.

Iungitur huic particulæ etiam aduerbium, ποτὲ, ἀορισολογικὸν ἐγκλινόμενον, & fit δήποτε. quod nunquam per se consistere potest, sed semper subijcitur articulo alicui relatiuo, vel nomini, aut aduerbio itidem relatiuis: ὃς δήποτε, ὃ δήποτε, ὅστις δήποτε, ὅτι δήποτε, οὗ δήποτε, ᾧ δήποτε, & ὅπου δήποτε ὅτῳ δήποτε. similiter in reliquis casibus & numeris omnium generum. exemplum vsus, ὃ δήποτε, est illud, ὅτι γὰρ διδάξειεν ὃ δήποτε, τιμῆσαι τὸν μαθόντα ἐκέλευεν. cum quid vis doceret. idem per ὁποιοῦν dici potest sic οἷος δήποτε, οἷον δήποτε, ὅσος δήποτε, ὅπως δήποτε. Postponitur & interrogatiuis tã pronominibus, quam aduerbijs aggregatum δήποτε, vt τί δήποτε, πῶς δήποτε.

Δήπου.

Δήπου, ἐκ τοῦ, δὴ, βεβαιωτικοῦ, καὶ τοῦ που στοχαστικοῦ. vtriusque naturam refert. adhibetur enim in assertionibus in quibus στοχασμὸς quoddãmodo subest. vt apud Demosthenem, μέμνησθε γὰρ δήπου τοῦθ᾽ ὅτι. meministis enim vtique, vel nimirum. Quæ tamen asseueratio in στοχασμὸν conuertitur. est enim ac si diceres, meministis enim vt opinor, sic δήπουθεν apud Galenum, τί γὰρ ἔσται νόσου αἴτιον; οὐδὲν δήπου, id est, nihil credo. Interdum apertius apparet ὁ στοχασμὸς, vt in illis Plutarchi de Phocione. ἐπεὶ δὲ ἑώρα πάντας ἀποδεχομένους τὸν λόγον, ἐπιστραφεὶς πρὸς τοὺς φίλους, εἶπεν: οὐ δήπου κακόν τι λέγων ἐμαυτὸν λέληθα, idest, enim vero haud credo malum quodpiam verbum imprudenti mihi excidisse. Idem in Cicerone, οὐ δήπου καὶ Βατίνιος δειπνῆσαι παρ᾽ ἐμοὶ βούλεται. Nempe haud opinor Vatinium quoque apud me cœnare velle. quæ locutiones interrogatiue etiam proferri, & intelligi interdum possunt. Sicut etiam apud Aristophanem in Ranis. διόνυ. ἐπίσχες οὗτος. ξανθ. τί δ᾽ ἐστὶν, οὐ δήπου μ᾽ ἀφήσεις

δῆτα.

διανοῆ ἃ δῶκας αὐτός. & ἐν Ἀχαρνεῦσιν: οὐδὲ δή τις ποτ' ἔξιν, οὐ δήπου γράπτων. Sic in Pluto legi puto, οὔκουν δήπου τῆς πενίας πτωχείαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν: non οὐκοῦν. & est sensus. non ne igitur πενίας πτωχείας, sororem esse dicimus. & in Auibus. εὐελπ: νὴ δί' ὄρνις δῆτα, οὐ δήπου ταώς. Nam & negationi iuncta που particula, eundem sensum præsefert. & tam ἐρωτηματικῶς, quam στοχαστικῶς accipi potest. vt apud eundem in Ranis: Διόν. ἐπίσχες οὗτος, οὔπω κατασπουδάζω ποιεῖς ὅτι σε παίζων ἡρακλεία γ' ἐσκεύασα. Vbi etiam στοχαστικῶς intelligi potest. non equidem te serio agere puto. quod tamen μετὰ βαρύτητος καὶ χλευασμοῦ proferri debet. vt Italice, Non credo già &c.

Δῆθεν.

Δῆθεν, quasi vero, aduerbium quo vtimur, cum verisimilem siue fictam causam designare volumus: cuius loco προφάσει vocabulo vsus est Homerus, ἰλ. τ'. κλαῖον πάτροκλον πρόφασιν. σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη. quod πάτροκλον δῆθεν dici potest. Sic apud Aristoph. ἐν ἱππεῦσιν: οὔκουν ἐν ἀργῇ εἶτα προστάτης λανθάνει. προφάσει μὲν ἀργείους φίλους ἡμῖν ποιεῖ, ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ λακεδαιμονίοις ξυγγίνεται. quod etiam ἀργείους δῆθεν φίλους ἡμῖν ποιεῖ dici potest.

Δῆτα.

Δῆτα, particula confirmandi vim habet. Aristoph. ἐν ἱππεῦσι. κλε. ὦ δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε. νὴ Δί' ὦ πάτερ. Αλ. ἔξελθε δῆτ' ὦ δημίδιον φίλτατον. quibus ὁ ἀλλαντοπώλης confirmat quod ὁ κλέων proposuit. Sic in Auibus. Πεισθ. ὦγαθὲ ἀλλ' οὑτοσί καὶ δή τις ὄρνις ἔρχεται. Εὐελπ. νὴ δί' ὄρνις δῆτα. Vbi iuri iurando vox δῆτα, additur ad cumulum affirmationis. quippe quæ modo συγκαταφατικὴν vim habeat cum affirmationes confirmat, modo συναποφατικὴν, quando negatiuis hoc præstat, vt οὐ δῆτα. sicut etiam ἐρωτηματικὴν, vt in τί δῆτα; & ἀπαγορευτικὴν, nec non ἀπευκτικὴν, vt in μὴ δῆτα. Porro Budæus vacare interdum particulam hanc putat, afferens exempla tum ex Demosthene, καὶ δῆτα θαυμάζω πῶς οὐ λογίζῃ. tum ex Synesio, καὶ δῆτα διαλέξομαι πρός σε. & Xeno-

phon-

phonte: πολλοὶ δὲ λόγοι ἐγένοντο πινῶν περὶ αὐτὴν ἤκουον, καὶ δῆτα ἠρόμην. Docetque ſicut negatio ſæpe abundat, ſic etiam affirmationem redundare. Quod vt concedamus de δῆτα vere dici, non tamen de affirmatiuis in vniuerſum concedendum eſt. multoque minus de proprie dictis affirmatiuis. Sunt enim propriæ affirmatiuæ, quibus in reſponſionibus vtimur, quales ſunt, ναὶ, κομιδῆ, καὶ μάλα, πάνυ γε, πάνυ μὲν οὖν, & nonnullæ aliæ: quæ ab aſſertiuis differunt, quod aſſertiuæ affirmationem adiuuant, non autem efficiunt. Quæ vero notæ iurandi ſunt, & adiuuant & efficiũt. Porro ſicut affirmatiuas nunquam abundare, ſeu vacare aſſerere poſſumus, ita vt nullum vſum ſenſui aut locutioni præſtent, ſic & δῆτα in ſupradictis exemplis non penitus vacare comperiemus. Nam in illis Demoſthenis, καὶ δῆτα θαυμάζω, vox δῆτα, equidem, vel & quidem verti poteſt, & locutioni qualitatem quandam confert. quam θαυμάζω verbũ per ſe præſtare non poteſt. In Syneſij quoque exemplo vox δῆτα profecto ſignificat, vel pro δὴ accicipitur, ac ſi dixiſſet, καὶ δὴ διαλέξομαι πρὸς σέ, ideſt iamque tecum colloquar. Sic apud Xenophontem, καὶ δῆτα ἠρόμην, iamque interrogabam, ideſt interrogare cœpi. Nam pro δὴ accipi particulam hãc, ipſe quoque Budæus teſtatur, citans Ariſtophanis verba illa in Pluto, τί δῆτα σοι τίμημ' ἐπιγράψω, ideſt, quam tandem multam irrogabo tibi. & apud Athenæum, τί δῆτ' ἔφη δέδοικατε, quid nam, vel quid tandem. hoc idem ἐν εἰρήνῃ videtur ſonare. τρυγ. ἐγὼ τὰ δόρατα ταῦτ' ὠνήσομαι. Δορυξ. πόσον δίδως δῆτα; pro, πόσον δὴ δίδως;

Διά.

Διά, accuſatiuo iuncta, cauſam ſignificat, vt apud Ariſtophanem in Pluto. τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ; ſic διὰ σέ, δι' ἐκεῖνον, puta διὰ στρατηγὸν. Quæ locutiones ſic dicũtur, vt τὸ ἐμὸν μέρος, τὸ σὸν μέρος, τὸ ἐκείνου μέρος, ideſt, quantum in me, vel in te, vel in illo eſt. Demoſth. ἐπεὶ διά γε ὑμᾶς αὐτούς, πάλαι ἂν ἀπολώλειτε. quantum in vobis fuit. quod

etiam, & per vos, dici poteſt. nam & Latine locutio hæc ad verbum dicitur, vt recte annotauit Budæus. ſic Ouidius dixit: Ipſe quidem per me ſoſpes tutuſque fuiſſes. & Plautus. at tum ægrota, ſi vis per me quidem ætatē. quod δι' ἐμέ γε Græce diceretur. Dicitur hoc idem & per aduerbium ἕνεκα genitiuo iunctum. Ariſtoph. λάβε δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα σκοποδασυπυκνότειχα τὴν ἄϊδος κυνῆν. Idemque per χάριν, apud Herodotum. δ' γενέας χάριν πολὺ τῶν δ' πατρίδων ἀπηγέπτω. Quod ad generis nobilitatem attinet.

Δ'οὖν.

Δ'οὖν, pro, ὅμως, ex δή, & οὖν: ita dicitur vt ἀλλ' οὖν, pro ἀλλ' ὅμως. apud Platonem in Apolog. ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω. Vt dictum eſt vbi de ἀλλά agitur. Sic δ' οὖν. Plutarch. in Galba. χαλεπῶς μὲν καὶ μόλις, ἔπεισε δ' οὖν τοὺς στρατιώτας αὐτοκράτορα τὸν Γάλβαν αἱρεῖν. ideſt vix quidem & ægre; tandem tamen militibus perſuaſit vt Galbam pronuntiarent Imperatorem. Vnde patet non compoſitam vocem δοῦν, ſed δ' οὖν duas voces ſibi appoſitas eſſe, quarum δή, coniunctio præcedentem μέν reſpicit. Vide vocē κἄδουν. Δοῦν, etiā pro γοῦν, vt in probationibus accipitur Ariſtoph. in Auibus. βούλει τὸν μισθὸν λαβὼν μὴ πράγματ' ἔχειν ἀλλ' ἀπιέναι; ἐπισκ. νὴ τοὺς θεοὺς ἐκκλησιάσαι δοῦν ἰδιόμην οἴκοι μένων. Vbi per hæc verba ἐκκλησιάσαι δοῦν, probat ſe velle abire

De particulis Ἐάν, εἰ, & εἰς. cum compoſitis. Cap. IX.

Ἐάν, διστακτικὸς σύνδεσμος vocatur à grammaticis. eſtque conditionalis, eo ab εἰ differens, quod hic cum poſterum tempus reſpiciat, ſubiunctiuo iungitur. Vt, ἐὰν χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃ. εἰ vero, ponitur indifferenter, ſine reſpectu temporis alicuius. nam omnibus fere temporis partibus iungitur, vt de ipſo dicetur. Dicitur interdum ἐάν cum verbo ἐξ ἀναλόγου ex ſupradictis petendo, vt apud Demoſthenem κατὰ Μειδίου. θάρρει νὴ Δία φήσει τις

ἂν, εἰ γὰρ ἔτ' οὐδὲν ὑβρεσθήσῃ. ἐὰν δὲ, τότε ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες. Vbi, ἐὰν δὲ, principium est responsionis ad præcedentem obie-ctionem. quæ cum negatiua sit, affirmatiuam responsio-nem requirit. quemadmodum si affirmatiua esset, ἐὰν δὲ μὴ subsequeretur. vt si diceres alicui, πείθομαί σοι, πάντα τἀγαθὰ γενήσεται. ille vero responderet, ἐὰν δὲ μὴ γένηται. Dicitur & ἂν, & ἢν, pro ἐάν. Aristoph. in Pluto. ἢν γὰρ τὰ βέλτιστ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ. Vbi ἢν, subiunctiuo iungitur pro ἐάν.

Εἰ.

Εἰ, particula condicionalis in locutionibus ex antece-denti & consequenti constantibus, voces omnes ante-cedentis præcedit, tametsi antecedens aliquando præpo-stero ordine consequens subsequatur. Vt apud Demo-sthenem, ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφε. In huiusmodi itaque condicionibus, omni-bus temporibus indicatiui modi iungitur: puta cum præ-senti, εἰ συννεφεῖ, εἰκὸς ὕσαι. cũ paratatico, εἰ ἐν ἦν ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτ' ἂν ἤλγει. cum præterito perfecto, vt in exemplo proximo Demosthenis, ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ, εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφε. Vbi ἐγεγράφει puto scribendum esse. & sic esset plusquam perfecti exemplum. cum Aori-sto vero, vt εἰ ἐμοίχευσεν, ἐπὶ ἀκολασίαν γίνεται ἡ ἐπαναφορά. εἰ δὲ ἐπάταξεν, ἐπὶ ὀργήν. v. Ethic. præteriti perfecti exem-pla cum εἰ non desunt apud auctores. puta si in exemplo Demosthenis antecedens esset de re incerta, & consequẽs pro certo poneretur, tunc dixisset, εἰ γέγραφέ τι περὶ ἐμοῦ, ἐλέγξω αὐτὸν ψευδόμενον.

Iungitur etiam futuro. Thucyd. ὑμεῖς δὲ εἰ κτενεῖτε ἡμᾶς, καὶ χώραν τὴν πλαταΐδα θηβαΐδα ποιήσετε, ἐν πολεμίᾳ τοὺς ἡμε-τέρους πατέρας καταλείψετε. Non solũ autem indicatiuo & optatiuo, sed etiam subiunctiuo iungitur. Vt clare patet apud Galen. 2. de causis pulsuum: εἰ δέ τις σφαλῇ περὶ τὴν ἐνέργειαν, διαφθερεῖ ταύτῃ τὴν ἰσότητα. Vbi vox σφαλῇ subiun-ctiui modi est nisi quis σφαλεὶη contẽdat scribendum esse.

Non ſemper autem condicionalis eſt εἰ particula, eo modo quo in argumentis hypotheticis adhibetur. ita vt poſita condicione, ſequatur aliquid. Nonnunquam enim in narrationibus recipitur poſt verbum ἐρωτῶ, & ſua ſynonyma: & tunc præſenti iungitur. Ariſtoph. in Veſpis, ἤρετο εἰ τὴν ἱππίαν καθίσταμαι τυραννίδα. Quæ obliqua narratio nônunquam recta fit, mutata prima vel etiam tertia perſona in ſecundam. Vt Actorum cap. primo: Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες, ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν &c. & inde fit, vt εἰ interrogatiuũ eſſe videatur propter formam locutionis. Iungitur etiam Optatiui modi vocibus, cum de re futura inducitur quiſpiam voluntatem, vel ſententiam alicuius explorans, ἤρετο εἰ ἐπιχειρεῖν τῷ πράγματι, vtrum rem eſſet aggreſſurus, vel, aggredi vellet.

Geminari etiam ſeu iterari particulam εἰ annotauit Budæus apud Xenophontem in Oeconomico. οἶμαι δ' αὖ εἰ καὶ ἐπὶ πῦρ ἐλθόντος σου, καὶ μὴ ὄντος παρ' ἐμοὶ, εἰ ἄλλοσε ἡγησάμην ὁπόθεν εἴη λαβεῖν, οὐκ ἂν ἐμέμφου μοι. cuius exemplũ ſecutũ eſſe Ciceronem ſecundo de Oratore docet Budæus. Quæ tamẽ repetitio in dicto Xenophontis loco iure ſuſpecta mendi haberi poteſt: cum in tam breui periodo fiat, quæ alioquin in longiore admittenda eſſet. Apud Ariſtophanem in Veſpis particula εἰ, prorſus vacare videtur, cum dicit, πάντα πέπρακται, κοὐκ ἔστιν ὅπως οὐδ' εἰ στέρφω δύναμαι. eſt enim, pro, οὐδὲ στέρφω. Vide infra vocem οὐδ' εἰ.

Pro ὅτι etiam vel διότι accipi particulam hanc annotauit Budæus, afferens exempla ex Demoſthene: τί γὰρ δήποτε μυριοκλέα μὲν ἐκεῖνας εἰ παρὰ τῶν τὰ μέταλλα ἐωνημένων εἴκοσιν ἐξέλεξε δραχμάς. καὶ Κηφισοφῶντα γραφὴν ἱερῶν χρημάτων, εἰ τρισὶν ὕστερον ἡμέραις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἔθηκεν ἑπτὰ μνᾶς. & aliunde ex eodem, καὶ τοὺς ἀρκάδας ἀπήγγελεν ὡς ἔχαιρον εἰ προσέχει τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν ἀθηναίων πόλις. & rurſus, οὐδ' ἐδάκρυσεν ἐπὶ ταύταις αἰσχίνης τὴν ἑλλάδα εἰ παρὰ τοῖς συμμάχοις ὑπὸ τῶν πρέσβεων ὑβρίζονται. cuius particulæ vſus in huiuſ-

modi sensu rebus dubijs proprius est, quas tametsi credimus, pro certis tamen affirmare non possumus. Vt in illo exemplo: καὶ τοὺς ἀρκάδας ἀπήγγειλεν ὡς ἔχαιρεν εἰ προσέχει τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν ἀθηναίων πόλις. Cum vero res certæ sub condicione proferuntur, tunc actus ad potentiam reducitur.

Pro vtinam etiam accipi vocem, εἰ, annotauit Budæus. In quo sensu ab εἴθε aduerbio per apocopen deriuari videtur. Vt apud Platonem 4. de Repub. ὅρα ἂν ἐάν πως πρότερον ἐμοῦ κατίδῃς, καὶ ἐμοὶ φράσῃς. εἰ γὰρ ὤφελον ἔφη pro εἴθε ὤφελον, vt, si, apud Latinos. Virgilius 6. Aen. Si nunc se nobis ille aureus ilice ramus ostendat. pro, vtinam se ostendat.

Ei βούλει δή.

Εἰ βούλει δὲ, pro εἰ δὲ βούλει καθ' ὑπερβιβασμὸν, idest, quod si mauis, intensiuum sensum habet, vt, imo vero. exempla εἰ δὲ βούλει affert Budæus ex Iuliano, ἀλλ' ἤδει καὶ μικρῷ γλύμματι μεγάλης τέχνης ἔργον ἐγκλεῖσαι, οἷον καὶ τὸν τέττιγα, καὶ τὴν μέλιτταν, εἰ δὲ βούλει καὶ τὴν μυῖαν. & ex Aristide. καὶ μαρτύριόν γε δυοῖν τοῖν καλλίστοιν ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας. εἰ δὲ βούλει λέγω δικαιοσύνης ἀντὶ φιλανθρωπίας. ex Gregorij autem sermone exemplũ, εἰ βούλει δὲ. τοὺς μὲν ἐν λόγῳ δεινοὺς τῇ πράξει, τοὺς πρακτικοὺς δὲ τῷ λόγῳ νικήσας. εἰ βούλει δὲ, λόγῳ μὲν, τοὺς δοκίμους ἐν λόγῳ, πράξει δὲ, τοὺς πρακτικωτάτους ὑπερβαλών. Hic autem δὲ coniunctionis καταβιβασμὸς à secundo loco ad tertium quæ fit in locutione, εἰ βούλει δὲ, alibi etiam sæpe solet fieri. qualis est in proximo Gregorij exemplo. τοὺς πρακτικοὺς δὲ, pro, τοὺς δὲ πρακτικούς. Quod autem dicit Budæus εἰ δὲ βούλει, vel εἰ βούλει δὲ, eodem fere modo ἐλλειπτικῶς dici quo, εἰ δ' ἄγε, non video quo pacto conueniat. Nam in εἰ δ' ἄγε, subauditur verbum βούλει. vel vt Budæus mauult, μὴ πιστεύεις locutio. vt Iliad. α'. εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι, idest, εἰ δὲ βούλει, ἄγε δὴ πειράθητι. & infra in eodem libro, εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι ὄφρα πεποίθῃς, idest, age iam tibi capite annuam. Et in θ'. εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε θεοί.

Inue-

Inuenitur etiam εἰ pro εἴθε. ab eodem κατ' ἀποκοπὴν formatum, in εἰ ὤφελον, pro εἴθε ὤφελον. Apud Platonem libro 4. de Republica.

Εἰ δὲ μή.

Εἰ δὲ μή. vox ex εἰ δὲ condicionali, & μὴ negatiua constans. respondet τῷ εἰ μὲν, cum repetitione verbi subiecti τῷ εἰ μὲν, & sic iuxta sui ἐτυμολογίαν, quod si non, id est, sin minus, significat. & in hac significatione sæpe in deductionibus quas vocāt ad impossibile, vel inconueniens, affirmatiuas propositiones confirmat. καταχρηστικῶς autē negatiuas etiam probat in eadem deductione. vt apud Aristotelem. εἰ δὲ δὴ καθ' ἑκάτερον ἐνδέχεται λέγοντα ἀληθεύειν. εἰ δὲ μὴ συμβήσεται τἀναντία τῷ αὐτῷ κατηγορεῖν. Vbi εἰ δὲ μὴ, pro, εἰ δὲ, vel, εἰ γὰρ, vsurpatur, cum repetitione verbi præcedentis. vt sit sensus. εἰ γὰρ ἐνδέχεται, idest, quod si quis contingere affirmet, sequetur &c. & tunc εἰ δὲ μή, non ad verba sed ad sensum refertur. vt in proximo loco Aristotelis, non ad verba ἐνδέχεται ἀληθεύειν, referendum est, sed ad sensum auctoris. Quod nisi ita se habet vt ego dico, sequetur &c. Sic apud Demosthenem περὶ τῆς παραπρεσβείας: ὁ μὲν Τίνων ὑπὲρ ὑμῶν γράψας μὴ ἄγειν πρὸς φίλιππον ὅπλα, εἰ δὲ μή, θανάτῳ ζημιοῦσθαι, &c. εἰ δὲ μή, pro, εἰ δὲ vsurpatur: Apud Gregorium proprie τῷ εἰ μὲν respondet. κατ' ἔννοιαν. εἰ μὲν οἷόν τε πάσας ὁδεύειν τὰς ὁδούς, εἰ δὲ μή, ὅτι πλείστας. Sic Cicero: Si hortos inspexeris, dederis mihi quod ad te scribam: sin minus, scribam tamen aliquid.

Respondet itaque vox εἰ δὲ μὴ voci εἰ μὲν in contradictorijs partitionibus. In simplicibus autem partitionibus in quibus non contradictoria, sed diuersa opponuntur, τῷ εἰ μὲν, non εἰ δὲ μὴ, sed εἰ δὲ respondet. Vt εἰ μὲν τόδε εἴποις, ἀποκρινοῦμαι τόδε. εἰ δὲ ἄλλο τι, οὐδὲν πρὸς ἐμέ. Porro εἰ δὲ, negatiuas positiones subsequitur cum repetitione verbi præcedentis. Additurque interdum τῷ εἰ δὲ, particula ἄρα συλλογιστικόν. vt apud Demosthenem κατὰ μειδίου. ὅτι περιαιρεθεὶς οὗτος τὰ ὄντα, ἴσως μὲν οὐκ ἂν ὑβρίζοι. εἰ δ' ἄρα, θανάτου ἄξιος

ἴσαι. Vbi post εἰδ' ἄρα, verbum ὑβρίζοι supplendum est, ex præcedentibus repetitum. vt sit, εἰδ' ἄρα ὑβρίζοι, quod si pergat iniuriam facere. quandoque loco εἰδ' ἄρα, ἐὰν δὲ subsequitur negatiuas positiones.

Εἰ καί.

Εἰ καὶ, & si, formalis nota, quæ & καὶ εἰ, dicitur. idest, & si quamuis, quanquam ex εἰ simplici condicione fit condicio positiua. in qua voce, καὶ coniunctio suam deponit significationem, & formali notæ cedit. Nonnunquam, εἰ καὶ materialiter accipitur, & tunc καὶ suam exercet significationem. vt apud Chrysoloram de formatione datiui pluralis 5. declinationis, εἰ δὲ οὐ σύμφωνον ἔχει, πρὸ τοῦ, ι, καὶ τὸ, υ, προσλαβοῦσα, εἰ καὶ ἡ εὐθεῖα τοῦτ' ἔχει, ἐν διφθόγγῳ ποιεῖ τὴν δοτικὴν τῶν πληθυντικῶν. idest, quod si nomen ante, ι, finalem datiui singularis nullam habet consonantem, tunc pluralis numeri datiuus, ante, οι, finalem syllabam amplius litteram υ assumit, modo hæc nominatiuo quoque insit. Quo in loco, εἰ καὶ, duæ voces sunt sibi appositæ, nec, & si, sed si, & vel, si etiam, vel, quod si, significant. in qua appositione τὸ, καὶ superaddēdi vim habet. Significat etiam, si modo, addita ἄρα particula coniecturali, & idem quod ἐὰν ἄρα, significat. Sextus πρὸς ἀστρολόγους: μεθ' ἡμέραν οὐδὲν τῶν προειρημένων δυνατὸν ἐστι παρασημειοῦσθαι, μόνα δὲ εἰ καὶ ἄρα τὰς τοῦ ἡλίου κινήσεις. Vbi, εἰ καὶ ἄρα, detrahit concessioni factæ, solis videlicet tantum motus denotari posse. si modo significatio aliqua ex stellis haberi potest. de obseruatione stellarum in genituris loquens. Idem alibi. ἐξ ἀνάγκης ἠκολούθησε τὸ μὴ πᾶσαν φαντασίαν ἀληθείας εἶναι κριτήριον: ἀλλὰ μόνην, εἰ καὶ ἄρα, τὴν ἀληθῆ.

Εἰ μή.

Εἰ μὴ, nisi, condicio negatiua est, in qua μὴ verbo clausulæ tribuitur. poniturque in antecedente condicionaliū ratiocinationum. nec non simplicium positionum. Vt in Eclogio illo quod Alexandro tribuitur, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην. id est, nisi Alexander essem. Plerumque

rumque autem quia præpostere efferuntur membra huiusmodi locutionum, fit vt membrum quod natura antecedit, secundum locum habeat. Demosth. οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ἡμᾶς πολέμου πέρας, οὐδ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππῳ, εἰ μὴ Θηβαίους ἐχθροὺς ποιήσει τῇ πόλει. Xenoph. οὐκ ἂν προσῆγεν, εἰ μὴ ἐπίστευε ἀληθεύσειν. Idem, οὐδὲν ὄφελος εὔνους εἶναι, εἰ μὴ καὶ ὠφελεῖν δυνήσονται. Sic apud Aristophanem in Nebulis, περίδου νυν ἐμοὶ εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν, ἡμιεκτέον. Vbi subintelligendum est verbũ, φὴς, &, ὅτι, coniunctio, vt sit integra locutio εἰ μὴ φὴς ὅτι τετράμετρόν ἐστιν ἡμιεκτέον, περίδου νυν ἐμοὶ quod si negas.

Εἰ μὴ etiam pro ὅτι μὴ, idest quod non quia, & εἰ pro ὅτι vt dictum est. Aeschin. εἰ μὴ δέδωκε δίκην οὐκ ἀγαπᾷ. pro, ὅτι μὴ δέδωκε. Quæ locutio clarius per infinitiuum effertur, οὐκ ἀγαπᾷ μὴ δεδωκέναι δίκην. non est contentus quod pœnas non dederit. Sic resoluitur dictum illud cap. 23. Ecclesiastic. καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης. pro, θελήσεις μὴ γεννηθῆναι.

Εἰ μὴ etiam præterquam significat in sensu exceptiuo, & est formalis nota, in qua τὸ μὴ suam deponit significationem. Aristoph. in Vespis. καὶ τοὔψον ὅπλον οὐδὲν ἄλλ' εἰ μὴ ἔσθιε. pro πλὴν ἔσθιε. idest, nihil aliud tibi agendum quàm comedendũ. In quo sensu εἰ μὴ τοῦ πλὴν καὶ τοῦ ἐκτὸς subiungitur, & fit πλὴν εἰ μή. De quo suo loco dicetur. Sic & ἐκτὸς εἰ μή. Lucian. περὶ πένθους. ἐκτὸς εἰ μὴ τὴν ἄοδον ἡμᾶς σπουδῇ πεπιστεύκατε. Vbi τὸ μὴ nihil negat. nam nec verbo tribuitur. sicut enim in supra citato loco Aristophanis τὸ μὴ non tribuitur τῷ ἔσθιε: non enim præcipit nec vetat quo minus comedat, imo suadet vt comedat; sic apud Lucianum, τό, μὴ, nulli verborum quæ in clausula sunt competere potest. neque enim μὴ σπουδᾶσθαι, nec μὴ πεπιστεύκατε dici potest. Quare vt, εἰ δὲ μὴ, sæpe pro εἰ δὲ conditione affirmatiua accipitur. Vt de ipso dictum est, sic in sensu exceptiuo τὸ, εἰ μὴ pro, εἰ, affirmatiua conditione ponitur. Nonnumquam etiam propter loquendi modum, exceptiuum sensum videtur habere τὸ, εἰ μὴ, exercereque μὴ negatiuæ significationem: quæ tamen verbo tribui-

tribuitur in constructionis distributione. Vnde colligitur, non exceptiuum, sed condicionale esse τὸ εἰ μὴ. vt si dicas, ποίησον τοῦτο εἰ μὴ θέλεις με ἀποθανεῖν. Quæ locutio sic resoluitur: ποίησον τοῦτο εἰ θέλεις με μὴ ἀποθανεῖν. Si vero dixeris, μὴ ποιήσῃς τοῦτο εἰ μὴ θέλεις με ἀποθανεῖν, tunc exceptiuum sensum habebit τὸ εἰ μὴ. in quo τὸ μὴ otiosum erit. quia non infinitiuo ἀποθανεῖν (quod potius affirmare intendit qui loquitur) sed verbo θέλεις, quod in clausula principem locum habet, tribuitur.

Εἴπερ.

Εἴπερ, ex εἰ condicionali, & περ limitatiuo constans, simplicis condicionis plerunque notam habet. limitatione tantum ab εἰ differens. In qua significatione duplicem ἔλλειψιν patitur, in diuersis loquendi formis. aut enim verbum subaudiendum desiderat, vt apud Aristophanem in Nebulis, ἴθι νῦν ἀπὸ τῆς ἀρρίχου τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ. Vbi verbum βούλει subintelligitur; cum repetitione verbi ὑπερφρονεῖν. vt sit integra locutio, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἴπερ βούλει ὑπερφρονεῖν, si modo, si tandem despicere vis. Plena locutione vsus est Aristoph. in Ranis, εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου, μέλλεις ἀνάγειν εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν. In hac eadem loquendi forma adiungitur ipsi particula ἄρα συλλογιστικὸν, & παραγραφικὸν ἐκ παραλλήλου τῷ περ: quod easdem qualitates designat: Synes. τοῦτο μὲν οὐκ ἔστιν ὅλως φιλίαν ἀπειπεῖν, ἀλλ' ἔχθραν αἰτεῖν. ἤρκει γὰρ εἴπερ ἄρα τὸ μὴ συνεπαινέσαι. τὸ δὲ προσεπαινέσαι πόρρω δεινῶν. Vbi εἴπερ ἄρα si quidem vel si modo significat, & ἐλλειπτικῶς dicitur. esset enim integra locutio, εἴπερ ἄρα τοῦτο ἔδει ποιεῖν, si quidem id erat faciendum. sic apud Galen. primo, περὶ διαγνώσ. φανερὸν μὲν γὰρ ὡς οὐκ ἐνδέχεται κατὰ τὸν τοιοῦτον τρόπον τῆς ἐπαφῆς αἰσθέσθαι τῶν προτέρων τῆς διαστολῆς. λοιπὸν οὖν εἴπερ ἄρα, ἐν ταῖς θλιβούσαις ἐπιβολαῖς αἰσθέσθαι. Vbi verbum ἐνδέχεται, ex superioribus repetendum est. Et tertio eiusdem tractatus. οὔκουν οἷόν τε φωρᾶσαι τῆς διαστάσεως ἁπάσης τὴν κίνησιν, ἀλλὰ μόνον τοῦ ἔξω πέρατος. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς συστολῆς, εἴπερ ἄρα τὴν ἀρχὴν μόνην

τὴν καὶ τὴν ἀποχώρησιν, ἄλλο δὲ οὐδὲν. Vbi οἷόν τι φωρᾶσθαι ex superioribus repetendum est.

Dicitur etiam cum ἀλλὰ præposito, propter negationem præcedentem, vt eiusdem tractatus libro quarto. ὥστε οὐδ' αἰσθητὸς διαγνωστὸς ὁ τόνος, ἀλλ' εἴπερ ἄρα διὰ σημείου τινός. Alteram ἔλλειψιν patitur particula εἴπερ, cum totum consequens locutionis omittitur, in hypotheticis locutionibus: vt apud Homerum Iliad. α'. ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοὶ ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται. Vbi deest consequens κατ' ἀποσιώπησιν, vt Grammatici vocant. sic infra eiusdem libri, εἴπερ γὰρ κ' ἐθέλῃσιν ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς ἐξ ἑδέων στυφελίξαι, ὁ γὰρ πολὺ φέρτερός ἐστι. Significat etiam condicionem positiuam, cum pro ἐπειδὴ accipitur. vt apud Aristot. sexto: Politic. ἓν δὲ τὸ ζῆν ὡς βούλεταί τις. τοῦτο γὰρ τῆς ἐλευθερίας ἔργον εἶναι φασιν, εἴπερ τοῦ δούλου ὄντος τὸ ζῆν μὴ ὡς βούλεται. sic in communi hominum locutione sæpe, si, pro quoniam vsurpatur.

Εἴπερ, etiam vt, εἰ ἄλλο nominis omnibus casibus in omnibus generibus præpositum, intensionis notam habet. Gregor. χρεὼς δὲ, εἴπερ ἄλλο τι, τοῖς ἀγαθοῖς τά τε ἄλλα, &c. Demosthen. ἄξιον δὲ, εἴπερ περί του ἄλλου, καὶ περὶ τούτου διελθεῖν.

Εἰς.

Εἰς, præpositio, prout compendiosis locutionibus seruit, in hoc Commentario locum habet. qualis est illa locutio apud Pausaniam. καὶ τὰ μὲν εἰς Μέδουσαν οὕτως ἔχει. vel οὕτως εἰρήσθω. in cuiusmodi locutionibus adiectiuum nomen vel participium articulo τὰ subiiciendum subauditur. vt sit, καὶ τὰ μὲν εἰς Μέδουσαν ἀνήκοντα, vel προσήκοντα. idest, ea quæ ad Medusam attinent.

Εἶτα, & Επειτα.

Εἶτα, & ἔπειτα, aduerbia sunt τάξεως. Quæ præter notam significationem, interrogatione cum quadam indignatione & vehementia proferuntur. vt apud Aristophanem in Pluto. ὦ μιαρώτατε αἰσχρῶν ἁπάντων εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτος ὤν; & infra, εἶτ' οὐ διαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους; & in Nebulis.

lis. εἶτ' ἄνδρα τὸν αὐτόν τι χρὴ προσεῖναι; οὐδέποτέ γε &c. In quo ſenſu accommodatur etiam ἔπειτα. Vt de ipſo dicetur.

Præſefert autem indignationem & vehementiam, tum propter vim interrogationis, tum etiam quia illatiuum eſt, & ex quibuſdam præmiſſis ſubſequitur. ex præmiſſis autem veris noſtro iure videmur aliquid inferre, ideoque illatum ſub interrogationis forma pro maiori efficacitate proferimus. Alioquin ſi præmiſſæ, aut antecedēs dubiū, & inualidū eſſet, ridiculū eſſet interrogatiue inferre aliquid. Iuxta igitur ſui etymologiam & præcipuam ſignificationem εἶτα particula (prout conſecutionem ſignificat) hūc quoque ſecūdarium ſenſum habet. quippe cum illatio natura præmiſſis poſterior ſit. Porro interrogatiuam formam ſi detraxeris, particula εἶτα idem erit quod οὐκοῦν, & τοίνυν & reliquæ particulæ, quas συλλογιστικὰς Græci grammatici vocant. Iſocr. in Panegyrico, cum multa crimina obieciſſet his qui Athenienſium Imperium incuſabant, infert: εἶτα οὐκ αἰσχύνονται τὰς μὲν ἑαυτῶν πόλεις οὕτως ἀνόμως διαθέντες, τῆς δ' ἡμετέρας ἀδίκως κατηγοροῦντες. cuius locutionis ſenſus eſt, cum igitur proprias ipſi patrias adeo male tractarint, ſequitur vt pudere ipſos conueniat ciuitati noſtræ maledicere, atque ita Italorum illi formulæ reſpondet. e poi non ſi vergognano trattando così iniquamente le loro città &c. De quo particulæ huius ſenſu nonnulla in ὅτι particula dicta ſunt.

Abundare etiam videtur interdum particula εἶτα, vt apud Ariſtophanem in Ranis: οὐ γὰρ δὴ γελοῖον ἦν εἰ Ξανθίας δοῦλος ὤν, ἐν στρώμασι μιλησίοις ἀνατετραμμένος κινῶν ὀρχηστρίδ' εἶτ' ἤτησεν ἀμίδα. Vbi ſimpliciter conſequentiam ſignificat, cui fortaſſe reſpōderet latina particula (tamen.) Alibi conſequentiam cum emphaſi abſurdi quando videlicet aliquid ex non cauſa ſequitur. vt apud Ariſtophanem in Pluto: πῶς ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε, εἴ σοι προσῆκον μηδὲν εἶτ' ἀπεχθάνῃ. tamen ſtomacharis. Et rurſus, τὸν μισθὸν τὸν κωμικῶν, ῥήτωρ ὤν, εἶτ' ἀποτρώγῃ. neque enim ex eo quod nihil ad

ſyco-

Sycophantam illum pertinebant negotiationes;sequi deberet, vt sibi inimicitias comparare velit. nec ex eo quod Rethor esset alius quidam, sequitur vt comicorum mercedem vsurpare debeat. Atque etiam tum Latinæ particulæ,tamen,respondebit.cum sit rethor, comicorum tamen mercedem vsurpat ac deuorat.

Accipitur etiam, εἶτα, pro, demum, denique, ceterum. vt apud Aristophanem in Auibus: Sycophanta quidam interrogatus quis nam esset, & quorsum venisset,respondet, *κλητὴρ εἰμι νησιωτικὸς καὶ συκοφάντης. εἶτα δέομαι πτερὰ λαβὼν κύκλῳ περισοβεῖν τὰς πόλεις καλούμενος.* Vbi εἶτα, *αἰτὶ τοῦ λοιπὸν*,ceterum,alas vt mihi commodes opus est,vt sursum deorsumque celeriter cursitem ad homines in ius vocandos. Et sic εἶτα, causatiuum sensum habet pro, quare, & quapropter.

Ἐμοὶ.

Ἐμοὶ datiuus primæ personæ pronominum. quod & *μοι* sine prima syllaba dicitur, si simpliciter primam personā sine emphasi aut oppositione designare opus sit,postponitur semper cuidam orationis parti, cui proprium accentum transmittit. Contra ἐμοὶ, quod semper proprium accentum obtinet, semper itidem emphasim aut oppositionē designat. Si enim dicas *μέλει μοι*,vel *μελήσει μοι*, simpliciter curæ tibi esse aliquid,vel fore asseris. Si vero, *ἐμοὶ μελήσει*, tibi soli, vel tibi præ ceteris alijs curæ fore significas. Neque parum interest vtrū *μελήσει ἐμοὶ* dicas an *ἐμοὶ μελήσει*.Nam hoc maiorem emphasim habet.Idem accidit *σοι*, secundæ personæ,quod semper *μονοσύλλαβον* est soloq. accentu denotat *ἔμφασιν* aut oppositionem. Nam simpliciter acceptum,semper *ἐγκλίνεσθαι*, idest præcedētis dictionis accentu nititur,vel certe suum præcedenti transmittit. Sin *ἔμφασιν*, aut oppositionem denotare opus sit, proprium accentum retinet, verboque plerumque proxime præponitur. Aristoph. in Pluto, *σοὶ λέγω τοῦτο οὐκ ἐμοί*. Hac eadem ratione numero multitudinis vtriusque pronomi-

nis voces in constructionem veniunt. & idcirco illud. Luciæ. 12. διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, maiorē emphasim habet, quam si, διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν dixisset.

Ἕνεκα ἐμοῦ.

Ἕνεκα ἐμοῦ: sic dicitur, vt δι' ἐμὲ, de quo supra. id est, quantum in me est, vel quod ad me attinet. Aristoph. in Acharnensibus. λάβε δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα τὴν ἄϊδος κυνῆν. Sic Xenoph. ἀλλ' ἐξέσται ἡμῖν ἐκείνου ἕνεκα πρὸς τὸ ἡμέτερον συμφέρον πάντα τίθεσθαι. & Demosth. οὐδὲ γὰρ καὶ εἰ πάνυ χρηστός ἐστιν ὡς ἐμοῦ γ' ἕνεκα ἔστω, βέλτιον ἐστὶ τῆς πόλεως. Vide in dictione διά.

Ἐπεί.

Ἐπεὶ, particula in ordine orationis, παρασυναπτικὴ vocatur a grammaticis, vt quæ in condicionalibus locutionibus antecedenti seruiens, ipsam cōnectit cū consequente. Potestate autem est αἰτιολογική. vt quæ non solum consequentiæ causa est in condicionalibus, sed etiam essentiæ rei causam reddit in simplicibus locutionibus. vt apud Aristophanem in Pluto: καρ. καὶ τούς γε παῖδάς φασι ταυτὸ τοῦτο δρᾶν. χρεμ. οὐ τούς γε χρηστοὺς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους. ἐπεὶ αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί. ac si dixisset, οὐ γὰρ αἰτοῦσιν ἀργύριον οἱ χρηστοί. & infra. καρ. κακόδαιμον ὀσφραίνῃ τι. δικ. τοῦ ψύχους γ' ἴσως. ἐπεὶ τοιοῦτον ἀμπέχεται τριβώνιον: quoniam huiusmodi pallium induitur.

Seruit etiam probationibus in allegatione signi alicuius, eo modo quo etiam γὰρ, vt de ipso dictum est. Aristoph. in Pluto: οἴμοι τάλας, μῶν καὶ σὺ μετέχων καταγελᾷς; ἐπεὶ πόθεν θοἰμάτιον εἴληφας τοδί; ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ τριβώνιον. Vbi Sycophanta probare intendit id quod interrogatiue proposuit, μῶν καὶ σὺ μετέχεις; probatio autem est, ἐπεὶ εἰ μὴ μετεῖχες, πόθεν ἂν ἔσχες τὸ ἱμάτιον τοδί; nam nisi particeps esses &c. sic Isocrates, excusans se non infenso animo in Lacedæmonios inuectum fuisse, increpationemque à calumnia differre docens, in illis verbis, τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον οὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖ μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγόμενον, subdit. ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἔχομεν αὐτοῖς ἐπιτιμᾶν. Vbi ἐπεὶ confirmat

firmat quod dicit se non ad detrahendum Lacedæmonijs dixisse ea quæ dixerat, nā cum multa alia posset recēsere; tamē omittit. In quo sensu acceptū ἐπεὶ, fit vt in probationibus affirmatiuarum propositionum idem fere significet quod εἰ δὲ μή. Plato in Gorgia. οὐκ οἴει ἐξεληλέγχθαι ὦ σώκρατες ὅταν τοιαῦτα λέγῃς ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων; ἐπεὶ ἔρου τινὰ τούτων. quod si mihi non credis, percontare horum aliquē. Aduertendum autem, si ad affirmatiuam positionem probandam adhibeatur ἐπεὶ particula, tunc pro εἰ δὲ μὴ accipi: vt proximo exemplo Platonis. in quo interrogatio affirmationem infert. Valet enim ac si dixisset, ὅταν τοιαῦτα λέγῃς ὦ σώκρατες ἐξελέγχῃ δήπουθεν. Cum vero ad negationē probandam adhibetur, pro εἰ δὲ accipitur. Aristoph. in Nebul. ἀλλ' ὦ πόνηρε ταῦτά γ' ἔσ' οὐκ ἄρρενα, ἐπεὶ πῶς ἂν καλέσειας ἐντυχὼν ἀμυνίᾳ; quod si negas hæc esse masculina, dic quæso quo nam modo vocares Amyniam? & in Vespis. νόσον γὰρ ὁ πατὴρ ἀλλόκοτον αὐτοῦ νοσεῖ. ἣν οὐδεὶς ἂν γνοίη πότ' οὐδ' ἂν ξυμβάλοι, εἰ μὴ πύθοιθ' ἡμῶν. ἐπεὶ τοπάζετε. est enim ἐπεὶ, pro, εἰ δὲ μή. vel potius, εἰ δὲ φατὲ ξυμβαλεῖν ἄν, τοπάζετε. quod si conijcere vos posse arbitramini, facite periculū. vel, alioquin, facite periculum. Sic apud Synesium. de quodam seruo vinoso. πλείτω δεδεμένος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. μὴ γὰρ ἐς κοίλην ναῦν, ἐπεὶ θαυμάσῃς εἰ συχνὰ τῶν κεραμίων ὑμῖν ἐνδεῆ ποιήσει. Vbi si ad præceptum affirmatiuum referatur ἐπεὶ particula, pro, εἰ δὲ μὴ accipitur. sin ad propinquius μὴ γὰρ ἐς κοίλην ναῦν, cum negatio præcedat, pro, εἰ δὲ, positum erit. repetitur enim tota propositio cum contraria qualitate, εἰ δὲ ἐς κοίλην ναῦν πλεύσεται. Dicitur & ἐπεί τοι. Lucian: in Epist. Saturnalibus. εἰ γοῦν ἐπίσταισθε τοὺς φόβους καὶ τὰς μερίμνας ἃς ἔχουσι, πάνυ ἂν ὑμῖν φευκτέον ὁ πλοῦτος ἔδοξεν. ἐπεί τοι οἴεσθε αὐτὸν οὕτως ἄν ποτε κορυβαντιάσαι, & reliqua. Vbi pro εἰ δὲ μὴ, vel εἰ γὰρ μὴ ponitur. probat enim affirmatiuam positionem φευκτέον εἶναι τὸν πλοῦτον. cuius contrarium destruens infert, εἰ γὰρ μὴ ἦν φευκτέον, quod nisi ita esset, censes me &c. Habet autem καὶ μετάληψιν sensum hunc parti-

cula ἐπεὶ. quatenus idem valet quod γὰρ, quod pro alioquin accipitur. vt de ipſo dictum eſt. Accipitur etiam τὸ ἐπεὶ, in ſenſu aduerbij temporis, pro quum, & poſteaquã. Plutarch. ἐπεὶ δὲ ὤφθη ὁ ςόλος. ſic, ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησεν, αὐτὶ τοῦ, μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο πρὸς τῇ πόλῃ. poſteaquam ad portam venit. Iungitur etiam τῷ τάχιςα aduerbio in hac ſignificatione, vt τάχιςα ἐπεί. quod etiam ἐπεὶ τάχιςα. καὶ μετάθεσιν, pro τάχιςα ἐπεί. ideſt τάχιςα μετὰ τό. quod etiã pro ἐπειδὴ dicitur. Demoſth. ἐπειδὴ τάχιςα ἐξουσία ἐγένετο. ſimul atque poteſtas facta eſt, vel, ſtatim vt poteſtas data eſt. In qua ſignificatione interdum infinitiuo iungitur. vt apud Platonem in Sympos. ἐπεὶ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀγάθωνος ἀνεῳγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν. Idem in 10. de Repub. ἐπεὶ δὲ κατὰ χολὴν σκέψασθαι κέπτεσθαί τε καὶ ὀδύρεσθαι. In cuiuſmodi locutionibus verbum extrinſecus eſt ſubintelligendum.

Ἐπειδή.

Ἐπειδὴ ex ἐπεὶ, & δὴ, particula conſtat. & pro, vt coniunctio eſt, παρασυναπτικὸν μέρος à grammaticis appellatur. quo nomine poſitiuas condiciones conſtituit. & in antecedenti parte primum locum obtinet. & conſequens aliquod promittit. vt, ἐπειδὴ τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίςασθαι συμβαίνει περὶ πάσας τὰς μεθόδους. poſt quæ conſequens pars clauſulæ expectanda eſt. nam ſi ſine ἐπειδὴ dixiſſet, τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίςασθαι συμβαίνει &c. clauſula ibi per ſe terminaretur, nec ipſi ſubſequens aliquod deberetur. Cum itaque particula hæc nexũ afferat orationi, & ab ἐπεὶ, qui συναπτικὸς dicitur deriuetur, merito vt ἀπὸ τοῦ συνδέτου παρασύνδετον, ſic ἀπὸ τοῦ συναπτικοῦ παρασυναπτικὸν appellatur, atq; ita Latinæ particulæ, quoniã, reſpondet, & Italicę cauſali, poiche. Nec cõſequentiæ modo cauſatiuũ eſt, ſed rei quoque modo cauſam deſignat, modo ſignum. Vnde ſæpe pro γὰρ cauſali, vel διὰ τὸ, & ἕνεκα τοῦ accipitur. Et tunc poſtponitur in ſerie orationis. Accipitur etiam pro aduerbio tẽporis, vt de ἐπεὶ dictum eſt, à quo deriuatur ἐπειδή. cui ſi

adda-

addatur ἂν particula, fit ἐπειδὰν aduerbium temporis. quod propter, ἂν, δυσεισολογικὸν, semper futurum respicit. & idcirco subiunctiuo iungitur. Lucian. εἴρητο δὲ αὐτοῖς ἐπειδὰν ἴδωσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους ἐπανίστασθαι. mandatum ipsis fuerat vt vbi hostes viderint, insurgerent. quod per Optatiuum aptius diceretur, ἐπειδὰν ἴδοιεν, simul atque hostes vidissent, si rei præteritæ narrationem respiciamus. sed respectu temporis quo mandatum dabatur, recte per subiunctiuum dictum est, ἐπειδὰν ἴδωσιν, ac si ὁπόταν ἴδωσιν, diceres.

Επειτα.

Επειτα, etiam eiusdem classis cum ἆτα, ipsum quoque interrogatiue cum quadam indignatione, & vehementia, quemadmodum ἆτα profertur. Aristoph. in Pluto: ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε ἱδρῦσαι. & in Nebulis: ἔπειτ' ἀπὸ θάρρου τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, ἔπειτ. ita Italice, e poi tu disspregi &c. Ponitur etiam præpostere in sua propria significatione, quod siquis non animaduerterit, putabit abundare aduerbium hoc, aut certe hærebit circa eius significationem. vt apud Aristoph. in Pluto inducitur quidam qui adolescentem laudat, quod se à vetulæ cuiusdam consuetudine subtraxerit, δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν. ἔπειτα πλουτῶν οὐκ ἔθ' ἥδεται φακῇ. πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν. Est enim ordo. δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν, ὃ πρὸ τοῦ μὲν ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν. ἔπειτα πλουτῶν οὐκ ἔθ' ἥδεται φακῇ. Vbi τάξεως aduerbium erit. Quę significatio in narrationum transitionibus quibusdam obscuratur, propter præposterum & figuratũ ordinẽ narrationis. vt in illis carminibus ὀδυσσ. δ'. νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ αἰγύπτου προπάροιθε, φάρον δέ ἑ κικλήσκουσιν. Vbi multis Pharon Insulã describens poëta, subdit, ἔνθα με εἴκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί. & ὀδυσσ. κ'. similẽ narrationẽ auspicatur. νῆσος ἔπειτα λάχεια πάρεκ λιμένος τετάνυσται. Vbi etiam in describenda Insula illa, multis versibus consumptis, subdit: ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν. quæ

narra-

narrationes vt natura ſermonis requirit ordinarentur, hoc modo. ἔπειτα ἐς νῆσον ἥτις ἐστὶν αἰγύπτου προπάροιθεν, ἣν φάρον καλοῦσιν ἥκοσιν ἤματα ἔχον με οἱ θεοί. In altero loco: ἔπειτα ἐς νῆσον λάχειαν καταπλέομεν, ἣ πάρεκ τοῦ λιμένος τετάνυσται: & reliqua; ſi ſic ordinaretur narratio, manifeſtum eſſet, ἔπειτα aduerbium, id quod ordine temporis prius, & poſterius eſt ſignificare, & pro, μετὰ ταῦτα accipi. Videtur etiã abundare in illo carmine Iliad. ε΄. οὐ σύ γ' ἔπειτα Τυδέος ἔκγονός ἐσσι, cum tamen illatiuum ſit, & pro quare & qua propter accipiatur. Inducitur enim ibi Minerua ad Diomedem dicens, σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω, καί σε προφρονέως κέλομαι τρώεσσι μάχεσθαι. ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν, ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον, οὐ σύ γ' ἔπειτα Τυδέος ἔκγονός ἐσσι. Quorum verborum ſenſus eſt, Cum ego tibi ſemper aſſiſtam teque tuear, nimirum vel propter laſſitudinem à pugnando deſtiteris, vel propter timiditatem: quod ſi ita eſſet, ſequeretur vt minime è Tydeo procreatus eſſe dicerere. Illatiue itẽ accipitur Iliad. κ΄. εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετε αὐτὸν ἑλέσθαι, πῶς ἂν ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, οὗ περὶ μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ. & reliqua. eſt enim conſequentia. Cum poteſtatem detis mihi arbitratu meo ſocium deligendi, ſciamque Vlyſſem talẽ & talem eſſe, ſequitur vt hunc ipſum ceteris omnibus præponam. ſic ὀδυσσ. α΄. πῶς ἂν ἔπειτ' ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην. ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν. & reliqua. cũ Vlyſſes talis & talis ſit, ſequitur vt non obliuiſcar cauſam eius. In eodem libro temporis conſequentiam ſigificat in ſermone hypothetico. εἰ μὲν γὰρ δὴ τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι νοστῆσαι ὀδυσῆα, ἑρμείαν μὲν ἔπειτα νῆσον ἐς ὠγυγίην ὀτρύνομεν. ideſt, ſi Vlyſſem ad ſua reducere ſtatuimus, ſequitur, ideſt, reliquum eſt, vt Mercurium ad inſulam, in qua commoratur Vlyſſes, mittamus. ex quibus patet duplicem eſſe conſequentiam & illationem, alteram quidem rationis, vt poſito aliquo ſequatur ex propoſitis, alteram temporis, vt poſt aliquod ſequatur aliud faciendum.

De particulis ἐξ ὧν, ἀφ' ὧν, & ἔξω, alijſque nonnullis. Cap. X.

Ἐξ ὧν & ἀφ' ὧν: quaſi formales & complexæ voces deſcribuntur à Budæo. Quarum exempla affert ex Demoſth. καὶ προειστήκει τοῖς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, αὐτοῖς βοηθεῖν ἑτέροις ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι. Et rurſus, δηλοῖς δ' ἐξ ὧν ζῇς. Quas voces per τμῆσιν etiam elegantius efferi docet. vt apud Demoſthenem, ἐκ μὲν ὧν αὐτοὶ συνεβούλευον, pro ἐξ ὧν μὲν αὐτοὶ, & alibi: ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν. pro ἐξ ὧν δέ: ſic ἐκ γὰρ ὧν, apud Herodianum, pro ἐξ ὧν γάρ. Quæ quidem τμῆσις, nihil aliud eſt, niſi reductio prædictarum coniunctionum, μὲν videlicet, & δὲ, & γὰρ, ad locum ſibi congruentem: Vt dictum eſt de vocibus εἰ δὲ βούλει, & εἰ βούλει δέ. Ceterum cum vniuſcuiuſque prædictarum vocum ſingulæ partes in conſtructionis diſtributione ad diuerſa referantur, ſeorſumque ſingulæ ſuum officium præſtent, nihil eſt cur ipſas vt complexas & formales deſcribamus. Nam ſic & δι' ὧν, & καθ' ὧν, & περὶ ὧν, & alias huiuſmodi deſcribere oporteret. nec enim vt de ἀνθ' ὧν, in qua ὧν genitiuus nonnunquam nulli antecedenti reſpondet: Sic de his dici poteſt: in quibus ὧν genitiuus præpoſitioni ſeruiens adiuncti quoque verbi caſum introducit. puta ſupradicta exempla ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, ſic reſoluimus, ἀπ' ἐκείνων ἃ ἔπραττον οὗτοι, & ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι, ἐξ ἐκείνων ἃ ἐπείσθητέ μοι, vel ἃ ἐπράξατε πεισθέντες ἐμοί. Quare illud Iſocratis in Panegyrico, τὰ δὲ κοινὰ τῶν συμμάχων οὐδὲν τοιοῦτον καταςκευάζουσιν ἐξ ὧν αὐτοῖς ἔςαι & reliqua, rectius ἐξοῦ fortaſſe legeretur ἀντὶ τοῦ δι' ὃ, ideſt propter quod.

Ἔξω.

Ἔξω, aduerbium locale, extra ſignificat, interdum pro vltra, vel præter additamentū ſignificat, & idem quod amplius ſonat. vt apud Iſocratem in Panegyr. τί γὰρ ἂν καὶ βουληθείημεν ἡμῖν προςγενέσθαι μέλλουσι βασιλεῖ πολεμεῖν, ἔξω τῶν νῦν ὑπαρχόντων; ad ea quæ nobis ad ſunt? ac ſi dixiſſet

πρὸς τοῖς νῦν ὑπάρχουσι. Cuius significationis ratio est, quod id quod alicui quantitati additur, extrinsecus ipsi accedit.

Ες.

Ες præpositio quæ εἰς plerumque dicitur, interdum terminum loci vel temporis significat. vt apud Latinos, ad, pro, vsque. Herod. ἐς τὸ ἐξεῖλε, donec expugnauit. sic dicitur ἐς ἐμὲ vsque ad mea tempora. Hunc sensum habet etiam in vocibus ἐς τὸ παραυτίκα, idest, in præsens tempus. & εἰσαεὶ, in perpetuum. & εἰσαῦθις, in posterum, ἐς δεῦρο, hucusque. Sic apud Sophoclem: ἐς πότε; quousque; interrogatiue; pro μέχρι πότε, ἐς πότε λήξει πολυπλάγκτων ἐτέων ἀριθμὸς; exempla localis significationis non desunt apud Auctores.

Ἔστε.

Ἔστε, ex ἐς prædictum sensum habente, & τε particula fit ἔς τε aduerbium loci & temporis. cui aduerbio additur ἄν, & fit ἔς τ' ἄν. Xenoph. 3. ἀπομνημον. ἔς τ' ἂν δὲ ἢ χειμῶνα ἢ πολεμίους δεδίωσι, τὰ κελευόμενα ποιοῦσιν. idest, donec & quandiu tempestatem vel hostes verentur, imperata faciunt homines. Differt ἔστε, ab ἔς τ' ἄν. quod ἔστε certum definitumque spatium ac terminum designat, & idcirco præterito iungitur, ἔστε ἦλθεν ἀνέμενα, expectaui donec venit. ἔς τ' ἂν propter vim ἂν particulæ, futurum respicit, & interminatum spatium significat. vt si dicamus, ἀνάμενον ἔς τ' ἂν ἔλθῃ, expecta dum vel quo ad veniat. vt in illo carmine, ἔς τ' ἂν ὕδωρ τε νάοι καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλοι.

Ἔτι τοίνυν.

Ἔτι τοίνυν, duæ voces sunt appositæ, neque formalem notam constituunt, sed seiunctim vnaquæque suam vim indicat. nam ἔτι, adhuc, & amplius, vel præterea, τοίνυν, igitur, vel itaque significat. ex quarum vocum appositione transitio continuationi iuncta designatur. Demosth. ἔτι τοίνυν ἴσως ἐροῦσιν. atq; illud etiam fortasse dicturi sunt. idem, ἔτι τοίνυν εἰ μηδένα μηδὲν ἔχοντα ἔχομεν δεῖξαι τῶν πρέσβεων.

βίων. In quibus exemplis & similibus, si τοῖσδε particulam demas, transitio quidem remanebit, continuatio peribit. vt si diceres, ἔπ εἰ μηδένα μηδὲν ἔχοντα ἄρχειν δεῖξαι &c.

Ἐφ' ὅσον.

Ἐφ' ὅσον, idest ἐπὶ ὅσον, limitatiua vox est, quando nomen ὅσον nulli substantiuo expresso, vel subaudito subijcitur. & significat quatenus, & in quantum: sicut & καθ' ὅσον, Theophr. περὶ ὧν λεκτέον ἴσως ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἱστορίας. quatenus, & inquantum historiam nouimus. Quum vero accusatiuus, χρόνον subauditur, limitatiua temporis est vox ἐφ' ὅσον. Quo modo intelligi potest apud Arist. in 8. Ethic. ἐπὶ τοσοῦτον γάρ εἰσιν ἡδεῖς, ἐφ' ὅσον ἐλπίδας ἔχουσιν ἀγαθοῦ: eatenus, quatenus, vel tamdiu quamdiu. Et in hoc sensu accepit Latinus interpres Euangelij secundum Matthæū cap. 25. ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τῶν ἀδελφῶν μου, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Vbi Latinus interpres, quamdiu fecistis vni de fratribus meis, mihi fecistis.

Ἐφ' ᾧ.

Ἐφ' ᾧ, pro, ἐπὶ τῷ. si ad nomen aliquod referatur, tunc ᾧ articulus est. vt apud Arist. καὶ οἱ πέρδικες δύο ποιοῦνται τὰ ᾠῶν σηκούς. καὶ ἐφ' ᾧ μὲν ἡ θήλεια, ἐπὶ θατέρῳ δὲ ὁ ἄρρην ἐπωάζει. & sic illud ᾧ, vt articulus sumitur. cum vero ad nullum nomen expressum refertur, pactum & conditionem designat. Quod etiam ἐφ' ᾧτε dicitur πλεονασμῷ τοῦ τε, & varie construitur. & minus quidem ab articuli natura recedit quando infiniti vocibus coniungitur. Aristoph. ἐφ' ᾧτ' ἐκεῖσε μηδέποτε μ' ἐλθεῖν ἔτι, & ἐφ' ᾧτε μετιέναι, idest, ἐπὶ τῷ μετιέναι. Cum vero indicatiui modi vocibus iungitur, tunc magis ab articuli natura recedit. præsertim si cum subiūctiuo copuletur. vt apud Pausaniam in Laconicis. τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ μακρότατον αἰτήσασιν ἐποιήσατο ὁ Ἀντίγονος εἰρήνην ἐφ' ᾧτε σφίσιν ἐπαγάγῃ φρουρὰν ἐς τὸ Μουσεῖον. Qui locus mendi suspectus est. exempla constructionis huius vocis cum indicatiui vocibus sexcenta sunt apud auctores. Thucydides: οἱ μὴ ἀπάραντες ἐς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἀμφιλογχωρήσαντες,

παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ' ὁμολογίας ἐφ' ᾧτε οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, οὔτε ἀποκτενοῦσι. Sic apud Pausaniam. ἐφ' ᾧτε βοηθήσει. idem Pausan. alibi cum præsenti indicatiui, mendose (vt opinor) Μελάμπους ὁ Ἀμυθάονος ἔπαυσε σφᾶς τῆς νόσου, ἐφ' ᾧτε αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς Βίας τῆς Ἀναξαγόρα τὸ ἴσον ἔχουσιν. ἕξουσιν enim mihi legendum videtur in futuro Indicatiui. quo modo etiam ἐφ' ᾧ construitur apud Thucydidem, ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. Quod aoristo indicatiui iunxit Synesius. καὶ τὸν ἥλιον εἶδεν ἐπὶ ῥητοῖς αἴθεριος ἐφ' ᾧ Γεννάδιον ἔγραψεν, ἀντὶ τοῦ ἐγράψατο. idest, qui in tenebris carceris vinctus detinebatur, in lucem extractus est pactis conditionibus. quare Gennadium detulit. quod planius de futuro diceretur, vt Gennadium deferret: quanquam aoristus sæpe videtur habere vim futuri, præsertim si adsit vel intelligatur particula ἄν. Dicitur & ἐφ' ὅτῳ. nam ὅτου, & ὅτῳ, pro οὗ, & ᾧ, articuli vocibus accipiũtur. Lucian. ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Affert aliud exemplum Budæus, ἐμὲ δὲ μηδὲν ἔχῃς ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ποιήσῃς. Vbi cũ ὅτῳ articulus ad nomen μηδὲν referatur, suam natiuam habet constructionem, nec inter voces extra propriam significationem & constructionem acceptas, quales in hoc commentario recensentur, collocandus est, vt in præfatione operis admonuimus.

Εφ' οἷς, etiam in hoc sensu inuenitur, vt apud Synesium, καὶ ἐφ' οἷς γὰρ Σεκοῦνδον εὖ ἐποίησας, ἡμᾶς ἐτίμησας. καὶ ἐφ' οἷς οὔπω γράφων τιμᾶς, ἐξηρτήσω σαυτοῦ καὶ ἐποίησας εἶναι σούς. idest, in eo quod. Quo in loco particula hæc cum ad nullum nomen referatur, aduerbialiter accipitur.

Εφ' ὅ, etiam legitur apud Synesium, pro ἐφ' ᾧ, mendose vt opinor, οἶμαί σου τὴν θεσπεσίαν ψυχὴν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο καταπεμφθῆναι ἐφ' ὃ κοινὸν ἀγαθὸν αἰθερίοις εἶναι. Vbi librarius secutus casum præcedentis articuli, in eodem formauit ἐφ' ὅ. cum meo iudicio ἐφ' ᾧ legi debeat. quod & ἐπὶ τῷ dici potest. idest, ad hoc, vt.

Εως τέως.

Εως: aduerbium temporis, genitiuo nominum construitur, ἕως ἑσπέρας, vsque ad vesperam. verbalibus vocibus iunctum, respondet τῷ τέως. quod tamen plerumque supprimitur subintelligendum. Nam si præsenti indicatiui modi iungatur, vt si dicas, ἕως εἰμὶ καὶ πνέω, supplendũ est aliquid, quod futurum tempus respiciat, puta τέως ποιήσω, vel οὐ ποιήσω. & tunc significat donec, & quoad, sic dictum est illud, ἕως ἐμπνεῖ τι, καὶ δύναται. quoad spirat, & potest. sin paratatico iungatur, tunc consequens quod erit subintelligendum, preteritum tempus respiciet. vt ἕως ἔζη, τέως τοῦτ' ἐποίησε donec viuebat, idest, quamdiu vixit, tamdiu id egit. Potest & aoristi vocibus iungi hoc modo, πολλὴν χάριν οἶδα τοῖς ἀνέμοις οἳ τέως, vel ἐπὶ τοσοῦτον ἐπνεύσαν ἕως τὸν πλοῦν διήνυσα. quarum locutionum consequens præteritum itidem requirit. sic τέως παρέμενεν ἕως ἐξέγραψα. Præterito perfecto, nec non plusquam perfecto non satis probe iungitur: cum futuro commode copulatur. μενῶ ἕως γράψω. Quod per aoristum coniunctiui addito ἂν commodius dicitur, ἕως ἂν γράψω, donec scribam. Iungitur & sine ἂν coniunctiuo modo. vt apud Synesium, ἀλλ' ἡμῖν γε τοῖς ἀνθρώποις οὔπω καθαρὸς ἕως ἀναπολόγητος ᾖς. idest, quamdiu. Nam & coniunctiuus modus ταῖς ἀοριστολογίαις conuenit, & vim particulæ ἂν in se continet cum de futuro loquimur. secus si de præterito vt de præterito. nam & de re preterita vt de futura loquimur ad tempus quod nõ dũ aduenerat in actu, respicientes. & sic dictum est apud Synesium: δύο ἐφεξῆς ἐπιμείναντες ἡμέρας, ἕως ἂν ἀφυβρίσῃ τὸ πέλαγος. dũ pelagus desæuiret. Vbi si in forma rei præteritæ loqueretur, ἕως ἀφύβρισε dixisset. sed posito tempore quo manere statuerat, recte per coniunctiuum locutus est.

De particula H in varijs formis, & compositis ἤπου, & alijs quibusdam. Cap. XI.

H: in forma datiui singularis articuli relatiui, feminini generis, ἀντὶ τοῦ ὡς ponitur. Plato. 2. de Repub. μηδαμῶς

μῶς ἀποκάμνῃς ᾗ σοι δοκεῖ δεξιῶν. tuo arbitratu differens ſic vt tibi viſum fuerit. In quo Platonis exemplo iuxta articuli naturam datiuum ὁδὸς nominis refert. ac ſi dixiſſet ᾗ σοι δοκεῖ ὁδῷ δεξιῶν. quod tamen verbum ab itinere ad ſermonem tranſlatum eſt. ſed ſæpe pro ὡς ſimpliciter accipitur. ſic Gaza ex Cicerone, ᾗ μάλιστα δυνατὸν, quam maxime poſſumus, vertit. Apud Ariſtotelem ſæpe limitatiuū eſt, & pro qua, hoc eſt, vt, & quatenus, poſitum eſt: δύναμις λέγεται ἡ μὲν ἀρχὴ κινήσεως ἢ μεταβολῆς ἐν ἑτέρῳ ᾗ ἕτερον. vt in alio, vel qua eſt aliud, & ea ratione, qua aliud eſt. ſic in 8. Ethic. οἵτε διὰ τὸ χρήσιμον φιλοῦντες, διὰ τὸ αὐτοῖς ἀγαθὸν στέργουσι καὶ οἱ δι' ἡδονὴν, διὰ τὸ αὐτοῖς ἡδύ. καὶ οὐχ ᾗ ὁ φιλούμενός ἐστιν, ἀλλ' ᾗ ὁ χρήσιμος. Quod etiam vox καθὸ præſtat. quæ vox ad nomen μέρος refertur. & ſic, ᾗ, particula in ſenſu limitatiuo, καθ' ὃ μέρος ſignificat. Habet etiam vim illatiuam particula hæc, & ſignificat quo, & quo circa. vt apud Ariſtotelem in primo Politic. ᾗ καὶ δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι φύσει τῆς χρηματιστικῆς ἡ καπηλική. & in 3. ᾗ καὶ φανερὸν ὅτι δεῖ περὶ ἀρετῆς ἐπιμελὲς εἶναι τῇ γ' ὡς ἀληθῶς ὀνομαζομένῃ πόλει. ideſt, quare, vel, qua propter perſpicuum eſt. Reſpondet etiam τῷ ταύτῃ particula hæc. Quæ voces ſimul poſitæ, eatenus, quatenus, vel eo, quo, ſignificant in ſenſu limitatiuo. Gaza in tranſlatione libri de ſenectute, ταύτῃ μακαριώτερος, ᾗ ἀξίωμα μὲν μεῖζον, πόνον δ' εἶχεν ἐλάσσω. Quod Cicero, hoc beatior quo auctoritatis habebat plus, laboris minus. Accipiuntur etiam voces hæ ſimul poſitæ, pro οὕτως ὡς. vt apud Ariſtot. ᾗπερ ἡ τοῦ ὑγροῦ, ταύτῃ καὶ ἡ τῆς γονῆς γίνεται ἀπόκρισις. Vbi præcedit vox ᾗ, quæ ἀντὶ τοῦ, ὡς, ὁμοιωματικοῦ ponitur. cui reſpondet τὸ ταύτῃ, ἀντὶ τοῦ οὕτως ἀνταποδοτικοῦ. Qui tamen ordo non eſt perpetuus. ſignificant etiā idē quod τόσον ὅσον. vt Gaza ex libro de ſenectute: τί γὰρ ἀτοπώτερον τοῦ, ταύτῃ, πλείω ζητεῖν ἐφόδια, ᾗ, ἐλάσσων ὁδὸς καταλείπεται. Quod Cicero dixit, Quo vitæ reſtat minus, eo plus viatici quærere. Ex quibus exemplis varia ratio voces has collocandi perſpicitur.

ἢ.

H disiunctiua coniunctio, μετὰ ψιλῆς καὶ ὀξείας scribitur. quæ particula propter sermonis defectum sæpe εἰ δὲ μὴ vocis sensum refert; & tam affirmatiuarum, quam negatiuarum propositionum probationibus conuenit. & affirmatiuas quidem probans οὐ negationem habet subsequẽtem. vt in Phæd. Platonis: πᾶσα αἰθερόπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῶον. Vbi ἢ cum subsequente negatiua, pro εἰ δὲ μὴ accipitur. quod si non ita esset, sequeretur &c. Sic apud Aristoph. in Pluto: ἢν ταῦτ' αἰνύσῃ, τετταράκοντα βούλεται. ἢ φησὶν οὐκ εἶναι βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον. Cum autem negatiuam probamus, ἢ particula sola sine negatione vtimur, vt in primo ἀπομνημ: Xenoph. ἀλλὰ μὴν ἔργον γε οὐδαμῶς ληπτέον, ἢ εὐθὺς ἐξελεγχθήσεται γελοῖος. Vbi ἢ particula pro εἰ δὲ, & verbo repetendo accipitur. εἰ δὲ λάβοι ἔργον, idest, quod si opus capessat. Retinet autem quodam modo disiunctiuam naturam in hac etiam significatione. duo namque proponuntur, quorum alterum subricetur. sic in Pluto Aristoph. ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι τὸν εὖ παθόντα ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' ἀντιποιεῖν. ἢ μηδὲ τιμᾶν δίκαιον ἀγαθὸν ἔστ' ἔχειν. est enim sensus, aut cogendus est mihi vicissim bene facere, aut nullo beneficio afficiendus. sic vbique particulę disiunctiuus sensus in hac significatione seruari potest. Porro quod apud Aristoph. legitur: οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντ', ἢ τί γ' ἄν τις ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι; Ibi particula ἢ, pro εἰ δὲ μὴ accipitur. Nam negatio præcedens in illis verbis οὐκ ἂν φθάνοιτον, affirmationi æquiualet. locutio enim οὐκ ἂν φθάνοις τοῦτο ποιῶν, mox, & iam iam hoc facies, vel hoc tibi accidet, significat.

Eodem modo ἢ particula accipitur apud Platonem in Apolog. οὗτοι δὲ τάχα ἂν οὓς ἄρτι ἔλεγον, μείζω τινὰ ἢ κατ' ἄνθρωπον σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ οὐκ ἔχω ὅ, τι λέγω.

Inuenitur etiam ἢ ὀξύτονον in interrogatione. cuius pars quædam reticetur, vel implicite in quibusdam præcedentibus continetur. vt apud Xenoph. 2. ἀπομνημ: ἢ λανθάνουσί

θάνατόν σε οἱ ἄλλων ἀπιχθάντων καὶ φυτευσάντων τὸν τε οἶκον τίμοντες καὶ ἀνδροκτονοῦντες. Vbi pars interrogationis ſubticetur. ſubauditur enim οἶδα, vel tale quid oppoſitum verbo λανθάνειν. Et in hoc ſenſu quamuis quodammodo diſiunctiuam vim habeat, non tamen ad impoſſibile vel abſurdum aliquod deducit. Atque ita patet hunc interrogandi modum non parum à ſuperiore illo differre. illo inquam apud Ariſtophanem. ἢ τίγ' ἂν ἔχοι τις ἂν δίκαιον αἰτιᾶν. qui in enuntiationem conuertendus eſt.

Diſiunctiuum etiam ἢ in priore membro diuiſionis ſubticetur. vt apud Galenum in Epitome pulſuum. ἢ γάρ τοι χρεία τῆς τῶν σφυγμῶν γενέσεως αὐξανομένη, μέχρι μὲν ἂν ἱκανὸν αὐτῇ τὸ μέγεθος τῆς διαστολῆς ᾖ, οὐδὲν ὅλως εἰς αἰσθητὸν τάχος ἀλλοιοῖ τὴν κίνησιν, ἢ παντάπασιν εὔλογον. Vbi vel priori illi membro οὐδὲν ὅλως particula ἢ diſiunctiua præponenda eſt, vt ſit, ἢ οὐδὲν ὅλως &c. vel certe illud poſterius ἢ, pro εἰ δὲ, vel ἀλλ' ἢ exceptiuo accipitur.

Præſefert autem particula hæc vim diſiunctiuam, in huiuſmodi locutionibus, in quibus ſubticetur alterum ἢ antecedenti applicandum. Præponuntur enim duo quædam, quorum ſiquis alterum neget, alterum concedat neceſſe eſt. Quæ argumentandi ratio, deductioni ad abſurdum perſimilis eſt. & ad conditionalium argumentorum formam reducitur. Præponenda itaque eſt altera diſiunctiua in antecedenti omnium ſupradictorum exemplorum. puta in Platonis illo, ἢ πᾶσα ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν. ideſt, aut concedendum eſt animam humanam entia omnia perſpexiſſe, aut ipſam nõ veniſſe. Quod ſi detur ipſam veniſſe, perſpexiſſe quoque entia omnia concedendum eſt. Xenophontis quoque illud: ἀλλὰ μὴν, ἤτοι ἔργον γε οὐδαμοῦ λήψεσθαι, ἢ ῥᾳδίως ἐξελεγχθήσεται ὁ ψευδόμενος, & illud Ariſtoph. ἢ οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντε, ἢ οὐδὲν ἂν ἔχοι τις δίκαιον αἰτιᾶσθαι ἔτι. conuertendũ enim eſt interrogatiuũ cõſequẽs in enuntiatiuũ. & rurſus Platonis alterũ, ἢ μείζω τινὰ σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω.

H.

Ἦ μετὰ ψιλῆς καὶ περισπωμένης, interrogandi vim habet. Plato 1. de Repub. ἦ ὀρθῶς σοι δοκῶ αὖ εἰπεῖν οὕτω λέγων, ἢ οὔ; ὀρθῶς ἔφη. Sic apud Euripidem in Hippolyto. Inducitur Hippolytus dicens: ὄλωλα. καὶ δὴ νερτέρων ὁρῶ πύλας. Ad quæ Theſeus, ἦ τὴν ἐμὴν ἄναγνον ἐκλιπὼν φρένα; ideſt, nunquid pollutum me relinquis? Ad quæ Hippolytus, οὐ δῆτα. Huic particulæ adiungitur, που, ἀοριστολογικὸν, vel παραπληρωματικὸν. & fit ἦ που. Quod non ſolum affirmatiuum, ſed etiam interrogatiuum eſt; de quibus infra. Quod autem apud Ariſtophanem legitur, ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων, τὸ, ἦ, non tam interrogatiuum, quam affirmatiuum videtur. Cum enim queratur quidam ſe propter Pluti illuminationem perditum eſſe, argumentatur alter illũ improbũ eſſe. quia enim Plutus non niſi improbos homines perdit, ille autem ſe perditum à Pluto profitetur: ſequitur vt improbus ſit, quæ concluſio non interrogatione petenda, ſed illatione aſtruenda eſt. Apud eumdẽ in eadẽ fabula legitur. ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον. Vbi apparet ἦ. particulam affirmandi vim habere. ipſique μὴν particulam affirmatiue acceptam ἐκ παραλλήλου apponi, Apud Homerum etiam affirmatiuum eſt in illis carminibus, ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται. & alibi: ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς. In hac etiam ſignificatione που particula τῷ ἦ apponitur, & fit ἦ που aſſeuerandi nota. De qua mox dicendum.

H που.

Ex accentu vocis ἦ που patet ipſam non eſſe vocem compoſitam, ſed που ἀοριστολογικῶς, vel etiam στοχαστικῶς, vel aliter acceptum, ἦ, affirmatiuo per appoſitionem ſociari. Cum autem, ἦ, particulæ duplex ſit ſignificatio, vt proxime dictum eſt, ἦ που itidem vocis, quæ ex ipſa conſtat, vis duplex erit. aut enim interrogationis erit, aut aſſeuerationis nota. exemplum interrogationis eſt apud Ariſtoph. in Pluto: τί δ' ἐστὶν; ἦ που καὶ συκοφαντία 'ν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα;

ad quæ

ad quæ respondet ἤ γραῦς; μὰ δί' ἐγὼ μὲν οὔ. In quibus, verba τί δ' ἐστιν; quæ interrogatiuum sensum habent, interrogatiue etiam ἤ που particulam accipi manifeste declarant. similiter in Nebulis ἤ που legitur interrogatiue, interruptum τί nominis interpositione. τίς οὑτοσί ποτ' ἔσθ' ὁ θρηνῶν; ἤ τί που τῶν Καρκίνου τις δαιμόνων ἐφθέγξατο; quis nam est hic qui luget? nunquid Carcini Poetæ dæmonum quispiam locutus est? Quam quidem interrogandi significationem cum Budæus quoque tribuat ἤ που particulæ, exempla tamen quæ ad hoc indicandum affert, aptius aliter quam vt ipse interpretatur, sonare videntur: vt infra declarabitur. ea tamen sunt tũ ex libro 10. Platonis de Repub. μίμησιν ὅλως ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν, ὅ, τί ποτ' ἐστίν, οὐδὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ ξυννοῶ τί βούλεται εἶναι. ἤ που ἄρ' ἔφη ἐγὼ ξυννοήσω. idest, vt idẽ Budæus interpretatur, vtrum igitur ego intelligam, cum tu non percipias? Aliud exemplum affert ex Antiphonte, ad probandam vim interrogatiuam ἤ που particulæ, ὅπου δὲ καὶ τοῦ λόγου ἠξίωσαν τιμωρίαν λαμβάνειν, ἤ πού τὸν ἔργῳ παραδόντα τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις, οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις ἐκόλασαν; In quo exemplo docet ἤ που οὐ voces, vtrum ne, significare. Porro affirmatiuam quoque significationem vocis ἤ που agnoscit Budæus. qui ἤ που pro nimirum, vtique & profecto accipi docet. afferens aliud exemplum ex Demosth. κατ' Ἀριστοκράτους. εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κατεγνωσμένων τοσαύτη σπουδὴ γίνεται, ἤ που περί γε τοῦ μήτε ἑαλωκότος, μήτε ἐγνωσμένου πάνδεινον γράφειν, ὡς ἔκδοτός ἐστιν, &c. idest, vt ipse interpretatur, longe vtique grauissimum est de homine nec damnato nec conuicto huiuscemodi legẽ ferre. Post quę quasi ex alio principio docet ἤ που & ἤ πού γε multo magis, significare. ad hancque significationem accedere proxime citatum exemplũ. Docet præterea multo minus ἤ που particulã significare, & τῷ ὅπου subiungi, afferens exempla ex Plutarcho & Athenæo. Quasi vero in exemplis quæ supra adduxerat ad probandum ἤ που particulæ interrogatiuam & affirmatiuam significationem,

non

non ad eumdem hunc ſenſum reducantur. Nã in eo quod ex decimo Platonis de Repub. affert, τὸ ἤ που, non interrogatiue, ſed affirmatiue in ſenſu ironico pro multo minus accipitur. Semper enim particula hæc cum pro multo minus, aut multo magis accipitur, affirmatiue non interrogatiue vſurpatur. Nam cum interrogatio ex dubitatione proueniat; non poteſt idem in affirmationem conuenire. Notandum autem; quando pro multo magis accipitur, directe & ſimpliciter affirmatiuam vim obtinere: multo minus autem, non niſi ironice ſignificare poſſe. vt in propoſito Platonis loco libri x. de Republica: Inducitur Socrates interrogans eum qui ſecum diſputat, quid nam ſit imitatio, ſe enim non ſatis percipere quid nã ſit: ad quæ ille. ἤ που ἄρ' ἐγὼ ξυννοήσω: ideſt, nempe ergo inquit ego percipiam. Ex quibus verbis colligit ſe multo id minus percipere poſſe. eſt enim integrum argumentum: Si tu o Socrates non percipis, vel cum tu non percipias, multo minus ego percipiam quid nam imitatio ſit. non igitur interrogatiue, ſed affirmatiue accipitur ἤ που particula, in ironico tamen ſenſu; vt, multo minus ſignificet. Nam directè & ſimpliciter pro multo magis ſemper accipitur: vt in exemplo Demoſthenis. εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κατεγνωσμένων τοσαύτη σπουδὴ γίνεται ὅπως λόγου καὶ κρίσεως τύχωνται, ἤ που περί γε τοῦ μήτε ἑαλωκότος μήτε ἐγνωσμένου πότερον δέδρακεν ἢ οὔ, προὔδωκεν γράφειν ὡς ἔκδοτος ἐστὶν, ideſt, ſi enim de homicidis iam damnatis tantum ſtudij adhibitum fuit, vt cauſæ dicendę poteſtas illis data ſit, vtique grauiſsimum eſſet de homine non dum conuicto huiuſmodi legem ferre. Cuius conſequentis ſenſus eſt, multo maius adhibendum ſtudium vt qui non dum conuictus eſt, dicendi cauſam impetret poteſtatem. Apertius apparet particulam hanc pro multo magis accipi in loco illo Iſocratis. ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλίστρατος ὁ μὲν ἰδιώτης, ὁ δὲ φυγὰς, οἰκίσαι πόλεις οἷοί τε γεγόνασιν, ἤ που βουληθέντες ἡμεῖς πολλοὺς ἂν τοιούτους τόπους δυνηθείημεν καταχεῖν. ideſt, ſi enim

Athenodorus & Calliſtratus, hic priuatus ille exul vrbes condere potuerunt; multo magis nos huiuſmodi loca obtinere poſſemus. Cum igitur in conſequentijs, quas vocant, ἤπου particula adhibetur, ſemper ſecundum affirmatiuam ſui ſignificationem accipitur. Quæ ſi à minori ad maius fiant, ἤπου directe & pure multo magis ſignificat. Contra ſi à maiori ad minus fiant conſequentiæ, tunc ἤπου pro multo minus accipitur: ironice tamen ſemper vt ſupra dictũ eſt. Affirmatiuæ enim locutiones euadunt ſi ironice proferantur, negatiuæ: & hinc fit vt ἤπου particulæ, propter modum pronuntiandi, negatiuum ſenſum tribuamus, & pro multo minus accipiamus vt dictum eſt: Contra, negatiuæ locutiones ironice prolatæ, affirmatiue accipiuntur. & inde quoque fit vt ἤπου particula, cum negatio ipſi ſubijcitur, affirmatiuum ſenſum retineat, & ſimul cum negatione pro multo magis accipiatur. vt in exemplo Antiphontis. ὅπου δὲ καὶ τοῦ λόγου ἠξίουν τιμωρίαν λαμβάνειν, ἤπου τὸν ἔργῳ προδόντα τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις ἐκόλασαν. In quo exemplo ſi deeſſet οὐ negatio, ἤπου in ſua directa ſignificatione pro multo magis acciperetur: ſi autem negationem recte adeſſe non mendoſe aſcribi fateamur; cogemur vtique totum couſequens prædicti exempli ironice pronuntiare, hoc modo. Enim vero non magnis ſupplicijs affeciſſent eum qui re ipſa ciuitatem hoſtibus prodidiſſet. Præterea cum in antecedenti conſequentiarum plerumque præcedat εἰ conditionalis, vel ὅπου aduerbium loci, pro ὁπηνίκα temporis aduerbio acceptum, vt apud Latinos Quando; hinc fit vt interdum cum huiuſmodi ſigna deſint, antecedenſque conſequentiæ ſupprimatur, vel ſub alia forma loquendi implicitè contineatur, lateat vis argumentationis, ἤ που, quæ particula in ſua pura ſignificatione affirmatiua remanere videatur. vt in loco Platonis x de Repub. Vbi Socrates, μίμησιν ὅλως ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν ὅ, τί ποτ᾽ ἐστίν; οὐδὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ ξυννοῶ. ad quæ qui cum eo diſputat, ἤπου

ἄρ᾽ οὖν ἔφη

ἀρ' ἴση ἐγώ. Continetur enim in extremis his verbis huiusmodi consequentia: si tu o Socrates non intelligis quid nam sit imitatio, multo minus ego intelligam. Sic etiam in exemplo quod affert Budæus ex Plutarcho in politicis præceptis, cum antecedens in alia forma loquendi sine condicionali proferatur, supprimitur argumentationis modus. Vbi cum auctor de quibusdam agendis homini politico disseruisset, adiungit: οὐ μὴν οὐδὲ τούτων ἀτημέλητον ἐστὶ παρέργως, ἤπου τῶν περὶ τὸν βίον καὶ τὸ ἦθος ἀμελητέον. Quorum verborum sensus est: si hæc supradicta videlicet non negligenter curanda sunt, certe multo minus negligenda sunt quæ ad vitam pertinent. In quibusdam etiam locutionibus ἤπου particula ne dum significare videtur. quod tamen in multo minus reducitur; vt recte sensit Budæus. Vt apud Atheneum libro 10. ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἤπου γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγονέναι, idest fieri non potest vt Phædrus ætate Socratis natus fuerit nedum vt amasius eius fuerit. Quæ sententia in argumenti formam reducitur hoc modo, si Phædrum ne ætate quidem Socratis natum esse dici potest, multominus ipsius amasium fuisse dicendum est. negato enim toto, negantur singulæ partes. In epistola etiam Iuliani ad Iamblichū, ἤπου pro nedum accipitur, vt idem sensit Budæus, exemplum est, ἐχρῆν μὲν ἡμᾶς μὴ τολμᾶν ἀνδρὸς ἀκοαῖς τοσούτου καταθαρρεῖν, ὃ καὶ ὀφθέντι μόνον ἀντιβλέψαι δυσχερὲς, ἤπου τὴν πάνσοφον ἁρμονίαν κινοῦντι πρὸς ἴσον ἥκειν. idest nedum mouenti concentum doctissimum. Cuius argumenti vis si explicetur, ἤπου, multo magis significare apparebit, est enim sensus, si verba facere coram tali viro difficile est, cuius vel solus aspectus reuerentiam affert, multo magis difficile erit sese eidem opponere loquenti. Vbi ἤπου multo minus etiam significabit, si conuertatur antecedens ex affirmatiuo in negatiuum, hoc modo; si coram tali viro verba facere, non facile est, multo minus illi se se opponere facile erit. Ea enim est natura argumentationum huiusmodi, vt si prior

pars affirmetur, affirmetur etiã posterior: si negetur prior, negetur etiam posterior. Atque ita ἦπου particula in hisce argumentationibus recepta, modo multo magis, modo multo minus significabit: non solum iuxta realem argumentandi rationem (in qua si id quod minus videtur, inesse ponatur, id etiam ponitur quod magis videtur, & contra, si id quod magis videtur inesse negetur, id quoque negatur quod minus videtur) sed etiam iuxta conuersionem locutionum ex affirmatiuis in negatiuas. & contra, ἦπου particulæ sensus mutatur, vt proxime ostensum est in Iuliani supradicto exemplo. Accipitur etiam pro simplici assertione ἦπου vox. & tunc particula που, aut ἀοριστολογική erit, aut παραπληρωματική. παραπληρωματική, vel certe τοπική ἀοριστολογικῶς accipitur in carminibus illis Iuliani: ἀλλοίην ὁρόω δονάκων φύσιν. ἦπου ἀπ' ἄλλης χαλκείης τάχα μᾶλλον ἀνεβλάστησαν ἀρούρης. & sic ἦ erit assertiuum. Quod si ἦ interrogatiuum sit, ἦπου vox, nunquid, significabit. & που particula παραπληρωματική erit. Nec obstat quod omnia quæ sequuntur assertiue proferuntur, ἄγριοι, οὐδ' ἀνέμοισιν ὑφ' ὑμετέροις δονέονται, ἀλλ' ὑπὸ ταυρείης προθορῶν σπήλυγγος ἀήτης νέρθεν ἐϋτρήτων καλάμων ὑπὸ ῥίζαν ὁδεύει. vsu venit enim vt ex interrogatione in narrationem transeatur, & contra. Aduerbium etiã τάχα στοχαστικόν aduersatur assertiuo sensui. nec enim simul asserere & dubitare possumus. hoc modo: Enim vero fortasse ab alia quapiã terra ortum illæ arundines habuere.

ἦ γάρ.

Ἦ γάρ vox, interrogatiue accipitur, & ex ἦ & γάρ particulis, quarum vtraque interrogationibus seruit, constituitur. collocatur autem vox ἦ γάρ, in extrema parte non solum interrogationis, sed etiam propositionis & illationis: quæ non potest per se sumi, sed indiget aduersarij consensu ad extorquendum ipsius aduersarij assensum, vel certe responsionem aliquam. Vt apud Lucian. ἐνδέχεται μέντοι καὶ τὴν τύχην ἀληθεῦσαι. ἦ γάρ; non ne? pro quo alibi.

ἤ τί φῄς; dixit. Interrogamus autem dupliciter particulæ huius adminiculo. aut enim alteram partem contradictionis determinate extorquere nitimur ab aduersario, vt Plato in Gorg. οὐκοῦν ἤντις ἀποκτείνῃ τινὰ, οὗ ὅς δήπου ποιεῖ ἃ δοκεῖ αὐτῷ ἤ γὰρ; ναὶ. aut vtramlibet. vt apud eũdem ibidem, Socrates quæsitis rebus quibusdã, subiicit: ἤ γὰρ ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν ὦ πῶλε, ἤ οὔ;

ἤ γὰρ ἄν.

Η γὰρ ἄν: ex ἤ & γὰρ, & ἄν constat, non ex ἤ γὰρ, & ἄν. nam, ἤ γὰρ, vt dictum est, interrogandi vox est. in hoc vero aggregato non interrogandi, sed asseuerandi signum est. Accipitur enim ἤ γὰρ ἄν, pro alioqui, quam significationẽ huic voci tribuit γὰρ particula; quæ per se quoque hoc idẽ præstat, vt loco suo dictum est. & sic ἤ particula affirmat tantum. ἄν vero verbo in singulis clausulis posito, tribuitur. vt in illo primi Iliad. ἤ γὰρ ἄν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο. λωβήσαιο ἄν dicimus in distributione vocum. & sic ἤ pro nempe, & vtique accipietur. sic apud Chrysostomum: ἤ γὰρ ἄν ὑποπτεύσαντες ἔφυγον. Vbi etiam particula ἄν verbo ἔφυγον applicatur. estque ἤ γὰρ ἔφυγον ἄν, pro ἔφυγον γὰρ ἄν. idest alioqui fugissent. In quo exemplo particula ἄν tollit actũ verbi ἔφυγον, & ad potentiam reducit: Vt fusius dictum est supra cap. 3. vbi de ἄν particula agitur.

Ηδη.

Η δη: idest iam, & mox, aduerbium temporis. Aristoph. in Ranis, ὡ τάχ' ἀλλ' ἤδη ποιῶ. est autem termini signũ, à quo incipit quid esse. vt apud Aristot. in 3. Politic. ἵνα μὲν γὰρ διαφέρειν κατ' ἀρετὴν ἢ ὀλίγους ἐνδέχεται. πλείους δ' ἤδη χαλεπὸν. Vbi per ἤδη aduerbium includuntur ὁ δὲ καὶ οἱ ὀλίγοι. cum vero ὀλίγοι esse desierint, & πολλοὶ esse cœperint, excluduntur ab eo vt possint virtute præstare. Profertur etiam interrogatiue aduerbium hoc; tum per se, vt apud Aristoph. in Auibus: πισθ. λέξον δή μοι, ἤδη σ' ὁ πατὴρ ἐσήγαγ' εἰς τοὺς φράτορας; Ηρακλ. οὐ δῆτ' ἐμέ γε. tum etiam ποτὲ aduerbio iunctum ἐκ παραλλήλου, vt in Ranis, ἤδη ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔθνους.

ἤ μάλα

ἦ μάλα δή.

Ἡ μάλα δὴ, vox affirmandi, ex tribus particulis aggregata, qua sæpe Homerus vtitur ἐν τοῖς σοχασμοῖς, ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός. & alibi, ἦ μάλα δή τινα Κύπρις ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα Τρωσὶν ἅμ᾽ ἕσπεσθαι, πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα. Vtitur hac eadem voce in affectibus admirationis, vel indignationis, præcedente voce, ὦ πόποι: vt ὀδυσ. δ΄. ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ ἵκετο. & infra in eodem libro: ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες. & ὀδυσ. λ΄. ὦ πόποι ἦ μάλα δὴ γόνον ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς ἐκπάγλως ἤχθηρε.

ἦ μὴν.

Ἡ μὴν, aggregatum ex ἦ affirmatiuæ significationis, & μὴν particula, quæ itidem affirmandi adminiculũ est. Qua ratione τῷ ναὶ, etiam affirmandi aduerbio apponitur in ναὶ μὴν, vt dicetur vbi de μὴν particula agetur. Porro ἦ μὴν, affirmandi signum est. Aristoph. in Pluto. ἦ μὴν ὑμεῖς γ᾽ ἔτι μ᾽ ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον. sic Plato in Euthydemo. ὦ Ζεῦ ἔφην ἐγὼ ἦ μὴν καὶ πρότερόν γε ἦ μῦν ἐφάνη καλὸν τὸ ἐρώτημα. Vnde iureiurando apponitur. Demosth. κατὰ παίδων ὀμνυεὶς ἦ μὴν ἀπολωλέναι Φίλιππον ἂν βούλεσθαι. Hac eadem ratione sponsionibus etiam conuenit. Demosth. ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ὀφλήματος ἦ μὴν ἐκτίσειν. quod & sine ἦ μὴν, quod ad sensum attinet, dici poterat, ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ἐκτίσειν τὸ ὄφλημα, sic illud supra ex Demost. κατὰ παίδων ὀμνυεὶς ἀπολωλέναι Φίλιππον ἂν βούλεσθαι. Vnde patet ornamenti locum obtinere vocem hanc cum sponsioni aut iureiurando adhibetur. secus in simplicibus affirmationibus, in quibus necessario adhibetur. Nam si Aristoph. illud, ἦ μὴν ὑμεῖς γε &c. sine hac voce diceretur, ὑμεῖς γ᾽ ἔτι μ᾽ ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον, qualitate quidem affirmatiua esset propositio, careret autem non solum ornamento, sed etiam affectu & efficacitate, & simplex narratio videretur.

ἤπου.

Ἤπου, duæ voces ſunt, vt patet ex accentu circumflexo quo prima profertur. de qua voce quia ex ἦ particula manat, ſtatim poſt illam dictum eſt.

Η πȣ, itidem tametſi ſub prioris particulæ acuto accentu profertur, non tamen vt vnica vox παροξύτονος dicenda eſt; nam duæ voces ſunt. quarum poſterior πȣ videlicet ἐγκλιτικὸν, cum accentu careat, præcedentis grauem in acutum conuertit. in qua voce τὸ ἢ modo disiunctiuum eſt, modo ſelectiuum. itidemque πȣ, modo ϛοχαϛικῶς accipitur, modo βεβαιωτικῶς, vel certe παραπληρωματικῶς. Plato in Phædro, δῆλον δὲ ὅτι τινῶν ἀκήκοα ἤπου Σαπφοῦς τῆς καλῆς, ἢ Ανακρέοντος τȣ̃ σοφȣ̃, ἢ καὶ συγγραφέων τινός. In quo exemplo quamuis loco, ἤτοι, disiunctiue ponatur, tamen πȣ, non βεβαιωτικῶς, vel παραπληρωματικῶς vt τοι, in ἤτοι, ſed ϛοχαϛικῶς meo iudicio accipitur. Cum autem ἤπȣ ſelectiue accipitur, tunc πȣ particula vacare videtur, quemadmodum περ, in ἤπερ: vt apud Platonem in 4. de legibus: ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα. καὶ πολὺ μᾶλλον ἤπου τις ἄνθρωπος. ideſt, ac multo magis quàm quiſquam hominum.

ἢ οὔ.

Ἢ οὔ, duæ particulæ ſunt, videlicet ἢ diſiunctiua coniunctio; & οὐ negandi aduerbium, ἔδει ὁμολογεῖν ταῦτα ἢ οὔ: Vbi negatio repetit verbum præcedens, oporteret hæc concedere vel non concedere. Quæ diſtinctio interrogatiue etiam profertur. vt ſæpe apud Platonem: ἢ γὰρ ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν ὦ Πῶλε ἢ οὔ; & alibi, ἐῤῥήθη ταῦτα ἢ οὔ; dicta ne hæc fuerunt an non? ſuntque huiuſmodi interrogationes problematicæ. Vnde factū eſt, vt ἢ οὐ formalis nota videatur, pro non ne, vel an non, accipi, vt ſæpe apud Platonem, ἢ οὐ δοκεῖ σοι, non ne tibi videtur. Ad quam interrogationem reſpondet alter ἔμοιγε. Aduertendum tamen in hac etiam loquendi forma, ἢ diſiunctiuum eſſe, ſi ad pleniorem loquendi formam oratio reducatur. eſt

enim

enim plenus ſermo, δοκεῖ σοι ταῦτα ἢ οὐ δοκεῖ σοι. & ſic ἢ iuxta ſui naturam problematicam interrogationem efficiet.

ἤτοι.

Ἤτοι, diſiunctiua coniunctio, idem quod ἢ ſignificat. hoc tantum ab illo differt, quod ἤτοι ſemper præcedit, ἢ ſubſequitur, ἤτοι ἀγαθὸν ἢ φαῦλον. eſt etiã ἤτοι ἐπιλογικὸν καὶ καταστατικὸν ἐννοίας, loco μὲν. cui reſpõdet particula δὲ. vt ſæpe apud Hom. Iliad. α΄. ἤτοι ὅγ᾽ ὣς εἰπὼν κατ᾽ ἄρ᾽ ἕζετο. τοῖσι δ᾽ ἀνέστη &c. ac ſi dixiſſet, καὶ ὁ μὲν οὕτως εἰπών. in quo ſenſu ſubiũgitur τὸ ἀλλά, ipſiq. μὲν apponitur ἐκ παραλλήλου, ἀλλ᾽ ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖθις. Iungitur & ſimpliciter τῷ μὲν, ἐκ παραλλήλου. vt Iliad. γ΄. ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε. quibus reſpondet ὁ ἀλλὰ loco δὲ. ἀλλ᾽ ὅτε δὴ, & reliqua. ſic Iliad. ε΄. σοὶ δ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ᾽ ἵσταμαι ἠδὲ φυλάσσω. ἀλλά σε ἢ κάματος &c. Valeretiam per ſe idẽ quod μὲν. differt, quod μὲν ſemper alicui voci poſtponitur; ἤτοι omnes ambitus voces præcedit. Interdum aduerbiũ eſt διασαφητικὸν, vel ἐπεξηγητικὸν, vt ἤγουν. Ariſtot. 5. Ethic. τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ παρανομία, ἤτοι ἡ ἀνισότης. in qua ſignificatione frequentiſſime accipitur apud expoſitores.

ἵνα.

Ἵνα, cauſalis coniunctio deſignat cauſam finalem, quæ ſemper futurum reſpicit, ſiue rei nondum factæ cauſam aſſignemus, ſiue rei præteritæ cauſam narremus, qua adductus aliquis aliquid fecit. & ſic plerumque cum ſubiunctiui modi aoriſtis, qui futuri vim habent, ἵνα particula cohærebit, vt ποιήσω, vel ἐποίησα τόδε ἵνα τόδε γένηται, vel etiam γένοιτο. ſi δυνητικῶς loqui volumus, ideſt, vt poſſit hoc euadere. ſic Ariſtoph in Auibus. ἐπεὶ τί γάρ μ᾽ ἐκεῖθεν ἦγες; πρὸς θ. ἵν᾽ ἀκολουθοίης ἐμοί. Qui modus narrationibus rei præteritæ conuenit. vt ἐποίησα τόδε ἵνα φοβηθείην ἐγώ. Ita cum negatiue cauſam aſſignamus, μὴ negatiuam ἵνα particulæ iungimus, ἵνα μὴ γένηται, vel, ἵνα μὴ γένοιτο, id quod à Latinis quoque ſcriptoribus ſeruari videmus, vt cum cauſam finalem

nalem afferunt negatiue, particulis vt ne, simul iunctis eleganter vtantur. Iungitur & præteritis indicatiui particula hæc cum rem non factam, factam vellemus. vt apud Dinarchrum, ἵνα ἀπηλλάγμεθα. quod in forma optandi dixit; vtinam hoc & hoc fuisset, vt hoc vel hoc liberati essemus. sic ἔδει παραδοῦναι τὸν οἰκέτην εἰς βάσανον ἵνα ἐξῆν αὐτοῖς μαρτυρείας παρέχεσθαι τῶν γεγονότων. Dicitur & ἱνατί. pro εἰς τί, vel ἐπὶ τί, ad quid. hoc est, quorsum, quare, quamobrem? Accipitur etiam pro loci aduerbio vox ἵνα, frequenter apud Poëtas: & omnibus fere temporibus, Indicatiui modi, nec non aliorum modorum iungitur. Aristoph. in Nebul. ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶ μεγάλοι, idest ὅπου, idest quo in loco. & ἵναπερ ὥρμητο apud Lucianum. & ἵνα αὖ cum subiunctiuo ἀοριστολογικῶς, vt πατεῖς γάρ ἐστι πᾶσ' ἵν' ἂν πράττῃ τις εὖ. In quo sensu genitiuis nominũ iungitur. Sophocl. in Aiace, οὐχ ὁρᾷς ἵν' εἶ κακοῦ. Quæ constructio omnibus localibus aduerbijs conuenit. ἐνταῦθα τῆς ὁδοῦ, ἐκεῖ τοῦ σταδίου &c. Accipitur item pro ὅπως, modi seu qualitatis aduerbio apud Aristophanem, ταῦθ' ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεοὺς ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε, ἀντὶ τοῦ ὅπως, eo modo quo ego te iurare iussero. Designat præterea causam efficientem, & accipitur pro διὰ τό. in Epigrammate, ἀλλ' ἵν' ἀφαρπάξῃ Βρισηΐδα πρὶν Ἀγαμέμνων τὴν δ' Ἑλένην ὁ Πάρις πλῶχος ἐγὼ γενόμην. ἀντὶ τοῦ διὰ τὸ ἀφαρπάξαι τὸν Ἀγαμέμνονα. propterea quod Agamemnon Briseidem rapuit.

Καθὸ, & Καθ' ὅτι.

Καθὸ, secundum quod significat, vt quod ex κατὰ præpositione, & ὁ articulo constat, quemadmodum ex διὰ, & παρὰ, & eodem articulo, fit διὸ & παρό. Quæ voces omnes si articulus ad nullum nomen referatur, pro causalibus aduerbijs adhibentur. Nam & καθὸ & παρό, idem quod διὸ significant. & composite sub vno accentu proferuntur. Porro καθὸ limitatiuum est', & ad nomen μέρος refertur, vt dictum est vbi de ἧ, limitatiuo agitur. & significat quatenus, & in quantum. Dicitur & καθ' ὅτι. quod propter τὸ

ἀόριστον limitationem interminatam designat. & ἂν particulam habet subsequentem, καθ᾽ὅ,τι ἂν σοι δοκῇ, vt tibi videtur, vel videbitur, vel visum fuerit. cuius vocis vltima, in proximo exemplo, naturam articuli præsefert; & ad nomē μέρος refertur. sic etiam in illo, καθ᾽ὅτι τοῦ ὠοῦ ἐγκοίλῃνε, qua parte ouum exinaniuit. Plerumque autem loco aduerbij qualitatis vsurpatur, vt καθ᾽ὅ,τι πόλις ἄριστα οἰκήσεται, pro ὅπως, idest qua ratione ciuitas optime gubernetur. sic καθ᾽ὅ,τι Ἱπποκράτης παραινεῖ. pro quemadmodum Hippocrates præcipit.

Καθ᾽ὅσον.

Καθ᾽ὅσον, limitatiuum, in quantitate respondet τῷ καθ᾽ὅτι pro qualitatis aduerbio accepto. καθ᾽ὅσον οἷός τ᾽εἰμὶ, quātum possum. καθ᾽ὅσον ἀνθρώπῳ οἷόν τε. quantum ab homine præstari potest. In qua etiam voce nomen ὅσον, ad nomen μέρος refertur. καθ᾽ὅσον πρὸς τὴν πόλιν ἑώρα. ea patte qua vrbem aspiciebat. simpliciter autem limitatiuum sensum habet. & eatenus, quatenus, & in quantum significat.

De Particula Καὶ, & compositis & μετ'. Cap. XII.

Καὶ copulatiua coniunctio, nomen nomini connectit, & verbum verbo: & alias partes eodem modo. in medioque eorum quæ per ipsam copulantur locata, vnica, simplexque adhibetur, nec aliam sibi similem requirit. vt Σωκράτης καὶ Πλάτων περιπατεῖ, vel περιπατοῦσι: sic in verbis, Σωκράτης περιπατεῖ καὶ διαλέγεται. & in participijs, ποιῶν καὶ λέγων. quod si in principio vnius præcesserit, in alterius quoque principio repetatur necesse est. vt si καὶ περιπατεῖ dixeris καὶ διαλέγεται, vel aliud huiusmodi subdas necesse est. & sic geminari particulam καὶ in eadem clausula contingit. Nam quod geminari apud Atticos particulam hanc dicit Budæus, vt apud Plutarchum, καί τι καὶ λόγον τινὰ διέπραξεν. & apud Isocratem in Busiride, καὶ μὴν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας, & in καὶ μὴν καὶ: nescio an su-

an supradictis, & huiusmodi exemplis conueniat. certè nec vacare secundo loco posita καὶ particula dici potest, non plus quàm in vocibus præcedentibus, nec sanè idem officium præstare. Quare superaddendi vim in huiusmodi dicendum est habere particulam καὶ. Nam & superaddendi facultatem habet, & pro etiam sæpe ponitur. vt apud Isocratem in Panegyr. Κόνωνα μὲν ὃς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας στρατηγήσας τὴν λακεδαιμονίων ἀρχὴν κατέλυσεν, ἐπὶ θανάτῳ συλλαβεῖν ἐτόλμησαν. Θεμιστοκλέα δὲ ὃς ὑπὲρ τῆς ἑλλάδος αὐτοὺς κατεναυμάχησε, καὶ μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν. In quibus καὶ, pro ἀλλὰ καὶ accipitur. & præsupponit repetitionem superiorum cum negatione. ergo superior Isocratis locutio ad integritatem reducenda est hoc modo. Θεμιστοκλέα δὲ οὐ μόνον οὐ συνέλαβον ἐπὶ θανάτῳ, ἀλλὰ καὶ μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν. Ita quod apud Platonem dictum est, ἄρχησι μὲν γὰρ καὶ γυναιξὶ, si conuertatur, planius fiet hoc modo, ἄρχησις μὲν γὰρ μὴ ὅτι ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ γυναιξί. Additur etiam hæc particula nominibus ex parte prædicati seu consequētis positis, quod interdum fallere lectorem potest, cum ea nomina quibus præponitur, ex parte subiecti recipi videantur. Eadem ambiguitas verbis accidit propter καὶ particulæ appositionem. Aristot. ἔτι δ' εἰ φύσει κινεῖται, κἂν βίᾳ κινηθείη, κἂν εἰ βίᾳ, καὶ φύσει. idest iam si natura mouetur, & vi quoque mouebitur. quod si vi, etiam natura. exemplum in nominibus est illud Aristot. de Araneis, εἰσὶ δὲ τῶν ἀραχνῶν οἱ γλαφυρώτατοι καὶ λαγαρώτατοι, καὶ τεχνικώτατοι. Araneorum autem ij qui elegantissimi sunt, & corpore strigosissimo, etiam artificio præstantissimi. Vbi si verbum substantiuū adesset, ambiguitatem vtique tolleret. puta si, καὶ γλαφυρώτατοι εἰσὶ dictum fuisset. Quare alterum exemplum eorum quæ ex Quintiliano affert Budæus ad ostendendum Latinos hanc quoque Græci sermonis formam imitatos esse, non plane conuenit: cum in illo, verbum substantiuū prædicato adhæreat. exemplum est, sed non qui maxime imitandus est, & solus imitandus est. Alterum magis ac-

cedit ad Græcam formám propositam, si portorium Rhodijs locare honestum est, & Hermocreonti conducere. In quo repetendæ sunt voces honestum est. Quam repetitionem apud Latinos Quoque particulæ deberi patet per aliud exemplum quod idem Budæus affert: corrumpi mores in scholis putant, nam & corrũpuntur interim: sed domi quoque. Vbi repetendum est verbum corrumpuntur. Vacat etiam apud Atticos interdum particula hæc, Gregor. ὅτι μὲν φανερῶς οὗτος ὁ λόγος ἐκβάλλει τὸν υἱὸν τῆς θεότητος, τί χρὴ καὶ λέγειν. Synes. ἵν' εἰδῶμεν ὅτι καὶ λέγει. & alibi. καὶ γὰρ εἴτι καὶ λέγοιεν ἀληθές.

Καὶ, etiam idem per se valet quod καίπερ, vel κἂν, apud Aristophanem in Pluto, ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινὰ καὶ σύκινον, τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην. Vbi καὶ σύκινον, pro κἂν σύκινον, idest quamuis debilem & imbecillum & fragilem sicut ficulneæ lignum.

Ponitur etiam ὁ καὶ in posteriori parte τῶν παραβολῶν ἤγουν ἀντὶ τοῦ οὕτως, vt dicetur vbi de aduerbio οὕτως agetur. & simpliciter in posteriori parte proportionum qualitatis vel quantitatis. necnon in collationibus similium & dissimilium, refert nomen seu aduerbium prioris partis prædictarum collationum. Aristot. in 4. τῶν μετὰ τὰ φυσ. ὅλως δὲ τὸ καθ' ὃ ἰσαχῶς καὶ τὸ αἴτιον λέγεται. Vbi ὁ καὶ refert aduerbium ἰσαχῶς. & pro ὁσαχῶς, vel pro ὡς, vel certe ἤγουν ἐπιτατικῶς τοῦ ὡς ponitur. vt sit ἰσαχῶς ὡς καὶ τὸ αἴτιον. Ita καὶ æque ac & perinde vt significat. quemadmodum apud Latinos atque particula. Paus. in Atticis, ἢν δὲ τύχῃ βαλών τις ψηφίδι κατὰ ταῦτα, οὕτως τι ἤχησε καὶ κιθάρα κρουσθεῖσα. αὐτὶ τοῦ, ὡς κιθάρα. perinde vt cithara pulsata resonat. Gregor. ἴσα καὶ παίδων ὁ τιμιώτατος, æque atque liberũ charissimus. Aristot. εἰκός τι τοὺς πρώτους ἕλληνας ὁμοίους εἶναι, καὶ τοὺς τυχόντας καὶ τοὺς ἀνοήτους. perinde vt stultos fuisse. Theophr. τοῦτο δὲ ὅμοιον τῇ ὄψει καὶ τὸ βούκερας, simile est aspectu fæno Græco. In cuiusmodi locutionibus si voces ad grammaticum ordinem redigantur, καὶ suam natiuam significationem obtinebit.

vt si

vt si illud Aristotelis sic dicatur, εἰκὸς τοὺς περὶ τοὺς ὕλινας καὶ τοὺς αἰσθήτους ὁμοίους εἶναι Pariter illud Theophrasti sic ordinandum est: τοῦτο δὲ καὶ τὸ βάκκαρις ὅμοια τῇ ὀψῃ. sic in dissimilitudine ὁ καὶ, ἀντὶ τῶν διαφορικῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιῤῥημάτων adhibetur. Aristot. ἔστι γὰρ ἑτέρα ἡ χρηματιστικὴ καὶ ὁ πλοῦτος ὁ κατὰ φύσιν. Alia est atque naturales diuitiæ. Quæ locutio sic reducenda est. ἡ χρηματιστικὴ καὶ ὁ πλοῦτος ὁ κατὰ φύσιν εἰσὶν ἕτερα, ἤγουν διάφορα. sic alibi apud eumdem, οὐ τὸ εἶναι ἕτερον καὶ τῶν κατηγοριῶν. quod sic reducitur, οὐ τὸ εἶναι καὶ τὸ τῶν κατηγοριῶν ἐστὶν ἕτερον. quod commodius diceretur, οὐ τὸ εἶναι ἕτερον ἐστὶ τοῦ τῶν κατηγοριῶν; Vnde fit vt ὁ καὶ in dissimilium collatione pro ἢ idest quam accipi videatur. sic Ciceronem 2. de Oratore, ac, particula vsum esse docet Budæus. Ingeniosi enim est vim verbi in aliud ac ceteri accipiant posse dicere, Vbi ac copulatiua pro quam selectiua vsus est.

Accipitur etiam sæpe ἐξηγητικῶς, vt apud Aristoph. in Pluto: κακῶς ἔπραττον καὶ πένης ἦν, interpretatur enim quid intelligat per hæc verba κακῶς ἔπραττον. quæ nihil aliud sibi volunt quàm, πένης ἦν.

Καὶ μὴν, Καὶ μήν τοι, Καὶ μὴν δὴ &c.

Ceterum voces in quibus καὶ geminari & superuacanea esse videtur, re vera autem superaddendi facultatem habet, sunt καὶ μὴν, & καὶ μήν τοι, & καὶ μὴν δή. Quibus apposita καὶ particula, καὶ μὴν δὴ καὶ, & καὶ μήν τοι καὶ, & καὶ μὴν καὶ, voces non vt formales notas, sed seiunctim appositas efficit. exemplum καὶ μήν τοι καὶ, est apud Galenum 1. de caus. pulsuum. καὶ μήν τοι καὶ βραδὺς σαφῶς μὲν ἐπὶ ταῖς ἀξιολόγοις τῆς χρείας ὑπαλλαγαῖς: οὐ σαφῶς δὲ ἐπὶ ταῖς ἐλάττοσι. Exemplum vocum, καὶ μὴν δὴ καὶ, est illud Isocr. in Panegyr. καὶ μὴν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τάς τε πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας, καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν, τὰς μὲν εὑροῦσα, τὰς δὲ δοκιμάσασα, χρῆσθαι τοῖς ἄλλοις ἔνισι παρέδωκε. Vbi prædictis vocibus in principio cōprehensionis transitiue vsus est. in quibus καὶ superaddit ijs quæ ab auctore supra dicta fuerant, ea quæ in proxima

compre-

comprehensione de artium inuentione subiecit.

Καὶ μή.

Καὶ μή, & non, vel non autem, duæ voces sunt, quæ in constructione ad diuersa referuntur. Quare in formalium numero vt vnica vox non sunt recipiendæ, vt dicetur, Vbi de μὴ particula agetur.

Καὶ ταῦτα.

Καὶ ταῦτα, idque, vel præsertim, auget condicionem. vt apud Aristoph. in Pluto. Vbi Iouis sacerdos inducitur dicens, ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ, καὶ ταῦτα τοῦ σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός. idque cum Iouis &c. Vbi, καὶ ταῦτα, auget condicionem. ac si dixisset, & si minime conueniret Iouis sacerdotem fame perire, tamen &c. In eadem: οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα, οὗτος δ' ἀκολουθεῖ, κἀμὲ προσβιάζεται, καὶ ταῦτα ἀποκρινόμενος τὸ παράπαν οὐδὲ γρῦ. idque cum &c. quanquam minus conueniret sequi cœcum non respõdentem quàm si responderet, tamen &c. Idem ἐν εἰρήνῃ, οὐδ' οἶδα γ' ἄλλον οὐδὲν ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ καταγελῶν τῶν ταλαιπωρουμένων, καὶ ταῦτα διχόθεν μισθοφοροῦντες ἄλφιτα. tametsi magis conueniret ipsos ἥκειν & minus καταγελᾶν τῶν ταλαιπωρουμένων. quid ita? quod μισθοφοροῦσι διχόθεν. apud Ciceronem & alios classicos scriptores Latinos sæpe reperietur particula composita, Idque, eadem significatione, qua apud Græcos καὶ ταῦτα. vt in 1. de off. apud M. Tul. Quamquam te Marce fili annum iam audiẽtem Cratippum, idque Athenis &c. Interdum quoque pro καίπερ, hoc est quamquam, vel tametsi vsurpatur hæc particula. vt apud S. Basil. initio homiliæ nonæ in Hexaemeron. οὐδὲ γὰρ Ἐλισσαῖον ὡς φαῦλον ἑστιάτορα παρῃτοῦντο οἱ τότε, καὶ ταῦτα λαχάνοις ἀγρίοις ἑστιῶντα τοὺς φίλους. Nam nec Elisaeum quidem vt malum conuiuatorem repudiarunt, qui eo tempore fuerunt, tametsi oleribus agrestibus amicos exciperet.

Καί τοι.

Καί τοι. Atqui, etsi formalis nota, ex καὶ & τοι constans, vt καίπερ ex καὶ & περ. hoc ab illa differens, quod καίπερ parti-

participio ſemper iungitur hæc, tam verbo quam participio: Exempla καί τοι, ſunt apud Ariſtophanem, οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν. καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν ἀλλ' ὅμως γελῶ. & alibi apud eumdem, πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν, οὐδὲ Κλεώνυμον, καί τοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι. Cum participio etiam inuenitur in principio periodi, vt apud expoſitorem Gregorij, καί τοι δὲ γλυκεῖαν οὖσαν τὴν γεῦσιν, ὅμως πικρὰν ὠνόμασεν.

Notandum autem vocem hanc modo περιοδικῶς adhiberi, quando ὅμως aduerſatiua ſubſequitur, & fit ſermo bimembris inſtar hypothetici, vt in illo exemplo, καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ: modo ἀποφαντικῶς ſeu ἐπιλογικῶς, vt in altero: καί τοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι. & ſic ſermo reducitur ad formam Categorici, vt apud eumdem in Pluto. πῶς ἀνακηρύττει τοὺς νικῶντας κοτίνου στεφάνῳ, καί τοι χρυσῷ μᾶλλον ἐχρῆν εἴπερ ἐπλούτει. argumentatur enim nequaquam eſſe diuitem eum qui in adeo celebri ludo oleaſtri corona donat Athletas. Sic apud Ariſtot. 2. Politic. φανερὸν τοίνυν ἐκ τούτων ὡς οὔτε πέφυκε μίαν οὕτως εἶναι τὴν πόλιν ὥσπερ λέγουσί τινες. καὶ τὸ λεχθὲν ὡς μέγιστον ἀγαθὸν ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅτι τὰς πόλεις ἀναιρεῖ. καί τοι τό γε ἑκάστου ἀγαθὸν σώζει ἕκαστον. In quibus καί τοι continet ſententiam, ex qua propoſitio argumentationis deducitur, τὸ τῆς πόλεως ἀγαθὸν σώζει τὴν πόλιν. deinde ſubijcienda eſt aſſumptio. τὸ λίαν ἑνοῦν τὴν πόλιν οὐ σώζει ἀλλ' ἀναιρεῖ. Vnde ſequitur, ὅτι τὸ λίαν ἑνοῦν τὴν πόλιν οὐκ ἀγαθὸν, quod ibi intendit probare. Differt præterea à καί περ, quod illud aduerſatiuum ſolummodo eſt; hoc etiam illatiuum ſeu collectiuum. Quarum ſignificationũ modo alterutram, modo vtramque præſefert. Porro vis aduerſatiua nonnumquam manifeſta eſt, vt in proximo Ariſtoph. exemplo. Plerumque vero quia ad remotiora refertur, non adeo perſpicue apparet. vt apud Xenophontem lib. 2. ἀπομνημ. Cum Socrates inuectus eſſet in eos qui amicos contemnunt, ſubiungit, καί τοι πρὸς ποῖον κτῆμα παραβαλλόμενος φίλος ἀγαθὸς, οὐκ ἂν πολλῷ κρείττων φανείη;

idest, Atqui cui nam possessioni comparatus probus amicus nō multo melior appareat? Quibus intendit Socrates damnare quod homines illi faciunt, & simul rationem reddere quare id minime facere debeant. Nam propter vim aduersatiuam, destruit præcedens quippiam, eiusque oppositum ponit vna cum probatione destructionis. vt in proxime dicto Xenophontis loco. Vbi cū ἐπιφωνηματικῶς proposuerit male nonnullos homines parui amicos facere, subiungit quod dictum est. καί τοι πρὸς ποῖον κτῆμα &c. quibus infert minime conuenire amicos parui facere, quo refellitur id quod proposuerat, ac simul affertur ratio, quamobrem amici magnifaciendi sint. si interrogatio πρὸς ποῖον κτῆμα &c. in enuntiationem conuertatur, hoc modo, φίλος γάρ τοι ἀγαθὸς πρὸς πᾶν ἄλλο κτῆμα παραβαλλόμενος, κρείττων φανείη. Apud Aristophanem etiam vox καί τοι collectiua est, conclusionisque illatiua in Pluto: Vbi cum ἡ πενία exposuisset incommoda vitæ hominum affutura si diuites omnes fiant, dixisset que, ἔτι δ' οὐχ ἕξεις οὔτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν &c. subijcit, καίτοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστι πάντων τούτων ἀπορῶντας. ac si diceret, τί οὖν πλέον, vel ὥστε τί πλέον, idest quare nihil iuuat diuitem esse si bonis illis vita careat. In cuiusmodi situ posita καί τοι particula ἐπιλογικῶς, & ἀποστατικῶς adhibetur vt dictum est. Ponitur etiam post longas narrationes interdum ad simpliciter exponendam sententiam aliquam seu iudicium & censuram de supradictis faciendam. vt multis in locis apud Isocratem in Panegyr. quorum & ille est, in quo cum multis in Lacedæmonios inuectus esset, subiungit, καί τοι πῶς οὐκ ἄτοπον τοὺς προεστῶτας τῶν Ἑλλήνων, ἕνα μὲν ἄνδρα (Regem Persarū intelligit) τοσούτων ἀνθρώπων καθιστάναι δεσπότην, τὰς δὲ Ἑλληνίδας πόλεις μηδ' αὐτὰς ἑαυτῶν ἐᾶν εἶναι κυρίας. & subinde cū quædam alia contra eosdem attulisset, moxque suasisset quid ipsis agendū esset ad Græcorū animos sibi conciliandos, & priora maledicta delenda, infert: καί τοι χρὴ τοὺς φύσει καὶ μὴ διὰ τύχην μέγα φρονοῦντας τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν. &c.

In qui-

In quibus omnibus locis & similibus τὸ καί τοι, aduersatiuam aliqua ex parte vim retinet. Quandoque etiam ἐπιλογικῶς positum, præter vim aduersatiuam, argumentandi quoque signum est. Vt sæpe apud eundem Isocratem in eadem oratione. Vbi cum de Atheniensium nobilitate & antiquitate disseruisset, vt probaret Imperium Græcorum illis conuenire, subijcit: καί τοι χρὴ τοὺς ἐπὶ λόγοις μέγα φρονοῦντας καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμφισβητοῦντας, τοιαύτην ἀρχὴν τοῦ γένους ἔχοντας φαίνεσθαι. In quibus implicite continetur conclusio annexa maiori propositioni in supradictis verbis contentæ, Græcorum videlicet Imperium ad eos pertinere qui talem originem habuerint. cui propositioni addenda est assumptio, siue minor ex supradictis, Athenienses videlicet huiusmodi originem habuisse. ex quibus infertur, ad Athenienses pertinere Græcorum Imperium. Et infra antiquam nobilitatem Atheniensium probās, καί τοι περὶ τίνων χρὴ μάλιστα πιστεύειν ἢ περὶ ὧν ὅ τε θεὸς ἀναιρεῖ καὶ πολλοῖς τῶν ἑλλήνων συνδοκεῖ &c. ex quibus cōficitur maior seu propositio argumenti, hoc modo: quæ Deorū responsis affirmantur, & Græcorū decreto sancita sunt, his maxima fides habenda est. deinde subiungenda est assumptio ex superioribus colligenda: Quæ ego dico de Atheniensium nobilitate, Apollinis oraculo & Græcorū decreto sancita sunt. Quod quidem assumptum non exprimitur, sed ea tantum ex quibus id probatur recensentur. Vnde sequitur his quæ de Atheniensium nobilitate dicta sunt maximam fidem habendam esse. sic plurimis alijs in locis, quæ longum esset recensere.

Accipitur etiam vt ἄλλα, & ἔπειτα ἐπιλογικῶς, cum quadam indignatione. Isocr. in eadem oratione. Vbi cum Persarum Regi omnia ex sententia succedere dicat propter Græcorum discordias, & incuriam, nonnullaque exponat quæ eamdem ob causam Regi accesserant, subijcit, καί τοι τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος τῶν βασιλέως πραγμάτων. potest tamen hoc aduersatiue etiam accipi, ac si dixisset,

xiſſet, καί περ οὖν διὰ τὰς ἡμετέρας ςάσεις καὶ ἀπεχθείας ἔτους ηὐξημένων τῶν τοῦ βασιλέως πραγμάτων, ὅμως τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος. & cetera.

Ex Budæo nihil aliud de hac particula habemus niſi atqui, & verũ, & ſed, ſignificare. & per at particulã interdum eamdem expreſſam eſſe a M. Tullio. tum pro quamquã accipi aduerſatiua. quæ quidem vox nõ vt aduerſatiua, ſed vt figurata aliquando accipi videtur apud Virgilium, cum dicat, Quamquam o, ſi ſolitæ quicquam virtutis ineſſet. & apud Ciceronem in Dialogo de ſenectute, Quanquam o Dij boni, quod καί τοι ὦ θεοὶ πανάγαθοι, Gaza tranſtulit. Præterea pro, & quidem, hanc vocem Budæus nonnunquam Latine dici teſtatur. vt apud Ciceronem. Et quidem cuius temperantiæ fuit de M. Antonio dicentem, maledicto abſtinere καί τοι ποίας ἐγκρατείας &c. Item collectiuam eſſe particulam, vt τοίνυν & τοιγαροῦν, ideſt proinde vel itaque. Quibus omnibus ſignificatis exempla autorum applicat. quæ quidem ſignificata omnia ad ea quæ ſupra ſunt à nobis expoſita, facile reuocari poſſunt. Interdum etiam tacitæ & ſubintelligendæ obiectioni ſatisfacit: vt apud Ariſtophanem in Pluto: Inducitur ἱερεὺς, dicens, θύει ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. Ad quæ Καρ. τίνος οὕνεκα, reſpondet ἱερεὺς, ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι. καί τοι τότε ὅτ' εἶχον οὐδὲν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος ἔθυσεν ἱερεῖον τι σωθείς. In quibus vox καί τοι aduerſatiua vt καὶ μὴν occurrit ad id quod obijcere poſſet aliquis, homines videlicet non ſolere ſacrificia offerre. ad quod ſacerdos, atqui, inquit, cum eſſent pauperes hoc agebant.

Καὶ μὴν.

Καὶ μὴν. aggregatum ex καὶ & μὴν aduerſatiua particula aduerſandi ſignum eſt; vt καί τοι. Ariſtoph. in Pluto: cum Plutus cæcus de Ioue dixiſſet, οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ: reſpondet Chremylus, καὶ μὴν διὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους. ideſt, atqui propter probos ab hominibus honoratur. Sic alibi in eadem fabula. Vetula quædam inducitur

ducitur querens se destitutam ab adolescente, eo quod diues factus, eius desereret consuetudinẽ. verba vetulę sunt: καὶ μὴν περὶ τῦγ' ὁσημέραι ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζ' ἀεὶ τὴν ἐμήν. pro quo καί τοι dici poterat, καί τοι περὶ τῦγε &c. Vbi καὶ μὴν, non ad ea quæ proxime dixit is qui cum ea loquitur, sed continuantur cum his quæ ipsa supra dixerat: καὶ πρὸς, ἐπὶ τούτοις εἶπεν ἀποπέμπων ὅτι πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. idest & præterea dixit hæc & hæc. Atqui ante hac quotidie ad fores aduentabat meas. Vbi cum ad remotiora referatur hæc particula, fit vt vis aduersatiuæ supprimatur. Sic alibi nisi suppleatur aliquid in sensu, fieri non potest, vt aduersatiuam vim retineat. vt apud eumdem in eadem fabula, inducitur quidam ad sycophantam dicens; κατάθου ταχέως θοιμάτιον. ἐπειθ' ὑπόλυσαι. Ad quæ sycophanta, καὶ μὴν προσελθέτω πρὸς ἔμ' ὑμῶν ἐνθαδὶ ὁ βουλόμενος. atqui accedat ad me vestrum aliquis. in quibus subintelligendum est ad sensus integritatem, quamuis adeo audacter mihi imperetis vt vestem deponam & calceamenta; accedere tamen ad me, & manus mihi inijcere nemo vestrum audebit. sic paulo infra cum sycophanta dixisset, ἄπειμι, τὸν δ' ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν ἐγὼ ποιήσω σήμερον δοῦναι δίκην. Ad quæ alter. καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν ἔχων βαδίζεις, ἐς τὸ βαλανεῖον τρέχε. idest, vt sint hæc quæ dicis, tamen ad balneum te velociter confer. Quorum verborum sensus est, Quanquam adeo nobis minaris, nihil tamen proficies: quare ad balneum te confer. Et infra in eadem fabula inducitur ἡ γραῦς dicens, ἐγὼ δὲ τί ποιῶ, Ad quæ Καρίων, τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν ἱδρυσόμεθα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε post quæ cum ἡ γραῦς nonnulla interposuisset, ad eaque respondisset ὁ Καρίων, demum ὁ Καρίων, καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία αὗται ποιοῦσι. in quibus καὶ μὴν cum superioribus illis verbis continuatur, τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν ἱδρυσόμεθα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε. idest, ollas quibus Plutum Deum statuemus, super caput gestabis. quamquam ollis istis contra quam reliquis accidit.

Videtur etiam accipi pro ἀλλὰ μὴν, in eadē fabula: Vbi inducitur sycophanta qui dicit de se, ὅτι χρηστὸς ὢν καὶ φιλόπολις πάσχω κακῶς. quibus obstans alter interlocutorū, dicit; σὺ φιλόπολις, καὶ χρηστός; post quam interrogationem vrget Sycophanta, ὡς οὐδεὶς ἀνήρ. quæ Sycophantæ verba euertere intendens qui cum eo disputat, subijcit, καὶ μὴν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκριναί μοι, γεωργὸς εἶ, ἢ ἔμπορος, ἢ τέχνην τινὰ ἔμαθες; quorum singula cum negasset Sycophanta, & confessus esset se ex curiosis negotiationibus victum quęrere, infert ille, πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε; Quorum verborum sensus est, si tu probus vir esses, exerceres vtique aut agriculturam, aut mercaturam aut artem quampiam aliam, sed nullam harum exerces, ergo fieri non potest vt vir probus sis. Antecedens & euersio eius continetur implicite in interrogationibus γεωργὸς εἶ, ἢ ἔμπορος &c. quibus extorquet ab aduersario confessionem antecedētis. euersionis autem signum est vox καὶ μὴν, quæ pro ἀλλὰ μὴν accipitur, vt dictum est. consequentis autem illatio cum interrogatione fit in illis verbis, πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε; Potest tamen καὶ μὴν aduersatiue etiam accipi, vt καί τοι, pro destructione eius quod dixerat Sycophanta se probum virum esse. vt dicat qui contradicit, καὶ μὴν οὔτε γεωργὸς εἶ, οὔτε ἔμπορος &c. atqui neque agricola es, neque mercator. qui tamen sensus ad supradictaam argumentationem reuocatur. Vnde patet particulā hanc modo simpliciter aduersatiuam esse, modo cum argumentatione, vt dictum est de καί τοι particula.

Iam enim alibi quoque adnotauimus, particulis fere omnibus præter natiuam vim & significationem, qualitates etiam alias quasdam accidere quæ non mutare, sed augere cuiusque significationem dicendæ sunt. vt de proposita particula dicimus, quæ cum aduersatiua sit, tamen præter vim aduersandi, fit vt interdum etiam ratiocinatiuæ locutioni seruiat. Ponitur etiā ἀποστατικῶς particula hæc cum rem insperato & de improuiso accidentem signifi-

gnificare volumus. tunc vero aduersatiua vis supprimitur propter defectum cuiusdam vocis subintelligendæ: vt apud Aristoph. in Pluto Anus illa superius dicta inducitur dicens. καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ προσέρχεται. cuius locutionis sensus est: Quamquam ego minime sperabam adolescentem ad me amplius rediturum, attamen ipse nunc aduenit. In quibus omnibus huiusmodi locutionibus si suppleatur aliquid, facile aduersatiua vis huius particulæ semper apparebit.

Adhibetur etiam in principio clausulæ pro ἀλλὰ μὴν. vt apud Isocratem in paneg. Vbi cum probasset Athenienses auctores hominibus fuisse bonarum artium, & agriculturæ, postea, quia posset aliquis dicere, quid hoc tanti refert? subiungit Isocr. καὶ μὴν ὅσης προσήκει τιμῆς τυγχάνειν τοὺς τηλικούτων ἀγαθῶν αἰτίους, πάρεργον διδάσκειν. Qui sensus magis competit ἀλλὰ μὴν particulæ, propter ἀλλὰ deriuationem ab ἄλλο nomine, vt suo loco dictum est. quo fit vt in hoc hæ particulæ conueniant, quod superaddendi sensum habent, propter καὶ & ἀλλὰ notionem, quibus primo hæc vis & notio inest.

Καὶ δή.

Καὶ δὴ, vox, ex καὶ & δὴ constat. in qua δὴ tametsi subiungitur, eo quod natura nunquam præponitur, tamẽ in hoc aggregato potior est. quippe cum tota vis aggregati in eo consistat: significetque idem quod ἤδη, idest iã & mox. Aristoph. in Pluto, καὶ δὴ βαδίζω, idest mox, & iam iam pergam. & in Auibus, καὶ δὴ τοίνυν πρῶτα διδάσκω. Vbi δὴ per se idem quod καὶ δὴ præstare posset hoc modo. πρῶτα δὴ τοίνυν διδάσκω &c. ac si dixisset, ἤδη τοίνυν πρῶτα διδάσκω. Demosth. περὶ τῆς εἰρήνης. ἴστε δὴ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι καὶ μόνοι ἐν τοῖς ἅπασιν, καὶ δὴ καὶ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. Apud Platonem etiam καὶ δὴ λέγω, pro iam iam dicam inuenitur. Eodem fere modo accipitur vox καὶ δὴ in illo Demosthenis, ὡς ἐὰν πρότερός τις εἴπῃ τὰ προσόνθ' ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα. Idest (vt Budæus interpretatur) Quasi vero si quis

το ſiquis de altero dicere occupaſſet quæ ſibi ineſſe vitia noſſet, continuo ita futurum eſſet vt alteri ineſſent ipſa. Cuius Græcæ locutionis poſteriorem illam partem; καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, recte idem Budæus pro, καὶ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων, accipienda ſenſit. quippe cum in diſtributione conſtructionis particula ὡς ad verbũ aliquod referatur, & εἰ particulam ſubintelligendam reſpiciat. vt ſit ordo ambitus, ὡς εἰ καὶ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχει. Quam particulam ex accuſatiuo participij non poſſumus elicere, ſicut ex genitiuo plagiaſmi, ὡς δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων. qui plagiaſmus ſuapte natura in verbum & εἰ conditionalem reſoluitur. Alibi etiam in eodem ſenſu vtitur καὶ δὴ voce Demoſthenes, τὰς μὲν συμφορὰς πάντα τὸν χρόνον κυρίας αὐτοῖς γεγενημένας, τὰς δὲ δωρεὰς ἃς ἀντὶ τούτων ἔλαβον, καὶ δὴ λελυμένας, id eſt protinus ſolutas & reuocatas, ſeu abrogatas. Sic Greg. εἰς Βασίλειον, ἓν δὲ ἢ δύο εἰπὼν, ἐπ' αὐτὸν καὶ δὴ τρέψομαι. ideſt continuo ad eum me conuertam. Significat itaque vox καὶ δὴ, continuo, & protinus. tametſi in Demoſthenis verbis illis, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, particula δὴ βεβαιωτικῶς etiam intelligi poſſet, vt dicat, quaſi vero ſiquis alteri quæ ſibi inſunt vitia obiecerit, re vera ita eſſe cenſeretur. in reliquis vero expoſitis exemplis ſenſus hic δὴ, particulæ non congruit.

Κἂν.

Κἂν vox, ex καὶ & ἂν conſtat. eſtque formalis nota, in qua ἂν modo in ſua ſignificatione manet, modo pro ἐὰν conditionali accipitur. Quando itaque in ſua ſignificatione manet, tunc vox κἂν vehementiore ſpiritu profertur, conſtruiturque omnibus verbalibus modis, quibus ἂν particulam conſtrui dictum eſt. Indicatiuo videlicet, vt apud Sophocl. in Aiace, κἂν ἐξέπραξεν εἰ κατημέλησ' ἐγώ. & apud Demoſth. ἐπὶ δικαίαν εἰρήνην καὶ μηδὲν πεποιηκότας αἰθέριοις κἂν ἐτήρουν καὶ στεφανοῦν ἐκήδουν. Optatiui vocibus iunctum eſt, in illo Ariſtoph. in Nebulis: κἂν προσκαθιζήσαιμ' ὡς ὀμόσαι τριώβολον. in quibus locutionibus κἂν ſic diſtribui-

tur.

tur. καὶ ἐξίστατο ἄν, καὶ ἐπήνουν ἄν. καὶ προσκατέθηκεν ἄν. Vbi ἂν actum tollit, & potentiam supponit. Cum vero ἂν pro ἐὰν accipitur, remisso spiritu profertur. construiturq. vox κἂν tum optandi vocibus, vt apud Isæum, ἀλλ᾽ ὁμοίως ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα κἂν ἐν τῷ πατρῴῳ μένοι τις οἴκῳ κἂν ἐκποιηθείη. tum subiunctiuo, pro & si, idest an si. Vt apud Demost. κἂν ἀναγκασθῇ πω συντυχεῖν, ἀποπηδήσειν εὐθέως. Sic alibi πότερ᾽ ἂν μηδὲν ἀδικῶν φαίνηται ἢ κἂν ἀδικῶν σκοπεῖτε idest vtrū si innocens sit, an etiam si nocens & pœnæ obnoxius. Iungitur item huic voci conditionalis εἰ, & fit κἂν εἰ. in qua voce particula κἂν, pro simplici καὶ accipitur. & idcirco Indicatiui & Optandi vocibus adhæreſcit: quibus εἰ conditionalis conuenit. Demosth. κἂν εἰ πάντα ταῦτα ὑπῆρχεν, ἐκεῖνο δὲ μὴ προσῆν. & si omnia hæc adessent. Optandi voci iunxit Aristot. κἂν εἰ βίᾳ κινηθείη, καὶ φύσει. quod si vi moueri potest, etiam natura moueri poterit. sic Demosth. νῦν δέ μοι δοκεῖ κἂν ἀσέβειαν εἰ καταγνώσοι τις τὰ προσήκοντα ποιήσειν. In quo exemplo voce κἂν εἰ, interrupta τῇ τμήσει vsus est. Præponitur & negatiuæ conditioni εἰ μὴ, particula κἂν, & fit κἂν εἰ μή. in qua voce particula κἂν, itidem pro simplici καὶ accipitur. Aristot. κἂν εἰ μὴ δι᾽ ἄλλην αἰτίαν ἀλλὰ διὰ ταύτην. idest, καὶ εἰ μή. si minus ob aliam causam, certe ob hanc. Sic Gregor. κἂν εἰ μὴ παύοισθε κωμῳδοῦντες. idest, καὶ εἰ μή, & si non desinitis, vel, quanquam & quamuis non desinatis.

Κοὐδ᾽οὖν.

Κοὐδ᾽οὖν. quatuor particulæ sunt, καὶ, οὐ, δὲ, οὖν. apud Aristoph. in Auibus: κοὐδ᾽ οὖν εἴπερ ταῦτα δοκεῖ δρᾶν, ἐπιστάμενοι παρέθεντ᾽ ὑμᾶς, ἀλλὰ, & reliqua. Quarum particularū priores duæ verbo παρέθεντο tribuuntur, καὶ οὐ παρέθεντο. reliquæ duæ εἴπερ conditionem subsequuntur, εἴπερ δ᾽ οὖν ταῦτα δοκεῖ δρᾶν. & erit ordo verborum, καὶ οὐ παρέθεντο ὑμᾶς ἐπιστάμενοι εἴπερ δ᾽ οὖν δοκεῖ ταῦτα δρᾶν. In quibus vox δ᾽ οὖν, pro γοῦν, quod est μεσωτικῶς audiendum, & verbo tribuendum, καὶ οὐ παρέθεντο γοῦν ὑμᾶς ἐπιστάμενοι, ἀλλὰ &c. vel potius pro ὅμως, vt sit, εἴπερ ὅμως. Vide vocem δ᾽ οὖν.

Μά.

MÀ, iurandi particula, quam per ſe poſitam negare docet Budæus; afferens exemplum ex Pluto Ariſtoph. in quo introducitur quidam Sycophantæ obiiciens, ἢ τῶν πονηρῶν ἦθα καὶ τοιχωρύχων. Ad quæ reſpondet Sycophanta, μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. quod alibi quoque confirmat, vocem νὴ δία interpretando, aſſerens ſic dici ἐν τῇ καταφάσει τὸ, νὴ δία, vt ἐν τῇ ἀποφάσει τὸ, μὰ δία. Vt autem concedamus particulam hanc per ſe negare, ex ſupradicto tamen Ariſtophanis exemplo nequaquam id elicere poſſumus. quippe cum ibi vox μὰ δία non per ſe negatiuam locutionem efficiat, ſed auxilio negationis ſubſequentis in οὐκ ἔγωγε. Eſt autem iurandi hæc particula tam affirmationi quam negationi cōmunis. & vt voces quæ μέσαι apud Græcos appellantur, ſi aliquid addatur, bonum vel malum ſenſum habent: ſic particula hæc affirmationis vel negationis appoſitione, aut affirmatiuam, aut negatiuam locutionem efficit. negatiuam quidem, vt apud Homerum, οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. Affirmatiuam vero, vt apud Ariſtophanē in Pluto: ἐκ τῶν ἐμῶν γὰρ ναὶ μὰ δία δειπνήσετον. & apud Homerum: ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον. Iliad α'. Quod exemplum afferens Budæus, & Xenophontis item aliud, in quibus ναὶ μὰ δία, pro νὴ δία accipitur; tamen in his omnibus μὰ particulam ſuperuacaneam eſſe docet: in qua tamen vis iurandi conſiſtit. ναὶ enim & οὐ non iurandi, ſed affirmandi & negandi ſunt notæ. Affirmationi itaque ſociata μὰ particula, affirmatiuū iuſiurandum efficit; negationi autem, negatiuum. Verum quia vt plurimum negationem annexam habet, idcirco negatiuæ nomen obtinuit, cum tamen per ſe affirmatiua ſit, vt apud Ariſtoph. in Pluto: Interrogat quidam ſeruū: σὺ δὲ πῶς ἐσώθης ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε; Ad quæ reſpondet ſeruus, διὰ τοῦ τριβωνίου, ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας μὰ τὸν δία. Vbi μὰ τὸν δία, plane pro νὴ τὸν δία accipitur; cum iuſiurandum affirmatiuum ſit; negatioque in οὐκ ὀλίγας, illud non faciat negatiuum, ſed nomen ὀλίγας in ſuum oppoſitum conuertat.

tat. idem nãque valet οὐκ ὀλίγας, quod πολλάς. Porro quando negationi iungitur, tunc negatio interdum præcedit. vt in præcedenti Homeri exemplo: οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. Et apud Aristoph. in Pluto. οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι. & multis alijs in locis. plerumque tamen subsequitur. vt in exemplo Xenophontis, quod affert Budæus, vbi agit de μή τι particula: ἀπλῶν ἡμῖν δίκαιον καὶ τὴν ἡσυχίαν παρέχειν. μὰ Δί' ἔφη μή τι γε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Vbi tametsi μή τι, pro οὔτοι interpretatur Budæus, non tamen animaduertit negationẽ hanc causam esse cur μὰ Δία negatiuum sensum habeat. & idcirco docet μὰ Δία per se negare, μή τοι γε ornatus causa negationem conduplicare. Negatio autem refertur ad id quod supra dixit, δίκαιον ἀπλῶν τὴν ἡσυχίαν παρέχειν, quod intendit negare. subsequentis autem negationis exempla non pauca inuenies apud auctores. Aristoph. μὰ τὸν Ἀπόλλω ἐγὼ μὲν οὔ. Idem in Nebulis, μὰ τὴν ἀναπνοήν, μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν ἀέρα, οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγροικον οὐδένα. & in Quibus, μὰ γῆν, μὰ νεφέλας, μὰ παγίδας, μὰ δίκτυα, μὴ ἐγὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω. & plurimis alijs in locis. Præcedit etiam negatio apud Demosth. ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὅπως ἡμάρτετε, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας. Vbi negationem οὐ, abundare ait Budæus, & μὰ per se negare, applicans huic exemplo regulam, Quod negationes interdum redundẽt apud Atticos. Quæ regula nihil ad rem facit. Quippe cum hoc loco negatio minime superflua sit, sed ex præcedentibus repetatur, & orationi integritatem tribuat. Quæ si deesset, ex præcedentibus vtique supplenda & subintelligenda esset. Nonnunquam negatio & præcedit & subsequitur. vt in Pluto Aristoph. Vbi cum dicat Sycophanta, οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὶν οὐδενί. respondet alter. μὰ τὸν Δία οὔκουν τῷ γε σῷ σαφ' ἴσθ' ὅτι. Interdum negatio neque subsequitur neque de proximo particulæ μὰ apponitur. sed remotius petenda est, & huic applicanda. vt apud Aristoph. in Pluto: Vbi inducitur seruus cum hero colloquens, οὐ γάρ με τυπτήσεις στέφανον ἔχοντά γε, ad quæ herus. μὰ Δί' ἀλλ' ἀφελὼν τὸν

σέφανον ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. repetenda enim eſt tota negatiua locutio, μὰ δία οὐ τυπτήσω σε ἔχοντα τὸν σέφανον, ἀλλ' ἀφελὼν τὸν σέφανον τυπτήσω σε. minime te coronatum cædam, ſed corona priuatum cædam. Quia igitur negatio non apponitur expreſſe, idcirco videtur μὰ per ſe negatiua eſse. Aliud exemplum ſupradicto ſimile, habemus in eadem fabula. Vbi cum ad Pluti cæci petitionē in illis verbis contentā, ἄφετόν με νῦν, reſpondeat Chremylus, μὰ δί' ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἕξομέν σου, ex ἀλλὰ coniunctione monemur, verbū ſupra adhibitum, cum negatione repetendum eſse. μὰ Δία οὐκ ἀφήσομεν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἕξομεν. nequaquam te dimittemus, immo magis quam antehac detinebimus. eiuſmodi autem ſuppreſſio negationis, negatiuum nomen μὰ particulæ tribuit. Sic infra in eadem fabula, interrogatus Chremylus cur Plutum cum amicis non communicaret, reſpondet, οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. poſt quæ interponit qui cum illo loquitur: τί φῄς οὐ τοῖς μεταδοῦναι; at ille pergit, μὰ δία, δεῖ γὰρ πρῶτα. connectens μὰ δία, tam cum præcedenti illa negatione, οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ, quam cum poſteriore hac, οὐ τοῖς μεταδοῦναι. vt ſit totus ſenſus, non dum eo loci res eſt vt cum amicis Plutum communicare poſſim. cuius cauſam ſubiungit, δεῖ γὰρ πρῶτα &c. Paulo infra in eadem fabula, eadem particula præcedentem negationem reſpicit. Vbi cum inducantur interlocutores, medicum quærentes ad curandam Pluti cæcitatem, negat Chremylus inueniri poſse medicum idoneum, qui hoc præſtare poſsit: ἀλλ' οὐκ ἔστι ſupple ἰατρός. idem negat qui cum eo loquitur, οὐ δ' ἐμοὶ δοκεῖ. poſt quæ ſubdit Chremylus. μὰ δί' ἀλλ' ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην κράτιστόν ἐστιν. negans enim quemquam eſse medicum qui hoc præſtare poſſit, quod pridem ipſi in mentem venerat agendum eſse affirmat. Sic in Ranis cum quidam dicat, οὐδὲν ποιεῖς γὰρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας ἀποδεῖς, reſpondet alter, μὰ τὸν δία· ἀλλ' ἤδη πάρεχε τὴν γαστέρα. in quibus repetenda eſt tota ſuperior locutio, μὰ τὸν δία οὐδὲν ποιῶ, Nihil me hercule proficio,

quare ventrem præbe. Quandoque etiam negatiue accipitur vox μὰ δία, propter causam negatiuam quæ subsequitur. vt apud Plutarch. περὶ ἀδολεσχ. de Aristotele philosopho: ἑτέρῳ δέ τινι τοιούτῳ μετὰ πολλοὺς λόγους εἰπόντι καταδολέσχησά σου φιλόσοφε. μὰ δία ἄπειν. οὐ γὰρ προσεῖχον.

Aduertendũ præterea in illo Aristophanis μὰ δί' ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον, μὰ δί' ἀλλὰ non esse formam aggregatam, sed μὰ δία præcedens, aliquid negare. ἀλλὰ vero aduersari his quæ per μὰ δία negantur. quod fit etiam in νὴ δί' ἀλλά: Vt suo loco dicetur.

De particula Μὲν, & compositis. Cap. XIII.

Μὲν, per se sine δὲ subsequente; περιγραφικὸν est, vt γε. Demosth. περὶ τ̃ ἐν χῤῥόν. καὶ ἔγωγε αὐτὸς μὲν τεθναῖαι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρηκέναι βουλοίμην. Vbi ἔγωγε, & αὐτὸς μὲν ἐκ παραλλήλου posita, augent τὸν περισσισμὸν, ἤγουν τὴν περιγραφήν. in eo autem quod sequitur, οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς πείθει, quamuis τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ, pro δὲ accipiatur, non tamen huic μὲν respondet, sed alij μὲν supra posito in illis verbis, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν δία καὶ ἀνάξιον ὑμῶν. cui μὲν post multa interposita, respondet prædictum οὐ μὴν ἀλλὰ, quod pro δὲ accipitur. περιγραφικὴν itaque & περισσικὴν δύναμιν habet μὲν particula per se posita. cuius vsus exempla non desunt apud auctores. Aristoph. in Pluto. ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. quod μὲν ad nullum δὲ refertur. Idem ἐν εἰρήνῃ: οὔπω μὲν ἐκκαλύψομαι. οὔπω μὲν, pro οὔπω δὴ dixit. Cum autem respondet τὸ, δὲ, vel τὸ ἀλλὰ, vel τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ, vel alij huiusmodi voci, quæ pro δὲ accipiatur, tunc concedendi, seu aliquid ponendi vim habet. quod tamen oppositi vel diuersi cuiusdam affirmatione sub δὲ particulæ ductu destruitur. Vt apud Demosth. in exordio τ̃ περὶ τῶν ἐν χῤῥονήσῳ. ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τοὺς λέγοντας ἅπαντας μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, μήτε πρὸς χάριν. ἐπεὶ δὴ δέ τινες, & quæ sequũtur. & in exordio τ̃ περὶ τῆς εἰρήνης Δημοσθένους ὁρῶ

μὲν τὰ παρόντα πράγματα δυσκολίαν ἔχοντα. & post multa, οὐ μὴν ἀλλὰ &c. Habet etiam vim concedendi, etiam si non remoueatur id quod sub δὲ particula subditur. Interdum enim vniuersale aliquod proponentes sub μὲν particula, postea sub δὲ strictius aliquod subijcimus, vt in illo Isocratis. ἐν πολλοῖς μὲν διεστώσας εὑρήσομεν τὰς τῶν σπουδαίων γνώμας. πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν. sic Demosth. ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι. Plærumque autem prædictæ particulæ sibi respondentes διαφορικῶς intelliguntur, vt quæ differentia seu diuersa vel opposita seiungunt. Demosth. κατὰ φιλίπ. ἀλλὰ διαμένω λέγων ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πολλὸν ἔλαττον εἰμὶ. ὑμεῖς δὲ ἂν πείθησθέ μοι μείζους ἂν εἴητε. & paulo infra, ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστατοι. & rursus, ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δὲ τοῦ λόγῳ δεῖ προσάγειν. & alibi, ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων, εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπος εἰμὶ, Φίλιππος δὲ &c. cuius vsus exempla ferè innumerabilia sunt apud auctores. Fiunt autem huiusmodi oppositiones interdum per solam δὲ, sine præcedente μὲν. Demosth. ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δὲ ἐτελούμην. sic Hippocr. ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, Vt dictum est vbi de δὲ agitur. Non minus frequẽs est vsus harum particularum ἐν τοῖς μερισμοῖς, præcedentibus articulis. vt in illis Iliad. χ'. ἡ μὲν γὰρ ὕδατι λιαρῷ ῥέει. ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ. & millies alibi apud auctores. cuius sensus sunt illa quoque vocum paria, τὸ μὲν, τὸ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δὲ, & τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ. quæ aduerbialiter pro partim & partim, vel cum & tum, accipiuntur, vel primũ, deinde. Quorum exempla vide apud Budæũ. Eo autẽ modo sibi inter se respondent supradictæ particulæ, vt semper μὲν præcedat, δὲ subsequatur. tametsi per se quoque δὲ stare possit non solum μεταβατικῶς, sed etiam διαφορικῶς. vt paulo ante dictum est. Nonnunquam autem post duo μὲν, duo δὲ inueniuntur in duplici diuisione seu oppositione, vt in exordio τοῦ κατὰ φιλίππου. α'. εἰ μὲν περὶ καινοῦ-

τινος

τινος ἐρωτήσαιτο λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι γνώμην ἀποφήναντο εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι, ἡσυχίαν ἦγον. εἰ δὲ μή, τότ᾽ ἂν αὐτὸς ἐπιχειρήσαιμι ἃ γινώσκω λέγειν. ἐπεὶ δὴ δὲ &c. Vbi prius μὲν posteriori δὲ, posterius priori respondet. In partitionibus etiam, duobus quibusdam præpositis τὸ μὲν, ad prius positũ; δὲ autem ad posterius refertur. Aristot. in 4. Ethic. ἴδοι δ᾽ ἄν τις καὶ ἐκ τῶν κωμῳδιῶν τῶν παλαιῶν καὶ τῶν καινῶν. τοῖς μὲν γὰρ ἦν γελοῖον ἡ αἰσχρολογία, τοῖς δὲ ἡ ὑπόνοια. Vbi τοῖς μὲν refert τῶν παλαιῶν, quod prius positum est. τοῖς δὲ, ad καινῶν refertur, quod posterius est. Quod Ciceronem quoque fecisse Budæus affirmat.

Μέν τοι.

Μέν τοι, vox ex μὲν & τοι vtroque affirmantis signo, asseuerandi vim habet. Xenoph. οὐδενὸς γὰρ ὀργίζοντος ὀμνύοντες, καλόν με φατὲ εἶναι. κἀγὼ μέν τοι πιστεύω. pro κἀγὼ δήπου. Dicitur sæpe cum quodam vehementi affectu. qui ex eo quod repetentes id quod aliquis proposuit, hac voce vtimur, deprehenditur. Xenoph. ἦ καὶ ἐμὲ ἔφη δεῖ σε ταῦτα ποιεῖν; δεῖ σε μέν τοι ἔφην ἐγώ. Aristoph. vocem hanc cum νὴ Δία sociauit. ἐν εἰρήνῃ, ad augẽdam asseuerationem, Τρυγαῖος, κἄκιστ᾽ ἀπόλοιο παιδάριον, τοῦ καί ποτ᾽ εἶ. παῖς. ἐγώ; τρυγ. σὺ μέν τοι νὴ Δία. Quam vocem Budæus per vero Ciceronem expressisse docet. illudque Xenophontis, δεῖ σε μέν τοι, te vero inquam interpretatur. Dicitur etiam cum affectu, licet nihil quod dictum fuerit repetatur. Xenoph. καὶ αἰσχύνῃ μέν τοι ὦ σοφιστὰ ἐλεγχόμενος. Vbi nescio an recte Budæus senserit ornatus vel explendæ orationis gratia esse hanc vocem vsurpatam, præsertim cum illam eodem modo, quo supra interpretetur. quod enim mox sequitur apud Xenoph. νὴ δί᾽ ἔφη ὁ Σωκράτης ἀνεχέσθω μέν τοι, & patere tu quidem o sophista te conuinci. patiatur vero inquit Socrates, latine reddidit. in quo exemplo repetitio verbi ἀνέχεσθαι, superioribus exẽplis suffragatur.

Μέν τοι, etiã pro ἀλλὰ, & δὲ aduersatiua accipitur, quando plerumque μὲν particulæ respondet. Aristot. λέγουσι δὲ

τοὺς

τὰς κηφῆνας κηρία μὲν πλάττειν, μελιτουργεῖν μέν τοι οὐδὲν, pro ἀλλ' οὐδὲν μελιτουργεῖν, vel μελιτουργεῖν δὲ οὐδέν. quod & verũ, & ceterum latine dici Budæus docet. Dicitur & ſine præcedente μὲν, Ariſtoph. προσγίνεσθαι δ' αὐτῷ μηδὲν, μὴ μέν τοι μηδ' ἐπιλείπειν. Vbi pro αὖθις, ideſt rurſus, & vice verſa poſitum eſſe docet Budæus, nec non pro etiam accipi, quemadmodum vocem vero apud Ciceronem. Quamquam mihi quidem pro ἀλλὰ hic quoque accipi videtur; vt ſit μὴ μέν τοι μηδ' ἐπιλείπειν, pro ἀλλ' οὐδ' ἐπιλείπειν. Subſequitur quandoque vocem hanc particula αὖ, quæ tametſi ad verbum aliquod refertur, tamen eo quod immediate apponitur τῷ, μέν τοι, componi cum illo videtur: quod & Budæus tradidit, quanquam vel ἐκ τῶν προσῳδιῶν, quibus hoc aggregatum μέντ' αὖ ſcribi recepimus, non compoſitam voce μέντ' αὖ, ſed voces appoſitas eſſe conſtat, quarum μέν τοι aſſeuerandi, αὖ (vt de ipſo dictum eſt) actum tollendi, facultatem habet. vſus harum vocum frequens eſt. Demoſth. δικαίως μέντ' αὖ ἀπέθανον. Idem, μαίνοιτο μέντ' αὖ. Vbi τὸ αὖ, verbo ἀπέθανον, tribuendum, ἀπέθανον αὖ. ideſt morte affectus fuiſſem. ſic μαίνοιτο αὖ, ideſt furore agitaretur. Quare non vt formalis nota deſcribendum eſt τὸ μέντ' αὖ, cum partes eius ad diuerſa referantur.

Μὲν οὖν.

Μὲν οὖν. duæ voces ſunt, quæ plerumque tranſitioni ſeruiunt, quæ à M. Tullio, vt Perionius recte monet, verti ſolent illis latinis particulis, equidem, interpoſita fere aliqua voce, alias Atque ita, alias Itaque: quaſi illud μὲν redundet. interdum vero idem auctor has voces vnica illa interpretatur: Igitur, nulla habita ratione particulæ prioris, μὲν. vt illud in li. de vniu. quē ex Platonis Timæo cõuertit, νὺξ μὲν οὖν ἡμέρα τε γέγονεν οὕτω. Nox igitur & dies ad hũc modum & ob has generata cauſas &c. tranſitiones autem aut continuatiue fiunt, aut inchoatiue, ἀποστατικῶς ſeu ἐπιλογικῶς. qualis eſt apud Ariſtoph. in Pluto: Vbi ſeruus cum multa de Domini ſui dementia, qui Plutum cœcum ſe-

quere-

queretur, conquestus esset, subijcit ὑποστατικῶς ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι, & reliqua, atque equidem tacere nullo modo possum. Demosth. post procemium quo attentionem captauerat, subiungit itidem ὑποστατικῶς. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι &c. cui respondet δὲ eodem in loco. ἡμεῖς δὲ οὐκ οἶδ' ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. Xenoph. continuatiue vsus est, χαλεπὸν μὲν οὖν ἐστι τοὺς οἰκείους περιορᾶν ἀπολλυμένους. ἀδύνατον δὲ τοσούτους τρέφειν. Ac difficile quidem est &c. Signum autem inchoationis, vel continuationis est subiecti identitas, vel diuersitas. Nam si de eodem subiecto fiat sermonis transitio, continuata esse dicetur: sin de alio, aut diuerso; inchoata κατὰ ὑπόστασιν. Significat etiam immo, & immo vero quã sępissime, & postponitur fere semper alijs partibus Orationis. sicut etiam τῷ πάνυ, aduerbio. vt cum dicimus, πάνυ μὲν οὖν: assentientes aliquid. idest, prorsus quidē, immo vero. Rarissime autem ipsum præponitur τῷ γὲ, & fit μενοῦν γε, idest quin etiã, quin immo. Additur etiam μὴ particulæ: & habet sensum limitatiuum, vt γέ. Aristoph. in Pluto: ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι πάντ' ἐρῶ. γυ. μὴ δῆτ' ἔμοιγ' εἰς τὴν κεφαλήν. καρ. μὴ τἀγαθὰ ἃ νῦν γεγένηται. γυ. μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα. Vbi τὸ μενοῦν, pro γε περιγραφικῶς accipitur. sicut vicissim τὸ γε pro μενοῦν interdum, vt de γε dictum est. Apponitur etiam τῷ, οὐ, ἀποφατικῶς, in proxime dicta significatione, idest περιγραφικῶς, & fit, οὐ μενοῦν. quod Budæus προπαροξυτόνως proferendum censet. qui Demosthenis verba illa οὐ μενοῦν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ, tum nulli alij dicendi locus erat, vel nulli certe, latine reddidit. Apud Lucianum etiam οὐ Θρασυκλῆς οὗτος ἐστίν; οὐ μενοῦν ἄλλος. idest, vt placet Budæo, profecto ipse est, non alius. In quibus tamen exēplis immo, & immo vero significat τὸ μενοῦν. negatio autem verbo tribuitur in constructionis distributione. vt in supradicto Demosthenis loco, οὐκ ἦν μενοῦν εἰπεῖν ἑτέρῳ. immo nemini dabatur dicendi locus. & apud Lucianū, οὐ μενοῦν ἄλλος ἐστίν. οὐκ ἄλλος μὲν οὖν ἐστίν. idest immo nullus alius

alius est. Vnde patet non vt vnicam vocem προσπαραξυνομένως οὐμενοῦν esse pronuntiandum, cum diuisim construatur. atque adeo neque vt formale signum describendum est in ordine οὐ, particulæ: sicut nec μὴ μὲν οὖν. Pro οὐμὴν etiam & οὐμέν τοι vsurpatur interdum.

De particulis Μέχρι, Μέχρις, Μὴ & compositis. Cap. XIV.

Μέχρι, quod & μέχρις dicitur, si vocalis littera subsequatur, quatenus articuli relatiui genitiuis iunctum, compendium affert orationi, in hac disputatione describitur, vt dictum est vbi de ἄχρι agitur. Quibus autem præterea partibus iungatur, vide Budæum, & Vocabulorum scriptorem. quorum vterque, vt cetera omnia, de his vocibus recte scripserit, sic non apte ἂν particulam his adiungi putauit, ita vt μέχρις ἂν, & ἄχρις ἂν, vt formales notas constituerit. Nam vt ἂν vocibus his apponatur, non tamen ipsis in cõstructionis distributione, sed verbo in vnaquaque comprehensione posito, tribuitur: idque multo magis si genitiuus οὗ interueniat; vt in exẽplo quod ex Athenaeo affert Budæus, μέχρις οὗ ἂν ὑπολαβὸν τὸ ὕδωρ κατενέγκῃ. nec minus si περ particula intercipiat locum medium inter μέχρις, & οὗ. vt apud Aristotelem: μέχρι περ οὗ ἂν εἷς ᾖ. idest quousque vnus supersit. Nam & si supra cap. 3. vbi de ἂν agitur, dictum sit hanc particulam nonnunquam à verbo recedere, & adiunctarum alicui partium adhærere, id tamen fieri intelligendum est, quando verbum ipsum ἀοριστολογίαν recipere non potest. sed in supradictis exemplis & similibus cum de futuro est sermo, optime quadrat ἀοριστολογικὴ ἔννοια. quare verbo ἂν particula non vocibus μέχρις, & ἄχρις tribuẽda est. Cuius rei argumentum est, quod si de præterito per Indicatiui modi verbum loquamur, minime vti poterimus ἂν particula, puta si dixeris αὐέμενα μέχρις ἦλθε. Vnde patet ex eo quod verbum exigit, non ex dictarum vocum natura particulã ἂν locutioni accedere.

Μὴ.

Μὴ, particula indicatiuo iuncta, ſine reſpectu alicuius verbi præcedentis, pro, οὐ negandi ponitur in recta & pura enunciatione. Apud Ariſtoph. in Auibus: μὰ γῆν, μὰ νεφέλας, μὰ παγίδας, μὰ δίκτυα, μὴ 'γὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω. Quod tamen raro fit. nam & ipſe Ariſtophanes alibi in hac eadem forma iurandi οὐ particula conſueta vſus eſt in Nebulis, μὰ τὴν ἀναπνοὴν, μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν ἀέρα οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγροικον οὐδένα. In obliquis tamen & miſtis enunciationibus μὴ, pro οὐ, fere ſemper accipitur, & indicatiuo nonnunquam iungitur. vt apud Demoſth. οὐ γάρ ἐστιν οὐδεὶς πρόξενος ἀτελὴς ὅτῳ μὴ δέδωκεν ὁ δῆμος. Vbi μὴ δέδωκε, non eſt primaria enunciatio, ſed pars enunciationis. ſic alibi apud eundem, τίνος ἕνεκα εἰ τὰ μάλιστα μὴ τινὲς ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι, τῶν αὐτῶν ἠξίωσεν ἡμᾶς τι κἀκείνους; μήτινες dixit in obliqua enunciatione. In qua μήτινες, non eſt integra enunciatio, ſed antecedentis membrum. Iungitur itidem indicatiuo modo in interrogationibus. Plato, μή σε κατακωλύω ὦ Ἰσχόμαχε; nunquid te moror? & Lucian. μήτις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; nunquid alius quiſpiam. & alibi Plato: μή που ὦ Κέβης καὶ σέ τι τούτων ἐτάραξεν. Itidem quando interrogationes per verbum ἐρωτῶ remiſſius fiunt, μὴ indicatiuo iungitur. Plutarchus, καὶ περὶ τῶν φόρων ἠρώτησε μὴ βαρεῖς εἰσί. In cuiuſmodi interrogationibus ſi μὴ nulli encliticæ particulæ præponitur, duplici graui accẽtu ſignatur a librarijs antiquis. quod fit ad indicandam vim pronunciationis, qua differt ab ea ſignificatione, qua μὴ, pro ἵνα μὴ accipitur. Iungitur etiam præterito indicatiui modi pro ἵνα μή. Lucian. ἀριθμήσω αὖθις τὸ χρυσίον, μήτι με πρώην διέλαθε. ne forte me aliquid latuerit. Vbi ſi de futuro eſſet ſermo μὴ διαλάθῃ, per ſubiunctiuum dixiſſet. Sic etiam ſi verbum δέδοικα, vel φοβοῦμαι præcedat, vel aliud horum συνώνυμον, μὴ, particulam, indicatiuus ſubſequitur. vt apud Demoſth. καὶ τὸ χρόνον γεγενῆσθαι μετὰ τὴν πρεσβείαν, δέδοικα μὴ λήθην ὑμῖν ἐμπεποίηκε. Quod etiam per præteritum opta

tiui dici potest μὴ ἐμπεποιήκοι. Sic Thucydid. νῦν δὲ φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν. in quibus exemplis cum συγχαστικῶς sermo fiat de re præterita cuius effectus incertus erat, præteritorum vocibus iungitur, & ἀπαγορευτικὸν sensum habet. Philostr. in hoc sensu οὐ negatiuam, μὴ particulæ subiunxit, quia verbum negare intendit. δέδοικα μὴ οὐδ' ἡσυχίαν ἤγαγεν ἀλλ' ἠνώχλει καθεύδοντι. Plato de re præsenti, præsentis voci μὴ particulam iunxit. ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι ἢ ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ. quæ locutio tam enuntiatiue, quam interrogatiue proferri potest. Imperatiuo modo iuncta particula μὴ, ἀπαγορευτικὸν est. Aristoph. μὴ φρόντιζε μηδὲν ὦ γαθέ: & alibi, καὶ μὴ δέδιθι, οὐ γάρ ἐστιν ἐξηγκασμένος. In quo sensu subiunctiuo etiam iungitur, μὴ ποιήσῃς. & subiũgitur τῷ, οὐ, vt apud Aristoph. in Nebul. οὐ μὴ σκώψῃς ὥσπερ οἱ τρυγοδαίμονες οὗτοι. Vbi οὐ cum accentu acuto, seorsum legitur. Optatiui modi vocibus iungitur ἐν τοῖς ἀπευκτικοῖς λόγοις, vt μὴ γένοιτο. & cum deuouemus, seu malum aliquod sub condicione nobis imprecamur more obstinate iurantium, μὴ ἱκοίμην εἰς ὥρας εἰ τόδε τι ἄποινον ἢ ἐποίησα, vel εἰ μὴ ἐποίησα. Seruit præterea Optatiuo cum rem præteritam vt præsentem narramus. Demosth. ἐπειδή με μὴ πείθοιεν. quod si res præterita, vt præterita narraretur, ἐπειδή με οὐκ ἔπειθον dictum esset. Subiunctiuo modo multifariam iungitur hæc particula, nam & per se, & verbo aliquo præcedente introducta. Per se, absolute subiunctiuis non iungitur, nisi in sensu ἀπαγορευτικῷ, μὴ εἴπῃς, in quo sensu sæpe verbum subticetur. vt apud Dinarchum, μὴ ὦ Ἀθηναῖοι μή. δεινὸν γὰρ καὶ αἰσχρόν. Vbi subiunctiui, vel certe Imperatiui, aut etiam Optatiui modi verbum subauditur. huiusmodi locutio est apud Chrysost. μή, παρακαλῶ. in qua μή, non ad verbum παρακαλῶ, sed ad aliquam supradictorum modorum vocem refertur. Sic in illa locutione, μὴ ὦ σῶτερ, μὴ ὦ βέλτιστε. μὴ ἀπευκτικῶς accipitur, ad vocem γένοιτο relata. Deprecandi etiam sensum habere dici potest locutio illa μὴ ὦ σῶτερ. sicut etiam Di-

narchi

narchi illa, μὴ ὦ Ἀθηναῖοι: Accipitur etiam per se μὴ particula pro ἵνα μὴ subiunctiuo iuncta. vt apud Pausaniam: τὰς δὲ ἀσπίδας ἐπαληλιμμένας εἶναι πόσῃ μὴ ὁ χρόνος αὐτὰς λυμήνηται. sic Isæus: ἔδοξεν αὐτοῖς δέξασθαι τὰ ἑαυτῶ μὴ ἔρημον καταλείπῃ τὸν οἶκον. quod si narratiue diceretur de re præterita, καταλείποι Optatiui voce diceretur.

Μὴ, etiam ἀντὶ τοῦ μήποτε ἀπορηματικῶς aliquando ponitur: Aristot. μὴ γὰρ ἐν τῶν ἀδυνάτων ἢ πόλιν ἄξιον εἶναι καλεῖν τὴν φύσει δούλων, nescio an impossibile sit. in quo sensu ἐλλειπτικῶς accipitur. nam plene & integre verbis σκοπῶ, vel ὁρῶ, vel huiusmodi alijs tam in Indicatiuo modo quam in Imperatiuo formatis subijcitur. Xenoph. ἐγὼ γάρ τοι ἀκούων τοῦ μὲν, ὅτι προέδωκεν αὐτὸν φίλος, τοῦ δὲ, ὅτι μισῶν αἰτ' αὐτοῦ ᾤλετο, σκοπῶ μὴ ἐπαγωγὸν ἢ ἀποδέδοσθαι. Galen. in imperatiuo modo præcedens verbum formauit, ἐπισκέπτου μὴ τὸ σκιῤῥῶδες τοῦτο πάθος ἐν ταῖς μήτραις ᾖ. Infinitiuis etiam iungitur repetitis ex supra affirmatis. in qua repetitione modo μὴ, modo, οὐ, optimi auctores vsurpant. Aristot. 2. Politic. πότερον πάντων βέλτιον κοινωνεῖν, ἢ τινῶν μὲν, τινῶν δ' οὔ; hic οὐ negatiua vsus est negando nomen βέλτιον, cui adhæret verbum ἐστὶ. & sic negatur tota propositio. ἢ οὐκ ἔστι βέλτιον κοινωνεῖν. Paulo supra μὴ κοινωνεῖν dixit in illis verbis, ἀνάγκη γὰρ ἤτοι πάντας πάντων κοινωνεῖν, ἢ τινῶν μὲν, τινῶν δὲ μή. hic solum infinitiuum negatur. nomen ἀνάγκη cui adhæret verbum ἐστὶν, affirmatiue repetitur. vt sit, τινῶν μὲν ἀνάγκη ἐστὶ κοινωνεῖν, τινῶν δὲ ἀνάγκη ἐστὶ μὴ κοινωνεῖν. & sic propositio remanet affirmata. solum κοινωνεῖν (quod est pars prædicati) negatur. In vniuersum autem, infinitiuis non nisi verbo vel aduerbio vel alia Orationis parte præcedente, apponitur. sine quorum aliquo præcedente, infinitiuus modus consistere nō potest. totidemque modis negatur infinitiuus μὴ particulæ adiumento, quot modis etiam affirmatur. εἶπεν ἔσεσθαι, εἶπε μὴ ἔσεσθαι. ὤμοσεν εἰπεῖν, ὤμοσε μὴ εἰπεῖν. Apponiturque ἐξ ἀνάγκης vbi negare infinitiuum oportet. Quod si verbum negatiuæ vel prohibitiuæ facultatis præcesserit infi-

nitum, tunc μὴ infinito appositum, ἐκ περιουσίας apponitur. vt, ἠρνήσατο μὴ λαβεῖν. sic ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν. apud Aristoph. κωλύω μὴ διαφθεῖραι. Item si verbum negatum præcesserit, οὐ δύναμαι μὴ γελᾶν. Itidem si negatio vel priuatio, vel prohibitio implicite in verbo continetur, τί μέλλομεν μὴ ποιεῖν; quid cessamus agere? est enim μέλλειν idem quod ἀργεῖν. sic ἀπιστῶ μὴ δυνήσεσθαι, propter vim priuatiuā expressam. Μὴ, etiam præpositum πλαγιασμῷ, idem valet quod εἰ μὴ. vt, μὴ παρακρουσθέντων ὑμῶν. pro, εἰ μὴ παρεκρούσθητε. sic apud Gregor. πῶς γὰρ ἂν ὑπέστη ἢ συνέστη τόδε μὴ θεοῦ τὰ πάντα καὶ οὐσιώσαντος καὶ συνέχοντος; Vbi μὴ οὐσιώσαντος τοῦ θεοῦ. pro, εἰ μὴ ὁ θεὸς οὐσίωσε τὰ πάντα. Porro participio quoque præponitur hæc particula; cui vim sui contrarij tribuit; vt τοῦτό ἐστιν ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος. vel, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος. vt apud Platonem, καὶ τοῦτο πράττειν οὐκ ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος. Præponitur item, μετὰ, præpositioni. cui contrarij significationem tribuit. est enim μὴ μετὰ, idem quod χωρὶς. vt apud Demosthenem περὶ τῆς παραπρεσβείας: ἐξομόσασθαι μὲν οὐδὲ μὴ μετ᾽ αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν. idest, χωρὶς αἰτίας: sic apud Aristot. ἀδύνατον μὴ ἐπιμελείᾳ διαπονῶν ἐπιμελεῖς εἶναι τοὺς ἐφεστῶτας. nam μὴ ἐπιμελείᾳ, idem valet, quod μὴ μετὰ ἐπιμελείας: quod χωρὶς ἐπιμελείας significat. Habet etiam vim negatiue repetendi nomen quod supra affirmatum fuerit; vt apud Platonem: κρίνειν φύσιν φιλόσοφον καὶ μὴ, supple φιλόσοφον, vt sit καὶ μὴ φιλόσοφον. idem alibi, καὶ ὥσπερ ὑπὸ τῶν πεττευτῶν δεινῶν οἱ μὴ, ἀποκλείονται. vbi repetendum est nomen δεινοί, vt sit, οἱ μὴ δεινοί. In quibus locutionibus non οὐ, sed μὴ particula vtuntur auctores, propter participium subaudiendum. vt in supradictis exemplis, φύσιν φιλόσοφον οὖσαν. καὶ μὴ φιλόσοφον οὖσαν. & ὑπὸ τῶν ὄντων δεινῶν οἱ μὴ ὄντες δεινοί. sic in εἰ δὲ μὴ, & in ἀλλὰ μὴ, & alijs huiusmodi omnibus semper μὴ particula ex superioribus aliquid repetit. vt de singulis loco proprio dictum inuenies. his duntaxat, ex quibus & ex μὴ formales notæ euadunt. in quarum numero non est ponendum καὶ μὴ. quod fecit Budæus, qui proxime

dicta

dicta Platonis καὶ μὴ vocibus, quasi formalem notam constituentibus applicauit.

Μὴν.

Μὴν, particula, vt plurimum aduersatiua est; nisi alicui alij particulæ subijciatur: quamuis Budæus parum sibi constans, modo pro γὰρ, & γοῦν, modo pro αὖ, accipi doceat. & quamuis animaduertat in exẽplis quę affert, μὴν particulam ὅμως significare, non tamen id affirmare audet. exempla sunt, Πλάτων τοῖς Δίωνος οἰκείοις. εἰς Συρακούσας διαπορεύθην, ἴσως μὲν κατὰ τύχην, ἔοικε μὴν τότε μηχανωμένῳ τι τῶν κρειττόνων ἀρχὴν βάλλεσθαι τῶν νῦν πραγμάτων. tametsi videtur Deorum aliquis; & cetera. sic alibi apud eundem, ἡμερώτερον μὴν ἔτι τὸ συγχωρῆσαι τούτοις δεῖν ἐπιδεῖν τύχην. humanius tamen est hoc quoque tertium concedere. Dicitur & ὅμως μὴν ἐκ παραλλήλου. quo Gaza vsus est. Qui locum illum Ciceronis de senectute, Quę tamen omnia dulciora fiunt, ὅμως μὴν ταῦτα πάντα ἡδίω γίνεται, vertit. Cum autem μὴν alteri particulę subijcitur, παρέλκει, vel certe aduersatiuam vim deponit, vt in τί μὴν interrogatiuo. Aduertendum autem multum interesse vtrum particulæ alicui subijciatur, an simpliciter apponatur. Cum enim vim suam supprimit, vel immutat, tunc subijci alicui dicitur, vt in τί μὴν. Cum vero suam vim retinet, tunc apponi dicitur, vt in ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ μὴν, καὶ μὴν, & nonnullis alijs, de quibus singulis suo loco dicitur. Subijcitur etiam τοὶ ἤ, καὶ τοὶ ναὶ, particulis affirmandi: & fit ναὶ μὴν, & ἦ μὴν: in quibus μὴν, minime aduersandi est, sed ipsum quoque affirmandi vim præfefert.

Μὴ γάρ.

Μὴ γὰρ, ex μὴ prohibendi & abominandi signo, & γὰρ causali appositis constat. nec formalis nota est, quippe cũ vtraque particula suum officium præster. in quo aggregato γὰρ particulæ vis causalis perspicietur si μὴ in οὐ reducatur. Synesius ἀλλὰ τό γε περιαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα ὁ δαίμων ἡμᾶς ἀφαιρήσεται. μὴ γὰρ δὴ καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν κρατήσειε. idest, absit enim

enim vt proposito quoque nostro fortuna præualeat. Vbi si sensus ἀπευκτικὸς, in enuntiationem traducatur hoc modo, οὐ γὰρ δὴ καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν καταχύσεις, γὰρ particulæ vsus manifestus erit. sic alibi apud eundem, αἴσομαι γὰρ τὸ μηκέτι περαιτέρω προελθεῖν τὴν ἀσχημοσύνην ἡμῶν. μὴ γὰρ εἴποιμι τῆς ἐκκλησίας. idest, absit enim vt Ecclesiæ turpitudinem dicam. Vbi etiam si, οὐ γὰρ εἴποιμι, dixisset, γὰρ particulam non otiosam esse manifestũ esset. sic in illo Demosth. τίς οὐχὶ κατέπτυσεν αὖ σου; μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε μηδ' ἐμοῦ. idest (vt recte Budæus interpretatur) quis in caput tuum non despuisset? absit enim vt ciuitatis vel meum caput dicam. μὴ γὰρ in sensu ἀπευκτικῷ dixit, ac si οὐ γὰρ ἀποφαντικῶς dixisset, quod attinet ad vsum γὰρ particulæ. Non igitur formalis nota est, τὸ μὴ γὰρ, sed duæ voces sunt sibi appositæ. quibus additur δὴ, vt in priori exemplo Synesij. Additur & γε, licet non immediate, Vt in exẽplo Demosthenis, μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε. Μὴ γὰρ etiam præter μὴ particulæ vim dubitatiuam, dubitatiue decernendi sensum habet indicatiui verbo iũctum. Aristot. μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὐτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. patet autem ex indicatiui verbi natura, in affirmandi sensu huiusmodi locutiones fieri. Notandum autem non formalem notam esse τὸ μὴ γὰρ in prædicto Aristotelis loco, sed γὰρ, ad causæ redditionem spectare. Vide μήποτε.

Μὴ δῆτα.

Μὴ δῆτα. duæ voces sunt sibi appositæ. quarum μὴ prohibentis est, δῆτα asseuerandi. Quare non vt formalis nota habendum esset μὴ δῆτα, sicut nec οὐ δῆτα. Aristoph. φέρε νυν ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινά. χαρ. μὴ δῆτα, ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα. Vbi μὴ δῆτα vox, prohibitio est cum affectu asseuerandi, quemadmodum οὐ δῆτα negatio cum asseueratione. Interdum μὴ, ἀπευκτικὸν est, idest abominandi cum supradicto affectu. Demosth. μὴ δῆτ' ὦ πάντες θεοὶ μηδεὶς τοῦθ' ὑμῶν ἐπινεύσειε. Vbi μὴ δῆτα, pro Dij auertant, vel Dij prohibete, dictum est. Nec ideo vt formalis nota habendum est hoc aggregatum μὴ δῆτα, cum vtraque particula suam

pro-

propriam significationem retineat. Nam illas formales notas esse dicimus, in quibus constituentes voces singulas, aut omnes, aut certe vna quæpiam suam significationem quadamtenus immutat, vel omnino deponit.

Μὴ ὅτι.

Μὴ ὅτι, pro οὐ μόνον, idest, non solum, accipitur. cui respondet ἀλλὰ aduersatiua, aut sola si affirmare verbum oportet; aut οὐδὲ negationi iuncta, si negare opus sit. Plato in Apologia. οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτην τινὰ, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα εὐαριθμήτους ἂν εὑρεῖν. Hic affirmatur verbum οἶμαι; vt sit, οἶμαι μὴ μόνον ἰδιώτην τινὰ, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα εὑρεῖν ἂν &c. Alibi negatur verbum, & sic τὸ ἀλλὰ, οὐδὲ negationi iungitur. vt apud Aristidem: μὴ ὅτι τῇ ἰδίᾳ μεταστάντων, ἀλλ' οὐδὲ τῇ κοινῇ. Et hinc fit vt modo, non solum, modo, non solum non, vocem hanc significare dicat Budæus. Interdũ etiam in posteriore parte ambitus collocatur vox μὴ ὅτι, & tunc ἀλλὰ particula quę ipsi debetur, non habet locum in priore parte, nisi conuertatur locutio. Plato Dionysio, ἐγὼ οὐδὲ ἀνθρώπῳ μὴ ὅτι δὴ θεῷ συγχωρήσαιμι ἂν δρᾶν τοῦτο. sic Gregor. τὸ δὲ πῶς γεγέννηται, οὐδὲ ἀγγέλοις ἐννοεῖν μὴ ὅτι γε σοὶ συγχωρήσομεν. Quæ locutiones si conuertantur, habebit locum τὸ ἀλλά. Patet etiã ex his exemplis γε & δὴ particulas, voci huic adiungi solere. Interrupta etiam γὰρ particulæ interpositione inuenitur vox μὴ ὅτι, apud Galenum; qui μὴ γὰρ ὅτι, dixit, pro, μὴ ὅτι γάρ.

Μὴ οὐ, & Μὴ οὐκ.

Μὴ οὐ, & μὴ οὐκ, si vocalis subsequatur, quod & μὴ οὐχὶ, dicitur. vox est in qua οὐ negatio apponitur μὴ particulę ad verbum aliquod negandum, quod alioqui per simplicem μὴ particulam non negaretur. Cum igitur verbum δέδοικα, vel φοβοῦμαι, vel aliud his συνώνυμον præcesserit μὴ dubitandi particulam, verbumque aliud subsequatur, quod negare opus sit, necesse est μὴ particulæ negatiuam οὐ, sociare. Philostr. δέδοικα μὴ οὐδ' ἡσυχίαν ἤγαγεν, ἀλλ' ἐνώχλει καθεύδοντι. quæ dubitatio in negatiuum στοχασμὸν resoluitur.

ac si

ac si dixisset,suspicor ipsum non quieuisse, sed dormienti molestum fuisse. id latine ita redderetur: Vereor ne non quieuerit, atque adeo ne dormienti molestus fuerit. Secus si desit οὐ negatio, dubitatiua locutio in affirmatiuum στοχασμὸν resoluitur. vt in illo Demosth. καὶ τὸ χρόνον γεγενῆσθαι μετὰ τὴν πρεσβείαν πολὺν, δέδοικα μὴ λήθην ὑμῖν ἐμπεποιήκῃ. Quodq. multum tēporis intercesserit, vereor ne obliuionem vobis induxerit.quod perinde valet,ac si dixisset, suspicor vobis obliuionem induxisse. Præterea si negatum verbum vel nomen,vel certe negationem aut priuationē, aut prohibitionem implicite in se continens præcesserit, sequaturque infinitiuus, tunc οὐ negatio pene otiosa, μὴ particulam comitatur.Xenoph.οὐδεὶς ἀντιλέγει μὴ οὐ λέξειν δ, τι ἕκαστος ἡγεῖται πλείστου ἄξιον ἐπίστασθαι. Vbi μὴ οὐ, quominus significat.Nullus contradicit quominus quisque dicturus sit. Lucian. οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐκ ἀμβλύτερον δεδορκέναι τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον.nullo pacto fieri potest quin alter oculus obtusius cernat. Plato, οὐ ῥᾴδιον πολλὰ κακὰ δρῶντα τοὺς ἄλλους, μὴ οὐχὶ καὶ πάσχειν. difficile est quin is qui multis malis alios affecerit, ipse quoque mala multa patiatur. Idem alibi, οὐ γάρ ἐστι τὰ γραφέντα μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν, fieri non potest quin scripta aliquando excidant,idest in manus hominum veniant.sic apud Synesium: ὁ γὰρ περιστυχὼν καὶ κερδαίας νόμους ἀδρασείας αἰδέσεται μὴ οὐχὶ μικρόν τι μέρος ἀποδώσασθαι τῷ χαρισαμένῳ πολλαπλάσια: idest,diuinam verebitur vltionem, nisi paruam quandam portionem impertierit ei qui multa donauerit.Quod αἰδέσεται μὴ ἀποδώσασθαι dici poterat, idest, verebitur non impertire. Nam verbum αἰδεῖσθαι, negationem implicite continet, quamobrem & constructionem hanc suscipit. Quippe cum αἰδεῖσθαι, idest vereri, idem valeat quod μὴ θαῤῥεῖν, idest non audere. sic Lucianus verbum διαφέρειν,pro δεῖν, & ἐλλείπειν vsurpauit. similemque constructionem ipsi tribuit,cum dicit, μόνῃ τῇ μορφῇ διαφέρουσι μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι.ac si dixisset,μόνῃ τῇ μορφῇ ἐλλείπουσι μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι: quod ἐλλείπουσι τοῦ πρόβατα

εἶναι,

εἶναι, planius diceretur. ideſt ſola forma & imagine differunt ſeu diſtant quominus pecora ſint. Quæ quidem vocis huius vis & ſignificatio, patet, cum verbis expreſſam negationem continentibus adiungitur. Vt in illo Ariſtidis: οὐκ ἀπαίνεται μὴ κοσμεῖν: non abnuit quin ornet. ſic Aeſchines, ſi recte memini, οὐκ ἀρνοῦμαι μὴ οὐκ ἱερατικὸς γεγονέναι. Cohæret etiam participijs propoſita vox, & idem valet quod εἰ μὴ, ideſt, niſi. Lucian. οὐκ ἂν ἀξιόπιστος ἄλλω λέγων μὴ αὐτὸς πρότερον φανεὶς οἷος εἰμί. Vbi μὴ φανεὶς, pro εἰ μὴ φανείην, dictum eſt. Iūgitur etiam datiuo nominum vox hæc apud Demoſth. αἵ τε πόλεις πολλαὶ καὶ χαλεπαὶ λαβεῖν αἱ τῶν φωκέων μὴ οὐ χρόνῳ καὶ πολιορκίᾳ. Vbi οὐ, plane otioſum eſt. Idem enim præſtaret per ſe μὴ particula. eſt enim μὴ χρόνῳ, idem quod μὴ μετὰ χρόνου. vt in illo Ariſtot. ἀδύνατον μὴ ἐπιμελείᾳ διαπονῶν ἐπιμελῶς ἔχειν τοῖς ἰφεστῶσι. Vbi μὴ ἐπιμελείᾳ, itidem pro μὴ μετ᾽ ἐπιμελείας dictum eſt. vt Demoſth. alibi dixit, ὡμολόγησα δὲ μὲν δὴ μὴ μετ᾽ αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν. quod idem valet quod, χωρὶς αἰτίας vt ſupra dictum eſt, cum de μὴ particula ageretur. Reſtat animaduertendum Budæum homonymia deceptum, hanc eādem ſignificationem tribuiſſe μὴ οὐ, vocibus. apud Ariſtot. 2, Politic. μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὑτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. ἀλλ᾽ ἔστι τοῦτο φυσικόν. Vbi τὸ μὴ οὐ, cum dubitandi nota ſit, & pro μήποτε οὐ, accipiatur, ipſe nequaquam ſignificare docet. verbaque illa Ariſtotelis ſic vertit. minime vero temerarium eſt quod accidit vt ſibi ſit vnuſquiſque commendatus. cum tamen μὴ οὐ μάτην, ne nō fruſtra, vertendum eſſet, ſupplendo verbum vide, vel aliud huiuſmodi, Vt mox dicetur de μήποτε.

Μήποτε.

Μήποτε, formalis nota dubitatiue decernendi vim habet. In qua ποτὲ, pene otioſum eſt. cum per ſe quoque μὴ particula idem valeat quod μήποτε dubitādi nota. vt apud Ariſtotelem, μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὑτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. præſupponit autem nota hæc verbum aliquod ſubintelligendum, puta ὅρα, vel σκόπει, vel aliud huiuſmodi

referturque modo ad verbum indicatiuum, modo ad subiunctiuum. quod verbo siue indicatiui, siue subiunctiui modi, si negare opus sit, additur οὐ particula. Theophrast. ἀλλὰ μήποτε οὐ τοῦτο ᾖ τὸ αἴτιον ἀλλὰ τὸ προειρημένον. at videndum est ne non hæc causa sit. Idem sine negatione subiunctiuo vsus est, ἀλλ' ὃ λέγουσιν οἱ πολλοὶ διότι τὰ κερασβόλα ἀτέραμνα γίνεται, μήποτε ἄγαν εὐήθες ᾖ. ideſt, Nam quod vulgus hominum putat legumen quod cornu tetigerit, coctu difficile esse, videndum ne valde fatuum sit. Indicatiuo etiam iunctum reperitur. Athen. μήποτε δὲ δεῖ γράφειν ἀντὶ Ανθείας Ἀντείαν. Videndum ne pro Anthea, Antea scribendum sit. Sic Aristot. μήποτε δὲ οὐ καλῶς τοῦτο λέγεται. & Synes. μήποτε δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἐκείνας αὐτῷ τὰς ἀρετὰς συντελεῖ.

Est etiam μήποτε, æquiuoce ἀπευκτικὸν. in quo ποτὲ suam exercet significationem. Gregor. μήποτε τοσοῦτον ἀμελήσαιμεν ἢ ἀρετῆς, ἢ τοῦ φιλικοῦ καθήκοντος. Vbi μήποτε ἀμελήσαιμεν, pro μὴ ἀμελήσαιμεν ποτὲ, ideſt, absit vt vnquam negligamus aut virtutem aut amici officium.

Μήποτε, etiam pro οὐδέποτε, præcedente οὐδεὶς nomine, & simpliciter οὐ negatione, futurum respicit, οὐ μήποτε ποιήσω, pro οὐδέποτε. sic Demosth. καὶ οὐδεὶς μήποτε εὕρῃ τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθέν. pro, οὐδείς ποτε εὕροι. & Plato in Critone, χωρὶς τοῦ ἐστερῆσθαι τοιούτου ἐπιτηδείου οἷον οὐδένα μήποτε εὑρήσω. Quod nescio an præterito iungeretur. puta οὐδένα μήποτε εὕρηκα, certe si sine præcedente negatione diceretur, tunc μήποτε, ἀπευκτικὸν esset.

Μήτι.

Μήτι, ne dum, non modo ex μὴ, & τι, formalis nota est. in qua nomen τι, prorsus otiosum est: significatque alias, multo magis, alias, multo minus, pro ratione argumenti, dicitur plerumque cum particulis γε & δὴ, seorsum μήτιγε, & μήτι δή. Plato Dionysio: ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ὁρῶ τοὺς ἀγωνιστὰς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους μήτι δὴ ὑπό γε τῶν φίλων, non modo ab amicis. Hic multo magis significat. est enim argumentum, si à pueris excitantur, multo magis ab

amicis

amicis excitari debent. Hunc sensum tribuit Damasc. huic particulæ in verbis Dionysij Areopag ab ipso citatis: αἱ τῶν ἁγίων προσευχαὶ, ἐν καὶ τὸν τῆδε βίον, μήπιγε μετὰ θάνατον ἐνεργοῦσι. subiungit enim: τὸ δὴ μήπιγε πάντως ἐνταῦθα τὸ πόσῳ μᾶλλον ὑπολητέον. Demosth. ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὑτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενὸς ἔστ' ἄξιος, μήπιγε τῶν ἄλλων ἡγεμών: ne dum aliorum ductor. Hic, multo minus, valet. si per se ne miles quidem habendus est, multo minus dignus qui alijs imperet. Inuenitur etiam cum ambabus supradictis particulis iunctim, μήπιγε δή. Demosth. οὐκ ἔνι δ' αὐτὸν ἄρχοντα οὐδὲ φίλοις ἐπιτάττειν, μήπιγε δὴ τοῖς θεοῖς. Vbi etiam, multo minus, significat: si amicis non licet imperare, multo minus ipsis Dijs.

Μήτι autem, & μήτις, cum interrogatiue, tum etiam prohibitiue, vel dubitatiue acceptum, aliud quam supradictũ μήτι significat: cum in hoc, nomẽ τι suam significationem retineat. Gregor. μήτι τοιοῦτον μυσταγωγοῦσιν Ἕλληνες; num tale quid gentiles in suis ceremonijs habent? Vbi μὴ per se interrogandi officium præstat. τι autem nomen infinitum est, & suam habet significationem. Quod patet ex eo quod in obliquis etiam suis casibus μὴ particulæ iungitur, μήτινος, μήτινι &c. Sic apud Lucian. ἀριθμήσω αὖθις τὸ χρυσίον, μήτι μοι παράλω διέλαθε. sic μήτις numquis. Lucian. μήτις ἄλλος τοῦ τὸ γνωρίζει, μήτινος ἄλλου τοῦτο ἦν; Quam homonymiam & diuersam μήτι vocis naturam & constitutionem, nescio an Budæus animaduerterit.

Μήτοιγε.

Μήτοιγε: vox ἐκ τοῦ μὴ ἀπαγορευτικοῦ, καὶ τοῦ, γε, μειωτικοῦ constat, interposita τοι particula, vt in μήτοι ποτὲ, pro μήποτε: quod deprecantis est, & abominantis apud Synes. ἀλλὰ μήτοι ποτὲ δέσποιναν λάβοιμι. in quibus τοι particula quamuis affirmandi vim habeat, & pro δὴ accipiatur, tamen nõ magis ad hoc præstandum, quàm ad ornatum, & orationis explementum recipitur. Xenoph. δυνατὴν ἡμῖν δίκαιον καὶ τὴν ἀσωτίαν παρέχειν, μηδ' ἔτι μήτοιγε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Vbi μήτοιγε, perinde valet vt μήγε δὴ, ideſt non quidem vno die. vt sit

ſenſus, minime æquum eſt duplas epulas præbere vno dūtaxat die. ſic dictum eſt illud, εἰ δὲ μὴ, μήτοι γε νομίζειν πολεμίους, ſin minus, certe non hoſtium loco habere. Interrumpitur autem interdum hoc aggregatum quarundam vocū interpoſitione. Plato, ὁμήρου δεησόμεθα μὴ τοὺς θεοὺς ποιεῖν ὀδυρομένους, εἰ δ' οὖν θεοὺς μήτοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν, ideſt, vt recte Budæus interpretatur, Quod ſi Deos hoc modo lamētantes facturus eſt, ne ſaltem Deorum maximum. Sic prorſus Ariſtot. ἐὰν δ' ἄρα τινὰ δέῃ ποιῆσαι, μήτοι τόν γε τὸ ἦθος θεραπεύω. Syneſ. σὺ δὲ μηδέποτε πλεύσῃς. εἰ δέποτε δέῃ σοι, ἀλλὰ μήτοι φθίνοντός γε μηνός; ideſt quod ſi quando oportebit, at certe vide ne ſub ſinem menſis.

De Particulis Μόνον οὐ, & Μόνον οὐκ, ναὶ, νὴ δία, νεῦ δέ. Cap. XV.

Μόνον οὐ, & μόνον οὐκ, ſi vocalis ſubſequatur, quod & μονονουχὶ ſub vno accentu dicitur, prope, propemodum, pene dicam, & ferme, ſignificat. totidemque modis conſtruitur, quot οὐ negatiua. ex qua conſtat, μόνον οὐκ ἠπείλησε, μόνον οὐκ ἀπειλήσας. Quæ vox latine etiam, tantum non, & ſolum non, dicitur à quibuſdam, vt annotauit Budæus. vt apud Liuium: & cum hoſtes tantum non accerſierint. μόνον οὐ μετεπέμψαντο. Sic Terentius. tantum non montes auri pollicens, μόνον οὐκ ὄρη χρυσοῦ ὑπισχνούμενος. Quorum verborum ſenſus eſt, alia omnia pollicitum eſſe, tantum hoc defuiſſe, quod montes auri non eſt pollicitus. ſic in vniuerſum per vocem hanc omnia adeſſe ſignificamus, vnum tātum aliquid abeſſe vel deeſſe. vt cum dicimus, μόνον οὐκ ἐπάταξεν. alia omnia feciſſe ſignificamus, hoc vno excepto, quod non percuſſit. & hac ratione vt pæne, & ferme exceptiuum, ſeu excluſiuum eſt, & diminuendi ſenſum habet.

Μῶν.

Μῶν, an, num, nunquid, interrogationis dubitationi mixtæ ſignum, indicatiuo iungitur. vt μὴ in eadem ſignificatione acceptum, vt ſupra dictum eſt. vnde veriſimile ſit

quod

quod dicunt Grammatici, μῶν à μὴ & οὖν, fieri κατὰ κρᾶσιν. Μῶν μὴ, etiam dicitur ἐκ παραλλήλου, pro eodem: μῶν μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέγεσθαι; nunquid diminute dictum videtur? Vbi μὴ nihil negat. nã vbi negare opus est, οὐ particula τῷ μῶν additur. Aristoph. μῶν οὐ κέκλοφας; ἀλλ' ἥρπακας. nunquid non furatus es? Euripid. μῶν οὐκ ἀνακαλύψω βλέφαρον; nunquid non detegam oculos?

Ναί.

Ναί, quam particulam Latini quoque à Græcis mutuati videntur; per se, pro Ita, & Etiam, affirmatiuum aduerbium est; quo vtimur cum dubitantem certiorem reddimus asseuerãtes aliquid. vel cũ interroganti concedimus, & assentimur. quod etiã per verbi in interrogatione recepti repetitionem facimus: vt, ἦ καὶ δίδως μοι ὦ πάππε ταῦτα; ἐγώ σοι ὦ παῖ δίδωμι. Præpositam μὰ particulæ, fit ναὶ μὰ, cum affirmationem iureiurando confirmamus, ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον. quemadmodum οὐ μὰ negatio est cum iureiurando, οὐ μὰ τὸν Ἀπόλλωνα. Est etiam per se affirmatiuum ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες. Et adiurantis seu cum adiuratione obsecrantis. vt apud Aristoph. οὐκ ἂν διδάξαιμί σ' ἐπιστρέψ. ναὶ πρὸς τῶν θεῶν. Vbi verbum δίδαξον supplendum est. Seruit etiam obiectionibus ἀλλὰ particula subsequente. Demosth. ναί φησιν ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν. sic Aeschin. ναὶ ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς ταῦτα. Preponitur etiã particulæ μὴν itidem affirmatiuæ. & fit, ναὶ μὴν. vt ἦ μὴν. Vt de μὴν particula dictum est. Apud Latinos particula næ, paulo aliter videtur, quam apud Græcos vsurpari. nam, vt cetera taceam, solet cum pronomine aliquo iungi. Cic. in Ant phil. 2. Næ tu si id fecisses, melius famæ, melius pudicitiæ tuæ consuluisses.

Νὴ Δία.

Νὴ Δία: idem valet, quod ναὶ μὰ Δία. & est vox affirmantis, & annuentis, seu consentientis, & adstipulantis. vt ναί. Xenoph. primo παιδείας: ἦ καὶ δίδως μοι ὦ πάππε ταῦτα; νὴ Δία ἐγώ σοι ὦ παῖ φαίην τὸν Ἀστυάγην. In cuiusmodi stipulationi-

bus

bus superioris verbi vocem analogam repræsentat vox νὴ Δία, ac si dixisset Astyages ille apud Xenophontem, ἐγώ σοι ὦ παῖ δίδωμι. Vsurpatur etiam interdum pro simplici iurandi nota, sine affirmationis qualitate, ita vt negationi iungatur in responsione negatiua. vt apud Aristophanem in Auibus. Vbi interrogatus quidam ab Hercule, ἐμοὶ δ᾽ ἄρ᾽ οὐδὲν τῶν πατρῴων χρημάτων μέτεστι; respondet, οὐ μέντοι νὴ Δία. Vbi νὴ Δία, vt μὰ Δία, pro pura iurandi nota accipitur. ac si dixisset, οὐ μέντοι μὰ Δία. Non solum autem ad certas ac definitas, sed etiam ad vagas interrogationes, ὑποφορικῶς adhibetur. vt apud Demosth. τί ἔμελλον κελεύειν, ἢ τί συμβουλεύειν; ad quæ ipsemet auctor ὑποφορικῶς quasi ex alterius persona respondet, μνησικακῆσαι νὴ Δία. quam tamen responsionem cum indignatione prolatam ipse reprobans subijcit, καὶ τίς οὐκ ἀπέκτεινέ με δικαίως; Hac eadem loquendi forma vsus est ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην: ἔστι δὲ τοῦτο τίς ἐρωτᾷ, τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν; ὅτι νὴ Δία ἦσάν τινες τῶν εὑρημένων τὴν ἀτέλειαν ἀνάξιοι. superiora verba illa Demosthenis, τί ἔμελλον κελεύειν, ἢ τί συμβουλεύειν. &c. sic transtulit Budæus: quid tunc ipsam hortari, quid auctor ipsi esse debui? scilicet censere debui vt ijs ad animum reuocatis, quæ in se admissa esse meminisset, offenso animo cum illis ageret qui tunc salutis suæ subsidium postulabant? Illa vero πρὸς Λεπτίνην, idē sic transtulit: quod siquis nos roget, quid tādem respondebimus? quod nonnulli (credo) qui immunitatem ciuitatis beneficio consecuti erant, indigni eo munere inuenti sunt. huiusmodi autem locutiones pronuntiatione adiuuandæ sunt ad obiectionis infirmitatem indicandam. & hoc est quod dicit Budæus vocem νὴ Δία ironiæ vim habere, cum potius dicendum esset νὴ Δία obiectionibus inseruire. quæ tamen interdum ironice proferuntur: nam & sine ironia ὑποφορικῶς accipitur vox νὴ Δία, vt alibi apud Demosth. de Phocensibus. οὐκοῦν οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύει. quam positionē ὑποφορικῶς quasi ex alterius persona confirmat, νὴ Δία. κακοδαιμονοῦσι γὰρ οἱ Θετταλοὶ καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. Cum

tamen hypophoram hanc ipse mox reprobet, cum pergit, πάνυ γε. ἀλλ᾽ ὅμως αὐτοῖς σῶς ἔστι δεῖ. συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. Nisi forte hoc quoque loco contendat aliquis hypophorā ironice adhiberi: quod nō ex animo ipsam adferat auctor, sed ad vim eius infirmandam. sic idem alibi: νὴ δί᾽ οἱ νέοι γὰρ ἡμῶν δι᾽ ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους. Fiunt autem supradictæ obiectiones omnes quasi ex persona aduersarij, quas oratores adducunt vt ipsas refellant. & idcirco ironice dici videntur. Introducuntur autem obiectiones siue ex propria dicentis persona, siue ex persona aduersarij, concessionis signo præcedente. qualia sunt ναί, & νὴ δία. quæ idcirco ad obiectiones formandas concurrere dicuntur; tametsi sine ipsis etiam formari possint. Ναί pro νὴ δία vtitur Demosthenes in obiectione: ναὶ φησίν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν: hoc est at enim inquit pulchrum illud Cephali &c. Concessione itaque vtuntur, vt postea inferant instantiam vel retorsionem. & idcirco plerumque post huiusmodi concessionis signa sequitur aduersatiuum ἀλλά. Demosth. νὴ δί᾽ ἀλλ᾽ ὅπως ἔτυχε ταῦτα τὰ γράμματα ἕστηκε. Cui hypophoræ respondet, ἀλλ᾽ ὅλης οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἕστηκε. Sic alibi idem, νὴ δί᾽ ἀλλ᾽ ἀδίκως ἦρξα. ad quæ respondet, εἶτα παρὼν ὅτε με αἰσχροὶ οἱ λογισταὶ εἰσῆγον οὐ κατηγόρεις; Cum igitur obiectiones huiusmodi afferant oratores, vt ipsas euertant, causas etiam nonnunquam afferunt, vt causas quoque ipsas postea eleuent. Vt in superioribus exemplis, νὴ δία. κακοδαιμονοῦσι γὰρ αἰθίοποι; & reliqua. & in illo, νὴ δί᾽ οἱ νέοι γὰρ ἡμῶν δι᾽ ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους. Præponitur etiam ἀλλά voci νὴ δία, in obiectionibus, & fit, ἀλλὰ νὴ δία. quod non parum differt ab hoc νὴ δί᾽ ἀλλά. Vt dictum est vbi de ἀλλὰ νὴ δία agitur.

Νυῦ δέ.

Νυῦ δέ, nunc autem, ad aliquid de præterito tempore dictum refertur. vt πρότερον μὲν οὕτως, νυῦ δὲ &c. sæpe tamen sine illo respectu præteriti, aduersatiue accipitur pro ἀλλά, vel ἀλλὰ γάρ, vel ἀλλ᾽ ὅμως Isocr. in Panegyr. de Principibus

cipibus ciuitatum sui temporis, ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἀπαιτεῖν ἀφεμένους τῶν ἄλλων, περὶ τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου εἰσηγεῖσθαι καὶ συμβουλεύειν. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες, ἐπὶ σμικροῖς σπουδάζουσιν. ἡμῖν δὲ &c. & paulo infra: ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς εἴπερ ἐδόκει τὴν ἑαυτῶν ἔχειν ἑκάστους, εἴτε καὶ τῶν δορυαλώτων ἐπάρχειν, ἔντι τούτων ὁρισαμένους καὶ κοινὸν τὸ δίκαιον ποιησαμένους, οὕτω συγγράφεσθαι περὶ αὐτῶν. νῦν δὲ τῇ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει καὶ τῇ Λακεδαιμονίων οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένειμαν. ex quibus patet diuersum quiddam poni quam quod superius proponebatur. & in Plataico, ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἐπειδὴ πείθειν τὴν πόλιν ἡμῶν οὐχ οἷοί τε ἦσαν, συντελεῖν μόνον εἰς τοὺς Θήβας ἀναγκάζειν. νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο διαπράξασθαι βουληθέντες. In quibus omnibus locis per νῦν δὲ vocem negari quod supra ponebatur, manifestum est.

De Ο᾽, articulo pro οὗτος pronomine accepto. de eius compositis, & alijs quibusdam. Cap. XVI.

O᾽ articulum pro οὗτος pronomine acceptum, non relatiui ὅς vicem gerere, sed per se pronominis significationem induere, ex eo apparet, quod τοῦ, & τῷ, & τὸν, obliqui, qui eandem enallagem recipiunt, non ex relatiuo ὅς, sed ex protactico, ὁ, manant. τοῦ namque genitiuum, pro τούτου, & τῷ datiuum pro τούτῳ, & τὸν accusatiuum pro τοῦτον accipi videmus. vt, τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα. τῷ δ᾽ ἐπὶ Τυδείδης ὦρτο. τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδών. & quamuis relatiui etiã articuli voces in pronominis significationem transeant, vt ὅς sæpe apud Platonem, pro οὗτος, vel ἐκεῖνος, & obliqui οὗ, ᾧ, ὃν, pro analogis οὗτος, vel ἐκεῖνος pronominis casibus, vel potius pro τινὸς τινὶ τινὰ indefiniti nominis, vel ἄλλου ἄλλῳ ἄλλον, indefiniti itidem casibus accipiuntur. vt ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. in Euangel. Matthæi cap. 21. idest, Vt latinus interpres transtulit, alium ceciderunt, alium occiderunt, alium lapidauerunt: attamen protactici articuli casus, non quasi relatiui casuum

vicem

vicem gerentes, à quibus in significatione etiam discrepant (quippe cum illi indefinitas res, vel personas, vt in proximo Matthæi exemplo: hi determinatas, referant:) sed per se οὗτος pronominis vocum significationem habēt. vt Homerus per: τῷ γὰρ πίσυνος ἄγχι μάλιστα, Aiacem Telamonis refert, de quo antea dixerat, ἀλλ' ἄρα οἱ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε τῷ τελαμωνιάδῃ. non itaque quasi relatiui casuū vicem gerētes protactici casus, sed per se in pronominum οὗτος, vel ἐκεῖνος significationem transeunt.

Ὅδε, ἥδε, τόδε.

Ὅδε, ἥδε, τόδε, voces, ex ὁ, ἡ, τὸ, præpositiuis articulis, & δε adiectitia syllaba constant, & pro οὗτος, αὕτη, τοῦτο, demonstratiuis pronominibus accipiuntur. differuntque ab ὁ δὲ, ἡ δὲ, τὸ δὲ, non solum accentu, sed etiam sensu, vt dictum est, vbi de, δὲ, coniunctione agitur. ex ὁδεὶ, oxytono, fit ὁδεῖνα. quod respondet τῷ, ὁ μὲν τις, quorum alterum vnus quidam, alterum alius quidam significat. in quibus nomē τὶς non tam, vt παρέλκον, & ornatus tantum gratia, vt sensit Budæus, quam ad ἀοριστολογίαν exprimendam apponitur: Xenoph. καὶ ὁ μὲν τις εἶπε, πῶς οὖν εὑρήσεις τούτου διδάσκαλον, ὁδεῖνα ὡς οὐδὲ διδακτὸν ἂν ᾖ. Apponitur etiam nomen τὶς ἀόριστον supradictis vocibus ὅδε, ἥδε, τόδε, sub vno accentu super primam posito prolatis. Dicimus enim ὅδετις, idest hic aliquis. vt apud Galenum, οὐδεὶς τῶν ἐμπειρικῶν ἐμφαίνεσθαι φησὶ τῷ δεῖνι τόδετι. Quare, τόδετι, idest hoc aliquid, sæpe apud Aristotelē dicitur ἡ κατὰ μέρος οὐσία, quæ per se est aliquid.

Ὁδήποτε.

Ὁδήποτε, pro ὅ, τι δήποτε, & ὁποιοῦν, ex, ὁ, articulo relatiuo, & δήποτε, aggregato constat. Vide, δὴ, particulam. cap. 8.

Οἷος.

Οἷος, nomen relatiuum, quatenus in collationibus respondet τῷ, τοῖος, vel τοιοῦτος, quibus modo præponitur, modo postponitur, in hoc commentario locum non haberet: sed quia extra propriam significationem interim vsurpari videtur, idque dupliciter, de ipso etiam nonnulla di-

cenda sunt. Nonnunquam enim præcedente nomine τοιοῦτος, pro ὥστε accipi videtur. vt apud Xenophontem, τοιοῦτός μοι φίλος εἶ ὦ Σώκρατες, οἷος συλλαμβάνειν μοι &c. Vbi οἷος συλλαμβάνειν, pro ὥστε συλλαμβάνειν sumi videtur. sic Demosth. περὶ συντάξεως. εἰδέναι καὶ τοιοῦτος ἐστὶν οἷος ἐγχειρεῖν ἔργῳ τῷ. plerumque autem sine præcedente nomine τοιοῦτος, modo verbum infinitum subsequatur, suam immutare significationem videtur. Quare Budæus in illo Synesij: ὁ δὲ αὐτόχρημα μακκαβαῖος οἷος ἦν ἐγκαρτερῆσαι τῷ δόγματι: τὸ οἷος αὐτὶ τοῦ ἕτοιμος, vel δυνατὸς, accipi docet. & alibi apud eundem, ἐδόκει γὰρ νέος εἶναι καὶ ῥέκτης ἀνὴρ οἷος τοὺς ἐχθροὺς κακῶσαι. τὸ οἷος, per vocabula promptus & paratus interpretatur. Idem illud Demosthenis: οἷος ἦν ἐπεξιέναι, per verbum cupiebat, & ἐσπούδαζεν, explicat. Præterea pro ὅμοιος, vsurpari docet nomen οἷος, apud Xenoph. ἥδιον ἐστὶ χαριζόμενον οἵῳ σοι ἀνθρώπῳ ἢ ἀπεχθανόμενον ὠφελεῖσθαι. Sciendum autem τὸ οἷος in huiusmodi locutionibus omnibus qualitatem significare; si id, quod deest suppleatur, locutionesque illas οἷος εἰμὶ, οἷος εἶς, οἷος ἐστὶ, in quibus, τε, particula inter nomen & verbum interponitnr, occasionem dedisse varie vocem hanc interpretãdi; cum in illis nomen οἷος, pro δυνατὸς accipi videatur. in quibus tamen si id, quod in potentia est, in actum reducatur, apparebit nomẽ οἷος à propria significatione non recedere. est enim οἷος εἰμὶ ποιῆσαι, pro τοιοῦτος εἰμὶ οἷος ἐστὶν ὁ δυνάμενος ἢ βουλόμενος ποιῆσαι, quæ participia semper adhibentur in huiusmodi locutionum resolutione. quia in actionibus omnibus, quarum aliqua per infinitiui modi verbum in his locutionibus designatur, requiritur, vt velimus, vel possimus, vel vtrumque. Quare in Synesij locutione illa, οἷος ἦν ἐγκαρτερῆσαι τῷ δόγματι, in qua τὸ οἷος, pro, paratus erat, interpretatur Budæus, si quis propriam vocis οἷος significationem tueri volet, sic illam resoluet, τοιοῦτος ἦν οἷος ἐστὶν ὁ βουλόμενος vel δυνάμενος ἐγκαρτερῆσαι. altera itẽ eiusdem, οἷος τοὺς ἐχθροὺς κακῶσαι. in qua Budæus τὸ οἷος pro, promptus & paratus, interpretatur, sic resoluenda est. τοιοῦ-

τος ἐςὶν, οἷος ἐςὶν ὁ βουλόμενος, vel δυνάμενος κακῶσαι τοὺς ἐχθρούς. Demoſthenis item illud οἷος ἦν ἐπεξιέναι. quod Budęus per verbum cupiebat, interpretatur, eodem modo reſoluetur, τοιοῦτος ἦν οἷος ἐςὶν ὁ βουλόμενος ἐπεξιέναι. Quod etiam pro ὅμοιος, accipi apud Xenophontem aſſerit in illis verbis: χαριζόμενον οἵῳ σοὶ ἀνθρώπῳ. ſic reſoluetur, χαριζόμενον ἀνθρώπῳ τοιούτῳ οἷος σὺ εἶ. natura namque relatiua inferunt correlatiua. quod etiam fit in articulis à quibus inferuntur pronomina. Aduertendum autem obliquis huius adiectiui caſibus infinitum adhiberi in locutionum reſolutione: Ariſtoph. τὴν δ' ἑτέραν αὐτὴν γνάθον σόμωσον οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα. Quæ locutio ſic conuertenda eſt, τὴν δ' ἑτέραν αὐτὴν γνάθον, σόμωσον οἵαν δεῖ σομοῦν ἐς τὰ μείζω πράγματα. ſin autē pro δυνατὴν, accipere malis accuſatiuum οἵαν, itidem ſupplendus erit infinitiuus cum ὥστε, aduerbio: ὥστε δυνατὴν εἶναι ἐς τὰ μείζω πράγματα.

Οἷον.

Οἷον, etiam neutrum ἀντὶ τοῦ κωλύον, accipi docet Budæus in illis Demoſthenis: ἀνάγνωθι δ' αὐτόν μοι τὸν νόμον, οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου. ideſt, nihil enim vetat, vt Budæus interpretatur. ſic illud Greg. οὐδὲν δὲ οἷον καὶ ἡδυσμά τι προσθεῖναι τῷ λόγῳ, nihil vetat: quominus addamus: latine reddidit. In illo item Ariſtoph. οὐδὲν δὲ οἷον αὐτοῦ ἀκοῦσαι τῶν ἐπῶν. & in illo Platonis: οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν. ſimiliter accipi ſentit nomen οἷον: in Demoſthenis etiam proxime citato loco, pro βέλτιον, accipi poſſe nomen οἷος, aſſerit; verbaque illa ſic tranſtulit, nihil melius, quam ipſa verba legis audire. In quibus omnibus & ſimilibus exemplis nomen οἷον, quale ſignificat, & præſupponit ſuum correlatiuū τοῖον. vt ſit, οὐδὲν ἐςὶ τοῖον οἷον. Qua loquēdi forma neſcio, an Latini vſi ſint: certe noſtri tēporis Itali ſic loquuntur, Non eſt talis res, ſicut hoc facere vel dicere. Non ci è tal coſa come far queſto, ò dir &c. Nec vero quod in eiuſmodi locutionibus alicubi quadrare videtur nomē βέλτιον, vel verbū κωλύει, in eo loco, quo nomē οἷον poſitum eſt: idcirco

hoc pro illis vsurpari dicendum est. neq. quia id, quod per οἶος, dicitur, per ὥστε, aduerbium, vel per nomē ὅμοιος, vel ἕτοιμος, aut alia quædam vocabula, dici posset; ideo pro illis nomen οἶος accipi dicendum est. Sed sua cuique propria significatio, quoad fieri potest, conseruanda est. alioqui nulla erit vocabulorum proprietas, multisque alienam significationem tribuemus.

Nec nego nomen οἶον, pro δυνατὸν necessario accipiendum esse videri nonnunquam, vt in illo Gorgiæ: ἀλλά σοι οὐκ ἦν οἷον μόνον μάρτυρας εὑρεῖν, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας. idest, ἀλλά σοι οὐ μόνον μάρτυρας εὑρεῖν οἷόν τ' ἦν, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας. Quæ tamen locutio si sic reducatur, τὸ εὑρεῖν οὐ μόνον μάρτυρας, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας, ἦν τοιοῦτον, οἷα εἰσὶν, ἃ σὺ εἴωθας ποιεῖν, apparebit nomen οἷον, in sua significatione remanere. Ceterum οἷον, aduerbialiter μετ' ἐμφάσεως καὶ βαρύτητος, ἢ θαυμασμοῦ profertur, ac si, οἵως diceretur. vt in illo Homeri: οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται. & apud Aristoph. in Equitibus: οἷον ὄψομαί σ' ἐγὼ ἐκ τῆς προεδρίας ἔσχατον θεώμενον, & ἐν Θεσμοφοριαζούσαις οἷον ὑμῖν ἐξέρξω τὴν ἄγαν αὐθαδίαν.

Οἴμοι.

Οἴμοι, dolentis aduerbium, ex μοι, datiui casus pronomine subiuncto οἰ, particulæ, quæ & ὀΐ, diuisim dicitur, apud Aristoph. ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς χρὴ πολεμεῖν λέγῃ τις, οἱ καθήμενοι ὑπὸ τοῦ δέους λέγωσ' ἰωνικῶς ὀΐ. Qua etiam voce diuisim nostro tempore dolentes vtimur Italice in priore ponentes accentum. Cui pronuntiationi suffragari videtur verbum ὀϊζύειν, & nomen ὀϊζὺς, ab hac voce deriuata, in quibus ὀϊ, duas syllabas facit, ut patet ex metro sæpe apud Homerum, ut ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, & alibi. Vt autem ab ὀΐ, uel ὀϊ, deriuatur ὀϊζύειν, & ὀϊζὺς, sic ab οἴμοι uerbum οἰμώζειν. quæ quidem deriuatio requirit ut μῷ, syllabæ, ι, littera subscribatur. Porro οἴμοι, ex partibus appositis constare, non compositam esse uocem indicat accentus acutus supra priorem positus, qui circumflexus esset, si composita & una esset dictio, cuius οι, finalis pro breui putare-

taretur, quantum ad accentum attinet, ut in οἶκοι, nominatiuo plurali, ad cuius differentiam οἴκοι, aduerbium penacuitur. Ceterum quod ad vocis huius constructionem spectat, sciendum est vocem οἴμοι, per se sine casus adiunctione stare posse, vt in illo senario, οἴμοι, τί δ' οἴμοι θνητά τοι πεπόνθαμεν; & tunc hei mihi, iuxta sui ἐτυμολογίαν significat. Additur etiam ipsi casus rectus, vt οἴμοι τάλας, & οἴμοι κακοδαίμων, apud Aristophanem. & tunc pro heu duntaxat accipitur. vt si ὦ τάλας, vel ὦ κακοδαίμων diceres. Cum autem genitiuus additur, ἐλλειπτικῶς dicitur, vt οἴμοι πλακοῦντος, ac si diceret οἴμοι τοῦ πλακοῦντος ἕνεκα, idest dolendum est mihi propter placentam amissam.

Ὅμως.

Ὅμως, aduersatiua, iuxta aduersatiuarum naturam aliquid à toto detrahit & diminuit, vel alicui dato & concesso se opponit. sicut dictum est de ἀλλά. respondet plerumque τῷ καίπερ, vel καίτοι, idest quanquam & tametsi, quibus datum & concessum effertur. καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως &c. Implicant autem huiusmodi locutiones argumentum à fortiori, quo probamus: tametsi aliquid obstat, nihilominus hoc effici. vel tametsi aliquid rem adiuuat, nihilominus non effici. ex quibus infertur, si nihil obstaret, multo magis futurum, vt efficeretur. vel si nihil iuuaret, multo minus futurum, vt efficeretur. Nonnunquā ὅμως, τῷ ἀλλά, vel καὶ suppositum, idem efficit sine καίπερ, vel καίτοι expresso, sed tamen subintellecto. Xenoph. 2. ἀπομνημον. πολλάκις δὲ ἃ πρὸ αὐτοῦ τις οὐκ ἐξειργάσατο, ταῦτα ὁ φίλος ἐξήρκεσεν. ἀλλ' ὅμως ἔνιοι δένδρα μὲν θεραπεύουσι, τῶν δὲ φίλων ἀργῶς καὶ ἀνειμένως ἐπιμέλονται. In qua locutione subauditur καίπερ, vel καίτοι, præponendum ὅμως particulæ. Quæ cum præponuntur, tunc ὅμως per se sine ἀλλά, vel καί, subijcitur: vt καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως &c. Animaduertendum autem in supradicto exemplo non opus esse argumento à fortiori, sed tātum inferri absurdum, ex quo sequitur non debere ita fieri.

De particulis ὅπῃ, ὅπου, ὁπόταν, ὅπως. Cap. XVII.

Ο πῃ, locale aduerbium, respondet τῷ ταύτῃ. & motum per locum plerumque significat: Plato, ἀλλ᾽ ὅπῃ ἂν ὁ λόγος ὥσπερ πνεῦμα φέρῃ, ταύτῃ ἰτέον. idest quacumque. sic apud Grego. de aquis calidis erumpentibus, ἅτ᾽ ἐκπνεόμενα τῷ σφοδρῷ τῆς πάλης, ὅπῃ παρείκοι ἀναρρήγνυνται. idest qua natura cedit, & locum vel transitum præbet. Dicitur & sine respondente ταύτῃ, apud Platonem, δοκεῖ αὖ τις σοι ὦ Ἀδείμαντε ἑκὼν ἑαυτὸν χείρω ποιεῖν ὁπηοῦν. Vbi quemadmodum ὁπηοῦν, quacumque ex parte, significat, sic ὅπῃ per se quadam ex parte, significare nos admonet. Ponitur & pro ὅπως, apud eumdem, ἀλλὰ τί μὴ εἰδέναι, ὅπῃ τἀληθὲς ἔχει. Quemadmodum autem ὁπηοῦν ἀοριστῶς dicitur in proxime dicto Platonis loco, sic etiam ὅπῃ ἂν & ὁπηδήποτε pro eodem. Οπηποῦν etiam legitur apud Platonem in Apologia, ταῦτα γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ χρὴ ποιεῖν ὑμᾶς τοὺς δοκοῦντας ὁπηποῦν εἶναι. vbi pro ὁπηοῦν, idest vndequaque, & omni ex parte, accipitur. vt sit ordo, τοὺς δοκοῦντας ὁπηοῦν εἶναί τι, idest, qui videmini & existimamini vndequaque esse aliquid, idest alicuius auctoritatis, vel ingenij & iudicij.

Ο῎που.

Ο που, aduerbium loci, Vbi, significat, & ποτὲ ἀόριστον post se recipit. Synes. ὅπου ποτὲ γῆς, vbicunque terrarum. Recipit etiam τὸ δὴ μόριον. Aristot. εἰ ὅπου δὴ τοῦ παντὸς ὄντα τυγχάνει: idest sicubi sunt in orbe terrarum. Quæ localis significatio, quia interdum ratiocinationis consequentia adhibetur, vt si dicas, vbi tu es, ego quoque esse possum. quod perinde valet, ac si diceres, si tu hic stare potes, ego quoque stare possum. idcirco factum est, vt ὅπου, ratiocinationum, quas consequentias vocant, priori parti seruiat, non aliter quam εἰ, condicionalis. Quibus respōdet τὸ ἤπυ, posteriori parti consequentiarum destinatum, vt de ipso supra dictum est, vbi etiam de ὅπου, fusius disputauimus.

Οπόταν.

Ὁπόταν.

Ὁπόταν etiam, & ὁπηνίκα, temporis aduerbia eũdem vſum præſtant in priore conſequentiarum parte poſita, quē ὅπου, loci aduerbium, & pro quando, & cum, & quandoqui dem cauſali accipiuntur. Demoſth. ὁπηνίκα δὲ καὶ πεποιηκὼς ὁ κατηγορῶ φαίνεται, τοὺς νόμους ἤδη δεῖ σκοπεῖν.

Ὅπως.

Ὅπως, à πῶς, atque adeo ab ὡς, etiam aduerbio deriuatur eo modo, quo ὁποῖος, & ὁπόσος, & ὁπηνίκα, à ποῖος, & πόσος, & πηνίκα: hæcque ab οἷος, & ὅσος, & ἡνίκα, vtque ὁποῖος, & ὁπόσος, & ὁπηνίκα non ſolum pro ποῖος, & πόσος, & πηνίκα, ſed etiam pro οἷος, & ὅσος, & ἡνίκα vſurpantur, ſic etiam ὅπως, non ſolum pro πῶς, ſæpe, vt infra, ſed etiam pro ὡς, accipitur. non quidem ſimpliciter, ſed quatenus τὸ ὡς pro ὅταν, vel ὅτι, & ἐπειδή, vel ἐπειδὰν accipitur, vt Iliad. μ'. Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. & ὀδυσ. χ'. Τοὶ δ' ὁμάδησαν μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα. ideſt, ὅτε εἶδον, vel ἐπειδὴ εἶδον. ſic apud Herodotum in Euterpe, ἐπὶ Μύριος βασιλῆος ὅκως ἔλθῃ ὁ ποταμὸς ἐπὶ ὀκτὼ πήχεας τὸ ἐλάχιστον ἄρδεσκεν αἴγυπτον τὴν ἔνερθε μέμφιος. Vbi ὅπως ἔλθῃ, dictum eſt, pro ἐπειδὰν ἔλθῃ. ſic apud Ariſtoph. in Veſpis: καὶ γὰρ ἀνὴρ παχὺς ἥξει τῶν προδόντων τἀπὶ θράκης, ὃν ὅπως αἰχμάσεις ἐγχυτριεῖς, ideſt ἐπειδὰν αἰχμάσῃς, niſi forte κἀγχυτριεῖς, pro, καὶ ἐγχυτριεῖς legeretur. tunc enim præceptiue acciperetur τὸ, ὅπως, vt ſæpe alibi accipitur ἐλλειπτικῶς, ſubaudiendo non ſolum ὅρα, σκόπει, φυλάττου, εὐλαβοῦ, ſed etiam ποίει, μέμνησο, & alijs imperatiuis, ſi ad ſecundam perſonam ſit ſermo. nec non cum ijſdem in indicatiuo formatis, ſi de ſe prima perſona ſermonem habeat, cuius exempla non deſunt. Porro præceptiue neceſſe eſt ad ſecundam perſonam per imperatiuũ modum fieri ſermonem, qui imperatiuus per infinitiuum & verbum δεῖ reſoluitur. δεῖ σκοπεῖν ὅπως. Præcipimus autē dupliciter: aut enim faciendum & proſequendum eſſe & fit παράγγελμα affirmatiuum, vt apud Ariſtophanem, ἀλλ' ὅπως ἀγωνιεῖτ' ἀπόλοιτ' ἄριστα: aut fugiendum ſeu vitandum

dū aliquid præcipimus,& fit παράγγελμα negatiuū,μὴ,adiūcta particula, quæ tum ad indicatiuū refertur:vt in proxime dicto Aristophanis exemplo:& apud Platonem, ἀπὸ τί φῂς εἶ) τὸ δίκαιον, καὶ ὅπως μή μοι ἐρεῖς,ὅτι τὸ δέον ἐστὶ,sed caue, vel vide ne. sic Demosth. ὅπως τοίνυν περὶ τοῦ πολέμου μηδὲν ἐρεῖς,per indicatiuum.& Aristoph.in Nebulis. στ. οἴμοι Σώκρατες,ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε. & millies alibi apud auctores.Tum ad subiunctiui modi verbum refertur τὸ,ὅπως μή. Plato, καὶ ὅπως μὴ ἁλώσῃ ἐνταῦθα αἰσχυνόμενος, idest,& vide ne tenearis hic præ verecundia. Aristoph.plene locutus est in Nebulis, καὶ μέμνησ' ὅπως εὖ μοι σομώσῃς αὐτόν.& Plato in Gorgia,ἀλλ' εὐλαβεῖσθαι ἀλλήλοις παρακελεύεσθαι ὅπως μὴ πέρα τοῦ δέοντος σοφώτεροι γενόμενοι λήσετε διαφθαρέντες.ex quibus plene dictis locutionibus conijcere possumus ὅπως particulam cum verbo subsequente, in infinitiuum reduci posse.puta illud Aristoph.ὅπως εὖ μοι σομώσῃς, sic reducitur,καὶ μέμνησο εὖ μοι σομῶσαι αὐτόν.& illud Platonis ὅπως μὴ λήσετε διαφθαρέντες,sic, εὐλαβεῖσθαι μὴ λαθεῖν διαφθαρέντες. Idem eueniet in defectiuis locutionibus, si verbū quod deest,suppleatur. sic etiam reduci poterit locutio illa,οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι,idest,οὐκ ἔστι με σιγᾶν.vel οὐκ ἔστι τρόπος καθ' ὃν ἐγὼ σιγήσομαι, idest,σιγᾶν δυνήσομαι. Hac eadem loquendi forma,qua Græci per,ὅπως,particulam vtuntur, Latinos quoque vsos esse per,ne,particulam testatur Budæus,tum defectiue,qualis est illa Terentij in Adelph.Ne nimium modo bonæ tuæ istæ nos rationes subuertant:tum etiam plena,qualis est in Heautontim. at vide vt satis modo contemplata sis. Quam locutionem cum est sermo de præterito,Græce dici posse negat: per præteritum autem indicatiui dici posse concedit,hoc modo(transferens proximum illud Terentij in Heautontim) ὅρα δὴ μὴ λέληθας σεαυτὴν οὐχ ἱκανῶς θεωρήσασα.Cum tamen per præteritum subiunctiui si non vnica voce,certe per subiunctiuum, & participium Græce dici possit, ὅρα μὴ οὐχ ἱκανῶς τεθεωρηκυῖα ᾖς. Sed vt ad vsum particulæ ὅπως reuertamur,dicen-

dum

dum locutiones omnes per ὅπως μὴ factas, non solum affirmatiue remoto μὴ dici posse, verum etiam negatiue itidẽ per μὴ solum sine ὅπως in forma dubitandi, vt apud Platonem: ἀλλ' ὅρα ὦ Σώκρατες μὴ παίζων λέγῃ. quod etiam ὅρα ὅπως μὴ, dici potuit. de qua loquendi forma fusius dictũ est paulo ante cap. 14. cũ de μὴ particula ageretur. Ceterum ὅπως, pro πῶς, & τινὰ τρόπον, etiam sæpe accipitur. Greg. οὐκ ἔχω ὅπως ἐμαυτὸν ἐπίσχω τῆς διηγήματος. Idẽ οὐκ ἔχοι τις ὅπως διαθῶμεθά τι τῶν ὄντων. Demosth. περὶ τῆς ῥοδ. ἐλευθερ. ὅπως ἂν πραχθῇ ταῦτα ἐφ' ὑμῖν ἔσται, δεῖ σκοπεῖν.

Quod autem ὅπως pro πῶς ἐξαπορητικῶς, & ἀνθυποτακτικῶς accipi sentit Budæus, id est πευστικῶς, & σὺν ὑποτακτικῷ ῥήματι, in illis verbis, ὅπως δὲ εἰδῶ μάλιστα ὁποῖος ἐστι τὴν ὄψιν; id est, vt ipse vertit, quomodo autem scire potero potissimũ quali nam sit ille facie? nescio an recte senserit. Nec ego quenquam vt imitetur huiusmodi locutionem hortarer, nisi alia exempla inuenerit, in quibus talis loquendi forma clarius perspiciatur, aut certe prædicta Luciani verba quomodo dicta sint in loco proprio accurate considerauerit. Præterea quod annotat Budæus, ἂν, διωνητικὸν & παραπληρωματικὸν aduerbio ὅπως adiungi, Optatiuoque & subiunctiuo cõuenire, arguit ipsum formalem notam ὅπως ἂν constituere, cum in exemplis quæ affert, constructionis diuersitas soli ἂν particulæ tribuenda sit. & idcirco non formale aggregatum voces ὅπως ἂν, sed solutæ inter se & ad diuersa relatæ existimandæ sunt. Nam in exemplo Gregorij, quod affert pro constructione cum Optatiuo, πρὸς τῷ μόνον ἰδὼν ὅπως ἂν χαρίσαιτο τοῖς καταγγοῦσιν αὐτὸν δαίμοσιν, aduerbium ὅπως ἂν, pro ὃν τρόπον accipitur. In eo vero quod pro constructione cum subiunctiuo affert, πηγνύειν δεῖ τὰς χελιδόνας ὑπτίας ὅπως ἂν ἐπαιρόμεναι ἔχωσι τὸ συνέτονον. aduerbium ὅπως, pro ἵνα accipitur. in vtroque autem exemplo τὸ ἂν, verbo tribuitur. Porro ὅπως ἂν, pro ὁπωσοῦν, id est vtcumque accipi ἀοριστολογικῶς, vel στοχαστικῶς dictum est, vbi de ἂν particula agitur. Idem & ὅπωσποτὲ dicitur. Demosth.

ἀλλ᾽ ὅπως ποθ᾽ ὑπείλημμαι ἀφῖχθαι. qualiſcunque exiſtimationis ſim. Dicitur & ὅπως δήποτε interpoſita δὴ particula; & ὅπως δηποτοῦν adiecta οὖν ἀοριστολογίας nota. Dicitur & ὅπως τιοῦν pro ὁπωσοῦν, interpoſita τὶ particula. Demoſth. οὐδ᾽ ὁπωστιοῦν ἐγνώριζον τοὺς ἀνθρώπους. Ceterum ὅπως pro ἵνα cauſali accipi, ſexcētis auctorum exemplis probari poteſt.

Ὅπως μὴ, etiam vt ὡς μὴ Optatiuo iungi vt formalem notam exemplis probat Budæus. in quibus tamen exemplis particulæ ὅπως, & μὴ, ad diuerſa referuntur, nec formalem notam ὅπως μὴ conſtituunt. Animaduertendum autē quemadmodum ὅπως Subiunctiuo iunctum medium ad finē deſignat, ſic ſi in infinitiuum reſoluatur, finem ipſum deſignari. vt Ariſtoph. illud, μέμνησο ὅπως εὖ μοι στομώσεις αὐτόν, ſi μέμνησο εὖ μοι στομῶσαι αὐτὸν dicatur: tamen finis euidentius per ὥστε aduerbium ſignificatur. vt ſi illud Demoſth. συμπράττειν ὅπως ἕκαστοι κομίσωνται τὰ ἑαυτῶν, συμπράττειν ὥστε κομίσασθαι diceretur.

De Ὅς articulo relatiuo, ὅσον, ὅσος, τόσος. Cap. XVIII.

Ὅς, articulus, & eius obliqui omnes, in omnibus omniū generum caſibus, ſæpe in priore parte argumentorum primum locum habet. hoc autem accidit in ea tantū Orationis ſtructura in qua præpoſtere diſponuntur argumentorum partes, vt in illa Xenophontis 4. ἀπομνημον. νόμους δ᾽ ἔφη ὦ Σώκρατες πῶς ἄν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, οὕς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέμενοι ἀποδοκιμάζουσι; quibus negare intendit leges rem probam dici poſſe. quæ concluſio continetur in illis verbis, νόμους δ᾽ ἔφη ὦ Σώκρατες πῶς ἄν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, conuerſa affirmatiua interrogatione in negatiuam enuntiationem. Probatur autem per illa verba, οὕς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέμενοι ἀποδοκιμάζουσι. Vbi οὕς articulus condicionalis locum habet. & erit argumentum huiuſmodi, ſi legiſlatores ipſi ſæpe proprias leges reprobāt & euertūt, ſequitur vt lex non ſemper bona res ſit.

Ὅσον.

Ὅσον.

Ὅσον, quatenus pro, ὡς, accipitur, hoc vero pro ἕως, spatium loci vel temporis designat. ipsum quoque ὅσον κατὰ μετάληψιν, pro ἕως accipitur. Xenoph. ὅσον παρασάγγην ἀπεῖχεν: idest, aberat parasangæ spatium. sic de spatio temporis, Lucian. ὅσον ὥρα, pro ὅσον ἐστὶν ὥρα μία. idest quantum est spatium horæ vnius. sic ἐν ὅσῳ, dicitur ἐλλειπῶς τοῦ, χρόνῳ. vt ἐν ὅσῳ ἦρξε, quamdiu imperauit.

Discretam etiam quantitatem designat in numeralibus, ὅσον δισχίλιοι: idest ad duo millia, vel circiter duo millia. Pausan. ὅσον τετρακοσίους ἀποβῆναι λέγουσι, circiter quadringentos.

Ὅσον, etiã pro μόνον accipitur. Apollonius Rhod. δοιῶσαι δ' ὅσον θ' ἅλημα περὶ χροΐ, pro ἅλημα μόνον. Quidquid sentiat lexicographus. qui recitans, vt opinor, interpretis Apollonij verba. ὅσον ἅλημα, ἀντὶ τοῦ ἐντελὲς καὶ βραχύτατον περίβλημα interpretatur. Cui significationi τοῦ ὅσον pro μόνον suffragatur, quod ὅσον οὐ, pro μόνον οὐ accipitur. Thucyd. ἀγγέλλεται αὐτοῖς ἐκ πελοποννήσου ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. Ex quo ὅσον ἤπω, & ὅσον οὐδέπω manarunt. Thucyd. ὅσον δὲ οὐδέπω παρεῖναι. idest mox, & iam iam affore. Lucian. σὺ δὲ ὅσον οὐδέπω τεθνηξομένῳ ἔοικας. Dicitur & ὅσον οὐκ ἤδη, pro eodẽ. Xenoph. λέγεται ὅτι ὁ Ἰφικράτης ὅσον οὐκ ἤδη παρείη. Idem ὁ Μνάσιππος ὁρῶν ταῦτα ἐνόμιζε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν, ὅσον μὴ etiam idem quod μόνον οὐ, significat. idest, nisi quod non. Sic dictũ est οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο, pro οὐ μόνον οὐκ ἠμύναντο. & apud Thycyd. οὐχ ὅσον τὸ λοιπὸν τοῦ πολέμου ἐνεθυμήθησαν ἀλλὰ &c. Infinitiuo præpositum ἐλλειπῶς τῆς ἐπὶ dicitur. pro ἐφ' ὅσον. Plutarch. ὅσον ἐμβεβαιώσασθαι τὸ νίκημα τῇ φυγῇ τῶν πολεμίων ἰδίωκον. pro ἐφ' ὅσον. Sic dicitur ὅσον δυνατὸν, pro ἐφ' ὅσον. Dicitur etiam ὅσον ἐμὲ εἰδέναι apud Aristoph. in Neb. pro ὅσον ἐγὼ οἶδα.

Ὅσος, ὅση, ὅσον.

Ὅσος, ὅση, ὅσον nomina relatiua, quæ interrogatiuis πόσος, πόση, πόσον respondent, sæpe pro ipsis accipiuntur more

Atticorum, qui vtuntur τοῖς ἀναφορικοῖς ἀντὶ τῶν πευστικῶν:
quia vero, πόσος, πόση, πόσον nomina, admiratiue quãdoque, vel cum indignatione proferuntur, ad denotandam inten sionem magnitudinis, vel qualitatis, vt in Epigrammate: ὦ πόσον ᾅδης ὁ ζωγράφος: idcirco, fit vt relatiua etiam ὅσος ὅση, ὅσον, cum iisdem affectibus pronuntiata, loco suorum interrogatiuorum accipiantur, tam in genere masculino, quam in fœminino, & neutro, vt apud Aristoph. in Pluto: ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν ἄναξ δέσποτα. & in Acharnis: ὅσον τὸ χρῆμα τῶν παρνόπων. verba etiam illa in Nebul. initio: ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον ἀπέραντον. cum admiratione & indignatione, censent quidam pronuntianda esse. dicique ὅσον ἀπέραντον, ad similitudinem τοῦ, ὅσον μέγα, & ὅσον μικρὸν, in quibus insunt nomina, quæ intẽsionem & remissionem recipiunt. Nam μέγα, & μικρὸν, itemque πολὺ, & ὀλίγον, nomina interminata sunt, recipiũtque magis & minus, ἀπέραντον vero terminatum quoddam & absolutum designat: quod magis & minus non recipit. & idcirco non dicimus, quam infinita hæc res est, sed simpliciter, infinitam esse. Si itaque admiratiue, vel cum indignatione proferamus illud Aristophanis, ὅσον ἀπέραντον, idem valebit ac si enuntiatiue diceremus, σφόδρα ἀπέραντον. Quapropter vt vocis ἀπέραντον, idest, valde infinitum, supradictam cõditionẽ retineamus cogemur fateri in supradicto Aristophanis loco vocẽ ἀπέραντον, a præcedentibus, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον, separandam esse; illa vero cum admirationis & indignationis affectu pronuntianda. Vt dicat, ὅσον ἐστὶ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, & sit sensus, quam longum & diuturnum est noctis spatium, deinde subiungat κατασατικῶς, & ἐπικριτικῶς, idest, constituendi, & decernendi modo, videlicet, ἀπέραντον & immensum esse noctis spatium. In hanc etiam sententiam adducimur eo quod nomen ὅσον, nulli præponitur eorum adiectiuorum cum quibus copuletur, sed semper ipsis postponitur, vt θαυμαστὸν ὅσον. ἀμήχανον ὅσον. ὑπερφυὲς ὅσον. οὐράνιον ὅσον. In quibus nomen ὅσον, pro λίαν aduerbio accipi

sentit

sentit Budæus. vt apud Platonem: ὑπερφυὲς ὅσον ἐπιδίδωκας εἰη πρὸς φιλοσοφίαν. & apud Aristotelem: θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει. sic ἀμήχανον ὅσον, perquam difficile significare docet. In quibus omnibus si nomen ὅσον, pro λίαν, aduerbio accipi ponamus, locutionem illam, θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδίδωκε, in θαυμαστὸν λίαν ἐπιδίδωκε, resoluere cogemur. Quapropter planius interpretabimur si nomen ὅσον ab adiectiuis interpositione vocis ἐστὶ subintelligendæ separemus, vt sit ὑπερφυὲς ἐστιν ὅσον ἐπιδίδωκε: & θαυμαστὸν ἐστιν ὅσον διαφέρει. plenior autem locutio esset si infinitiuus adderetur, puta εἰπεῖν vel νοῆσαι, ἀμήχανον ἐστιν εἰπεῖν, & ὑπερφυὲς ἐστιν εἰπεῖν ὅσον ἐπιδίδωκε, vel ὅσον διαφέρει. Apud Aristophanem in Ranis, legitur, εὐθὺς γὰρ ἡμάρτηκε οὐρανίου ὅσον.

Τόσος.

Τόσος, etiam ἀνταποδοτικὸν ἐστὶ τοῦ ὅσος ἀναφορικοῦ, cum dicimus, ὅσος ἐστὶ πύργος μέγιστος, τόσος ἦν ὁ ῥοδίων κολοσσός. Dicitur etiam τόσος nomen absolute sine collatione, quod κατασταπκὸν dicitur, vt quod constituat siue stabiliat aliquid, vt apud Homerum: τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας ἀχαιῶν Τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πόλιν. & apud Virgilium: Tantæ molis erat Romanam condere gentem. in quibus infertur aliquid ex præcedentibus; nam & apud Homerum ex supputatione quadam præhabita, infertur Græcorum exercitus numerus, multum Troianorum numerum superare. & apud Virgiliũ ex præmissis Aeneæ laboribus & ærumnis infertur, quod subdit, maximæ molis fuisse Romanam gentem condere. quem tropum Rhetores appellant Epiphonema.

Ὅτι.

Ὅτι, quod plerumque aduerbium temporis est, pro ὅτι causali, & ἐπειδὴ vsurpatur interdum, vt etiam apud Latinos, Quando. Demosth. in prima, Olynth. ὅτι τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν. & περὶ τὴν συμμορ. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, σκεπτέον ἐστί. sic apud Aristoph. in Nebul. ὅτ' οὐδὲ κολάσαι ἔξεστί μοι τοὺς οἰκέτας, illud, ὅτ' οὐδὲ, pro ὅτι οὐδὲ,

οὐδὲ, αἰτιολογικῶς accipi testatur interpres. Accipitur & pro ὥστε apud eundem ἐν ἀχαρνεῦσιν: οὕτω δ' αὐτοῦ περὶ τῆς τόλμης ἤδη πόρρω κλέος ἥκει. ὅτι καὶ βασιλεὺς ἠρώτησε πρῶτα μὲν αὐτοὺς &c. Vbi ὅτι, pro ὥστε respondet τῷ οὕτω: & tacitam ratiocinationem innuit; quæ magis perspicitur apud eundem in Ranis in illis verbis, εἶτ' οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ' ἐστὶν, ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος υἱὸς Σταμνίου, αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ. τοῦτον δ' ὀχῶ, si partes ratiocinationis præposteræ ordinentur hoc modo, ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος υἱὸς Σταμνίου, αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ τοῦτον δ' ὀχῶ, εἶτ' οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ' ἐστί; tunc ὅτι in antecedente, in εἰ vel ἐπεὶ, εἶτα vero in consequente in πῶς conuertetur, vt sit, εἰ 'γὼ μὲν ὢν Διόνυσος, αὐτὸς βαδίζω τοῦτον δ' ὀχῶ, πῶς οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστί;

De particula ὅτι, & compositis. Cap. XIX.

Ὅτι, pro διότι caussalis coniunctio, respondet τῷ διατί, & simpliciter quibusdam causam pollicentibus, vt si dicas, αἴτιον δὲ ὅτι &c. Accipitur etiam pro καθ' ὅτι, vel καθ' ὅσον, vt cum dicimus, διαφέρει δὲ, ὅτι. Est etiam ὅτι διηγηματικὸν, idest narrationibus & simpliciter enuntiationibus accommodatum: cum alicuius verba recitamus. Quod dupliciter solet fieri, vno quidem modo quando personam dicentis induentes, eius verba recitamus, vt apud Aristophanem, Λάσος ποτ' ἀντεδίδασκε καὶ Σιμωνίδης. ἔπειθ' ὁ Λάσος εἶπεν, ὀλίγον μοι μέλει. Illud enim ὀλίγον μοι μέλει, Lasi personā induens, recitat Aristophanes. & dicitur recta vel directa hæc recitandi forma: in qua nihil opus est ὅτι particula. tametsi nonnunquam in hac etiam forma directe recitandi, ἐκ περιουσίας τὸ ὅτι interponitur: vt apud Demosthenem, ἀκούετε δὲ καὶ τῶν Λεσβίων παραγγελμένων καὶ λεγόντων ὅτι οὐ λελήθατε ἡμᾶς ἄνδρες πρέσβεις ἐφ' οἷς πεπείκατε τὴν εἰρήνην. Idem alibi, ἔγωγε πάνυ ποτὲ πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἀπολογήσεται δὲ Δημοσθένης ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ κατηγορήσει τῶν ἐμοὶ πεπρεσβευμένων. Idem, τῷ Φιλίππῳ δὲ οὔτε κατειπεῖν τούτων εἶχε καλῶς οὔτ' εἶπεν ὅτι, ἀλλ' ἔχου-

λέγουσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. In cuiusmodi formis τὸ ὅτι, tum pronuntiatione, tum etiam punctali nota separandum est à sequentibus. Altero modo, recitamus alicuius verba ex nostra persona interueniente, ὅτι, particula: vt si Aristophanes Lasi formalia verba illa, ὀλίγον μοι μέλει, ex propria persona diceret hoc modo, ἔπειθ' ὁ Λάσος εἶπεν ὅτι ὀλίγον αὐτῷ μέλει. & dicitur obliqua seu supina hæc recitandi forma. in qua ὅτι particula, necessario adhibetur; & plerumque Optatiui modi vocibus adhæréscit. vt apud Aeschinem, ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Κριτόβουλος ὁ λαμψακηνὸς εἶπε παρελθὼν ὅτι πέμψειε μὲν αὐτὸν Κερσοβλέπτης, ἀξιοῖ δὲ ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους. cuius vsus innumerabilia exẽpla inuenies apud auctores. Notandum autem in proxime superiori exemplo, quod verbum πέμψειεν, & similia quæ in huiusmodi locutionibus recipiuntur, Optatiui modi voce tenus dici possent: significatione autem δηγηματικὰ potius dicerentur. Reducuntur autem ad Indicatiuum hæ quoque loquendi formæ, moxque ad infinitũ: Illud enim Aeschinis, εἶπεν ὅτι πέμψειε: εἶπεν ὅτι ἔπεμψε dici potest. ex indicatiuo ad infinitum, εἶπε τὸν Κερσοβλέπτην πέμψαι αὐτόν. melius tamen Optandi vocibus vsurpatur obliqua rei præteritæ vt præteritæ narratio. Nam & præteritam rem sub præsentis temporis verbalibus vocibus improprie narrare licet: par est tamen ob prædictam causam per Optatiui potius voces hoc fieri. Quemadmodum autem locutiones quæ per ὅτι & Indicatiuum efferuntur, ad Infinitum reducuntur; sic contra, quæ per infinitum efferuntur, per ὅτι & indicatiuum resolui possunt. vt illa Iliad. β'. φημὶ γὰρ κατανεῦσαι Κρονίωνα, sic ad indicatiuum reducitur, φημὶ γὰρ ὅτι κατένευσε Κρονίων. In quibus interdum τὸ ὅτι, vacare videtur, vel certe repetere præcedentem ὡς particulam, pro ὅτι itidem δηγηματικῶς acceptam, vt apud Xenoph. ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποχωρήσονται αὐτοῦ ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται ὑποστρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν. Vbi τὸ ὅτι, repetit præcedens ὡς: non tam quod multa quædam intercesserint.

ſerint, quam ad abundantiorem perſpicuitatem, ſermoniſque figuratam elegantiam. Valet etiam τὸ, ὅτι, idē quod τὸ, articulus ἐπεξηγητικῶς. Iſocr. in Panegyr. ὃ δὲ πάντων καταγελαστότατον ὅτι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς ὁμολογίαις τὰ χείριστα τυγχάνομεν διαφυλάττοντες. Quæ locutio ſic conuerti poteſt, τὸ δὲ τὰ χείριστα τυγχάνειν διαφυλάττοντες ἐν ταῖς ὁμολογίαις ἐστὶ καταγελαστότατον. In qua locutione τὸ, ὅτι cauſale etiam eſſet, ſi verba in hunc ſenſum diſtribuerentur, τοῦτ' ἐστι καταγελαστότατον, ideſt ἡμεῖς ἐσμὲν μάλιστα καταγέλαστοι, ὅτι, pro διότι τυγχάνομεν διαφυλάττοντες τὰ χείριστα τῶν ἐν ταῖς ὁμολογίαις. Ὅτι, autem ſuperlatiuo iunctum, vt ὅτι πλεῖστα δράσαι κακὰ apud Gregorium: & ὅτι μεγαλοπρεπέστατον φανῆναι, apud Xenoph. non narratiuum ſeu enuntiatiuum, ſed pro ὡς intenſiue accipitur. apud Ariſtoph. legitur, ὅ,τι μάλιστα ἐλήλυθας λέγειν ἐχρῆν. ideſt, quorſum, vel quamobrem potiſsimum veneris dicendum eſt. Vbi ὅ,τι, pro δι' ὅ,τι tribus partibus conſtante, vſurpatur.

De vſu Ὅτι particulæ.

Libet hoc loco nonnulla præterea, & fortaſſe quibuſdam minus nota, de vſu huius particulæ diſputare. Inter ea quæ abſolute quæruntur, illa eſt prima quæſtio, An ſit aliquid nec ne? verbi cauſa, an ſit Virtus? adiunctione autem partis quæritur, an poſſit doceri Virtus? cū vero an ſit aliquid quæritur, planum eſt quæri ſimiliter, an non ſit. in vtramque enim partē valēt quæſtiones. cū igitur vterque contradicentium, rationem, qua ſuam enuntiationem muniat, excogitarit & adduxerit, tunc colligit alter quidem ipſorum, ὅτι ἐστὶ quod quæritur, alter vero ὅτι οὐκ ἔστι, deinde qui contra diſputat ſiue affirmet ſiue neget, vterque vtitur collecto & concluſo tanquam conceſſo. Vnde & illa, quæ velut pronuntiata ſumuntur, cuiuſmodi admirabilia illa Stoicorum, per ὅτι proferuntur: Vt ὅτι μόνος ὁ σοφὸς πλούσιος. & ὅτι ἴσα τὰ ἁμαρτήματα. cum autem inter eos qui contra diſputant, de re aliqua conuenit, res quidem ipſa dicitur

tur constitutio.inde autem appellari posset ὅτι constituentis, per quod scilicet id quod inter aliquos certum & constitutum est, proferatur.in hæc itaque conuenit ὅτι. conuenit præterea in ea quæ de problemate quopiam in vtrãque partem disputantur. vt facit Plutarchus in libello, ὅτι διδακτὴ ἡ ἀρετή.& alij in alijs. Itẽ si quis ab alijs conscripta per capita colligat, in pauca cõferẽs quæ fusius dicta sunt, hic in singulis capitibus ὅτι apponit. idque iure.non enim διότι considerat, sed solum ὅτι. quod quidem Eustathius in Homerum fecit, & in descriptorem orbis Dionysium. vt & ipse indicat. Quædã inquit dispersé in proœmio Iliadis. Voluntas est amicorum vt per Iliada pergam. & quæcunque sunt accommoda progredienti subministrẽ. id quod quidem iam fit. colliguntúrque ea ipsa ordinatim & composite. non vt tamẽ hic sint quæ alij omnes in hunc poëtã elaborarunt, sed solum vtilia.nec diductum est propositũ opus in vnam telã vnumque corpus continuatione quadã perpetua, sed vtile quodq; separatim collocatur.quo perfecto, transitur ad alterũ. cuiusmodi est quod in Dionysiũ fecimus.illic.n. similiter decursum nobis est opus optimis exẽptis velut in delectu aliquo. Ex his alijsq; multis aperte satis ostenditur Eustathij in Homerũ commentarios ex ijs esse collectos quæ à veteribus dicta sunt, esseque per capita digestos. Quare ait, Nec diductũ est propositum opus in vnã telã & corpus, & quæ deinceps vt supra. dictũ vero est eos qui eorum quæ ab alijs dicta sunt diffuse, delectum faciunt per ὅτι efferre capita. quoniam non considerant διότι, sed solum ὅτι. quod quidem quoniam ab ijs qui per notas scribunt, sic pingitur, ϛ, vt nota numeri sex, qua nostri supputatores idest qui rationes subducunt, vtuntur; in ipso vero orationis ambitu nulla ad ὅτι assignabatur redditio membri; idcirco paragraphum quendam, vel exordij signum esse nonnulli existimarunt. & quasi nihil ad sententiam conferret, eiectum est in editione Romana cõmentariorum Eustathij in Homerum. hæc igitur erroris

ansam præbuere. Fidem autem fecit; quod ὅτι, sic in principijs capitum collocatum, nulla sua significatione quadrare videbatur: neque enim est reddentis causam. quam enim reddat causam quod sententiam & orationem orditur? neque affirmantis aut indicantis dici potest. quomodo proprie cum indicatiuis iungitur. per ὅτι enim fiunt enuntiationes siue affirmantes, siue indicantes. vt, γράφω, λέγω ὅτι γράφω. in huiusmodi autem vsu appellari etiã posset narrantis. à recta enim & simplici enuntiatione in obliquam transit oratio. efferuntur autem narrationes dupliciter, aut recte per infinitum, aut oblique per indicatiuũ cum ὅτι soluto infinito, vt λέγεται γενέσθαι, λέγεται ὅτι ἐγένετο: hoc idem efficitur per optatiuum, si persona quæ narrat, ad superiora tempora referat narrationem. vt, διεβοήθη ποτὲ ὅτι γένοιτο, ἢ ἠλπίσθη ὅτι ἔσοιτο εἰρήνη τῷ αὐτοκράτορι πρὸς τὸν Κελτῶν βασιλέα. idest diuulgatum fuit aliquando, quod fieret; spes fuit, quod Imperatori cum Rege Gallorum pax futura esset. Præterea in obliquos transferuntur recti sermones, quos quispiam habet dramatice introductos. Vt Matthæi 25. scribitur: τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. hic sermo si à propria persona Euangelistæ enuntiatus esset, sic potuisset proferri: τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτῷ κατ᾽ ἐκείνην τὴν νύκτα. Contingit etiã rectam orationem inducere per ὅτι. quod quidem à persona ipsius scriptoris dicatur, solum vt significetur post particulam ὅτι nulla re interposita, rectam institui orationem. quare semper post ὅτι cadit distinctio: exemplum vero illud est, quod supra à Matthæo dictum, Marcus ad hunc modum cap. 14. profert. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι, πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. estque hic vsus etiam apud veteres frequens. hi igitur quos diximus, sunt modi particulæ ὅτι ad narrandum, ac totius denique vsus ipsius. nullo autem horum visus est ijs qui ὅτι eiecerunt, contingere vt acciperetur. ad nihil enim ferri ipsum videbant. atqui oportebat cogitare,

gitare, locum habere ὅτι verbo subaudito, indicãte, aut narrante, ideſt nuntiante: Vt φημὶ, vel φησὶν ὁ δεῖνα, ὅτι τόδε καὶ τόδε οὕτως ἔχει. Poteſt etiam ſubaudiri aliquod præcipiendi, aut docendi verbum. vt ἰστέον, ἢ σημειώσαι ὅτι, καὶ τὰ ἑξῆς. huiuſmodi namque aliquid ſubaudiri neceſſe eſt, idque in initijs capitum; Vbi ad ὅτι nihil redditur. quoniam in progreſſu quopiam orationis, ſi ad ipſum quidem ὅτι nihil red datur, neceſſe eſt ut actu aliquid huiuſmodi quale dictum eſt, cum coniunctione quapiam præcedat. Quod ſi aliquid reddatur, tunc vſu venit vt coniunctio aliqua, quæ redditionem eliciat, particulæ ὅτι ſubijciatur. nullum tamen verbum de dictis apte prægreditur. prægreſſio namque verbi, vel aduerbij iſtiuſmodi (vt dictum eſt) rem ſine demonſtratione ſupponit ac ſubijcit. at redditione dictum eſt contineri quamdam demonſtrationem eorum quæ per ὅτι enunciantur. atqui pugnant hæc inter ſe. Facit autem tale aliquid Euſtathius. cum is enim quippiam ipſe tamquam doctor tradit, actu apponit uerbum aut aduerbium aliquod poſitiuum. vt ἰστέον, ἢ σημειώσαι, aut aliud huiuſmodi, quod idem valeat. quod ſi ſine aliquo horum effert id quod tradit, tunc ad ὅτι reddit aliquid. tamquam neceſſe ſit illa quæ traduntur munire, ipſique ὅτι apponit coniunctionem quæ eliciat redditionem. Vt ὅτι μὲν τόδε καὶ τόδε οὕτως ἔχει, ἐκ τοῦδε καὶ τοῦδε φανερόν. Quando vero ab alijs dicta narrat, abſq. coniunctione exprimit ὅτι, & abſque redditione. qua eorũ quæ per ὅτι proponuntur, probatio continetur. Non enim propoſitum eſt probare quæ dicuntur, ſed ſimpliciter enunciare. huiuſmodi autem tradendi forma ponit ante oculos non repugnare auditores, ſed ſponte ſequi, ſeq; ipſos præbere docendos, & iſto ὅτι contentos non vltra poſcere διότι, quod in redditione continetur, vt dictum eſt. Ex his autem quæ accidunt ὅτι ſic deſcripto, & notato ὅ licet intelligere non eſſe ſignum aliquod, vt ij quos ante dixi, exiſtimarũt. ſemper enim & vbique cernere eſt ſupra ipſum notas accentus acuti & ſpiritus denſi. quod ſi eſſet in iudicio con-

tentio, producere possem vetusta quædam Eustathij exemplaria, in quibus reperire est ὅτι, sine compendio per principia vbique singulorum capitum scriptum. Verum hęc satis, tamquam in descriptione quadam hactenus dicta sint.

Ὅτιμή.

Ὅτιμὴ, formalis nota, nisi, significat. quod quidem aggregatum, cum ex ὅτι, & μὴ constet, neutra tamen constituentium vocum per se idem quod totum aggregatum significat: idque proprium est omnium signorum formaliũ, vt alibi quoque dictum est, Herodot. in Clio. ὅτιμὴ γὰρ Ἀθῆναι, οὐδὲν ἄλλο πόλισμα λόγιμον ἦν. Plato: ὥστε μηδὲν ἰατρικῆς δεῖσθαι ὅτιμὴ ἀνάγκη. Galen. in primo de cauſ. pulſ. οὐ γὰρ τῆς ἄρτι πραγματείας ἐστὶν ὅτιμὴ πάρεργον. in quibus omnibus locis ὅτιμὴ pro, εἰμὴ accipitur. ὅτιμὴ, etiam sæpe iuxta constituentium vocum proprietatem, quod non, significat. Greg. de mysterijs Græcorum: δέον εἰ μὲν ἀληθῆ, μὴ μύθους ὀνομάζεσθαι ἀλλ᾽ ὅτιμὴ αἰσχρὰ δείκνυσθαι. Vbi ὅτι enunciatiue, μὴ negatiue pro οὐκ accipitur.

Ὅτι τοίνυν.

Ὅτι τοίνυν duæ voces sunt, quarum vnaquæque per se suã habet significationem, nec vllum aggregatum ex ipsis euadit, propter quod simul vt vnica vox formalis describẽdæ sint: quod tamen Budæus fecit: quia sæpe appositæ inueniuntur apud auctores. in qua appositione τὸ, ὅτι enunciatiuum est, & orditur narrationem: τοίνυν autem transitiuam facultatem habet. ita vt inchoatiua transitio ex ipsarum appositione fiat. Porro formales notas eas esse alibi quoque dictum est, in quibus duæ vel plures particulæ in vnicum sensum conueniunt: suamque aut vna aut omnes deponunt significationem, & aliam quandam induunt, Vt de ὅτιμὴ proxime dictum est.

De particulis οὐ, οὐκ & compositis. Cap. XX.

Οὐ. negatio, in responsionibus habet vim repetendi verbum, quo fit interrogatio. Siquis enim interrogatus,

ἔγραψας ταῦτα; respondeat, οὔ, illud οὔ, tantumdem valet ac si οὐκ ἔγραψα, responsum esset. in simplicibus autem enuntiationibus interdum geminatur οὐ negatio, tamque ante verbum, quam post verbum adhibetur. cumque necessario secundum οὔ, puncto à sequentibus distinguatur, necessario etiam acuto accentu munitur. ut apud Demosth. ὁ δὴ τοὺς χρόνους ἀναιρῶν τοῖς οἷά περ ἡμῖν ἐστὶ πολιτείας οὐ χρόνους ἀνῄρηκεν οὔ, ἀλλὰ τὰ πράγματα ἁπλῶς ἀφῄρηται. In quibus οὔ secundo loco positum, non prorsus otiosum est; sed negationis vim auget. Tametsi nonnumquam otiosum inuenitur. vt apud Halicarnasseum de Thucydidis funebri oratione: ὁ δὲ δὴ περιβόητος ἐπιτάφιος κατὰ τίνα δήποτε λογισμὸν ἐν τούτῳ κεῖται τῷ τόπῳ μᾶλλον ἢ οὐκ ἐν ἑτέρῳ; Vbi οὐ penitus vacat, nisi quis ἢ selectiuum pro, καὶ copulatiuo accipi malit: præsertim cum præcedens interrogatio in negatiuam enuntiationem conuertatur. est enim sensus, κατ' οὐδένα λογισμὸν ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ κεῖται μᾶλλον ἢ οὐκ ἐν ἑτέρῳ. Adhuc autem magis vacare constat, si negatio explicite præcesserit. vt apud Herodotũ: ἀποδεικνύντας οὐδὲν μᾶλλον αἰολεῦσι μετεὸν τῆς ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖς ἄλλοις.

Οὐκ.

Οὐκ, aduerbium, interdum non responsiuum est ad interrogationem, nec destructiuum positionis, nec interrogationi iunctum parem affirmationi vim habet. vt, οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἔμελλετόν μοι; sed præter communem eius vsum, nonnumquam aduersatiuam vim habet cum ironia & emphasi quadam. vt apud Aristophanem in Vespis. Vbi cum ὁ χορὸς dicat, οὐ πώποθ' οὕτω καθαρῶς οὐδενὸς ἠκούσαμεν οὐδὲ ξυνετῶς λέγοντος, subdit ὁ Φιλοκλέων, οὐκ, ἀλλ' ἐρήμας ᾤεθ' οὕτω ῥᾳδίως τρυγήσειν. Nam aduersari videtur assertioni seu positioni τοῦ χοροῦ, cum tamen potius illam confirmet: asserendo nunquam aduersarium credidisse ipsum Φιλοκλέωνα, adeo καθαρῶς & ξυνετῶς esse disputaturũ. Per se autem ἀλλὰ aduersatiua, hunc sensum non præstitisset; careret enim sermo ironia & emphasi. Differt autem

sensus

ſenſus particularum οὐκ ἀλλά, in hoc loco, à ſenſu quem habent apud eundem in Nebulis. Vbi cum Strepſiades interroget Socratis diſcipulum, τουτὶ δὲ τί; ille autem reſpondeat, γεωμετρία. iterumque Strepſiades, τοῦτ᾽ οὖν τί ἐστι χρήσιμον; interroget, reſpondeatque ὁ μαθητής, γῆν ἀναμετρῆσθαι. ὁ στ. amplius interroget, πότερα τὴν κληρουχικήν; ad quæ ὁ μαθητής, οὐκ, ἀλλὰ τὴν σύμπασαν. Vbi τὸ, οὐκ, deſtruit poſitionem per interrogationem factam, & aſtruit illud: negans geometriam ad Cleruchicæ regionis, ideſt agrorum colonis aſſignatorum dimenſionem, ſed ad totius orbis terram metiendam inuentam eſſe. Cum itaque particula οὐκ, ſemper ad verbum referatur, animaduertendum eſt plerumque verbis ipſam præponi in eadem comprehenſione nulla interpoſita voce: ſin autem punctum, vel alia interpunctio intercedat, tunc aut ad præcedẽs verbum refertur, vt cum remouet vel negat pręcedentem poſitionẽ, aut ſubſequens verbum anticipate præſumit. vt in propoſito Ariſtophanis loco in Veſpis. οὐκ. ἀλλ᾽ ἐρήμας ᾤεθ᾽ οὕτω φυγήσειν. eſt enim integer ſermo, οὐκ ᾤετο οὕτω καθαρῶς καὶ ξυνετῶς ἐμὲ λέξειν, quæ ex præcedentibus ſupplentur, ἀλλ᾽ ᾤετο ἐρήμας φυγήσειν. eſt autem ἦθος σαρκαστικῶς ἐπεμβαίνοντος.

Οὐ γάρ.

Οὐ γάρ, quando enuntiatiue profertur, duæ voces ſunt, quę cauſam negatiuam ſignificant. vt apud Homerum, οὐ γὰρ ἔγωγε λείπουσα, & οὐ γὰρ ἔτ᾽ αὖθις νίσομαι. Quando vero interrogatiue ſiue ſimpliciter, ſiue cum indignatione, vel ironia, vel emphaſi quadam profertur, vnum fit aggregatum. &, nonne, vel, an non, ſignificat: Ariſtoph. in Pluto: οὐ γὰρ προσήκει τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν εὐεργετεῖν &c. Plato, οὐ γὰρ ταῦτ᾽ ἔφη μέγιστα ἀλλ᾽ ἔτι τί μεῖζον; &c. an non hæc maxima, ſed alia adhuc maiora? Demoſth. cum ironia pronuntiauit, ὁμοιόν γε οὐ γάρ; οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ. Ariſtoph. cum emphaſi quæ innuit aſſeuerationem, in Auibus. πεισθ. εἰσὶ γὰρ ἕτεροι βάρβαροι θεοί τινες. προμ. οὐ γὰρ εἰσὶ βάρβαροι; ὅθεν ὁ πατρῷος ἐστὶν Ἐξηκεστίδου. Apud Lucian. cum indignatione profertur, οὐ γὰρ ἐχρῆν

γέροντα ἄνδρα καὶ μηκέτι χρῆσθαι τῷ πλούτῳ δυνάμενον, ἀπηχθῆν τοῦ βίου; Porro cum enuntiatiue accipitur, negatiuam causam reddit. quæ interdum altera causa confirmatur. vt apud Platonem: χαιρέτω δή. οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω. οὐ γὰρ ἂν δυναίμην. in quo casu τὸ, οὐ γὰρ, non dicitur iterari (non enim ad idem refertur) sed negatiuarum causarum ἐπαλληλία est; quæ vocis οὐ γὰρ repetitione describitur.

Οὐ γὰρ, etiam cum ἂν particula & paratatico indicatiui, probationi alicuius antecedentis seruit; dupliciter autem probamus. aut enim consequens affirmatum, quod tamen antecedenti quodammodo aduersetur, inferimus; & tunc per γὰρ ἂν fit probatio, cui additur ἦ asseuerandi nota, vt loco suo dictum est: aut negatum consequens inferimus; & tunc τῷ γὰρ ἂν additur οὐ negatio, quæ ad verbum paratatici fertur. Vt apud Antiphontem: ἀπιστουμένων δὲ τῶν ἄλλων δούλων ἐν ταῖς μαρτυρίαις, (οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν αὐτούς) πῶς δίκαιον τούτῳ μαρτυροῦντι πιστεύσαντας, διαφθαρῆναί με; In vtraque autem probandi ratione tam affirmatiua quam negatiua, particula ἂν, verbo tribuitur, quæ actum tollat, & ad potentiam reducat. γὰρ vero, εἰ conditionali supplendæ subijcitur: vt in proximo Antiphontis exemplo verba, οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν, confirmant id quod præcessit, ἀπιστουμένων δὲ τῶν ἄλλων δούλων, positionem videlicet seruis non haberi fidem per positionem contradictorij. si enim haberetur fides, sequerètur non torqueri seruos. cuius remotio, sed solent torqueri serui, ponit, fidem illis non haberi. Additur etiam vocibus οὐ γὰρ ἂν, τὸ, ποτὲ, aduerbium temporis. quod in vocum distributione negationi tribuitur. vt apud Platonem: οὐδέποτε δὲ αὐτοὺς φιλοπόλιδας, οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐτόλμων τὴν τρέφουσαν καὶ μητέρα κείρειν. quod argumentum modo supradicto reducendum est. Εἰ γὰρ ἦσαν φιλοπόλιδες, οὐδέποτε ἐτόλμων ἂν τὴν μητέρα κείρειν. similiter illud Herodoti, ὦ παῖ Καμβύσεω (σὲ γὰρ θεοὶ ἐπορῶσι,) οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐς τοσοῦτο τύχης ἀπίκεο, sic reducitur εἰ γὰρ μή σε ἐφώρων οἱ θεοί, οὐκ ἄν ποτε ἀπίκου &c. idest, nã nisi tibi Dij fauissent, nunquam ad tantum fortunæ gradum

dum peruenisses. Cæterum in prædictarum vocum explicatione Budæus dupliciter fallitur, tum quia voces appositas οὐ γὰρ ἄν, & οὐ γὰρ ἄν ποτε, vt aggregatas describit: tum etiã quod similes τῷ ἦ γὰρ ἄν, ipsas esse docet. cum tamen contrariæ potius, quam similes dicendę sint. quippe quæ negationem in se contineant, qua carent voces ἦ γὰρ ἄν, vt supra ostensum est.

Οὐ γὰρ δή.

Οὐ γὰρ δή, etiam vt aggregatum quoddam & formalem notam describit Budæus; & vt μὴ γὰρ δή poni, idest, idem quod μὴ γὰρ δή significare sentit, Xenophontis verba illa, ἔχοις ἂν εἰπεῖν ὅτου ἕνεκα ἐπιθύμησας ἱππαρχεῖν; οὐ γὰρ δή τοῦ πρῶτος τῶν ἱππέων ἐλαύνειν. sic transferens: absit enim vt existimẽ hac de causa te hoc cupere vt ante alios equo proueharé. sed eo differunt, quod μὴ γὰρ δή, propter μὴ particulæ facultatem abominantis est, οὐ γὰρ δή, negantis. in prædicto autem Xenophontis loco nihil abominatione opus est: sed negatione tantum. vt sit sensus: neque enim te hoc cupere existimo vt alios equitando præcedas.

Οὐ γὰρ ἄν που.

Οὐ γὰρ ἄν που, etiam pro eodem dixisse Platonem sentit, in illis verbis: διὰ ταῦτα δὴ οἶμαι πάντα λόγον κινοῦντες αἰτιᾶσθε τοῦ ἔρωτι, καὶ τὰ αὐτὸν τοιοῦτον εἶ, ὅπως ἂν φαίνηται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος δηλονότι τοῖς μὴ γινώσκουσιν, οὐ γὰρ ἄν που τοῖς γε εἰδόσι. quæ verba sic transtulit: neque enim peritis & expertis talem videri vultis. cum igitur supra dixerit, οὐ γὰρ δή, pro μὴ γὰρ δή, abominandi accipi, infra vero οὐ γὰρ ἄν που, pro οὐ γὰρ δή, sequitur, vt οὐ γὰρ ἄν που etiam pro μὴ γὰρ δή, abominandi accipiatur: cum tamen ipse in hoc proximo Platonis loco τὸ, οὐ γὰρ δή, neque enim, significare dicat. obseruandum est autem ἄν particulam in aggregato οὐ γὰρ ἄν που, ad verbum modi alicuius obliqui referri, extrinsecus subaudiendi. vt in proximo Platonis loco, οὐ γάρ που φανείη ἂν τοῖς γινώσκουσιν.

Οὐ γάρ που.

Οὐ γάρ που, namque, per se negatio est μετ' ἀπολογίας στοχαστικῆς. Plato in Euthyphr. τί νεώτερον ὦ Σώκρατες ὅτι σὺ ἐνθάδε διατρίβεις; οὐ γάρ που & σοί δίκη τις οὖσα τυγχάνει. Vbi τὸ, γὰρ causam assignat cur Euthyphron miretur Socratem in loco illo commorari. ac si diceret, miror te hoc in loco versari cum nulla tibi sit lis, τὸ δὲ στοχαστικόν που, innuit non asseueranter ipsum negare nullam esse Socrati litem, sed στοχαστικῶς se arbitrari. Interponitur etiam δὴ particula, & legitur, οὐ γὰρ δήπου: Demosth. περὶ τοῦ στεφάνου. οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δὲ αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. Vbi τὸ δήπου affirmatiuum στοχασμὸν designat. Inuenitur & οὐ δήπου, sine γὰρ, apud Aristoph. in Ranis. οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων ὦ Ξανθία, ἀλλ' ἀράμενος γ' οἴσεις πάλιν τὰ στρώματα. Ξανθ. τί δ' ἐστίν; οὐ δήπου μ' ἀφελέσθαι διανοεῖ ἅ δωκας αὐτός. Vbi interpres, οὐ δήπου διανοῇ, pro ὄντως διανοῇ, exponit. moxque subijcit. ἡ γὰρ οὐ, ἄρνησις συγκατάθεσιν δηλοῖ. Quod vt concedamus in interrogationibus verum esse, hic tamen non habet locum interrogatio, sed potius ὁ στοχασμὸς, vt illud, τί δ' ἐστὶν; admiratiue dicat ὁ Ξανθίας, vt qui nullo modo sibi persuadere posset se priuatum iri ijs quæ ab hero acceperat. Neque vero propterea quod interrogatiue proferatur, idcirco ἐλεγκτικὴ esset ἐρώτησις, quales si negatiue proferantur, affirmationem inferunt, vt in Pluto: οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἔμελλέ τιν μοι.

Οὐ γὰρ ἀλλά.

Οὐ γὰρ ἀλλά: tres sunt particulæ: quas Budæus secutus Aristophanis interpretem, coniungit, & vt vnicam vocem pro καὶ γὰρ, accipi docet: asserens οὐ, & ἀλλά, abundare. & hoc quia, quod supprimitur in locutionibus in quibus voces hæ recipiuntur, non animaduertit. cum enim ἀλλά aduersatiua sit, accidit vt per ipsam contrarium quiddam quam quod in præcedentibus habitum est, inferatur puta, si affirmatiua positio præcesserit, ἀλλά negationem comitatur. si negatiua positio præcesserit, ὁ ἀλλά affirmationem

infert. Vt ſupra de ipſo ἀλλὰ dictum eſt. Cum igitur in locutionibus in quibus οὐ γὰρ ἀλλὰ recipitur, poſt ἀλλά, verbum affirmatum ſequatur. vt apud Ariſtoph. in Nebul. οὐκ ἄν ποθ' εὗρον, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς αὑτὴν τὴν ἰκμάδα. & in Ranis, μὴ σκῶπτ' ὦ 'δελφὲ, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς. patet negatiuum quiddam præceſſiſſe, quod tamen non exprimitur; ſed interdum ex ſuperioribus repetendum eſt. vt in Ranis: μὴ σκῶπτ' ὦ 'δελφὲ, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς. Vbi repetendum eſt verbum σκῶπτε, in prima perſona indicatiui, οὐ γὰρ σκώπτω. deinde addendum ἀλλ' ἔχω κακῶς. ideſt non enim iocor, ſed male affectus ſum. Negatur itaque aliquid ex præcedentibus afferendo cauſam, quæ per γὰρ indicatur. Nonnunquam id quod ſubintelligitur, non ex præcedentibus, ſed extrinſecus adijciendum eſt. vt in Nebulis: εἰ δ' ὢν χαμαὶ τἄνω κάτωθεν ἐσκόπουν, οὐκ ἄν ποθ' εὗρον, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος. Vbi poſt particulas οὐ γὰρ, ſupplendum eſt aliquid. vt ſit integra locutio, οὐκ ἄν ποθ' εὗρον οὐ γὰρ ἐᾷ ἡ γῆ ἀλλὰ βίᾳ ἕλκει &c. Sic in Ranis: χαρ. δοῦλον οὐκ ἄγω εἰ μὴ νεναυμάχηκε τὴν περὶ τῶν κρεῶν. ξανθ. μὰ τὸν δί' οὐ γὰρ, ἀλλ'. ἔτυχον ὀφθαλμιῶν. Vbi verbum ſubintelligitur, puta, παρῆν, vel παρεγενόμην, ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν. non enim licuit mihi per oculorum morbum pugnæ illi intereſſe. ſic apud Platonem legitur in Euthydemo, licet interruptum interpoſitione τοι particulæ: πῶς ὦ Διονυσόδωρε λέγεις; οὐ γάρ τοι ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν λόγον πολλῶν δὴ καὶ πολλάκις ἀκηκοὼς ἀεὶ θαυμάζω. Subauditur enim hic quoque verbum συνίημι, vel tale quidpiam extrinſecus, vt ſit integra locutio: πῶς λέγεις οὐ γάρ τοι συνίημι ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν λόγον. & reliqua. In exemplo etiam quod affert interpres Ariſtophanis in Nebulis, ἀκούσαθ' Ἱππώνακτος, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἥκω, ſubauditur verbum ἀποδημῶ, vel tale quid, vt ſit, ἀκούσαθ' Ἱππώνακτος, οὐ γὰρ ἀποδημῶ, ἀλλ' ἥκω. Inducitur enim Hipponax ipſe aſſerens ſe adeſſe, & verba facturum eſſe. In Ranis item Ariſtophanis iterum eadem locutio inuenitur. Vbi inducitur ſeruus quidam qui dicat ad herum, φέρε δὴ ταχέως τὰ σκεύη, οὐ γὰρ ἀλλὰ πειστέον.

στέον. Vbi verbum vel aduerbium θιτικὸν, ſubauditur, vt ſit integra locutio, φέρε ταχέως τὰ σκεύη, οὐ γὰρ ἀπειθητέον, ἀλλὰ πειστέον: ideſt, non enim recuſandum eſt, ſed parendum. ſic apud eundem in equitibus, Κλέων, & Ἀλλαντοπώλης contendunt, cui nam ipſorum populus Athenienſis (qui in ea fabula inducitur) Leporinas carnes acceptas referre debeat. & Κλέων, quidem donum ſibi arrogans dicit: ἐγὼ δ᾽ ἐκινδύνευσα, Alter autem, ἐγὼ δ᾽ ὤπτησά γε, Poſt quæ Populus ad Cleonem, Ἄπιθι. οὐ γὰρ, ἀλλὰ τῷ παραθέντος ἡ χάρις. Abi hinc, non enim ei qui parauit, ſed ei qui mihi appoſuit gratia referenda eſt. Quam ſuppletionem qui non animaduertũt, οὐ γὰρ ἀλλὰ, pro καὶ γὰρ, accipi aiunt. Neque vero quia in huiuſmodi locutionibus quadrat ſenſus τοῦ γὰρ, idcirco οὐ γὰρ ἀλλὰ, idem & καὶ γὰρ eſſe dicendum eſt.

Οὐδ᾽ εἰ.

Οὐδ᾽ εἰ, pro οὐδὲ, vſurpauit Ariſtoph. in Veſpiſ. πάντα πέφρακται, κοὐκ ἔστιν ὅπῃ οὐδ᾽ εἰ σέρφῳ διαδῦναι. pro οὐδὲ σέρφῳ διαδῦναι. Iſocrat. in Panegyr. οὐδ᾽ εἰ poſt negationem, pro καὶ εἰ, vel εἰ καὶ, vſus eſt; οὐ μὴν οὐδ᾽ εἰ συναγορεύουσι τοῖς ὑπ᾽ ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ᾽ ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γινώσκουσι. Vbi οὐδὲ εἰ, pro καὶ εἰ, dictum eſt, propter præcedentem negationem in οὐ μὴν: quã altera quoque ſubſequitur in conſequente, οὐδ᾽ ὡς ὀρθῶς, Atticorum more. Apud quos ſæpe repetita negatio nihil melius efficit: at ſi affirmatiua præceſſiſſet, puta καὶ μὴν, vtique καὶ εἰ, locum habuiſſet hoc modo, καὶ μὴν καὶ εἰ τοῖς ὑπ᾽ ἐμοῦ λεγομένοις συναγορεύουσιν &c.

Οὐδὲν, & οὐδέν τι μᾶλλον.

Οὐδὲν, pro ſimplici negatione οὐ, vſurpari docet Budæus, exemplo Gregorij: διὸ καὶ πᾶσαν τὴν κάτω γνῶσιν οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ἰσόπτερα τίθεται. Ciceronemque ſimiliter, nihil pro non, vſum eſſe in illis verbis: Demoſthenes nihil Lyſiæ cedit. mihi non nihil differre uidetur, vtrum, οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ἰσόπτερα τίθεται, dicas an οὐχ ὑπὲρ τὰ ἰσόπτερα τίθεται. quod ſi affirmatiue loquamur, clarius perſpicietur. Nam ſi ὁ Δημοσθένης διαφέρει τοῦ Λυσίου, dixeris, ſimpliciter à lyſia differre Demo-

sthenem affirmas. si vero, ὁ Δημοσθένης διαφέρει τι τοῦ Λυσίου, secundum quid, idest in quibusdam differre. eam autem proportionem habet τι, ad οὐδὲν, quam affirmatio ad negationē.

Οὐδέν τι μᾶλλον, etiam pro οὐδαμῶς, accipi docet idem Budæus apud Platonem: οὐδέν τι μᾶλλον καλῶς αὐτὴν ἰασάμην. Vbi tamē pro οὐδὲν μᾶλλον, interposito τί nomine: idest nihilo magis accipitur. quemadmodum etiam apud Xenophontem, οὐδέν τι μᾶλλον ἢ γεωργοὺς ὠνούμενος.

Οὐδὲ γὰρ οὐδέ.

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ, congeminatam negationem habet, ad negatiuæ qualitatem augendā, Atticorū more. vt Iliad. ζ'. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόοργος δὴν ἦν. & Iliad. ϛ'. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνος αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα. Quarum negatiuarum formam verbo tribui tertiæ personæ docet Eustathius, hoc modo: οὐδὲ γὰρ ὑπεξέφυγεν οὐδὲ αὐτός. Alibi, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ dixit Homerus, pro οὐδὲ γὰρ οὐδέ. Iliad. μ'. ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν. quarum vocum τὸ, μὲν, pene otiosum est, τὸ δὲ, ἐπεὶ, loco, γὰρ, positum est. ac si οὐδὲ μὲν γὰρ diceretur.

Οὐδὲ μήν.

Οὐδὲ μὴν: idem quod ἀλλ' οὐδὲ, significat. idest, neque vero, nec tamen; Vnde patet μὴν particulam, pro ἀλλὰ hic accipi. quo in iteratis interrogationibus, & obiectionibus vtimur; vt de ἀλλὰ dictum est. Quod autem sentit Budæus οὐδὲ μὴν, & οὔτι μὴν idem significare, vtrumque autem pro οὐ μέντοι accipi, neque vsu neque ratione probari potest. primum, quod οὔτι, non omnino eundem vsum præstat quē οὐδέ: vt de ipso dictum est; deinde, quod οὐ μέντοι, aduersatiuum est, longeque differt ab vtroque.

Οὐ δῆτα.

Οὐ δῆτα: negationem cum asseueratione continet. quemadmodum δῆτα, per se affirmationis intensionem significat, vt de ipso dictum est. Quare non vt formalis nota describendum est τὸ, οὐ δῆτα: quod fit ex duabus vocibus appositis: sic enim essent etiam μὴ δῆτα, ac τί δῆτα, formales

notæ

notæ dicendæ: Illas autem formales esse notas sæpe dictũ est, in quibus constituentium vocum aut vna, aut omnes, suam amittunt significationem, & in aliam transeunt. sed in propositis vocibus, constituentium partium quælibet suam retinet significationem, singulæque seorsum vim suam præseferunt, nec in vnam significationẽ concurrunt. puta in οὐ δῆτα, οὐ, negatio, totam vim secum habet; δῆτα, quasi subministrat, vt apud Aristophanem in Plato, interrogatus quidã, ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπείρηκας γ' οὐδένα; respondet, οὐ δῆτ' ἔγωγε, pro οὐκ ἔγωγε, idest minime ego quidẽ. quod satisfaceret responsioni. sic in illo Demosthenis, μὴ δῆτ' ὦ πάντες θεοὶ, satis esset quod ad sensum attinet, si μὴ ὦ πάντες θεοὶ dixisset. Similiter apud Aristoph. τί δῆτα σοι τίμημ' ἐπιγράψω: si, τί σοι τίμημα ἐπιγράψω, dixisset, eundem sensum præstitisset.

Οὐκοῦν, & οὔκουν.

Οὐκοῦν, circumflexum, pro simplici οὖν accipitur, tam collectiue vt τοίνυν & ἄρα, quam continuatiue pro, igitur, & itaque: nec quidquam negat, licet connexam habeat negationem. cuius rei signum est, quod in negationis illationibus τῷ οὐκοῦν, οὐ, negatiua particula subiungitur, vt apud Demosthenem περὶ τοῦ στεφάνου: οὐκοῦν οὔτε τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης ἡγεμὼν οὐδ' αἴτιος ἂν φαίνομαι οὔτε τῶν ἄλλων. & reliqua: Vbi οὔκουν, παροξυτόνως sola per se pro οὐκοῦν οὐ, deseruire potuisset. Non solum autem ratiocinationum illationibus, sed simplicibus etiam positionibus, quæ ex concessis quibusdam sequuntur, vel etiam sumuntur, seruit vox οὐκοῦν, pro igitur, & itaque. Demosth. ὑπὲρ μεγαλοπολιτ. ἀπὸ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ἄρξομαι διδάσκειν· οὐκοῦν οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι ὡς οὐ συμφέρει τῇ πόλει & reliqua. Videtur etiam poni loco τε μὴν, idest, atqui, vel attamen, & tamẽ: vt sæpe apud Aristophanem in Pluto. Vbi cum seruus ad Chorum dicat, ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδετε, respondet Chorus, οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως. & paulo infra, cum dicat Chorus, οὐδ' ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν, πρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι ὅτου χάριν ὁ δε-

αὐτότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς. respondet seruus, οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω, σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις. Quibus in locis & similibus οὔκουν, cum accẽtu in penultima, interrogatiue prolatum, legi debere suspicari possumus. Negatiua autem interrogatio in affirmatiuam enuntiationem resoluitur. Neque enim quia in prædictis locis quadrare posset vox & sensus καὶ μὴν aggregati, idcirco τὸ, οὐκοῦν, idem quod καὶ μὴν significare dicendum est. cuiusmodi transumptione modice vtendum esse in inuestiganda vocabulorum significatione alibi quoque dictum est.

Porro οὔκουν penacutum, connexam negationem exercet, tam in illationibus, quam in simplicibus enuntiationibus, qualis est apud Aristoph. in Pluto: ἔστι δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστὸν, ὅπως χρηστόν τι πράττων τοῖς φίλοις μεταπέμπεται. οὔκουν ἐπιχώρειόν τι πρᾶγμ' ἐργάζεται. In illatione autẽ, vt apud Demosthenem, additur etiam οὐδὲ negatio post vocem οὔκουν, si secundo loco positum aliquid negare opus sit. vt apud Demosth. οὔκουν οὐδ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰρήνην οὐδὲν αὐτοῖς λεκτέον. Vbi οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ ποιήσασθαι εἰρήνην dixit, cum prius de quibusdam alijs non esse dicendum dixisset. quod non est geminare, seu repetere negationem, vt sentit Budæus, sed nouam negationem afferre, ad prædictũ respectum significãdum. sic ad expressionem argumenti, à fortiori subditur οὐδὲ negatio post οὔκουν, apud Platonem: οὔκουν λέγεταί γε οὐδ' ὑπ' αὐτῶν ὁμηριδῶν. in quibus talis ratiocinatio innuitur, vt, si nec ab ipsis Homeri sectatoribus hoc dicitur, sequatur nec ab alijs quibusdam dici.

Οὔκουν, etiam interrogatiue dicitur, vt οὐκ, apud Aristophanem in Pluto: οὐκ ἤγορευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἔμελλέ τίν μοι; quæ negatio in affirmatiuam enuntiationem resoluitur. & apud Lucian. οὐκ ἐγὼ ἔλεγον ὅτι οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος οἱ θεοί; sic etiam οὔκουν. vt si dicas: οὔκουν ἔλεγον ἐγώ σοι πάλαι; Sophocl. in Antig. cum vehementia interrogationẽ sociauit, inducens Creontem ad quendam nuntium protrahen-

trahen-

trahentem: οὔκουν ἐρεῖς ποτ' ἄτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπεις: quibus commotus ille respondet, καὶ δὴ λέγω σοι. In respõsionibus enim pro simplici negatione ponitur τὸ οὔκουν apud Platonẽ. ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι; οὔκουν ἔγωγε ἔφη. haud equidẽ.

Οὐ μήν.

Οὐ μήν, pro οὐ γὰρ, videtur accipi apud Homerum Ὀδυσ. ρ'. Vbi inducitur Vlysses ad Antinoum dicens: δός φίλε· οὐ μήν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος ἀχαιῶν ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος. Alibi, οὐ μὴν γὰρ dixit Iliad ε'. τῷ δ' ἐπὶ παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων ἠκέσατ' οὐ μὴν γάρ τι καταθνητός γε τέτυκτο. Additur etiam huic voci δὴ particula, affirmatiuam vim habens: Xenoph. ἦ καὶ τῶν πόνων πλέον ἔχειν μαστεύεις; μὰ δία οὐ μὴν δή. quod minime vero Ciceronem dicere docet Budæus. pro quo Homerus οὐ μὲν δὴν dicere solet. vt Iliad. θ'. τίφθ' οὕτω τετίηθον Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη; οὐ μέν δὴν κάμετόν γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ. Et Ὀδυσ. ε'. ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι σὴν ἄλοχον τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα, οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι. id est, οὐ μὴν δή. vt Eustathius interpretatur.

Οὐ μήν τοι ἀλλά.

Οὐ μήν τοι ἀλλά, formalis nota est, & idem quod οὐ μὴν ἀλλὰ significat. nam & μήν τοι aduersatiuum, idem valet quod μὴν itidem aduersatiuum. Plato: καὶ γὰρ αὖ δόξειεν οὕτως εἶναι ἄλογον. οὐ μήν τοι ἀλλ' ἴσως γε ἔχει τινὰ λόγον. idest, verũtamen habet aliquid rationis.

Οὐ μήν τοι, autem per se, non tamen, & nec vero, significat, semperque negatiuum sensum habet. secus οὐ μήν τοι ἀλλά, sicut οὐ μὴν ἀλλά, non semper negatiuum est, sed interdum affirmatiue aduersatur, & pro ὅμως, vel ἀλλ' ὅμως accipitur, vt dictum est de οὐ μὴν ἀλλά.

Οὐ μή.

Οὐ μή, negatio est cum prohibitione, ex οὐ, & μή. quarum particularum appositione prohibitionis intensio, & vis indicatur. Aristoph. in Nebul. οὐ μὴ σκώψῃς ὥσπερ οἱ τρυγοδαίμονες οὗτοι. & in Ranis, οὐ μὴ διατρίψῃς, ἀλλὰ γεύσαι τῆς θέας. & infra, οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων ὦ ξανθία. In quibus omnibus

bus exemplis cum μὴ prohibendi sit, subiunctiuo iungitur: negatioque οὐ, accentum acutum habet, quippe quæ a particula μὴ diuisim legitur: vt dictum est cap. 14. vbi de μὴ particula agitur. Cum vero κατὰ συνέπειαν proferuntur, τὸ, μὴ negationi cedit, negatiuamque vim habet, qualem in obliquis enunciationibus: vt in exemplis quæ affert Budæus tũ ex Luciano, θάρρει. οὐδὲν οὐ μὴ γένηται ἄδικον, δικαιοσύνης ταύτης παρούσης. idest, bono animo esto: haud enim quidquam iniustum fieri potest, præsente iustitia. tum ex Platone. ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν, οὐ μήποτε κτησόμεθα οὗ ἐπιθυμοῦμεν. idest, nunquam id quod cupimus assequemur. Item ex Gregor. θεὸν δ, τί ποτ' ἐστὶ τὴν φύσιν, οὔτε τις εὗρεν ἀνθρώπων, οὔτε μὴ εὕρῃ. idest, nec posthac inuenerit. In quibus omnibus exemplis videntur voces οὐ μὴ, ἐλλειπτικῶς dici, subaudiendumque esse nomen δέος, cui tribuitur negatio. Porro autem particula μὴ ad subiunctiuum verbum refertur; vt sit apud Lucianũ, οὐ δέος μὴ γένηταί τι ἄδικον, δικαιοσύνης παρούσης. & apud Platonem, οὐ δέος μήποτε κτησώμεθα. & apud Gregor. οὔτε δέος μὴ εὕρῃ. sic quod legitur apud Aeschinem, τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μήποτε βελτίους ποιήσετε, verbum ποιήσετε, in subiunctiuo legẽdum puto: vt eodem modo reducatur locutio, οὐ δέος μήποτε ποιήσητε βελτίους τοὺς πονηρούς. Apud Synesium autem, οὐ γὰρ μήποτε κατισχύσῃ τοῦ πεφυκότος, οὐδ' οὐ μὴ σβέσῃ τὸν αὐγασθέντα τοῦ θείου φωτός, siue ἀποδεικτικῶς siue δυνητικῶς accipiatur τὸ, μήποτε, merito optandi vocibus tribuitur. Quod autem dixit, οὐδ' οὐ μὴ σβέσῃ, repetitionem habet τοῦ, οὐ μὴ, nam, οὐδὲ σβέσῃ dixisse satis esset.

Οὐ μὴν.

Οὐ μὴν, idem quod, οὐ μέν τοι significat. nam & μὴν, idem quod μέν τοι valet: semperque negatiue aduersatur. Demosth. οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκε τὸ πρᾶγμα, nec vero hic res consistit. idem, οὐ μὴν κωλύει γε οὐδὲν. tametsi nihil prohibet. Differt ab οὐ μὴν ἀλλὰ, quod illud formale signum est, & modo negatiue, modo affirmatiue aduersatur, hoc semper negat, & ad diuersa refertur. quo fit vt formale signum

non

non sit: Eodem modo differt οὐ μήν τοι ἀλλά, ab οὐ μήν τοι, à quo originem trahit.

Οὐ γὰρ ὅπως.

Οὐ γὰρ ὅπως, etiam vt aggregatum quoddam describit Budæus, afferens exemplum ex Demosthene: οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ. id est, non enim tantummodo corpus alicuius his diebus iniuria affici indignum existimabatis, sed & cętera. Vbi οὐ γὰρ ὅπως, pro οὐχ ὅπως γὰρ, dictum est. & quamuis οὐχ ὅπως nota formalis sit, vt in qua constituentium particularum nulla per se id quod totum aggregatum significet; tamen οὐ γὰρ ὅπως, non dicimus aggregatum esse, non magis quam οὐ γὰρ ὅπως μή. In quibus τὸ, γὰρ, ad aliud refertur, potestque tam adesse quam abesse: μή, vero verbo sequenti tribuitur.

De particulis οὕτως, οὐ μὴν, οὐδὲ, & harum similibus.
Cap. XXI.

Οὕτως, aduerbium notæ significationis, respondet τῷ ὡς, & ὥσπερ παραβολικῷ. & plerumque καὶ, coniunctionem sibi subiungit. Quæ tamen coniunctio, sæpe per se prædicti aduerbij officium præstat. Quod nisi quis animaduertat, consequens sermonis in vnum rediget cum antecedente, & putabit deesse consequens. vt apud Xenophontem: ἀπομνημον. α΄. ἤδη δέ ποτ' ἐπισκέψω εἰ ἄρα ὥσπερ ἀνδραποδίζεσθαι μὲν φίλους ἄδικον εἶναι δοκεῖ, τοὺς δὲ πολεμίους δίκαιον εἶναι, καὶ τὸ ἀχαριστεῖν &c. Vbi subintelligitur οὕτω, coniunctioni καὶ, præponendum: vt sit integra locutio, οὕτω καὶ τὸ ἀχαριστεῖν, & reliqua. in quibus continetur consequens. seu posterior pars τῆς παραβολῆς. Antecedit etiam aduerbium hoc, τὸ, ὥστε ἀποτελεστικὸν; dicimus enim οὕτω πολλοὶ ὥστε. Qui tamen ordo particularum nonnunquam peruertitur, vt apud Aristoph. in Auibus. δώσομεν ὑμῖν πλουθυγίειαν, εὐδαιμονίαν, ὥστε παρέσται κοπιᾶν ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν. οὕτω πλουτήσετε πάντες. Quod ἐπιφωνηματικῶς dictum est, & ad constructionis ordinem redi-

 getur

getur hoc modo: οὕτω πλουτήσετε πάντες, ὥστε παρέσται: & cætera: Quamquam apud auctores semper ἐν τοῖς ἐπιφωνήμασι, antecedens quidem cum οὕτως aduerbio postponitur, consequens vero præponitur plerumque sine ὥστε particula. cuius exempla passim apud scriptores occurrunt. Isocr. in Paneg. τοῖς δ' ἠπειρώταις οὐδ' ὅταν εὖ πάσχωσι χάριν ἴσασιν. οὕτως ἀμήνιστον πρὸς αὐτοὺς τὴν ὀργὴν ἔχουσιν. quod ad constructionis ordinē sic redigendum est. οὕτως ἀμήνιστον πρὸς τοὺς ἠπειρώτας τὴν ὀργὴν ἔχουσιν, ὥστε οὐδ' ὅταν εὖ πάσχωσι, χάριν ἴσασι. sic alibi in eadem oratione; σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἁμίλλης. τοὺς μὲν γὰρ ἡμετέρους προγόνους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας &c. τοὺς δὲ ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ τοσαύταις νυξὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελθεῖν, οὕτω σφόδρα ἠπείχθησαν. Quod etiam sic redigetur: οὕτω σφόδρα ἠπείχθησαν, ὥστε τοὺς μὲν ἡμετέρους προγόνους &c. In quibus omnibus & similibus, cum ὥστε supprimatur, constructionisque ordo peruertatur, non mirum est si οὕτως ἀποστατικῶς à præcedentibus diuulsum esse videtur. In Pluto etiā præpostere accipitur sine ὥστε, cum dicit: ὅτι προσέβλεψέ με τις, ἐτυπτόμην μὲν τοῦθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν. cuius locutionis ordo est: οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν, ὥστε & cetera. Significat etiam consecutionem quandam: εἰ δέ τῳ μὴ ἀρέσκῃ ταῦτα, παραβάλλων τὸ ἑτέρου ἦθος πρὸς ταῦτα, οὕτω κρινέτω. Quod ἀθ' οὕτω, plenius dicitur. Isocr. in Paneg. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἀπ' εἰδέναι τὴν ἑαυτῶν ἔχειν ἕκαστον ἅτε καὶ τῶν δορυαλώτων ὑπάρχειν, ἔπειτα τούτων ὁρισαμένους οὕτω συγγράφεσθαι περὶ αὐτῶν: deinceps, mox, cæterum. Adhibetur etiam in hoc sensu vbi aliquid constitutum ac decretum fuerit. Aristoph. in Auibus. οὕτω μὲν εἰσίωμεν, idest, cæterum eamus intro. vel ἐπὶ τούτοις, hac conditione introeamus. Sic infra in eadem fabula. Vbi inducitur Promethens velato capite, indignatur quidam quod ipsi se non proderet amplius, & negat se responsurum nisi se detegat. respōdet Prometheus, οὕτω μὲν ἐκκαλύψομαι. ita demum me ostendam.

Οὐ μὴν οὐδὲ.

Οὐ μὴν οὐδὲ, ex οὐ μὴν, & οὐδὲ partibus constat. In quorum priore μὴν particula non semper aduersatiua est, sed interdum transitiua: & quæ illam præcedit negatio, præcedentia respicit: repetit enim pręcedentem negationem. Posterioris autem partis negatio subsequenti verbo tribuitur, & negatiuam propositionem constituit. vt apud Xenophon. primo ἀπομνημ. Vbi cũ de Socrate dixisset, οὐ μὴν θρυπτικός γε, οὐδ' ἀλαζονικὸς ἦν, & quædam alia; mox subiecit, οὐ μὴν οὐδ' ἐρασιχρημάτους γε τοὺς συνόντας ἐποίει. Porro οὐ μὴν οὐδὲ, & οὐ μὴν οὔτε, & οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ, quasi formales notas describit Budęus, idemque ipsas quod οὐδὲ μὴν & οὔτε μὴν, hoc est, οὐ μέντοι significare docet. afferensque Galeni verba illa, ἐσθίειν δὲ τοὺς μὲν ἐπὶ τοῖς κόποις πυρέξαντας ἐνδέχεται πολλάκις, οὐ μὴν οὔτε τοὺς στεγνωθέντας, οὔτε τοὺς ἐπὶ βυβῶσι πυρέξαντας, addit: μὴν enim aduersatiuũ est in hoc loco, vt in ὅμως μήν. In quibus illud animaduertẽdum est, prædictas voces non esse formales notas; cum partes constituentes ad diuersa referantur. vt in prædicto Galeni loco τὸ, οὐ μὴν, aduersatiue negat, ἐνδέχεσθαι ἐσθίειν τοὺς στεγνωθέντας καὶ τοὺς ἐπὶ βυβῶσι πυρέξαντας. quos repetita negatione, alios ab alijs distinguit. vt sit ordo prædictorum verborum, οὐ μὴν ἐνδέχεται ἐσθίειν οὔτε τοὺς στεγνωθέντας, οὔτε τοὺς ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντας. & sic μὴν in sua significatione remanebit. vtrumque autem οὔτε, ad subsequentes orationis partes referetur. Pari modo in οὐ μὴν οὐδὲ, & in οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ, partes ad diuersa referũtur in constructionis distributione. Quid autem οὔτε, ab οὐδὲ differat, vide in dictione οὐδέ. Οὐ μὴν οὐδ' εἰ, etiam formale signum esse putaret aliquis, cum tamen non sit, vt cuius partes ad diuersa referuntur; nam οὐ μὴν, negatiue aduersatur. οὐδ' εἰ autem, loco καὶ εἰ, vel καίπερ ponitur, cum repetitione negationis quæ est in οὐ μήν.

Οὐ μὴν ἀλλά.

Οὐ μὴν ἀλλά, tres sunt particulæ, de quibus vt de vnica voce, Budæus docet, quod quamuis negationis speciem

præseferat, tamen affirmationis vim habeat: & exemplis quibusdã voces has Enim vero, & At vero significare ait. In quibus & similibus omnibus, si οὐ μὴν, ad præcedentia referatur, clare apparebit non vnicum sensum harum vocum esse, sed οὐ μὴν ad præcedentia referri, ἀλλὰ diuersum aliud quiddam ponere loco eius quod per οὐ μὴν remouetur. Quam significationem οὐ μὴν, pro, non tamen, cum Budæus etiam intelligat, tamen in οὐ μὴν ἀλλὰ, non agnoscit. Harum itaque trium vocum μὴν aduersatiua in distributione constructionis, in καίτοι, vel καίπερ conuersa, antecedens locutionis efficit: quod subticetur plerumque; & idcirco, οὐ μὴν ἀλλὰ præcedere videtur in locutionibus; reliquæ duæ consequẽs sibi diuidunt. Quarum ἀλλὰ, ponit aliquid diuersum ab eo quod per οὐ particulam negatur. Isocr. in Panegyr. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες, ἐπὶ μικροῖς σπουδάζουσιν. ἡμῖν δὲ τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκόσι περὶ τηλικούτων πραγμάτων συμβουλεύειν καταλελοίπασιν. οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τοὺς ἄλλους ἡμᾶς ἐρρωμενεστέρως σκοπεῖν, ὅπως ἀπαλλαγησόμεθα τῆς παρούσης ἔχθρας. Quarum locutionum eius quæ prior est, sensus est huiusmodi. Præcipuos in Græciæ rebus publ. negotijs parui momenti operam dare, maxima quæque alijs curanda relinquere: Post quæ subijcit, Quod tametsi res ita se habet, non ideo reliquos negligere oportere, sed curare vt Græciæ ciuitates inter sese concilientur. μὴν itaque particula prædictæ locutionis antecedẽs innuit, quod tametsi res ita se habeat, ac si dixisset: καίπερ οὖν τούτων οὕτως ἐχόντων: negatio deinceps illam consequentis partem innuit, non idcirco reliquos negligere oportere; ac si dixisset, οὐ δεῖ τοὺς ἄλλους ἡμᾶς ἀμελεῖν. reliqua consequẽtis pars in qua ponitur diuersum quiddam, per ἀλλὰ coniũctionem profertur, quæ est ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως ἀπαλλαγησόμεθα τῆς παρούσης ἔχθρας idest, sed id curare vt præsentibus inimicitijs liberemur. Quãuis autem hanc originem habeat, & ad hanc etymologiam partes eius reduci possint in constructionis distributione, tamen sæpe pro affirmatiua aduersatione simul

mul prædictæ voces pro Verũtamen, & Attamen accipiuntur, cuius significationis innumerabilia exẽpla occurrunt apud auctores. Inuenitur etiam interruptum nonnunquã, vt apud Platonem: οὐ μὴν αὐτός γε ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀκηκοέναι. pro, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρότερον αὐτός γε ἀκηκοέναι. Interrumpitur etiam δὲ particulæ interiectione, οὐ μὴν δὲ ἀλλά.

Οὐδέ.

Οὐδὲ, vox negandi, eo ab οὔτε differt, quod hoc simplici negationi subditur: vt οὐ τοῦτο, οὐδὲ τοῦτο: οὔτε autem si præcesserit, alterũ οὔτε sequi necesse est. Galen. οὔτε τοὺς στεγνωθέντας, οὔτε τοὺς πυρέξαντας. Nam cum οὐδὲ, idem valeat quod καὶ οὐ, sequitur vt δὲ, pro καὶ accipiatur. Quod cum per se stare possit etiam si alterum καὶ non præcedat, vel subsequatur; efficitur vt δὲ quoque per se negationi iungatur, quæ simplici negationi respondeat: οὔτε vero propter τε particulam, quam semper alterum τε subsequitur, ipsum quoque per se stare non potest, sed alterum οὔτε semper requirit, vt dictum est.

Οὐ μήν πω.

Οὐ μήν πω, etiam quasi formalem notam & aggregatum quoddam describit Budæus, & Nondum significare docet, supprimens μὴν particulæ vim aduersatiuam, qua fit vt οὐ μήν πω vox, Nondũ tamen, vel Attamen nondum, significet. Vt apud Demosthenem: οὐ μήν πω τοῦτο βούλεσθαι λέγω. cum itaque partes vocis huius ad diuersa referantur, aggregatum vllum ex ipsis fieri non potest; non magis quam ex οὐ μήν ποτε, & οὐ μὴν πώποτε vocibus, & si quæ aliæ simili modo coaceruantur. Quare singulis sua vis tribuenda est, vt de singulis suo loco dictum est. Nec vero quia sub vno accentu proferuntur voces οὐ μήν πω, pro vno quodam habenda sunt. sic enim quamlibet encliticam vocem non vt partem orationis, sed vt partem & syllabam eius cuius accentu regitur, existimare oporteret.

Οὐῦ.

Οὐῦ, particula quatenus illatiua est, & idem quod οὐκοῦν significat, non solum explicitarum ratiocinationum conclusionibus accommodatur, & ἄρα, idest, ergo significat, sed simplicibus quoque positionibus deseruit: quæ tamen ex quouis modo concessis consequuntur vel sumuntur; & assumptiuā vim habet vt τοίνυν: ex quo postea aliud colligitur seu infertur. Quatenus vero transitiuum est, eundem vsum præstat quem μὲν οὐῦ: vt de illo dictum est: & significat, Igitur, itaque sæpe etiam abundat apud Homerū & Herodotum, atque alios auctores, tum per se, tum etiam quibusdam alijs sociatum. Homer. Iliad. β΄. φημὶ γὰρ οὐῦ κατανεῦσαι Κρονίωνα. Plato τῇ ἰχῆ διασπασώμεθα, ὡς πρὸ οὐῦ καὶ ἰχ. sic ὡς οὐῦ, pro simplici ὡς, apud Pausaniam. ἀφικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ὡς οὐῦ τὰ γράμματα ἀπεδόθη συνήγαγε τοὺς ἐν τέλει. Vbi, Demum, vel Tandem significare potest. nam & hæc quoque significat. quæ significatio sæpius in δηῦ, voce reperitur, vt de ipsa dictum est. Apud Ionas ὦν, pro οὐῦ, dicitur.

Οὔπ.

Οὔπ, vt μήπ, duæ voces sunt. in quibus neutrum nomen π particulis οὐ, & μὴ subiungitur: eisque in masculino & feminino genere respondent voces μήτις, & οὔτις. Vt igitur οὔτις, idem valet quod οὐδείς. vt apud Homerum Iliad. α΄. οὔτις ἐμεῦ ζῶντος σοὶ χεῖρας ἐποίσει. & alibi; sic οὔπ, idē erit quod οὐδὲν. vt Iliad. δ΄. τὸν δ᾽ οὔπ προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων. Vt autem οὐδὲν, pro simplici negatione accipitur interdum; vt de ipso dictum est, sic etiā τὸ, οὔπ, simpliciter negat sine π pronominis significatione. Plato ἀπιστοῦντα δὲ καὶ ζητοῦντα, τοὺς λόγους ποιεῖσθαι φοβερόν τε καὶ σφαλερὸν οὔπ γέλωτα ὄφλειν, ἀλλὰ μὴ σφαλῇς: & reliqua. idest, periculum imminet non dico ne ridiculus videaris, sed, &c. Additur huic voci τὸ, πυ, ἐρωτηστικὸν, & fit οὔπ που. quod tametsi interrogatiue, cum indignatione etiam nonnunquam profertur, non tamen coniectura vacat. Aristoph. in Ranis, ἐπίσχες οὔπς, οὔπ που σπουδὴν ποιῇς

ποιῆς ὅτι ἤσε παίζων Ηρακλείαν ἐσκώψατο; nunquid, vel an forte, seu num forte serio fieri putasti quod ioco ego feci? sic Plato interrogatiue, οὔτι που ὦ Θεόδωρε ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι; quæ interrogatio συσχηματισμῷ, pronuntianda est.

Οὔτοι, autem vltimam diphthongum habens, cum asseueratione negat: vt de οὐ δῆτα dictum est. sæpe apud Aristoph. οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι: nequaquam certe, minime vero. & alibi, οὔτοι καταπροίξῃ.

Οὐχ ὅτι.

Οὐχ ὅτι, vox æquiuoca est, quippe quæ dupliciter accipitur. Nam si ὅτι, διηγηματικῶς, & ἀποφαντικῶς, vel αἰτιολογικῶς intelligatur; tunc οὐχ ὅτι, duæ voces erunt, & Non quod, significant Indicatiuo iunctæ, vt οὐχ ὅτι κἀν τούτοις ἥττον ἠνέγκατο. idest, non quod in his quoque deteriores partes tulerit. cui additur nonnunquam μὴ, loco οὐ, negatiuæ, si negare opus sit: vt apud Lucian. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἶμαι, idest, non quin honestum esse censeam. cum vero vox ὅτι neutram prædictarum significationum retinet, tunc οὐχ ὅτι non simpliciter negat, sed vt μὴ ὅτι, ampliationibus seruit, & formalis nota esse dicitur. Cumque ampliationes modo in affirmatiuam, modo in negatiuam desinant, si in affirmatiuam tendit ampliatio, τὸ, μὴ ὅτι, pro, non solum accipitur: vt, οὐχ ὅτι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τοῦτο. sin in negationem tendit ampliatio, pro, Non solum non, accipitur τὸ, οὐχ ὅτι: vt apud Athenæum, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινα προσβλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους. non solum non intuebantur quemquam nostrũ, sed ne se ipsi quidem inter se.

Οὐχ ὅπως.

Οὐχ ὅπως, etiam vt οὐχ ὅτι, pari ratione vtrumque significat, iuxta verbi qualitatem, οὐχ ὅπως ἐποίησε τοῦτο, non solum hoc fecit. & οὐχ ὅπως οὐκ ἐποίησε, non solum non fecit. Interrumpitur etiam τὸ, οὐχ ὅπως, γὰρ particulæ interpositione: Demosth. καὶ μεθύων. οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις φήσει χρῆναι, ἀλλὰ καὶ, & reliqua; idest, neque

neque enim corpus tantum cuiusque omni iniuria his diebus vacare oportet arbitrati estis, sed &c. Οὐχ ὅπως etiam iuxta ὅπως, significationem pro οὐχ ἵνα, vel οὐχ ὅντινα τρόπον accipitur. Demosth. οὐχ ὅπως διορκήσεσθαι προνοίαν ποιούμενος.

Οὐχ οἷον.

Οὐχ οἷον etiam vt οὐχ ὅτι, si ampliatio in negationem desinit, pro non solum non, accipitur, vt apud Polybium: μένουσα γὰρ ἡ φάλαγξ ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις αὐτῇ τόποις, οὐχ οἷον ὠφελεῖν δύναιτ' ἂν τοὺς φίλους, ἀλλ' οὐδ' ἑαυτὴν σώζειν. sic Phalaris, οὐχ οἷον ἀνθρώπῳ τινὶ πεισθείην τὴν τῆς τυραννίδος ἐξουσίαν καταθέσθαι, ἀλλ' οὐδὲ θεῶν τῷ δυνασεύοντι. Pari ratione cum in affirmationem desinit ampliatio, pro, Non solum, accipitur. & sic τὸ, οἷον, pronomen more poëtico, idem quod μόνον, significare perspicuum est.

Οὐχ ὡς, etiam pro οὐχ ὅπως, idem quod μήτι, idest, nedum significat. Athenæus: Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους.

Οὐχ ὅσον.

Οὐχ ὅσον, etiam pro οὐχ ὅπως, vsurpari censet Budæus, apud Aristidem in oratione de laudibus Vrbis Romæ, in illis verbis: μέγα καὶ φανερὸν σύμβολον ἐστὶ τοῦ περιέχειν τὴν πόλιν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐχ ὅσον λανθάνειν. idest, vt ipse vertit, magnum id est indicium huius ciuitatis præstantiæ, inde iam ab initio nedum eam obscuro nomine non fuisse. In quorum verborum interpretatione, meo quidem iudicio, Budæus fallitur circa οὐχ ὅσον, vocum significationem. nam tametsi οὐχ ὅσον, interdum pro οὐ μόνον accipitur, hoc loco tamen si hunc sensum ipsi tribuamus, deesse negatiuam fateri necesse erit: quod ipse quoque Budæus nõ dissimulat. vel certe οὐχ ὅσον, pro οὐ μόνον οὐ, accipi dicendum erit. Quare οὐχ ὅσον, iuxta partium proprietatem accipiẽdum est. non enim opponere intendit auctor verbum λανθάνειν, verbo περιέχειν, vt dicat, tantum abesse vt Roma in suo etiam exordio obscura fuerit, vt clarissima etiam fuisse inueniatur, sed gradum

dum præstantiæ designare intendit, tantum ipsam præstare asserens, quantum neminem latere potuerit. qui sensus clarius perspici potest, si præpostere voces οὐχ ὅσον, ordinentur, σύμβολον ἐστὶ τοῦ τοσοῦτον περιέχειν τὴν πόλιν ὅσον οὐ λανθάνειν τινά, ac si diceres, ὥστε οὐ λανθάνειν.

Οὐ τοίνυν.

Οὐ τοίνυν, quasi formalem notam describit Budæus, & pro ἀλλὰ μὴν οὐ, poni docet. quod nec ipsum formale signũ est, sed negationem addititiam habet. sic per οὐ τοίνυν, negatum assumptum significamus, vel transitionem cum ingressu negatiuo. Quare negatio non vt pars vocum τοίνυν, & ἀλλὰ μὴν, sed vt totius propositionis qualitas habēda est.

De Particulis Πάνυ γε, πάνυ τοι, & alijs quibusdam. Cap. XXII.

Πάνυ γε, & πάνυ μὲν οὖν, vt καὶ μάλα, affirmatiue concedendi voces sunt, & Prorsus, vel Sane quidem, significant. nam γε particula, & μὲν οὖν, idem sæpe significant. vt de ipsis loco suo dictum est. Greg. τί οὖν, θεὸς τὸ πνεῦμα; πάνυ γε, idest, prorsus id quidem. Plato: ὑπηρετικὴ μὲν οὖν ὡς ἔοικεν ἂν θεοῖς.

Πάνυ τοι.

Πάνυ τοι, etiam hoc eodem sensu dicitur, nam τοι particula alijs partibus apposita, asseuerandi vim habet. vt de ipsa dicetur. Quare non recte prædictam πάνυ τοι vocem, & πάνυ τι, cui τι nomen inest, in vnum redigit Budæus. cum hoc affirmationibus subministret, illud semper negationes subsequatur. Demosth. οὐ πάνυ τι ἦν ὀχλοῦν τοῦτο. idest, non magnopere. Idem κατὰ νεαίρας: ἡ μὲν οὐσία οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν ἀξία. in quibus τὸ, τι, non pene ἀργόν ἐστιν, vt idem Budæus sentit. sed limitatiuam retinet significationem, vt in μέγα τι, idest magnum quid, & alijs huiusmodi.

Πάλιν.

Πάλιν, aduerbium, Iterũ & Denuo significat. Aristoph. in Pluto: οὐκ ἦν γε πλουτήσωσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν. Vbi ἐξ ἀρχῆς

& πάλιν ἐκ παραλλήλου, posita sunt. nam ἐξ ἀρχῆς, idest à principio, idem quod Iterum, & Denuo significat.

Accipitur etiam ἀντὶ τοῦ ὀπίσω, idest retro, localiter apud eumdem, in eadem Fabula, ἡ δ' εὐθέως τὴν χεῖρα πάλιν ἀπέσπασεν. Vbi non iterum, sed retro significat. sic apud Homerum in hymno Mercurij: ἴχνια μὲν τάδ' ἴσ' ἐστὶ βοῶν. ἀλλὰ πάλιν τέτραπται; quod, εἰς τοὐπίσω significat. Alibi autem apud eumdem in illo Carmine, αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ: πάλιν, in aliam partem significare videtur. sic apud Aristoph. in Auibus: ὀρθὴν κελεύεις ἢ τὸ δένδρον φαίνεται; διαρραγείης. ἡ δὲ δ' αὖ κρώζει πάλιν. idest, in diuersam partem crocitat. de cornicula loquens. Vbi etiam αὖ, eadem significatione τῷ, πάλιν, ἐκ παραλλήλου iungitur. sic in Pluto. cum dicit: ἀλλ' αὐτὰ πάλιν ἀναστρέψας ἐγώ, δείξω τὸ λοιπὸν, ὅτι ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν. τὸ, πάλιν, non iterum, sed contra, vel vicissim significat. Significat etiam τὸ, ὀπίσω, vt cum aliquis recipit id quod mutuo dedit: & sic accipitur apud Aristot. 2. Oeconom. de vtilitate quam à liberis parentes percipiunt. ἃ γὰρ ἂν δυνάμενοι εἰς ἀδυνάτους ποιήσωσι, πάλιν κομίζονται παρὰ δυναμένων ἀδυνατοῦντες ἐν τῷ γήρᾳ. sic in Senario illo, γῆ πάντα τίκτει καὶ πάλιν κομίζεται.

Παρ' ὅ.

Παρ' ὅ, idem quod δι' ὅ, diuisim dictum, non est formalis nota, nam sic παρὰ τοῦτο, quoque formalis esset, quod διὰ τοῦτο significat. Demosth. περὶ τοῦ στεφάνου. πάνυ γὰρ παρὰ τοῦτο χεῖρον γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ. καὶ τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ περιώρυγκα. Exemplum vocis παρ' ὅ, est apud Synesium. εἰς συμμαχίαν παρεκλήθης παρ' ὃ καὶ σεσῶσθαι τοὺς παρακαλεσαμένους. quare vel quocirca seruatos esse. In supradictis itaque vocibus παρὰ præpositio, τὸ διὰ σημαίνει. sed quia ἡ παρὰ non solum τὸ ἐγγύς, sed etiam τὸ, πέρα, καὶ ἔξω, significat, vt cum dicimus παρὰ φύσιν, id circo factum est vt παρ' ὅ, contraquam, & prĕterquam, siue, vt Cicero dixit, extraquam, significet vt περὶ μὲν ὁ λαγωὸς κατὰ φύσιν: ἀποκυίσκει δὲ ὁ αὐτὸς παρ' ὃ πέφυκε. in

qua

qua significatione articulus ὁ, pronomen τοῦτο, vel ἐκεῖνο refert, παρ᾽ἐκεῖνο ὁ πέφυκε.

Παρ᾽ὅσον.

Παρ᾽ὅσον, iuxta παρὰ præpositionis significata, diuersa significat. quia enim ἡ παρὰ exceptionem vt πλὴν, significat, scilicet cum dicimus, πάντες παρὰ Σωκράτην παρεγένοντο, idest, omnes præter Socratem accesserunt. idcirco παρ᾽ὅσον, præterquam quod non raro significat. Significat etiam idem quod καθ᾽ὅσον limitatiuum, idest, quatenus, & inquantum. Lucian. ἔστι μὲν γὰρ τοῦ γνῶντος ἐκείνου μαθητής: ἐν δὲ πλέον οἶδε παρ᾽ὅσον ἀσεβέστερος τυγχάνει. sic Phalaris, ἐκεῖνοι δὲ ἰδιῶται ὄντες, παρ᾽ὅσον διδόασι δίκην δοῦναι, ἀρνοῦνται. Vbi non magis limitatiuum, quam causale est τὸ, καθ᾽ὅσον, pro διότι, idest, Quoniam, & Propterea quod. Sic Quatenus, pro quia, vel propterea quod, accipi apud Quintilianū testatur Budæus.

Πέρ.

Πέρ, particula apud Homerum ὀδυσ. ρ΄. circa principium, idem valet, quod ἐ ταῦτα: idest præsertim, in illis carminibus, ἐμὲ δ᾽οὔπως ἐστὶν ἅπαντας ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ. idest, καὶ ταῦτα ἔχοντα ἄλγεα. Nam si aduersatiue intelligendo diceremus, à me autem, tametsi molestijs animi angor, fieri non potest, vt omnes homines hospitio excipiantur, videretur angi molestia esse causam, cur hospites facile excipiantur. quod tamen contra accidit. Est etiam sæpe μειωτικὸν, vt γε. vt Iliad. α΄. ἀλλὰ σύ περ μοι πίσον ὀλύμπιε. saltem tu. Plerumque autem ἐναντιωματικὸν, idest aduersatiuum, vt Iliad. ε΄. Τυδείδης δ᾽αὐτός περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη. idest, καί περ μόνος ὤν, quamuis solus esset. In quo sensu ἐκ παραλλήλου apponitur τὸ, ἔμπης, quod & ipsum aduersatiuum est. vt Iliad. ξ΄. Νέστορα δ᾽οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. postpositumque coniunctioni καὶ, fit καί περ. & huic aggregato aduersatiuum sensum tribuit.

Πῆ.

Πῆ, ὀρθοτονούμενον, interrogatiue profertur. cui vt in ordine τῶν ἀορίστων respondet τὸ, ὅπῃ, sic in ordine τῶν ἀιαφορε-

κᾶν respondet τὸ ᾗ. de quorum vtroque dictum est. Vt igitur τὸ ὅπη, pro ὅπως, & ᾗ, pro ὡς vsurpatur interdum, sic τὸ, πῆ, pro, πῶς, id est, Quonam modo, & Qua ratione, accipitur; vt apud Virgilium vox, Qua, Aeneid. quarto. Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem, vel, paucis aduerte docebo. Plato: τῷ πῆ ἐρωτηματικῷ, subdit τὸ ᾗ eius ἀνταποδοτικόν. ἀλλὰ μὴν κομψόν γε φαίνεται τὸ πάθος αὐτοῦ. πῆ δή; ἔφη. ᾗ μὲν δ' ἐγὼ ὄψιν οὐδενὶ ἄλλῳ φίλην ἢ ἐχθρὰν διακρίνει. interrogatus enim quidam qua ratione prædictus affectus elegans ac lepidus ipsi videatur, respondet, ea ratione sibi videri qua &c. Porro partitiuis coniunctionibus τῷ, μὲν, καὶ τῷ, δὲ præpositum τὸ πῆ, partim & partim significat. Theophr. πῆ μὲν διαφέρει, πῆ δὲ ὁμοίως ἔχει. quod per τῇ μὲν, & τῇ δὲ dicitur.

Πῆ etiam motum per locum significat, vt ὅπη. Ἐγκλινόμενον autem τὸ πῆ, ἀντὶ τοῦ πῶς accipitur, sicut ὅπη, ἀντὶ τοῦ ὅπως & ᾗ, ἀντὶ τοῦ ὡς.

Πλὴν.

Πλὴν, in sensu exceptiuo quando limitat vniuersale aliquod per signa πᾶς, vel οὐδεὶς prolatum, plerumque genitiuo iungitur. vt in Epigrammate, χῖοι κακοὶ πάντες πλὴν Προκλέους. sic οὐδεὶς πλὴν Σωκράτους. nonnunquam vero elegantius casum à verbo in ambitu requisitum recipit. Vt apud Aristoph. ἀθυμότερα δὲ τὰ θήλεα πάντα τῶν ἀῤῥένων, πλὴν ἄρκτος καὶ πάρδαλις. Vbi τὸ πλὴν, nominatiuo iungitur propter subintellectum verbum substantiuũ: apud Xenophontem accusatiuo, ἐγὼ δέοσι οὐκ ἠθέλησα διδόναι πλὴν μετρίους, propter verbum διδόναι. Cum autem absolute sine casu effertur, pro ὅμως, id est verumtamen accipitur. vt in Epigrãmate: ὥστε τί ποιεῖ ἐνθάδε μοι Ξέρξης καὶ Λακεδαιμόνιοι, πλὴν κἀμοῦ μνήσθητι νόμου χάριν. Habet autem in huiusmodi quoque locutionibus limitatiuum sensum τὸ, πλὴν. vt etiã apud Aristotelem in quarto Ethic. ὁμοίως δὲ πρὸς τοὺς ἀγνῶτας καὶ γνωρίμους τοῦτο ποιήσει, πλὴν καὶ ἐν ἑκάστοις ὡς ἁρμόζει. Quæ limitatio interdum ad apertam exceptionem reducitur. vt apud Isocratem in Panegyr. φυγὰς δὲ καὶ στάσεις καὶ νόμων συγ-

χύσεις

χύσεις τίς ἂν δύναιτο διεξελθεῖν; πλὴν τοσοῦτον εἰπεῖν ἔχω κατὰ πάντων. Vbi ſi interrogatio τίς ἂν δύναιτο διεξελθεῖν, in enuntiationem conuertatur, hoc modo, φυγὰς δὲ καὶ στάσεις οὐκ ἂν δυναίμην διεξελθεῖν, addaturque, πλὴν τοσοῦτον ὃ κατὰ πάντων ἐρῶ, erit exceptiuum τὸ, πλὴν, accuſatiuo τοσοῦτον, & infinitiuo διεξελθεῖν nixum. quibus exceptiuum πλὴν dignoſcitur à ſimpliciter limitatiuo, quod nullo caſu nititur. Dicitur & πλὴν ἀλλὰ, pro ἀλλ᾽ ὅμως, apud Lucianum: πλὴν ἀλλὰ τί ἂν πάθοιμι, ideſt Attamen, vel verumtamen quid facerem? idē, οὐκ ἐπὶ δώροις τἀν ἡμέτερα, πλὴν ἀλλ᾽ ἄπιθι. nihil donis opus eſt, quare abi, verumtamen abi. Vbi τὸ ἀλλὰ per ſe etiam hunc ſenſum præſtare poſſet, vt dictum eſt vbi de ipſo agitur. ipſum autem πλὴν, ſi deeſt τὸ, ἀλλὰ, exceptiuum ſenſum efficeret; puta ſi dixiſſet, nihil donis opus eſt, quare nihil reſtat niſi vt diſcedas. Iungitur etiam cum ἀλλ᾽ ἢ ἐκ παραλλήλου, & fit πλὴν ἀλλ᾽ ἤ. Ariſtot. οὐ γὰρ αὐθέκαστον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων πλὴν ἀλλ᾽ ἢ κατὰ συμβεβηκός. nam & ἀλλ᾽ ἢ vox, exceptiuam vim habet, vt de ipſo dictum eſt. Iungitur item τῷ, εἰ μὴ, & fit πλὴν εἰ μή. quod nihil pluſquam, πλὴν εἰ, ſignificat. quod eſt exceptio cum condicione affirmata. nam μὴ, in hoc aggregato ſuam deponit ſignificationem, vt de ipſo dictum eſt. Galenus primo de cauſ. pulſuum, μαλακὰ δ᾽ ἄπειρ᾽ ἦν, οὐκ ἂν ἧττον σαφῶς τοῦ κατὰ φύσιν ὁ σφυγμὸς ἦν, πλὴν εἰ μὴ μεγάλως ἠλάττωτο τὰ τῆς χρείας. Vbi τὸ μὴ, non poteſt ἠλάττωτο verbo tribui. obſeruādumque eſt negatiuam condicionem cum exceptione ſtare non poſſe. Nam exceptio alicuius poſitiui eſt, quod in ſingulis exemplis manifeſtum erit ſi μὴ verbo principali applicare tentabimus. vt in proxime dicto exemplo Galeni, in quo cum εἰ μὴ, nullo modo cum exceptionis ſenſu quadrare poſſit, ſed condicionem ſine exceptione præſeferat, arguitur condicionem negatiuam cū exceptione ſtare non poſſe. Porro πλὴν εἰ; πλὴν ἐὰν quoque dicitur. hoc ab illo differens, quod πλὴν εἰ, tam indicatiuo, quam optatiuo iungitur: πλὴν ἐὰν, ſubiunctiuo. vt apud Ariſtot. πλὴν ἐὰν χεῖρες ἢ χεῖρα δῶνται. exempla cum Optatiuo

ſunt.

ſunt innumera, tum apud alios auctores, tum etiam apud Galenum, παιδὶ ἐπιληπτ. ὅσα τι ἄλλα τοιαῦτα πλὴν ἔτι τούτων ἔχει, τὸ δριμύ. & περὶ φλεβοτομ. πλὴν εἴποτε μέχρι λειποθυμίας ἄγειν τὴν κένωσιν ἐπιχειρῶμεν. & primo de cauſ. pulſ. πλὴν εἴποθ' ἡ δύναμις ἐσχάτως εἴη κεκμηκυῖα. cuius constructionis cauſa eſt, quod Optandi voces dubitatiuis ſenſibus conueniũt. qualem præſefert εἰ, dubitatiua condicio.

Ποῦ.

Ποῦ, aduerbium locale interrogatiue acceptum, vbi, ſignificat, ſuumque accentum retinet, & præcedit alias comprehenſionis partes. vt, ποῦ νῦν δ᾽ ὑμῖν κιὼν λίπες Ἕκτορα; ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται. Ἀορίστως autem acceptũ, poſtponitur, ſuoque accentu depoſito, proxime præcedentis vocis accentu ſeu ſono regitur: & Alicubi, ſignificat. Ariſtoph. in Pluto: εἰκῆ δὲ καταδαρθέντα που. Localibus etiam aduerbijs quæ certum ac definitum quidem ſed tamen late patentem locum ſignificant adiectum, præciſam & in puncto conſiſtentem determinationem tollit, vt cum ἐνταῦθά που dicimus: vt apud Galenum, ἐνταῦθά που τὸν λόγον καταλιπόντες. Cum autem στοχαστικῶς accipitur, Fortaſſe dubitãdi aduerbij vim induit, ſemperque ἐγκλίνεται, atque adeo ſemper poſtponitur; præcedentiſque dictionis accentu vel ſono regitur. vnde monemur, τὸ στοχαστικὸν, ποῦ, ἀόριστον itidem eſſe, non etiam id quod locale eſt, ἀόριστον eſſe poſſe, niſi locali aduerbio adijciatur: vt ſupradictum eſt. Nam apud Sophoclem in Aiace, ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν που ναίεις; τὸ, που, non locale eſt, ſed στοχαστικὸν dumtaxat. non enim dubitat auctor quonam in loco Salamis Inſula ſita ſit, ſed στοχάζεται, de fortuna eius, & hominum in ipſa habitantium. ſic apud Homerum Iliad. β΄. αἱ δέ που ἡμέτεραί τ᾽ ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα, εἵατ᾽ ἐνὶ μεγάροισι. τὸ, ποῦ, non locale, ſed στοχαστικὸν dumtaxat. Purum autẽ στοχασμὸν ſignificat τὸ, που, in illo carmine Iliad. β΄. οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι. στοχαστικὸν etiam ſenſum habet τὸ που, cum dicimus δέκα που. ideſt, circiter decem. in quo ſenſu etiam apponitur πῃ, τάχα, & ἴσως, aduerbijs ἐκ παραλλήλου.

λου.cum dicimus, τάχα που, & ἴσως που. Habet etiam vim asseuerandi τὸ, πού. qua ratione apponitur τοί, δή, καὶ, τοί, ἤ, itidē affirmandi notis, vnde fit ἤπου, & δήπου. Per se autem τὸ, που assertiuam vim præsefert, apud Platonem, δεῖ διακόνων που τινῶν τε ἐξαγόντων καὶ εἰσαγόντων ἕκαστα, ideſt, miniſtris vtique opus eſt. & rurſus, τὰ γὰρ τοιαῦτα που δι' ἀμφότερα ἀσπαζόμεθα. Nam & ſi στοχαστικῶς accipi contendat aliquis in ſupradictis Platonis locis, non tamen aſſertiuam quoque vim habere ipſum negauerit. vt etiam in illo Homeri, θεός που σοι τόγ' ἔδωκε. In interrogatione etiam adhibetur τὸ στοχαστικόν που. Plato, φέρε δὴ πῶς λέγεις; τὸ μὲν που ἀρετὴν καλῶς, τὸ δὲ κακίαν. ἤπου etiam interrogandi ſignum ex που coniecturali conſtat. Vacare etiā interdum videtur hæc particula. vt apud Sophoclem in Aiace: ταρβήσει γὰρ οὐ νεοσφαγῆ που τόνδε προσλεύσσων φόνον. niſi forte hoc in loco τὸ, που verbo applicare quis malit; & ſic erit στοχαστικὸν, vel βεβαιωτικὸν τὸ, που. vt dicat, οὐ ταρβήσει που, ideſt non vtique formidabit.

De particulis Πρὶν, Πρὸς, & Πῶς. Cap. XXIII.

Πρὶν, ideſt pridem aduerbium temporis, de anteacto tempore dicitur cum reſpectu ad præſens tempus; vt cum dicimus, ὁ πρὶν χρόνος. quapropter ſemper comparatiuum ſenſum habet, vt πρότερον, copulaturque cum indicatiuo modo, cum de futuro eſt ſermo. vt Iliad. α΄. τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν. Vbi ſuſpicari poſſemus κὲν, pro ἂν legendum eſſe loco καὶ: atque ita ἔπεισι, pro ἐπέλθῃ ſubiunctiuo accipiendum eſſet. nam ſubiunctiuo ſemper iungitur vox hæc ſi ἂν particula ipſi addatur. vt ſi dicas, μὴ πράξῃς τοῦτο πρὶν ἂν ἐπανέλθω. tametſi etiam ſine ἂν eumdem ſenſum habet, modo de futuro ſit ſermo: vt apud Syneſium, καὶ φθάνει διαφθαρὲν τὸ πρὶν εἰς τὴν φύσιν ἐπανέλθῃ. cuiuſmodi locutiones plenius dicuntur, ſi πρότερον aduerbium præceſſerit. cuius innumera exempla occurrunt. Plato ἔναρκον ἂν ποιησαίμην μὴ πρότερον κομιεῖσθαι πρὶν ἂν νικήσω. ideſt, antequam vicerim.

rim. Si vero de præterito sit sermo, Optandi vocibus iungitur, quippe quæ narrationibus obliquis tam rei præteritæ vt præteritæ, quam præteritæ vt futuræ, conueniant, Pausanias, μὴ πρότερον φαίαι ζητοῦντι μαντεῦσαι πρὶν οἱ ἐν ἀκεσκοεί-θῳ γένοιτο τὸ ὕδωρ. hic de re præterita vt de futura loquitur. De præterita autem vt præterita loquitur Demosth. πρὸς λεπτίνην: ζηλῶ τοίνυν μὴ πρότερον τιθέναι τὸν ἑαυτοῦ νόμον πρὶν τὸν παλαιὸν λῦσαι. & idcirco indicatiui præterito iunxit τὸ, πρίν.

Πρός.

Πρὸς, præpositio, quatenus compendiosis quibusdam locutionibus deseruit, & elegantiam quandam sermoni affert, in hoc Commentario locum habet. Nam cum proprie motum ad locum, vel personam, & simpliciter respectum ad terminum quendam indicet, sæpissime tamen à propria significatione declinās, prædictum officium sermoni præstat. Genitiuo itaque iuncta in genealogijs adhibetur, ac generis seu originis condicionem quandam ostendit. veluti cum dicimus, τὸ πρὸς μητρὸς, τὸ πρὸς πατρὸς, sic τὸ πρὸς ἀνδρῶν, τὸ πρὸς γυναικῶν. vt apud Pausaniam, ὑπῆρχε γὰρ τῆς Ευρυσθένους οἰκίας τὸ πρὸς ἀνδρῶν Λεωνίδας ὁ Κλεωνύμου. In cuiusmodi locutionibus γένος, vox supplenda est. quæ vox interdum exprimitur, vt apud Aeschinē de Demosthene: ἐκ τῶν νομάδων σκυθῶν τὸ πρὸς μητρὸς γένος ὤν. idest, quod ad stirpem maternam pertinet. ex cuius vocis expressione patet in suppressione etiam articulum ad eam vocem referri. tametsi apud Atticos in eius vocis suppressione per pluralē quoque articulū fiunt huiusmodi loquendi formæ. Pausanias, Νηλεῖδαι τὰ πρὸς μητρὸς, quod ad matris genus. Ad quam locutionum formam alludens Aristophanes, dixit. ὦ Κίκεροψ ἥρως ἄναξ τὰ πρὸς ποδῶν Δρακοντίδη, ac si dixisset, τὰ πρὸς ἀνδρῶν. Hac eadem ratione dicitur τὰ πρὸς ποδῶν, apud eundem in Auibus. Vbi inducitur Epopis seruus, dicens, ὑποζλαιάετος. ad quæ Ευελπίδης, ἀλλ' οὐκ ἴσμεν αὐθρώπω. θεράπ. οὐδὲν λέγεις. Ευελπ. καὶ μὴν ἔρου τὰ πρὸς ποδῶν. atqui ex parte pedū hoc scrutare. Ad hanc significationem accedit sensus huius

ius

ius præpositionis in quibusdam locutionibus. qualis est illa apud Synesium: ὡς δ, τι αὖ ἀποβῇ καὶ πρὸς θεοῦ, καὶ πρὸς ἀνθρώπων αἰτίαις δ. Vbi πρὸς θεοῦ, & πρὸς ἀνθρώπων, quãtum ad Deum, & quantum ad homines pertinet, significat perinde ac cum dicimus, πρὸς πατρὸς, & πρὸς μητρὸς, nam illa etiam quantum ad patrem, & quantum ad matrem pertinet, significant. sic οὐ πρὸς ἰατροῦ θρηνεῖν ἐπῳδὰς (apud Sophoclem) non pertinet ad medicum. & apud Aristoph. in Pluto: τό, τ' αὖ ἀδικεῖν αὐ πρὸς ἀνδρὸς οὐδὲν ὑγιὲς ἐστ' εἰργασμένου. Vbi interpres præpositionem πρὸς, τὸ καθῆκον significare dicit. Vide commentaria Budæi cum de hac particula agit. vbi tum aliorum latinorum scriptorum adducit exempla; vt Ouid. Ipse quidem per me sospes tutusque fuisses, tum Ciceronis, vt ad At. Sed accipienda plaga est, sumus enim flagitiose imparati tum à militibus, tum a pecunia. quæ verba ita Græce ipse conuertit: τοῦτο μὲν πρὸς τοῦ στρατιωτικοῦ, τοῦτο δὲ πρὸς τῶν χρημάτων. Genitiuo etiam iuncta, obtestationibus quæ cum adiuratione fiunt, deseruit: vt ἀντιβολῶ πρὸς παίδων μὴ περιίδητέ με, apud Demosthenem: Sic obtestamur πρὸς Διὸς, πρὸς θεῶν. diuersa tamen ratione. nam ibi per salutem liberorum obtestamur; hic vero non per salutem Deorum, sed per Deorum fidem obsecramus. Datiuo iuncta, additionem significat, sicut etiam ἢ, ἐπὶ, cui nonnunquam præponitur ἐκ παραλλήλου. vt apud Aristoph. in Pluto: καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις ἅπτιν ἀποπέμπων ὅτι & c. quãquam diuisim etiam legi possunt in eo loco prædictæ præpositiones, vt dicat, καὶ πρὸς, & insuper, vel & amplius, ἐπὶ τούτοις, ad hæc, vel post hæc ἅπτιν & reliqua. Nam & sine casu ἐλλειπτικῶς in hac significatione ponitur ἢ πρὸς, & pro insuper, & amplius accipitur. Plato: κοινῇ στρατεύσονται καὶ πρόσγε ἄξουσι τῶν παίδων ὅσοι ἁδροί. in qua forma & in extrema quoque comprehensione sæpissime ponitur, vt apud Isæũ, δύο καὶ εἴκοσι μναῖ, καὶ πρὸς. quod plenius etiam, καὶ μικρόν τι πρὸς, dicitur. in cuiusmodi formis ἐλλειπτικῶς dictis, subintelligitur datiuus casus. nam locutio illa, καὶ μικρόν τι πρὸς,

πρὸς τούτῳ, vel πρὸς τούτοις plenius diceretur. Dicitur & πρὸς δὲ, subsequente καὶ, & datiuum itidem subintellectum respicit. Demosth. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τὸν λόγον τόνδε ἀσύμφορον τῇ πόλει, πρὸς δὲ καὶ οὐ δίκαιον, & praeterea minime iustum. Accusatiuo etiam iuncta praepositio haec in elegantibus & compendiosis quibusdam locutionibus adhibetur. Significat enim comparationem & respectum. quem sensum habet etiam ἢ, παρὰ, accusatiuo iuncta. Plato: τὰ δὲ ἄλλα μικρὰ ἂν εἴη πρὸς ταῦτα, reliqua vero perexigua sint si cum his conferantur. Huc referri potest sensus praepositionis huius in illis verbis Aeschinis, ἅπαντα μὲν οὖν διεξελθεῖν πρὸς μικρὸν μέρος τῆς ἡμέρας οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν. & illud eiusdem, πρὸς ἕνδεκα γὰρ ἀμφορέας ἐν διαμεμετρημένῃ τῇ ἡμέρᾳ κρίνομαι. In quibus exemplis ad spatium & mensuram temporis indicandam adhibetur. Affinem praedictae significationi sensum habet haec praepositio, quum compensationem, idest paritatem pretij & aestimationis aliquarum rerum significat: vt apud Theophrastum de Balsamo, πωλεῖται δὲ τὸ μὲν ἄκρατον δὶς πρὸς ἀργύριον. τὸ δ' ἄλλο κατὰ λόγον τῆς μίξεως. idest (vt recte interpretatur Budaeus) rependitur bis tanto argento. Dicitur & πρός τινα, ad aliquem, vt ad scopum, sermonem instituere atque dirigere. Aristides, πρὸς ἣν ἥκιστ' ἂν ἁμαρτεῖν ὑπολαμβάνω πάντα καθιστάμενος τὸν λόγον. Vbi loco aduerbij Propter, poni praepositionem πρὸς ait Budęus. Quam quidem significationem aptius praefesert haec praepositio apud Aristophanem in Ranis: πρὸς ταῦτα, τοῦτον κολάζετε. proprerea hũc supplicio afficite. Finem etiam designat haec praepositio, cum dicimus πρὸς ὀργὴν, πρὸς ἐπήρειαν, πρὸς χάριν.

Πῶς.

Πῶς, particula, dupliciter profertur. aut enim interrogatiue proprio accentu regitur, verbumque locutionis vt plurimum praecedit, vt πῶς δοκεῖς; πῶς οἴει; cui etiam interdum postponitur, & ambitum claudit, vt ἔσται δὲ τοῦτο πῶς; & γίνεται δὲ πῶς; aut alieno accentu nititur, & ἀορίστως accipitur, vt οὕτω πως. idest, sic quodam modo. Atque ita mihi vsur-

vſurpari videtur apud Ariſtophanem in Pluto : ἐγὼ δὲ τούτου τ̃ τρόπου πως ἀμ' ἀεὶ, ideſt, at ego neſcio quo pacto tali ingenio ſum præditus. quamuis Budæus ſecutus Ariſtophanis interpretem, ἐμφατικῶς accipi particulam πῶς in prædicta comprehenſione ſentiat, & cum admiratione proferendam. idque alijs exemplis, confirmare conatur; adducens ex Pluto aliud dictum: οἱ δ' ἐγκατακείμενοι πῶς δοκεῖς τ̃ πλοῦτον ἠσπάζοντο; ideſt quo tādem eos modo putas Plutum amplexatos eſſe? & ex Syneſio, ἤδειν ἀλλὰ πῶς οἶδα; In quibus duobus exemplis cum πῶς particula interrogatiua ſit, admirationis emphaſim admittit. vt apud Cæſarium ἐν ταῖς πλέουσι, De nauigantibus: ὑπὸ δὲ τὴν σκέπην τῆς ἀκρωτηρείων ὑποφυγόντες: καὶ τοῦ ἀπευκτοῦ θανάτου πῶς σωθέντες, εὐχαριστηρίους τῷ θεῷ φωνὰς ἀναπέμπουσι. In illo autem Ariſtophanis: ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πως ἀμ' ἀεὶ, πῶς, ἀόριστον mihi eſſe videtur. pariterque interrogatione & admirabunda prolatione carere. Ceterum πῶς interrogatiuum affirmato verbo iunctū, ex natura interrogationis vehementer prolatæ, negatiuū ſenſum infert: vt πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοί; qui fieri poteſt vt tibi donum tribuant? Contra ſi negato verbo iungatur interrogatiuum πῶς, affirmatiuum ſenſum efficit. vt, Quidni, apud latinos. Demoſth. πῶς οὐκ ἀδικεῖς; ideſt quid ni facias iniuriam? ideſt, omnino iniuriam facis. Ponitur & in extrema periodo huiuſmodi interrogatio apud eundem: ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κείνου. πῶς γὰρ οὔ; Quæ locutiones ſic plenius dicerentur, πῶς φατέον ὡς οὐκ ἀδικεῖς; vel πῶς ἂν ἔποις ὡς οὐκ ἀδικεῖς; Quomodo negare poteris te non iniurium eſſe? Abſque negatione etiam (vt dictum eſt) interrogatiue prolata πῶς particula, γὰρ particulæ iungitur; & negatiuum ſenſum infert; Demoſth. οὐκ ἀπορῶν πῶς γάρ; ὅς γε κεκληρονόμηκας τῶν Φίλωνος χρημάτων. His duabus particulis aggregatur etiam in tertio loco particula ἂν, & fit πῶς γὰρ ἂν, ſi verbum aliquod obliqui modi ſubſequatur, vel ſubintelligatur, vt πῶς γὰρ ἂν γένοιτο, qui fieri poſſet?

Πῶς,etiã pro διατί,accipitur in negatiue prolatis interrogationibus. Aristoph.in Nebulis: καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ,εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν,οὐδὲ Κλεώνυμον; interrogat enim,cur non fulmine percutiat Simonẽ neque Cleonymum:non quærit de modo quo non percutiat. Nã de modo quo quis aliquid faciat, vel fecerit interrogare par est.modũ autem quo quis aliquid nõ faciat,non modo non quærere,sed ne fingere quidem animo possumus.Quapropter cum affirmatiue interrogamus per vocẽ πῶς, semper vox hæc ad modum referri potest.vt Iliad. primo, πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοί; non enim cur debeãt munus tribuere interrogat, quum multæ fuerint causæ. cur hoc facere debuissent, sed quo pacto possint hoc præstare interrogat; subdens causam cur hoc non possint præstare, ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν,τὰ δέδασται.λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν. Quum igitur negatiue interrogamus, semper particula πῶς, pro διατί, accipitur. Nam cur aliquis aliquid non faciat, pariter ac cur faciat causa aliqua mouetur, vel certe causam afferre potest.& propterea causam etiam interrogare licet.

De Σχολῆ aduerbio,& de articulis τὸ μὲν,τὸ δὲ aduerbialiter acceptis,& τοῦτ' ἐξαιρετικῶς. Cap. XXIV.

NOminum obliqui casus sæpe aduerbialiter accipiuntur. nam & genitiui nominum in aduerbium transeũt, vt ἐπιπολῆς:& Datiui vt σχολῆ:& accusatiui,vt ἀρχήν.Porro σχολῆ aduerbium, Otiose,& Tarde significat.vt σχολῆ περὶ τ εἰσαγγελλομένων σκοπούμεθα.idest cũ otio. Opponiturque τῷ ταχὺ,καὶ σπουδαίως. Adhibetur autem in consequenti parte condicionalium.quemadmodum τὸ,ἥπου pro multo minus, & nullo modo.Aristot. εἰ δὲ μὴ τούτων τι, σχολῆ γε τῶν ἄλλων τι ἂν εἴη.quod si nullum horum est, tarde aliorũ certe quidquam erit:idest,ægre & vix aliorum quidquam erit.Andocid. ὅπου τοίνυν αὐτοῖς τοῖς τριάκοντα ὠμνύετε μὴ μνησικακήσειν,

ἤπου σχολῆ τῷ γε ἄλλων πολιτῶν τινι. ægre profecto aliorum ciuium cuiquam. Quæ locutio negandi vim habet. in eaque τὸ, ἤπου, & τὸ, σχολῆ, idē ἐκ παραλλήλου significare sensit Budæus. cum tamen ἤπου suam propriam βεβαιωτικὴν vim habeat (vt de ipso dictum est) σχολῆ vero, negationem inferendi officium præstet. Accipitur etiam τὸ σχολῆ, pro Facile, & facili negotio. quia quæ sine negotio & contentione agimus, laxe & lente & remisse agimus. Lucianus, περὶ παρασιτικῆς: Επειδὰν γοῦν καὶ τούτων τῶν τεχνῶν ἀποδείξαιμι τὴν παρασιτικὴν κρατοῦσαν, σχολῆ δηλονότι τῶν ἄλλων τεχνῶν δόξῃ προφερεστάτη. idest, simulatque igitur his etiam artibus præstare parasiticam ostendero, facile patebit reliquis quoque ipsam antecellere. Ponitur etiam in principio ambitus propter membrorum argumenti transpositionem. Xenoph. σχολῆ γὰρ ἂν ἄλλος γέ τις τὰ δίκαια νομοθετήσειε, εἰ μὴ θεός. cuius argumenti naturalis ordo est, εἰ μὴ θεὸς τὰ δίκαια νομοθετεῖ, σχολῆ ἂν ἄλλος τις τὰ δίκαια νομοθετήσειε.

Τὸ μὲν, τὸ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δὲ.

Τὸ μὲν, τὸ δὲ: & τὰ μὲν, τὰ δὲ, articuli neutri, voces τὸ, & τὰ, partitiuis (quas vocant) coniunctionibus præpositæ, si ad nullum πτωτικὸν referantur, aduerbialiter accipiuntur. Gregor. ὁρῶν συμπλεκομένων ἀλλήλαις καὶ διϊσταμένων, τὸ μὲν φιλίας νόμῳ, τὸ δὲ ἀταξίας. Demosth. τὰ μὲν φιλονεικία, τὰ δὲ ἤ τινι δήποτε αἰτίᾳ προσάγονται. cauendum est autem ne ad aliquod totum referatur partitio: tunc enim in sua significatione manent articuli. vt si aliquod subiectum præcederet, puta χρήματα, sequereturque τὰ μὲν αὐτῶν αὐτὸς ἔχε, τὰ δὲ ἐμὲ ἔα ἔχειν. idest partem quidem earum tibi habe, partem vero mihi permitte. quod exemplum affert lexicographus ad indicandam aduerbialem significationem harum particularum. At in eo non aduerbialiter, sed declinabiliter in propria significatione manent articuli; in accusandi videlicet casu recepti, & à verbi ἔχω, vocibus ἔχε, & ἔχειν reguntur. Quando autem aduerbialiter vsurpātur, à nullo verbo reguntur articuli. vt apud Plutarchum, καὶ διελέχθη πρὸς τοὺς

πολίτας τὰ μὲν κακίζων αὐτῶν ἀβουλίαν καὶ μαλακίαν, τὰ δὲ παρορμῶν καὶ παρακαλῶν. idest, ciues allocutus est, partimque eorum amentiam, atque segnitiem obiurgauit, partim incitauit, atque hortatus est. Eodem modo accipitur vox τοῦτο partitiuis coniunctionibus iuncta: Demosth. τοῦτο μὲν γὰρ Θασίους πῶς οὐκ ἀδικήσεται, τοῦτο δὲ Αρχέβιον καὶ Ηρακλείδην: cuiusmodi locutiones ἐλλειπτικῶς dictæ videntur. nam proxima hæc Demosthenis, κατὰ μὲν τοῦτο τὸ μέρος Θασίους, κατὰ δὲ τοῦτο Αρχέβιον καὶ Ηρακλείδην, plenius dicerentur. idest ex vna parte Thasios, ex altera Archebium & Heraclidem. Animaduertendum est etiam vt supra dictum est, ne totũ aliquod subsit, ad quod partitio per τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ facta referatur. tunc enim hæ particulæ casus pronominis sunt, & a verbo aliquo reguntur. vt in exemplo quod affert Budæus ex Cicerone: sed causarum qua sunt à communi quæstione seiunctæ, partim in iudicijs versari, partim in deliberationibus. Quæ verba Budæus ad indicandam vocum τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ, aduerbialem significationem, sic in Græcum sermonem transtulit: τοῦτο μὲν αὐτῶν δικανικὸν, τοῦτο δὲ βουλευτικόν. Verum opinor, primum quidem non vidit pronominis genitiuum αὐτῶν, totius locum habere, quod per τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ in partes diuiditur. atque ita nõ aduerbialiter, sed vt casus pronominis accipi, & à verbo ἐστὶ subintellecto regi. deinde vero ne illud quidem animaduertit non recte fieri partitiones per casus τοῦτο pronominis, cum rectius dicatur per articuli casus, τὸ μὲν αὐτῶν δικανικὸν, τὸ δὲ βουλευτικόν.

Ταῦτα.

Ταῦτα, pluralis vox τοῦτο pronominis, ἐλλειπτικῶς, pro διὰ ταῦτα accipitur, si particulæ ἄρα, vel δὴ, vel τοι ipsi iunganrur, Vnde fit ταῦτ᾽ ἄρα, & ταῦτά τοι, & ταῦτα δὴ. quæ plane idem significant. Gaza ex Cicerone, ταῦτ᾽ ἄρα καὶ συμβαίνει ὅπερ ἀπεφηνάμην. Vbi ταῦτ᾽ ἄρα, etiam ταῦτά τοι, & ταῦτα δὴ dici potuit αἰτιολογικῶς μετὰ στοχασμοῦ ἢ βεβαιώσεως. apud Platonem vero, ταῦτα δὴ, μετὰ βεβαιώσεως dictum est, ταῦτα

δὴ

δὴ ἐκαλλωπιζόμην ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. in quibus omnibus subauditur διὰ præpositio.

De aduerbio Πρὸτοῦ. Cap. XXV.

Πρὸτοῦ, aduerbium temporis, ex πρὸ præpositione quæ semper genitiuo iungitur, & τοῦ articulo vice pronominis τούτου accepto, constat. Dicitur enim ὁ πρὸτοῦ χρόνος, & ὁ προτοῦ βίος. perinde ac ὁ πρὸ τούτου χρόνος, & ὁ πρὸ τούτου βίος. Vbi pronomen τούτου, demonstratiuum ad præsens tempus vel aliud quidpiam quod tempore metiri soleamus, relationē habet. Cum enim dicimus ὁ προτοῦ χρόνος, & ὁ προτοῦ βίος, supplendum est nomen appellatiuum ad quod refertur, in genitiuo casu formatum. est enim plena oratio, ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου βίος, & ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου χρόνος. Non semper autem repetitionem hanc nominis fieri contingit. Nam cum dicimus ὁ προτοῦ πόλεμος, non necessario supponitur nunc quoque bellum esse, ita vt dicere possimus, ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς πολέμου πόλεμος. & hinc aduerbialis huius particulæ vis ostenditur, cum appellatiuū nomen non possit repeti quod relationem suscipiat. Quod quidem appellatiuum nomen iuxta verbi vel alterius particulæ a qua regitur, naturam in omnibus casibus variatur, προτοῦ, & πρὸ τούτου nunquam mutato. dicimus enim ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ, vel ἐν τῷ πρὸ τούτου. κατὰ τὸν προτοῦ χρόνον, vel κατὰ τὸν πρὸ τούτου. Dicitur & per se sæpissime vox προτοῦ, sed semper ad præsens tempus relationem habet, vel tacite vel expresse.

De Ταύτῃ particula. Cap. XXVI.

Ταύτῃ, datiuus ab αὕτη pronomine deductus, quatenus sine substantiuo ponitur, aduerbialem induit significationem: estque localis primaria eius vocis significatio. Nam ad ὁδὸς nomen relationem habet. cum dicimus, ταύτῃ βαδιστέον: vt sit plena oratio, ταύτῃ τῇ ὁδῷ βαδιστέον. Secundo loco

cau-

causalem vim habet, perinde ac διὰ τοῦτο, vel τούτου ἕνεκα. idest, ideo, & hac de causa. vt apud Aristophanem in Pluto, μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς, ne propterea insolescas. Habet autem vim limitatiuam in hac causali significatione: Xenophon. οὐδὲ μὴν τοι ταύτῃ γε ἀτιμαστέον τὸ κάλλος. neque tamen iccirco est aspernanda pulchritudo. Illatiuam etiam significationem huic particulæ tribuit Budęus, & pro τοιγαροῦν, idest, Itaque, vsurpari docet. afferens exemplum ex Herodiano, ταύτῃ ὁ Αλβῖνος καὶ φρουρᾶ μείζονι ἐφράττεν ἑαυτόν. Vbi tamen causalem potest habere significationem, vt dicat, διὰ τοῦτο, vel τούτου ἕνεκα ὁ Αλβῖνος ἐφράττεν ἑαυτὸν. quod ipse quoque videtur animaduertisse, cum voces ταύτῃ τοι, pro itaque, & τούτου ἕνεκα accipi dicat apud Gregorium. Quando vero simplicem limitationem significat, pro κατὰ τοῦτο, eatenus, & secundum hoc, accipitur. & sæpe in ea significatione respondet πῇ, ᾗ. Accipitur etiam αὐτὶ τοῦ οὕτως, vt apud Platonem, ταύτῃ καὶ ταῦτα ἐλέγετο. idest, hæc etiam sic dicebantur. idem alibi: ἔστω ταύτῃ ὅπῃ τις ὑπολαμβάνει: esto hæc ita se habere, sicut quisque putat.

De Ταχύ, nomine in aduerbij naturam transeunte. Cap. XXVII.

Ταχύ: nomen notæ significationis, quando aduerbialiter accipitur, opponitur τῷ, σχολῇ, aduerbialiter item vsurpato; & non solum in posteriori parte consequentiarum adhibetur, vt apud Aristophanem; sed etiam in simplicibus enuntiationibus, cum γὰρ iungitur ironice pro σχολῇ. Aesch. καὶ Τιμάρχου ταῦθ' ὁ γέρων ὁ ἐκ παιδὸς σεσωφρονηκὼς παρῄνεσε τοῖς ἑαυτοῖς πολίταις: ταχὺ γὰρ Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην ἐάσει πολιτεύεσθαι. Quod ironice dictum, idem valet, quod σχολῇ γε Τίμαρχον &c. Vbi tamen tacita consequentia innuitur, cuius antecedens ex superioribus petendum est. & est sensus huiusmodi: si Senator ille Spartanus rectā & probatam cuiusdam praui hominis sententiam respuit, multo minus ab huiusmodi hominibus qualis est Timarchus

chus & Demoſthenes, rem publicam adminiſtrari paſſus eſſet. Vnde patet γὰρ, ex γε, & ἄρα conſtare: vt apud Ariſtophanem in Acharnenſibus: σφόδρα γ᾽ ἄρ᾽ ἰσταζόμην ἐγὼ, vt ſuo loco dictum eſt.

De Τί nomine interrogatiue accepto. Cap. XXVIII.

Τί, neutrum nomen interrogatiue acceptum, quod quidem tunc accentu acuto ſemper eſt præditum, neque vmquam accentum reijcit encliticarum particularum more, pro οὐδὲν vſurpari nonnunquam docet Budæus, afferẽs exemplum ex Demoſthene: εἶτα ὑβριζομένων καὶ ἐξαυρομένων καὶ τί κακὸν οὐχὶ παθόντων; ideſt, vt ipſe interpretatur, & nihil non mali patientibus; Item ex Gregor. ὀνειδιζόμενος καὶ τί γὰρ οὐ πάσχων, τί δ᾽ οὐκ ἀκούων: ideſt, vt idem interpretatur, nihil non contumeliarum perpeſſus. Quę quidem Budæi opinio neſcio an admittenda ſit. Nam vt concedamus affirmatas interrogationes, negatiuis enuntiationibus inferri ſi cum emphaſi proferantur, vt ſi dicas, τί κακὸν πάσχεις; infers, οὐδὲν κακὸν πάσχεις: tamen ſi conſideremus propoſitas loquendi formulas, qualis eſt illa Demoſthenis, καὶ τί κακὸν οὐχὶ παθόντων; & Gregorij, καὶ τί γὰρ οὐ πάσχων; & huiuſmodi alias, negatum habere verbum ſeu participium, videbimus non negatiuam, ſed affirmatiuam enuntiationem ex ipſis inferri. & ſic in τί οὐχὶ παθόντων; & τί οὐ πάσχων; interrogationibus vocem τί, non pro οὐδὲν, ſed pro πᾶν accipi; totamque locutionem τί κακὸν οὐχὶ παθόντων, pro πᾶν κακὸν παθόντων, vſurpari. Adde, quod non plane patet, an apud Græcos dicantur voces οὐδὲν οὐ, in ſenſu quo apud latinos nihil nō. Quod tametſi diceretur, tamen in ſupradictis locutionibus ſupradictum ſenſum habebunt. & ſic οὐδὲν κακὸν οὐ παθόντων, pariter pro, πᾶν κακὸν παθόντων interpretandum erit. τί etiam pro διατί, ſæpiſſime accipitur. & pro εἰς τί, ideſt quam ad rem? Ariſtoph. in Nebulis in Geometria, στρεψ. τοῦτ᾽ οὖν τί ἐστι χρήσιμον; Hæc autem quam ad rem eſt vtilis?

De Τί nomine δὲ coniunctioni præpoſito, ſubſequente εἰ μὴ, exceptiua. Cap. XXIX.

Τί δὲ εἰ μὴ, coordinatæ voces ſunt, non vt ex ipſis vnum formale ſignum efficiatur, ſed ita vt vnaquæque propriam ſignificationem præſeferat. vt apud Xenophontem, καὶ πῶς ἔφλω ἐγὼ διέταξας αὐτῇ: τί δὲ εἰ μὴ τῆς οἰκίας τὴν δύναμιν ἰδοξέμοι ἐπιδεῖξαι αὐτῇ; in qua locutione & ſimilibus ſubauditur vox ἄλλο cum præcedente verbo repetito, vt ſit integra locutio, τί δὲ ἄλλο διέταξα, εἰ μὴ, & reliqua. Vbi etiam loco εἰ μὴ, vtimur ἢ particula eiuſdem ſignificationis, vt apud Lucianum: σὺ δὲ δὴ τί πρὸς τοῦτο; Διογ. τί δ' ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Dicitur & ſine δὲ, vt apud Thucydidem, εἰ χάριν τῷ Πλαταιίδα. Θηβαΐδα ποιήσετε, τί ἄλλο ἢ ἐν πολεμίᾳ πατέρας τοὺς ὑμετέρους ἀτίμους γερῶν καταλείψετε; Cum autem ſine δὲ proferantur huiuſmodi locutiones, patet ipſum δὲ non eſſe partem integralem τί δὲ εἰ μὴ, vocum, ac ſi eſſet vna nota formalis. nam ex formalibus ſignis ſi particulam aliquam ſubtrahas, ſenſus ipſius interit, vel certe deprauatur, atque minuitur. puta ſi εἰ μὴ aggregatum ſeiunges, non amplius ſenſum exceptiuum ſeruabit, vt pro πλὴν, accipiatur. In propoſita igitur vocũ ordinatione ac ſerie, ad ſenſus integritatem, ſupplendum eſt nomen ἄλλο, & præcedens verbum repetendum eſt. Quam loquendi formam Cicero, vt multa alia imitatus, plene & integre locutionem cum verbi additione exprimit, cum dicit: Nam quid aliud agimus, niſi animum ad ſeipſum vocamus? Reducuntur autem ad enuntiationem huiuſmodi interrogationes. nam τί ἄλλο ἢ, & τί ἄλλο εἰ μὴ, idē valēt quod οὐδὲν ἄλλο ἢ, & οὐδὲν ἄλλο εἰ μή.

De particulis Τί δὴ, τί μὴν, & ποιὸς oxytono. Cap. XXX.

Τί δὴ, etiam vt formale ſignum deſcribit Budæus. cuius opinio refellitur eadem ratione qua ſupra oſtenſum eſt τί δὲ εἰ μὴ, non eſſe totum quid, ſed tres particulas non colliga-

ligatas, sed simul appositas. si enim in Platonis verbis illis, τί δὴ οὖν ἔτη ὁ Σωκράτης ἐ πάντης ἰζῶν φαμὲν, particulã δὴ subtrahas, τί οὖν per se idē officium præstabit, τί ὖν ἔτη ὁ Σωκράτης & cætera. Secus accidit in formalibus signis, vt proxime dictum est. ex quibus si particulam aliquam demas, quæ remanent, eamdem significationem non itidem seruant: puta ex ἄλλως τι & εἰ δὲ μὴ, si ex altero τι, ex altero vero δὴ, subtrahas, neutri suus sensus remanebit; nam aliud εἰ δὲ μὴ, aliud εἰ μὴ significat, vt suo loco dictum est.

Τί μὴν.

Τί μὴν, etiam pro τί δή: interrogatiue vsurpari docet, vt ἀλλὰ τί μὴν; idest, vt ipse interpretatur, quidnam igitur? Nonnunquam etiam concedentis esse vocem τί μὴν affirmat, & pro, quidni, accipi, vt apud Platonem: Σωκρ. δίκαιος ἀνὴρ ἢ ὅσιος ἢ εὐσεβὴς, ἆρ' οὐ θεοφιλὴς ἐστι. Πρωτ. τί μὴν; In quo tamen exemplo τί μὴν, interrogatiue itidem accipitur. Interrogatus enim Protagoras an iustus vir Deo etiā amicus esset, respondet, τί μὴν; idest, quidni? quod sensu quidem concedentis est, forma vero loquēdi interrogatiuum. In qua interrogatione τί μὴν; Quid vero, & Quidni significat, idest, quid non, & cur non? conuerti turque interrogatio in affirmationem, vt sit, sane ita est.

Ποιός.

Ποιός, ὀξύτονον, qualitatis particeps, & ποιός τις qualitatis cuiusdam particeps: quod nonnunquam pro, ἀγαθός accipi notauit Budæus. vt apud Aristotelem: παραδοτέον τὰς παῖδας γυμναστικῇ καὶ παιδοτριβικῇ. τούτων γὰρ ἡ μὲν, ποιάν ποιεῖ τὴν ἕξιν. ἡ δὲ, τὰ ἔργα. idest, vt ipse interpretatur, harum enim altera præstantem reddit corporis habitum, altera vero opera. Quæ quidem Budæi interpretatio verum quidem sensum assequitur, sed non ex vi vocis ποιὸς, & ποιά, quæ simpliciter qualem, vel qualitatis participem significant, is sensus efficitur. sed quia res ita se habet, quod videlicet gymnastica, præstantiora reddit corpora, voces propositæ sensum hunc præseferunt. At non ex veritate sententiæ vel

modo & forma locutionis vocibus tribuenda est significatio ab etymologia aliena, sed sensus ex vocibus iuxta cuiusque vim & notionem eliciendus est.

De Τίς pronomine, τὸ καὶ τὸ, τὸ μὲν, τὸ δὲ, & alijs horum similibus. Cap. XXXI.

Τίς, pronomen ἀορίστως acceptum, quod & fere ἐγκλιτικὸν μέρος est, non solum postponitur adiectiuis, & appellatiuis nominibus, vt αὐθέκαστός τις, & μοχθηρός τις, sed etiam præponitur cum substantiuis, quod frequenter fit; tum vero adiectiuis quoque nonnunquam. vt apud Aristophanē in Pluto: δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ὤν. nec facit ad hoc interposita negatio. nam & sine negatione, δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις μοχθηρὸς ὤν, itidem dici potuit. τὶς etiam ut opponitur τῷ οὐδεὶς, Budæo occasionem dedit, vt εἶναί τι, μέγας, ipsum accipi contēdat in loco quē ipse citat Demosth. τὸ δοκεῖν τινες εἶναι διὰ τὴν πονηρίαν προσειληφότες. Nec animaduertit oppositionē hanc vocis τι, ad οὐδὲν, si minus in Ciceronis loco, quem ad probādum similem vsum vocis huius apud latinos affert ex epistolis ad Atticum: Fac vt omnia ad me perscribas, meque vt facis, velis esse aliquem: quoniam qui fui, & qui esse potui, iam esse non possum: certe ex Platonis auctoritate, quam itidem affert ad ostendendum vsum vocis huius in suo neutro genere: ὑμᾶς τι ἡγεῖσθαι ὅτι οἴεσθέ τι ποιεῖν οὐδὲν ποιοῦντες. Pro, ποῖος etiam, & ὁποῖος accipi τὶς ἐξωνούμενον, recte annotauit Budæus. vt apud Demosth. λέγε μοι τὰς μαρτυρίας τίς ἐγὼ πρὸς τοὺς διομόσους εἰμί. Ciceronemque eodem modo vsum esse pronomine, Qui, cum dicit, Xenophon Socraticus, qui vir & quantus.

Τὸ καὶ τό.

Τὸ καὶ τὸ: pro, τοῦτο καὶ τοῦτο: apud Demosthenem, περὶ τοῦ στεφάνου, accipi recte notauit Budæus: εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν αὐθέκαστος οὑτοσί, οὐκ ἂν ἀπέθανεν. De quo articulo docendum est non solum in accusatiuo casu accipi pro, τοῦτο pronomine,

ne, vt in loco citato Demosthenis, sed etiam in alijs casibus. vt si dicas, τὸ καὶ τὸ συνέβημεν, tunc nominatiui casus erunt voces τὸ καὶ τό. & sic in alijs casibus, ut exigunt partes cum quibus copulatur. nã enallage in partibus declinabilibus si in vno casu admittatur, in reliquis etiã admittitur; puta si articulus masculinus in prima voce ὁ, pro οὗτος accipitur, τοῦ, etiam pro τούτου, & τῷ, pro τούτῳ, & τόν, pro τοῦτον vsurpabitur. exempla sunt apud Homerum: ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς. τοῦ γὰρ πίσεν ἄγχι μάλιστα. τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος. τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδών. Notandum autem pro indefinita & incerta re dici propositas voces. & idem valere quod τὸ δεῖνα, καὶ τὸ δεῖνα. sicut etiam in genere masculino τόν, καὶ τόν, apud Lysiam. καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν. pro τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα. hoc est hunc & illum. In quo Lysiæ loco iubentis testes in mediũ prodire, notandum est, indefinite dici τὸν καὶ τόν: siue quod res de qua loquitur, adeo nota esset omnibus, vt non solum nominatus quisque, sed quilibet sine discrimine de ipsa testimonium dicere posset. aut ita indefinite locum nominibus proprijs reliquit Orator, quod fit in declamationibus, quæ veluti formulæ sunt orationum forensium.

Τὸ μὲν, Τὸ δέ.

Τὸ μὲν, & τὸ δέ, eiusdem enallages ratione, pro τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ accipiuntur. Significantque Partim & partim. ideoque obliquis etiam casibus iunguntur, quia aduerbialiter construuntur.

Τὸ μέν τι, & τὸ δέ τι.

ADditur etiam τὶ ἀόριστον, supradictis vocibus, & fit, τὸ μέν τι & τὸ δέ τι. quæ itidem Partim & partim significant: Basil τὸ μέν τι διὰ τὸ πολλάκις ἀπατηθῆναι, τὸ δέ τι καὶ ὑπὸ ἀσχολιῶν περισπώμενος. In quibus τι, particula, diminuendi & adstringendi vim habet.

Τοιοῦτος.

Τοιοῦτος, nomen ἀνταποδοτικόν, non solum τῷ, οἷος relatiuo nomini, sed etiam τῷ, ὅς relatiuo articulo præpositum, respondet. Sophocl. in Antig. γιγνώσκων ὅτι τοιοῦτος ἐστὶν οἷς περ ἥδεται

ἤδεται ξυνών. Vbi τὸ, τοιοῦτος, pro ὅμοιος vsurpari videtur: cum tamen, si id quod potentia subintelligendum est, repetatur, articulus in propria significatione remaneat, hoc modo, τοιοῦτός ἐστιν, οἷοι εἰσὶν ἐκεῖνοι οἷς περ ἥδεται ξυνών.

Τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ.

Ipsum quoque τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ, Partim & partim, vel, tũ & cum, atque etiam, Simul & simul significat. vt recte notauit Budæus. Demosth. τοῦτο μὲν τοίνυν Θασίους ἀδικήσετε, τοῦτο δὲ Ἀρχέβιον καὶ Ἡρακλείδην, id est simul etiam Thasios, simul Archebiũ iniuria afficietis. Andocid. τοῦτο μὲν οἷς διηλλάγητε, τοῦτο δὲ τοὺς φεύγοντας κατηγάγετε, τοῦτο δὲ τοὺς ἀτίμους ὄντας, ἐπιτίμους ἐποιήσατε. ex quo Andocidis loco animaduertendum est, non solum semel voci τοῦτο μὲν, respondere vocem τοῦτο δὲ, sed iterum atque iterum, & sæpius si plura erunt recensenda. Quo modo & Ciceronem vsum esse patet ex eius verbis illis: Quia tum occultantur, tum rursus aperiuntur, tum abeunt, tum redeunt, tum antecedunt, tũ etiam subsequuntur.

De particulis, Τοι, τοίνυν, τοῦ, & τοί. Cap. XXXII.

Toi, particulæ vis affirmandi seu confirmandi apertius perspicitur, cum ea partibus declinabilibus apponitur. vt apud Xenoph. ἀλλὰ σωφρόνων τοι ἐστὶν οὕτω ποιεῖν. Cum enim affirmatiua oratio sit, videlicet quod σωφρόνων ἀνθρώπων ἐστὶ τὸ οὕτω ποιεῖν, particula τοι affirmationem auget, & confirmat. vt Sane & Profecto apud latinos. & in supradicto exemplo idem valet ac si diceres, Nimirum, vel enimvero sapientis est ita facere. Hanc eamdem vim habet, cum vocibus alijs postponitur. Notandum autem, cum monosyllabis particulis iungitur hæc particula, interdum per appositionẽ iungi, ac tunc suam vim retinere nonnunquã: interdum vero componi; ac tunc tam eam cum qua componitur, quam ipsam τοι, suam quamque significationem amittere, & ex ambabus tertium quoddam resultare, vt in

μέν τοι

μὲν τοι,γέ τοι,καί τοι,& quibusdam fortasse alijs,de quibus in præcedentibus dictum est.

Porro δὴ particulæ,per appositionem postponitur: δή τοι enim vox,tam δὴ,quam τοι particulæ vim præsefert.Quando vero aduerbijs,& simpliciter vnicam syllabam excedētibus vocibus iungitur,semper suam retinet significationē. dummodo dissyllaba illa cui iungitur,ex duabus monosyl labis non sit coagmentata,qualis est τοι γὰρ. cui postponitur aliud τοι,& fit τοι γάρ τοι.tūc enim τοι,suam propriam amittit significationem.Sed si dissyllabis simplicibns iungitur, semper suam habet significationem . Id quod Budæus minus videtur animaduertisse,cum dicat,hoc πάνυ τοι,frequētius dici πάνυ τι,per τι nomen,quod sæpe ἀργὸν esse ait.Quod equidem nescio an otiosum alicubi sit, vt Budæo videtur. Nam tametsi cum nullo nomine substantiuo aliquando iungatur,sed adijciatur alijs orationis partibus:non idcirco plane otiosum est;sed diminuendi,& coërcendi vim habet. vt paulo supra de ipso dictum est. Interponitur etiam aliquando , vt ἐπέ τοι τοῦτο. Porro si quando præponatur hæc parricula, propriam significationem amittit , vt in τοι γὰρ, τοι γάρ τοι, & τοιγαροῦν, & in vnius cuiusdam formalis notæ significationem coalescit.

Τοίνυν.

Τοίνυν,συλλογιστικὸν est,idest, illatiuum conclusionis, quæ ex antecedente vel pręmissis quibusdam,aut tacitis aut expressis,sequitur:& in hoc eumdem vsum præstat, quem vox οὖν,& οὐκοῦν. Eādem vim habet quando collectiuum est. dico autem collectiuum , cnm ex aliqua narratione ὑποστατικῶς subijcimus sententiam ἐπιλογικήν. vt apud Platonem post multa subiūgitur, ἐν μὲν τοίνυν τοῦτο ἐπεισάμεθα. est enim hic quoque illatiuum,veluti conclusionis cuiusdam . Vicissim autem assumptionibus etiam , idest minori argumentorum propositioni deseruit.& vocatur tunc συλληπτικὸν τὸ τοίνυν. cum videlicet causam conclusionis vel signum continet. vt apud Lucianum,ὡς σεμνὸς ἡμῖν σφόδρα.

καὶ μετέωρος ἐπανῆλθες.hęc eſt concluſio,cuius probationem ſubdit,οὐ τοίνυν οὐδὲ προσβλέπειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς In Iſocratis Panegyrico, ratiocinatio ponitur propemodum in forma argumenti:οἶμαι πᾶσι δοκεῖν τούτους κρατίστους προστάτας γεγενῆσθαι,ἀφ᾽ ὧν οἱ πειθαρχήσαντες ἄριστα τυγχάνουσι πράξαντες. Hæc eſt maior propoſitio, quam ſubſequitur aſſumptio, ſiue minor propoſitio, ἐπὶ τοίνυν τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας, οἵ τε ἴδιοι οἶκοι καὶ αἱ πόλεις ἄριστα ἔπραξαν. ex quibus ſequitur ibi propoſita concluſio, ἡμᾶς ἄρα κράτιστοι προστάται γεγόναμεν. ſic in Archidamo, τὰς κτήσεις τὰς πολυχρονίους, κυρίας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν.poſt quæ additur aſſumptio,ἡμᾶς τοίνυν Μεσσήνην ἔχομεν πρὶν Πέλοπα λαβεῖν τὴν βασιλείαν, ex quibus infertur ibi propoſita concluſio, Ad Lacedæmonios pertinere Meſſanæ poſſeſſionem. Demoſth. etiam cum probare vellet omnia facta eſſe,quę ad ſalutem & præſidium patrię pertinerent,exponeretque quæ nam eſſent neceſſaria, οὐκ ἐκ μὲν τῆς θαλάττης τὴν Εὔβοιαν προβαλέσθαι χρῆν, ἐκ δὲ τῆς μεσογείας,τὴν Βοιωτίαν.poſt aliarum quarumdam rerum enumerationem,addidit aſſumptionem,ταῦτα τοίνυν ὑμῖν ἅπαντα πέπρακται.& alibi eadem argumentandi forma vſus eſt, εἰ δ᾽ αὖ μεῖζον ἔχοι τις εἰπεῖν κατ᾽ ἀνδρὸς ῥήτορος,ἢ εἰ μὴ ταυτὰ καὶ φρονεῖ καὶ λέγει;οὐ τοίνυν τοιοῦτος ὁ Κρέθης.

Seruit etiam trãſitionibus inchoatiuis,vt,Igitur,Itaque, & Proinde apud Latinos Demoſth.ὑμῶν τοίνυν οὐδ᾽ αὖ εἷς οὐδὲν ὧν ἰδίᾳ τινὶ δοίη τοῦτ᾽ ἀφέλοιτο πάλιν.Itaque,vel proinde nullus veſtrum eſt,& cætera.Qua ratione prolixæ etiam narrationis initij ſignum eſt.Demoſth. ὃ θεωρεῖτε εἰ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις.ὑμεῖς τοίνυν,& reliqua.vos igitur &c. Quamquam in hoc etiam exemplo συλληπτικόν eſt, & concluſionem probat,quod videlicet, οὐ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις πέπρακται. Hoc itaque ſemper animaduertendum eſt an concluſio aliqua ſubſit,cuius probationem hæc particula comitetur. ne ſententiæ vel narrationis initium ipſam comitari & inchoatiuæ tranſitionis ſignum eſſe arbitremur.

Τοῦ, & τῷ casus articuli tam masculini quam neutri per enallagen, pro genitiuo, & datiuo τὶς pronominis accipiuntur, tam ἀορίστως, quã ἐρωτηματικῶς accepti, vt, τοῦ χάριν pro, τίνος χάριν ἐρωτηματικῶς, & ἕνεκά του pro, ἕνεκά τινος ἀορίστως. sic in datiuo, τῷ δίδωκας, pro τίνι. & δίδωκάς τῳ, pro δίδωκάς τινι. ex quibus apparet præponi in constructione voces has, & cum accentu proferri, si ἐρωτηματικῶς accipiantur: postponi autem ἐγκλιτικῶς cum ἀορίστως vsurpantur. Porro τοῦ, in articuli significatione cum ἐλλειπῶς, τοῦ ἕνεκα, vel τοῦ χάριν dicitur, infinitiuo verbo iungitur, vt apud Gregorium: ὀλίγα τοῦ ἐγκυκλίων φιλοσοφήσας τοῦ μὴ δοκεῖν παντάπασι τῶν τοιούτων ἀπείρως ἔχειν. quod plene dicitur apud Aristoph. τοῦ λαβεῖν μισθοῦ χάριν. & alibi. Iungitur alioquin etiam infinitiuo, sicut & cæteri casus omnes articuli neutri, vt ὀλίγον ἐδέησε τοῦ λησταῖς περιπεσεῖν, quod alia loquendi forma dicitur, παρ' ὀλίγον λησταῖς περιέπεσεν. sic παρ' ὀλίγον ἀπέθανεν, &c.

De Ὑπὲρ præpositione, & φησί. Cap. XXXIII.

DE præpositione ὑπὲρ, annotauit Budæus in eadem periodo ipsam geminari. vt apud Demosthenem: μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτὸν ὑπὲρ ἂν ἥρηνται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν. Vbi alterum ὑπὲρ vacare dicit, quod ad sensum attinet. Verum non omnino alteram præpositionem vacare dicendum est, sed eam dumtaxat quæ secundo loco posita est, casumque iteratum qui cum copulatur. Porro non solum ὑπὲρ præpositionem in eiusmodi loquendi formis in vna & eadem comprehensione repeti contingit: sed fere omnes quocunque casu vna quæque iuncta fuerit, vt καθ' οὓς νόμους πολιτευόμεθα, κατὰ τούτους με κρίνεσθαι δεῖ, δι' οὓς γὰρ ἔφυγε τὴν πατρίδα, διὰ τούτους κατῆλθεν. ἐξ ὧν γέγονε πλούσιος, ἐκ τούτων ἀπέβαλε τὴν οὐσίαν. ἐν οἷς ηὐδοκίμησεν, ἐν τούτοις πάλιν ἠδόξησεν. Atque ita reliquæ prope omnes. Non igitur communem omnibus præpositionibus loquendi formam, vni tantum adscribi oportuit.

Ὑπὲρ ὧν, voces, vt vnam vocem quæ suam vim naturalem non retinet (vt eius verbis vtar) describit Budæus, vt ἀνθ' ὧν. non animaduertens præpositiones ἀντὶ, & ὑπὲρ, vice διὰ, præpositionis accipi, esse quæ ἀνθ' ὧν, & ὑπὲρ ὧν, duas voces iuxta cuiusque naturalem significationem acceptas, pro δι' ἃ, vel ὧν ἕνεκα. Isocrates: ἀποδοῦναι χάριν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ πάντας εὐεργέτησεν, idest δι' ἃ, vel ὧν ἕνεκα, & ἀντὶ ὧν. In qua Isocratis locutione, & similibus relatiuus articulus more Atticorum, in casu antecedentis, subsequenti verbo tribuitur. esset enim plena locutio, ἀντὶ ἐκείνων ἃ ὁ πατὴρ αὐτῶν πάντας εὐεργέτησεν. eomodo quo dicitur, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν. est enim integra locutio, ἔμαθεν ἀπ' ἐκείνων ἃ ἔπαθεν. sic, χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις, pro χρῶμαι τοῖς βιβλίοις ἃ ἔχω.

De φεῦ aduerbio.

DE φεῦ aduerbio, quoniam communi opinione genitiuo iungi, idest construi creditur, vt φεῦ τῶν κακῶν, aduertendum genitiuum ἐλλειπτικῶς dici, subaudirique aduerbium ἕνεκα, a quo regitur genitiuus, non autem à φεῦ, quod ἀποστατικῶς καὶ σχετλιασμὸν dicitur. Accipitur etiam eodem modo quo, οὐαὶ, apud scriptores ecclesiasticos, vt apud Procopium in prouerbia Salomonis, ζητοῦμεν ἀντὶ τοῦ ἀεὶ εὖ ἐστὶ τὸ ἀεὶ φεῦ ἐστί. Vbi τὸ φεῦ idem valet quod οὐαί.

De Ω particula, & ὦν. Cap. XXXIV.

Ω particula σχετλιαστικῶς accepta, exclamantis est, non autem vocantis. Est autem exclamantis intentio πάθος aliquod significare, puta indignationem vel admiratione͂: Vocantis vero est, eum quem vocat ad se conuertere, vel attentum sermoni reddere. Porro quando vocatio cum ὦ aduerbio fit, semper aduerbio ὦ, ad nominis vocatiuum casum fertur, vt ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, ὦ Ὀδυσσεῦ πολύμητι. Cum igitur, τὸ κλητικὸν ὦ, cum vocatiuo nominis cohæreat, verisimile est illud ὦ quod vocatiuo non iungitur, κλητικὸν non esse, & idcirco ad illius differentiam diuerso quoque accentu regi debere. Quamquam enim no͂ paucæ voces certo quodam modo scriptæ & prolatæ æquiuocatio-

catio-

cationis ratione plura quędam significant, atque etiam diuersis modis construuntur, attamen hanc vocem, ω, pro diuersitate significationis diuerso quoque accentu in antiquis auctorum exemplaribus notatam esse conspicimus. In quibus exemplaribus τὸ σχετλιαστικὸν, & θαυμαστικὸν ὦ, cũ graui accentu scriptum habetur; sicut τὸ κλητικὸν, semper cum circumflexo. Hoc etiam annotandum est, sine vllo etiam casu particula ω inueniri apud Aristophanem: ἐν ὄρνισιν. ὦ, τοῦτο μέν τοι νὴ δία αὐτοῖσι πιθοῦ. Vbi τὸ ὦ non κλητικῶς sed δυσωπητικῶς, potius accipiendum est, quemadmodum in Pluto: τὸ, ἆ, in illis verbis, ἆ ἆ, τὴν δᾶδα μή μοι προσφέρε. Quæ quidem particulæ ὦ, & ἆ, vehementiore spiritu proferendæ sunt, & cum diastole ἀποστατικῶς. Inuenitur etiam τὸ κλητικὸν ὦ, sine vocatiuo κατ' ἀποσιώπησιν, apud eundem in Nebulis, ὦ, τί σ' εἴπω, idest, o, quid te nominem. est autẽ ἦθος, indignabunde loquentis. Qua aposiopesi ostendit non posse satis congruum flagitio sui filij à quo cædebatur, nomen inuenire, non πατραλοία, non ἀσεβὲς, non ἀλιτήριε, non aliud quicquam. Ceterum quod ad syntaxim pertinet huius particulæ σχετλιαστικῶς, vel θαυμαστικῶς, vel alio quodam modo præterquam κλητικῶς acceptæ; meo quidem iudicio nullo casu regitur particula hæc, sed διεσταλμένως, quibusdam casibus præponitur. Nam cum genitiuo præponitur, genitiuus tunc ἐλλειπτικῶς dicitur: vt cum dicimus, ὦ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος. subintelligitur enim τὸ ἕνεκα. & sic genitiuus non ab ω particula, sed ab ἕνεκα regitur: eodem modo quod dicitur, apud Gregorium, ὢ τοῦ θαύματος. λόγῳ κρατουμένην φύσιν τὴν ῥέουσαν. Vbi Budęus defectiuam orationem esse annotauit. quoniam genitiuo accusatiuum subiecit. tametsi non propterea, sed propter ἔλλειψιν τοῦ ἕνεκα, defectiua dici debeat illa oratio. in qua accusatiuus διεσταλμένως, genitiuũ subsequitur. qui accusatiuus, τὴν φύσιν videlicet, à participio κρατουμένην regitur, quod loco infiniti accipitur. ac si dixisset ὢ τοῦ θαύματος ἕνεκα τοῦ κρατεῖσθαι λόγῳ τὴν ῥέουσαν φύσιν. Cũque recto etiam iungi particulam hanc dicat, si iungi tanquam

cum suo casu intelligit, idem erit error de quo proxime dictum est. Iuliani verba de libanio citat Budæus ad probandum propositæ particulæ cum recto constructionem, ὢ λόγος, ὢ φρένες, ὢ σύνεσις. & Gregorij, ὢ τίς Ἱερεμίας ὀδύρεται τὴν ἡμετέραν σύγχυσιν; In quibus si ipsam recto iungi concedamus, cum πῶς etiam aduerbio copulari concedendum erit. apud eumdem Gregorium, ὢ πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων ἐνέγκω μνήμην. tametsi nec aduerbium cum aduerbio, nec rectus nominis transitiue cum alijs partibus cohæreat. Dicendum itaque διεσταλμένως, præponi τοῦ τίς, καὶ τοῦ πῶς, aduerbio. cuius rei signum est, sine ipso etiam posse easdem sententias efferri, τίς Ἱερεμίας ὀδύρεται &c. & πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων ἐνέγκω μνήμην. & tunc idem erit sensus verborum: carebunt tamen indignationis signo. Ceterum quia in Iuliani admiratiua illa de Libanio locutione si ὢ particulam detrahas, nõ modo admirationis signo carebit, verum etiã nullo modo constabunt casus illi, & idcirco necessario ab ὢ, particula regi videbuntur; sciendũ est cum qualitatem sermonis & sensus & ingenij admiretur, ad eius locutionis integritatem qualitatis nomina ποῖος, videlicet, vel οἷος subintelligenda esse. vt sit integra locutio, ὢ ποῖος, vel, οἷος λόγος. ὢ ποῖαι, vel οἷαι φρένες. ὢ ποία, vel οἵα σύνεσις. quemadmodum in Aesopi verbis illis, ὢ οἵα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει. Vbi etiam τὸ, ὢ non κλητικῶς, sed καταγελαστικῷ ἤθει, dicitur. Atque ita in illa etiam Iuliani locutione διεσταλμένως proferenda erit particula ὢ. sine qua etiam posset proferri eadem sententia. ποῖος, vel οἷος λόγος, ποῖαι, vel οἷαι φρένες, ποία, vel οἵα σύνεσις. omnino enim huiusmodi particulæ quę πάθος significant, si inter alias dictiones interserantur, παρενθετικῶς, ab alijs separantur: sin autem præponantur, διεσταλμένως, separantur. nec vllo modo inter constructionis membra numerantur.

Ὧν.

Ὧν genitiuus pluralis articuli neutri Ἑλληνικῶς, nonnunquam dicitur. Vt ὧν ἔπαθεν, ὀργὴν ἔχει. deest enim causalis ἕνεκα.

ἕνεκα. vt fit integer fermo, ἕνεκα ὧν ἔπαθεν, vel ὑπὲρ ὧν ἔπαθεν, ὀργὴν ἔχει.

De ὡς aduerbio,& omnino de voce ὡς. Cap. XXXV.

QVemadmodum οὕτως aduerbium,ab οὗτος, pronomine vltimæ fyllabæ productione,deducitur, ficut nonnullæ aliæ orationis partes ab alijs, quæ in ordine partium quatenus partes ipfas præcedunt, deducuntur (de quibus non eft hic dicendi locus) ita ab ὅς articulo relatiuo deduci aduerbium ὥς ὀξύτονον, non modo vocis fimilitudo, fed etiam analoga fignificatio declarat.nam ficut ὅς,pro οὗτος, per enallagem accipitur,fic ὥς ὀξύτονον, aduerbium,pro οὕτως,itidem aduerbio,ponitur,nō folum apud poëtas, quod femper accidit, fed fæpe etiam in oratione foluta, vt apud Ifocratem in Paneg. οὐ μὴν οὐδ᾽ εἰ συναγορεύουσι τοῖς ὑπ᾽ ἐμοῦ λεγομένοις,οὐδ᾽ ὥς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γινώσκουσι. In quo Ifocratis loco τὸ,οὐδ᾽ ὥς, pro οὐδ᾽ οὕτως refpondet τῷ,οὐδ᾽ εἰ antecedenti. alibi autem τῷ,εἰ καὶ, vel καί περ. vel alij conditioni, fiue conceffioni.fæpe etiam antecedens fupprimitur fubintelligendum.fecus ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν,καὶ ὁμοιώσεων,femper τὸ, ὥς ὀξύτονον, ad præcedens βαρύτονον ὡς refertur. Verum ficut ὥς ὀξύτονον,ab ὅς articulo reletiuo deduci deprehenditur,fic ὡς βαρύτονον καὶ πάνυ κενὸν,ideft accentu carens,ab ὁ,articulo protactico, quod itidem βαρυτόνως, ideft fine accentu, profertur, deduci analogica ratione conijcere licet. Præterea quemadmodum τὸ ὀξύτονον ὥς,naturam fui originalis videlicet ὅς, relatiui retinet,eo quod ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν adhibetur,& ad præcedens aliquod refertur:fic τὸ βαρύτονον,ὡς, quod ἐν ταῖς προτάσεσι τῶν παραβολῶν, præponitur, indicat ab ὁ protactico,quod nominibus præponitur, originem ducere. His itaque de vtriufque aduerbij origine pofitis,patet ὡς,βαρύτονον, femper præcedere,fubfequi autem τὸ ὀξυτονούμενον.tametfi τὸ ἀνταποδοτικὸν, quandoque fupprimatur. vt cum in communi fermone ducem vel militem aliquem laudare volentes,dicimus illum vt Cæfarem fe geffiffe,ὅδ᾽ ὥνα ὡς Καῖσαρ στρατηγν-

νείστευσε. nempe ſubintelligendo quemadmodum Cæſar ſuis temporibus νείστευσε, ſic laudandũ hũc noſtris vel alijs temporibus. Contra nunquam τὸ αἰταποδοτικὸν, inuenies niſi τὸ προταϰτικὸν, præceſſerit. præterquam ſi quando comparationum membra præpoſtere ponantur. Illud etiam non prætermittendum, aduerbio ὡς, vt dicit Ariſtot. τὰς εἰκόνας, à parabolis diſtare, quod hæ abſque ſigno ὡς fieri non poſſunt, qualitatique qualitatem conferunt. vt cum dicimus, hic ſicut Cæſar ſe geſſit, vel ſicut leo; illæ perſonam laudãdi alicuius in alterius perſonam hominis ſiue animalis, transferentes, qualitates quoque illius ſubiecto applicant. vt ſi ducem aliquem laudare volentes, Cæſarem, vel Leonem ipſum eſſe dicamus, Cæſaris etiam, vel leonis qualitates illi tribuimus. Videtur autem ἐν ταῖς παραβολαῖς, ſecundum quid fieri aſſimilatio; ἐν ταῖς εἰκόσι vero, ſimpliciter. Porro quia τὸ ὀξύτονον ὥς, non niſi ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν vſui eſt, de ipſo nihil eſt, quod præterea dicendum ſit. Latior vſus eſt, τοῦ βαρυτόνου ὡς, quod quidem per enallagen, tum præpoſitionum quarundam, tum ſui generis aduerbiorum, tum etiam coniunctionum ſignificationem induit. Præpoſitionis itaque εἰς & πρὸς, ſignificationem induit iuxta Atticorum idioma, vt apud Ariſtoph. in Pluto: ᾠχόμην ὡς τὸν θεὸν, αἰτὶ τοῦ πρὸς τὸν θεὸν. & apud Aeſchinem. pro εἰς, Επειδὴ τοίνυν ἥκομεν ὡς Μακεδονίαν. Vbi patet ὡς, pro εἰς, accipi, vel certe loco ὡς, præpoſitionem εἰς ſcribendum eſſe. Accipitur & pro ἐπεὶ, & ἐπειδὴ χρονικῶς, Demoſth. ὡς τὰ παρ' ἡμῶν ἐπύθοντο, id eſt ἐπειδὴ, poſtquam. Sic apud latinos accipi particulam vt, annotauit Budæus, afferens ex Cicerone: Eſt enim annus vt repulſam tulit. Virgilius, vt vidi, vt perij, vt me malus abſtulit error, Theocritũ imitatus, qui item in vno & eodem carmine, ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην, ὥς μοι γλυκὺς ἵμερος ἀλλ.ter iterauit ὡς, particulam χρονικῶς vbique. ſed primo quidem loco προταϰτικῶς, reliquis duobus ἀνταποδοτικῶς, ac ſi dixiſſet, ſimul ac vidi, ſtatim furere cæpi. ſic apud Virgilium, ſimul ac vidi, ſtatim perij.

perii. Ex Italorũ autem vulgari ſermone quo noſtris temporibus vtuntur, monemur, ὡς particulam in ſupradictis exemplis ἐκ παραβολικοῦ, ſiue ὁμοιωματικοῦ in χρονικὸν ſenſum tranſire. Nam apud Italos voces illæ vulgares quæ ſicut, &, ſic, ἀνταποδοτικὰ ſignificant, χρονικῶς etiam accipiuntur. puta illud Virgilii, vt vidi vt perii, dicerent, Com'io viddi, così mi perſi. Poteſt etiam, ſecundo & tertio loco poſitum ὡς, apud Theocritum, itemque apud Virgilium θαυμαστικῶς, & σχετλιαστικῶς, accipi, vt indignetur qui loquitur, quod in huiuſmodi affectum adeo facile inciderit. In hoc ſenſu, iungitur etiam τῷ τάχιστα, aduerbio. & fit, ὡς τάχιστα, pro, ἐπειδὴ τάχιστα, ideſt ſtatim vt, ſimul atque; Notandum autem duplicem ſenſum eſſe vocum ὡς τάχιστα. ſi enim abſolute, nulla reſpondente dicatur, tunc ὡς particula, pro vt ſuperlatiuis præponitur, pro ὅτι, vel pro ὅσον nomine, quæ intenſionem ſignificant, vſurpatur: vt apud latinos Quam particula, cum dicunt, quam celerrime: de quibus infra dicetur. Si vero particulis ὡς τάχιστα, reſpõdeat aduerbium aliud ſiue expreſſum, ſiue ſubintellectum, tunc (vt dictum eſt) ὡς particula, χρονικῶς accipitur: vt apud Ariſtophanem in Pluto, ὡς γὰρ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν, ἄγοντες ἄνδρα τότε μὲν ἀθλιώτατον, νῦν δ' εἴ τιν' ἄλλον μακάριον κ' εὐδαίμονα, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἤγομεν. Iungitur etiam infinito in hoc eodem ſenſu. Demoſth. ὡς δὲ ἀκοῦσαι τοὺς παρόντας ἐν τῷ συμποσίῳ, τοσοῦτον κρότον παρὰ πάντων γενέσθαι, ὥστε, & reliqua, ἀντὶ τοῦ, ὡς δὲ ἤκουσαν, pro ἐπειδὴ ἤκουσαν. Herodotus, ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι τοὺς πορθμέας κληθέντας. ἱστορέεσθαι ἔπη λέγοντα περὶ Ἀρίονος. Plato: ἡδέως οὖν ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα, ὦ, φάναι, Ἀριστόδημε εἰς καλὸν ἥκεις. ἀντὶ τοῦ, ὡς ἴδεν ὁ Ἀγάθων, pro ἐπειδὴ ἴδεν. Ponitur & ἀντὶ τοῦ ἵνα τηλικοῦτον μετάληψιν, quatenus pro ὅπως, accipitur. Syneſ. ἐγὼ καὶ σοῦ κήδομαι καὶ τοῦ δὲ σοῦ μᾶλλον, ὡς μὴ ἀδικοίης, τοῦ δὲ, ὡς μὴ ἀδικοῖτο. In quo ſenſu, participio etiam iungitur. Iſocr. in Panegyr. ὁ βασιλεὺς ἀπορήσας τοῖς παροῦσι πράγμασι, τοὺς ἄρχοντας τῶν ἑλλήνων συλλαβεῖν ἐτόλμησεν. ὡς εἰ τοῦτο παρανομήσαιε συνταράξων τὸ στρατόπεδον.

ξον. Vbi ὡς συνταράξων, pro ἵνα συνταράξῃ, accipitur. ὡς etiã relatiuum causalem vim habere alibi dictum est. vt si dicas, πῶς ἂν εἴη οὗτος ἀγαθός, ὡς τὸν πατέρα τύπτει; idest, quippe qui patrem cædat? Ponitur item. ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ, αἰτιολογικοῦ. Aristoph. εἰρήνῃ: οὐκοῦν ἀμελλήσατε ὡς ἢν Χάρις ὑμᾶς ἴδῃ παρέστιν αὐλήσων ἄκλητος: nam si Chæris vos viderit &c. Lucian. ὡς νῦν γε καὶ σὲ ξένε τελέως ἤδη βεβακχευμένον. quandoquidem tui quoque nunc misereor. In quo etiam sensu, per, vt, particulam exprimi vocem ὡς, arbitratur Budæus, cum affirmet proxime citato Luciani loco: ὡς νῦν γε καὶ σὲ ξένε, & reliqua, non dissimile esse illud Ciceronis de Demosthene: Vt non iam sine causa Demosthenes tribuerit primas & secundas & tertias actioni. & illud Plinii: Vt nõ sit mirari satis naturæ prouidentiam. In quibus Ciceronis & Plinii locutionibus, cum illatiuam ex præcedentibus doceat esse, vt, particulam, mirũ cur hanc causali ὡς, quale est in superiori illo Luciani loco, non dissimilem esse tradat. Porro exempla τοῦ αἰτιολογικοῦ ὡς, sexcenta sunt apud auctores. Accipitur etiam limitatiue pro Dumtaxat, & Inquantum, vel Quatenus, & Secundum; Aristot. in decimo Ethicorum, de commentatione loquens, καὶ τὸ αὐτάρκες δὴ καὶ σχολαστικὸν καὶ ἄτρυτον ὡς ἀνθρωπινον, καὶ ὅσα ἄλλα τῷ μακαρίῳ ἀπονέμεται, κατὰ ταύτην τὴν ἐνέργειαν φαίνεται ὄντα ὡς ἀνθρώπινον. idest, dumtaxat pro hominis ingenio, & pro humana condicione, vt sunt humana; sic dicimus, ὡς τὰ πολλὰ, & ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, idest, plerũque limitatiue. Nam & apud Latinos in hoc sensu accipi, Vt, particulam annotauit Budæus. Cicero, & hi quidem, vt Atheniensium sæcula numerantur, adolescentes debent videri. idest, quod alii minus eleganter dixerint, prout, & inquantum, vel secũdum quod Atheniensium sæcula numerantur. sic alibi dixit idem Cic. vt in malis, & alia huiusmodi. Sic apud Xenophontem in primo, παιδείας ἀλλ' ἡμᾶς ἴσασιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους οὐκ ἐγὼ σαφῶς ἐπίσταμαι αὐτοὺς ἰδὼν, ἰδιώτας ὄντας ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀγωνίσασθαι. Si quidem nobiscum conferantur, idest si certare no-

re nobiſcum inſtituerint. & apud Lucianum. τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος ὡς πρὸς ἐμὲ, ſi mecum compararetur. Iungitur etiã κατὰ præpoſitioni in limitatiuo ſenſu. Ariſtot. de ſue loquẽs: τάχιστα ἐπιδίδωσιν εἰς παχύτητα ὡς κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους, pro portione magnitudinis. Vbi ſine ὡς, etiam præpoſitio κατὰ, vim coërcendæ orationis haberet. Accipitur & pro ἕως aduerbio. Demoſth. καὶ μετ' αὐτοῦ γύναια ὡς τριάκοντα, circiter triginta. Vbi τὸ ὡς, non ſimpliciter adſtringendi eſt, ſed στοχαστικῶς limitati loci vel temporis ſpatium, vel numeri quantitatem, quo ſenſu idem ſignificare videtur quód ὡσεὶ, particula. Superlatiuis etiam tam nominibus, quam aduerbijs præponitur, vt Quam particula apud latinos. & quemadmodum ὅτι, intenſionem ſignificat, vt ſupradictum eſt de ὡς τάχιστα. Vnde ἐκ παραλλήλου, etiam τῷ, ὅτι præponitur. Dioſcorides: ἁλὸς ὡς ὅτι λευκοτάτου. ſalis quam candidiſſimi, vel perquam albi. ſic Galen. ὡς ὅτι μαλακώτατα. Exempla ſimplicis ὡς, cum nominibus innumera ſunt. Xenoph. primo, παιδείας: ἐγὼ δὲ ἐβουλόμην σε ὡς λαμπρότατον φανῆναι. Aduerbijs etiam ſubiungitur in intenſiua ſignificatione, vt nomẽ ὅσον. Ariſtoph. in Veſpis: ἀργαλέον ὡς σοφός. & in Auibus ἄφατον ὡς φρόνιμος. Plato: ὑπερφυῶς μὲν οὖν ἔφη ὡς βούλομαι. Vbi interponuntur voces μὲν οὖν ἔφη. continuate autẽ ὑπερφυῶς ὡς βούλομαι diceretur, ideſt, magnopere cupio. Alibi, ὡς σφόδρα, dixit ἐκ παραλλήλου, quemadmodum Perquam voces dicuntur apud latinos, vt annotauit Budæus. Alioquin aduerbijs præpoſitum τὸ, ὡς, meo quidem iudicio, non magis intenſiuum eſt quam παρέλκον. vt cum dicimus, ὡς ἀληθῶς, & ὡς ἑτέρως.

Quemadmodum autem relatiua nomina ſæpe, ἀντὶ τῶν ἐρωτηματικῶν vſurpantur, vt ὅσον, pro πόσον, ſic ὡς, pro πῶς. vel ὅπως ſæpe accipitur. Xenophon. καιρὸς δὲ γράψαι ὡς ἂν ὀρθότατα ἑκατέρῳ χρῷτο. ideſt, quonam modo. Pro ὅπως etiam, quod non raro pro ἵνα accipitur, particula ὡς, inuenitur μεταληπτικῶς. Nam quia ὡς, pro ὅπως accipitur, ὅπως autem τὸ ἵνα nonnunquam ſignificat, id circo fit, vt ὡς, pro

ἵνα accipiatur; obſeruandum eſt autem ὅπως, aduerbium non ſemper pro ἵνα vſurpari, ſed plerũque qualitatẽ, & modum ſignificare. & idcirco cum ὡς, pro ὅπως accipiatur, ὅπως autem non ſemper τὸ ἵνα ſignificet, ſequitur neque ὡς quidem pro ἵνα ſemper vſurpari, ſed etiam modum ſignificare. Vnde fit, vt ὅπως, vocis æquiuocatio dubium ſenſum tribuat particulæ ὡς. quæ tamen dubitatio, per ea quæ prçcedunt particulam ὡς, plerumque tollitur. Notandum etiã in ſuperiori Xenophontis loco, Budæum pro vna voce accepiſſe voces ὡς ἄν. In quibus tamen ἄν δυνητικῶς, in conſtructionis diſtributione, verbo χρῷτο adiungitur. Vt autẽ pro antecedẽte πῶς, & ὅπως, accipitur ὡς particula in qualitatis & modi ſignificatione, vt modo dictum eſt, ſic etiam pro οὕτως, conſequenti accipitur, quando verbis ὤφελον, ὤφελες, ὤφελε præponitur, facitque ſenſum εὐκτικὸν, ſi tantum ſupradictis apponitur. vt apud Homerum: ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς ὁππότε δεῦρο ἵκεσθαι ἐμέλλον. ἀπευκτικῶς, vero dicitur, ſi verba cum negatiua iungantur. vt apud Homer. ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι. & apud Syneſium: καὶ νῦν ἐὰν οὐχ ὑπατίοις ὧν ἀκούεις κακῶς, ἀτυχεῖς μὲν, ἀλλ' οὐκ ἀδικεῖς. ὡς ὤφελες μηδὲ ἀτυχεῖν. In quibus exemplis illud Syneſij, ὡς ὤφελες μηδὲ ἀτυχεῖν, pro, οὕτως ὤφελες vſurpatur: & itidem apud Homerum, οὕτως ὤφελε θάνατός μοι ἁδεῖν. Cum autem conſequentia ſupponant antecedentia, in his quoque ipſum ὡς, prout antecedit ἐν ταῖς ὁμοιώσεσι καὶ παραβολαῖς, ſubintelligitur. vt in exemplo Syneſij, οὕτως ὤφελες μὴ ἀτυχεῖν, ὡς οὐκ ἀδικεῖς. Interdum etiam ipſum ὡς, in ſignificatione antecedentis accipi poteſt in eiuſmodi locutionibus. qualiter poteſt accipi in illa locutione, ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι. Hoc tamen intereſt, quod cum pro οὕτως accipitur, καταστατικὴν ſententiam efficit, cum autem in propria ſignificatione accipitur, modum ſimpliciter ſignificat. vt in ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι. Animaduertendum autem eſt, in fragmentis quibuſdã, quæ Tryphoni grammatico tribuuntur, τὸ ὡς, ἀντὶ τοῦ ἄθε εὐκτικοῦ, accipi doceri nos, in illo carmine Homeri. ὡς ὄφελεν

θάνα-

θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς ὁππότε δεῦρο υἱέϊ σῷ ἑπόμην. in quem errorem incidit grammaticus quisquis ille fuerit, quod non animaduertit voces, ὤφελον ὤφελες, ὤφελε, etiam per se sine adiunctione aliqua, δεικτικόν, vel ἀποδεικτικόν, si negationi iunguntur, sensum habere. vt si dicamus, ὤφελον ἰδεῖν, idest, vtinam vidissem, quod est, ni fallor, apud Herodotum. Quā vocem ὄφελον, tametsi aduerbialiter quis accipiat, tamen idoneum argumentum huiusmodi significationem habere prædictas voces, quod ὄφελον à verbali in aduerbialem trāslatum, hanc eamdem habeat significationem. frequentior & euidentior vsus earum vocum est, ἐν ἀπευκτικῇ σημασίᾳ, quando negationi iunguntur. vt apud Homer. μὴ ὤφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα. idest, vtinam nunquam deprecatus esses Achillem. & alibi, μὴ ὄφελον νικᾶν. Cum itaque ὡς particulæ supradicta significatio subobscura sit, sensus autem ἄθι, aduerbium commode hoc in loco recipiat, factum est, vt pro ἄθι, dicatur accipi ὡς particula. Quæ causa fuit cur multis alijs in locis auctorum nōnulli explanatores errauerint qui vbi vocem aliquam obscuram offenderūt, facile aliam claræ significationis quæ cōprehensionis sensui quadrare possit, pro obscura illa substituunt, cuius etiam significationem obscuræ illi tribuunt. simile quiddam accidit indoctis alioqui sciolis librariis, qui in transcribendis libris si vocem subobscuram offenderint, pro ea sibi notiorem loco obscuræ illius substituunt. vt siquis in illo Ouidii carmine: Ipse quidem per me sospes tutusque fuisses, pro voce sospes, hospes scriberet. Restat nunc considerandum quo modo intelligatur ὡς particula apud Aristophanem: ἐν εἰρήνῃ, in illis verbis, ὡς κυκάτω καὶ πατείτω πάντα καὶ ταραττέτω· οὐ γὰρ ἂν χαίροντες ἡμεῖς σήμερον παυσαίμεθ' ἄν. Videtur enim concedentis esse cum indignationis vel etiam desperationis & contemptionis affectu, quasi diceret, Quantumuis turbet, & conculcet omnia, nos tamen exultatione & lætitia non abstinebimus. continetque huiusmodi locutio consequentiam, in qua antecedens conce

dentis est, consequens vero aduersatiuum. Porro particulis etiam quibusdam particula, ὡς, præponitur; vt γε, & περ: in ea significatione qua comparationibus & similitudinibus seruit, quæ tamen ipsius ὡς significationem non immutāt, sed efficacitatem quandam dumtaxat nonnullæ ipsi tribuūt. puta τό, γε, limitatiuū, vt in, ὡς γε μοι δοκεῖ. & aliæ aliā.

Ὡς, etiam ἀντὶ τοῦ ὅτι, ἀφηγηματικοῦ, accipitur. & ipsum etiam sæpe παρέλκει, cum obliquam orationem in rectam commutamus, Demost. ὅθ' οὗτος ὡς ἀπήλλαγμαι περὶ ὧν ἐργοπονεῖ, ἐνδηλοί τινες ἦσαν ἀχθόμενοι. Illud enim ἀπήλλαγμαι, si ex tertia persona loquentis oblique diceretur, ὡς ἀπηλλάγη, dicendum fuit. sed per ἠθοποιΐαν, ex persona Μειδίου, in prima persona verbali dicitur. & sic persona locutionis personæ rei accommodatur. Apponitur etiam τῷ, ὅτι ἐκ παραλλήλου, & fit ὡς ὅτι. cui modo immediate præponitur, modo quibusdam interpositis. vt apud Xenophontem. ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποκρούσονται αὐτούς, ὅτι &c. Quæ repetitio τοῦ ὅτι, propter multorum interpositionem post ὡς particulam necessario fieri videtur. secus quando immediate subijcitur τὸ ὅτι, vt sæpe fit. Cæterum ὡς, infinitiuo iūctum, pro ὥστε, accipitur. Aeschines: κατεπαγγέλλεταί γε τοσούτους ἐκκαλέσασθαι παρὰ τῶν δικαστῶν θορύβους, ὡς οὐδ' ἀπαντήσεσθαί με ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Quod factum esse dicit Budæus ex vi verbi ἐπαγγέλλομαι, quod futurum poscit, cum tamen sub aliorum etiam verborum ductu futuro iungantur ὡς, & ὥστε aduerbia, si de futuro loqui oporteat. Hoc autem aptius dici potuit de infinito, ἐκκαλέσασθαι, quod in futuro potius dicendum fuit. quippe cum de re nō facta, sed quæ futura erat agatur. iactari enim Demosthenem dicit Aeschines se tot & tantos rumores excitaturum, quibus ego deserta causa fugam arriperem. obseruandum autem est multum interesse vtrum in consequenti parte ambitus, vt in proxime dicto Aeschinis loco, an in antecedenti ponatur ὡς particula, & infinito iungatur. vt apud Demosthenem, ὡς δ' ἀκοῦσαι, & apud Herodotum, ὡς δὲ παρεῖναι. nam

in

in consequenti pro ὥστε, ἀποτελεστικῶς: in antecedẽti autem, pro ἐπειδὴ, χρονικῶς, accipitur.

De ὥστε particula. Cap. XXXVI.

NVnc de voce, ὥστε, dicendum est, in qua ὡς particula principem locum habet, & non solum suo accentu subsequentẽ, τε, regit, sed etiam suam ipsi significationem impertit, prorsusque illius significationem abolet. ex vocis autẽ ὥστε accentu monemur, non ex duabus ipsam compositam esse, sed ex constituentium appositione aggregatam, quales multæ aliæ apud Græcos inueniuntur, vt οἴμοι, ἄγε, &c. Porro quemadmodum ὡς, sola pro ὥστε interdum vsurpatur, vt supradictũ est, sic ὥστε vicissim ἀντὶ τοῦ ὡς ὁμοιωματικοῦ, nonnunquam inuenitur apud poëtas. Homer. Iliad. γ΄. τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη ῥεῖα μάλ' ὥστε θεός. quippe Dea. In propria vero significatione acceptum, duplicẽ habet vsum. & vno quidẽ modo absolute accipitur, nulliq. particulæ precedenti respondet; licet ex præcedentiũ positione aliquid per ipsam colligatur & inferatur. tunc vero non solum indicatiuo & infinito, sed etiam optatiuo iunctum inuenitur. ὥστε δύναμαι ἀποφήνασθαι. ὥστε δύνασθαί με; ὥστε δυναίμην. Cum vero non absolute nec solum sensui, sed etiam structuræ & sermonis ordini seruit; tunc ἀποτελεστικὸν, à grammaticis dicitur. & tam aduerbiis, quam nominibus qualitatis & quantitatis, αἰτιαποδοτικῶς respondet, τόσος, vel τοσοῦτος ὥστε. τοιοῦτος, & τηλικοῦτος ὥστε, οὕτως ὥστε. Et non solum infinitiuis verbis, sed etiam indicatiuis adhæret. Aeschin. τοιαῦτα ἐρεῖν ἔφη ὥστε ἀποῤῥάψειν τὸ στόμα τοῦ Φιλίππου. Thucyd. ἀπέχει δὲ ἡ Ῥήνεια οὕτως ὀλίγον ὥστε Πολυκράτης ὁ τύραννος ἤδη ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι. Synes. τοιοῦτός ἐστιν ὥστε εἰ καὶ μὴ πεποίηκεν, ἀλλ' ἐποίησεν ἄν. Notandum autem interdum non exprimi sed subintelligi præcedens nomen, vel aduerbium. vt apud Xenophontem, libro primo, ἀπομν. ἐμίσει τὸν Σωκράτην ὥστε καὶ ἀπομνημονεύειν αὐτῷ. Vbi plena locutio esset, οὕτως ἐμίσει

ὥστε,

ὥστε,& cætera: vt idem auctor in eodem libro locutus est. οὕτω γὰρ ἀτηρὴς ἦν, ὥστε οὐκ οἶδα ἄν τις οὕτως ὀλίγα ἐργάζοιτο, ὥστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκοῦντα. Est autem vis huiusmodi locutionum, vt exprimant gradum, vel modum qualitatis, & mensuram propositæ quantitatis secundum magis & minus rebus accidentem. Cum autem huiusmodi accidentia non possint semper exprimi, sed sensu vel intellectu percipienda sint, necesse est per effectus alicuius expositionem ipsorum intensionem vel remissionem exprimere. puta si dicamus, adeo iratus est, vt librum quem tenebat, abiecerit. per effectum hunc ostendimus magnopere aliquem iratum fuisse. & hac ratione ἀποτελεστικὸν, vocatur aduerbium ὥστε. quemadmodum ἀποστατικὸν, quando positis quibusdam, veluti ab alio principio, colligimus & inferimus aliquid: quod tunc ἀφίστασθαι, idest recedere à præcedētibus, videmur. Aduertendum autem hoc nomen ἀποστατικὸν, non semper conuenire ὥστε particulæ, quoties colligimus & inferimus aliquid; sed solum cum ἐπιλογικῶς, reassumimus, & in arctum redigimus ea quæ fusius exposuimus. alioqui quando illationibus argumentorum seruit, non dicitur ἀποστατικὸν, sed ἐπιφορικόν. Vt in Epigrammate.

Χοιρίδιον καὶ βοῦν ἀπολώλεκα καὶ μίαν αἶγα,
 Ὧν χάριν εἴληφας μισθάριον Μενέκλεις.
Οὔτε δέ μοι κοινόν τι πρὸς Ὀθρυάδαν γεγένηται,
 Οὔτ' ἀπάγω κλέπτας τοὺς ἀπὸ Θερμοπυλῶν.
Ἀλλὰ πρὸς Εὐτυχίδην ἔχομεν κρίσιν. ὥστε τί ποιεῖ
 Ἐνθάδε μοι Ξέρξης καὶ Λακεδαιμόνιοι;

Infertur enim nihil ad rem esse loqui de bello Persico & Laconico, cum de furto propositum sit dicere. sic in alio Epigrammate,

Ἡ πολλὴ κροτάφοισι Κοττυτάρις, ἡ πολύμυθος,
 Ῥεῖα δι' ἦν Νέστωρ οὐκ ἔτι πρεσβύτατος,
Ζώει καὶ λαβάσασα καὶ ἄρτιπος οἷά τε νύμφη.
 Ὥστε με διστάζειν μή τι πέπονθ' Ἀΐδης.

Vbi infertur mali aliquid fortasse accidisse Plutoni cum vetulam decrepitam tamdiu viuere patiatur.

De Ἄγε, φέρε, ἴθι, hortandi seu excitandi notis. Cap. XXXVII.

Ἄγε, φέρε, ἴθι, hortandi aduerbia, cum hortationis significatione etiam personæ & numeri indicationē habent. quippe quæ ab Imperatiui modi verbis in aduerbia transierunt. Nam cum hortationes per Imperatiui modi voces fieri natura soleant; fit vt illæ quæ per se constructionem non regunt, sed alijs verbis adiacent, ipsæ aduerbiorum loco in constructionem veniant, & sermoni vim & efficacitatem tribuant. neque tamen cuiusque verbi imperatiuæ voces in aduerbia transeunt: sed propositis dumtaxat vocibus datum est, vt alijs verbis adhæreant, & per se constructionem non regant. Nam hæ quoque cum verba sunt, constructionem regunt, & verbum aliud non admittunt. Vt si dicamus, ἄγε τὸν ἵππον οἴκαδε. φέρε τὸ γραμματεῖον. ἴθι ταχέως δραμών. tunc enim ipsa principalia sunt in constructione, nec aliud verbum admittunt. Quippe cum vna oratio à duobus vel pluribus verbis, quatenus verba sunt, non regatur; nisi plura illa verba aut per copulam, aut κατὰ τὸ ἀσύνδετον, in vnum redigantur. Cum itaque aliorum verborum quodlibet in sui Imperatiui modi vocibus per se ipsum constructionem regat; non potest aliud verbum in constructionis societatem admittere. propositis vero accidit, vt verbali significatione deposita, aliorum verborum vim adiuuet. Nam si in illo Homeri: ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, vocem ἄγε, subtrahas, puram imperandi formam, non item hortandi habebit oratio, hortandi qualitate detracta. Quā quidem qualitatem hortandi aduerbia imperandi vocibus tribuunt. Quare non otiosæ sunt in constructione huiusmodi hortandi seu excitandi notæ. Quæ ex eo etiam verbalem originem demonstrant, quod numerorum indicationem habent. Nam tametsi ἄγε, in sua singularitate non

solum

solum ad singularia, verum etiam ad pluralia verba refertur, vt ἄγε δή σὺ πρῶτον σαυτὸν ὅς τις εἶ φράσον, apud Aristoph. in Pluto; & ἄγε μίμνετε πάντες. Iliad. β. & ἄγε ἀκούσατε, apud Xenoph. in Apolog. tamen in plurali etiam numero pluralibus verbis adiungitur. quod sæpius accidit, ἐν τοῖς ἀνυποτάκτως, Vt ἄγετε πειθώμεθα, apud Homerum. & ἄγετε δὴ μὲν τοῖς ὑποζυγίοις τοὺς ἐπιτηδειοτάτους καταλείπωμεν. Mutata etiam imperandi in interrogandi formam ἄγε vox, ad pluralia verba refertur. vt apud Plutarchum, ἄγε τί οὐκ ἀπολογεῖσθε πρὸς τὴν κατηγορίαν; Et in præcipiendi forma, ἄγε ὅπως εἰς καλόν τι καταθήσεσθε τὴν σχολήν: idest, videte vt otium in re quapiam honesta collocetis. Ex personarum etiam indicatione verbalem significationẽ huiusmodi voces præseferunt; cum non solum ad secundæ, verum etiam ad primæ personæ verba dirigantur. Vnde fit, vt per subiunctiui voces cohortatio fiat, si ad primam personam dirigatur. Nam quando vel seorsum se ipse quispiam hortatur, vt φέρε ἴδω, φέρε εἴπω, vel simul cum alijs seipsum immiscendo, vt φέρε ἐκεῖνο πρῶτον λάβωμεν, & φέρε τοῦτον ζητούμενοι διέξωμεν, propter imperatiui defectum; subiunctiui seu coniunctiui primis personis vtatur, necesse est.

De Δεῦρο, loci aduerbio παρακελευστικῶς accepto. Cap. XXXVIII.

Δεῦρο, etiam loci aduerbium παρακελευστικῶς accipitur, quando imperandi verba supprimuntur: vt apud Aristoph. in Pace: δεῦρο σύ. & in Neb. δεῦρο δεῦρ᾽ Ἀμυνία. & millies alibi apud alios auctores. Vbi cum κατ᾽ ἔλλειψιν verbum subticeatur, τὸ δεῦρο τοπικὸν, παρακελεύσεως emphasim habet. quod statim ostenditur, si verbum exprimatur. Vt in δεῦρ᾽ ἴθι νύμφη φίλη. & δεῦρο μοῦσ᾽ ἧθι: apud Homerum quoque, ὀδύσσ. μ΄. Iungitur etiam τῷ ἄγε παρακελευστικῷ, in illo Homeri: δεῦρ᾽ ἄγ᾽ ἰὼν πολύαιν᾽ Ὀδυσεῦ, νῆα κατάστησον ἵνα νωϊτέρην ὄπ᾽ ἀκούσης. Vbi τὸ δεῦρο τοπικὸν apparebit, si verba sic ordinauerimus, ὦ πολύαιν᾽ Ὀδυσσεῦ, ἄγε κατάστησον τὴν ναῦν δεῦρο,

ἵνα

ἵνα ἀκούσῃς τὴν ἡμετέραν φωνήν. Idest, age nauim huc appelle vt nostram vocem audias.

De ἴτε, voce pluraliter formata hortatiue pro aduerbio accipienda. Cap. XXXIX.

SEd & ἴτε, pluraliter formatum inuenitur hortatiue apud Aristoph. in Pluto: Vbi seruus heri sui populares accersens, & vt secum eant excitans, ait, ἴτ' ἐγκονεῖτε, σπεύδετε: Cumque, ἴτε, non venite, sed abite significet, seruus autem non vt alio abeant, sed vt secū herū eius conueniant, hortatur, sequitur, vt ἴτε, in quantū verbum, non habeat propriam significationem. Quare pro aduerbio accipiendum videtur. nisi quis vocem, ἴτε, non minus abite, quàm venite significare contendat.

De ἔστιν ὅτε, & ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς, vocibus. Cap. XXXX.

Ἔστι, tertia persona εἰμί, verbi substantiui aduerbijs, ὅτε, tēporis, &, οὗ, loci, &, ὡς, modi præposita, efficit voces ἔστιν ὅτε, & ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς. Quarum ἔστιν ὅτε, pro Interdū, & Nonnūquam accipitur. ἔστιν οὗ, pro Alicubi, ἔστιν ὡς, pro Quodammodo, & Quadātenus. Diciturque eorum vnumquodque ἀσυστολογικῶς. Vnde fit, vt verbum ἐστιν, adeo vnicuique prędictorum aduerbiorum commisceri videatur, vt suam pene significationem deponat. Attamen si negatio verbum ἐστὶ præcesserit, perspicuum erit ipsum in eiusmodi appositione suam significationem retinere. si enim οὐκ ἔστιν ὅτε, & οὐκ ἔστιν οὗ, & οὐκ ἔστιν ὡς, dicamus, nullum tempus, nullumque locum, nec vllum modum esse, quando, vel, vbi, vel qualiter, aliquid fuerit, vel sit, vel esse possit, vel poruerit significabimus. Porro ἔστιν ὡς, ἔστιν ὅπως, etiam dicitur in locutione negatiua: Arist. οὐκ ἔσθ' ὅπως, multis in locis, pro fieri non potest; Accidit autem prædictis vocibus, quod paucis admodum earum, quas formales appellamus. Nam

si quis ipsas recenseat, paucas alterius vocis interpositione interrumpi comperiet. exemplum seiunctionis vocis ἔστιν ὡς, est apud Aristotelem: εἰ οὖν ἔστιν οὐσία ἥ τε ὕλη, καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἔστι μὲν ὡς καὶ ἡ ὕλη μέρος τινὸς εἶναι λέγεται, ἔστι δ᾽ ὡς οὔ. Nec tamen idcirco dissolui ἔστιν ὡς, aggregatas voces dicendum est, cum καθ᾽ ὑπέρβατον coëant. Nam si seorsum consideres ambas partes, non amplius sensus idem remanebit. Dictum est autem ex hoc formales notas dignosci, quod seiunctis vocibus constituentibus, neutra ipsarũ per se idem præstabit quod ambæ simul. præterquam quod in supradicto Aristotelis exemplo duo verba, ἐστὶ, videlicet, &, λέγεται, de vno subiecto ὕλη sine copula dicentur. Quæ tametsi κατὰ τὸ ἀσύνδετον dicta esse quis contendat, certe auctoris sensum neutiquam seruare poterit si vocem, ἐστὶν, à voce, ὡς, seiungat. Porro accentus super prima syllaba verbi, ἐστὶ, denotat vocem ἔστιν ὡς, ἀποστατικῶς à præcedentibus ipsam dici, interuallumque seu pausam præcedere. Nam (vt Herodianus docet) τὸ, ἔστιν, in principio orationis penacuitur. Quod autem pausam sequitur, principium subsequentium verborum dici potest; quamuis non sit ambitus totius initium.

De Ἐστί voce articulis relatiuis præposita. Cap. XXXXI.

CAeterum verbum, ἐστὶ, in numero multitudinis articulo etiã relatiuo plurali præponitur: & ἀοριστολογικὸν itidem nomen efficit: Nã εἰσὶν οἱ, pro τινὲς, idest, nonnulli accipitur. In singulari vero numero, non nisi negatiua præcedente inuenitur: οὐκ ἔστιν ὃς, idest, non est qui, pro οὐδεὶς, idest nullus. sic οὐκ ἔστιν ὅς τις, apud Euripidem, οὐκ ἔστιν ὅς τις πάντ᾽ ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ. Præcipue autem quodam iure (vt cætera verba) sic etiam verbum ἐστὶ, in singulari numero, pluraliter formato articulo neutro, iungitur. dicimus enim, ἔστιν ἃ, etiam in affirmata locutione, pro τινὰ, vel, ἔνια. idest quædam, & nonnulla. vt apud Aristoph. in Acharnensibus. οἶδ᾽ ἐγὼ καὶ τοὺς λάκωνας οἷς ἄγαν ἐγκείμεθα, οὐχ ἁπάντων ὄντας ἡμῖν αἰτίους τῶν πραγμάτων. ἀλλ᾽ ἐγὼ λέγων ὅ δὶ πόλλ᾽ ἀποφήναιμ᾽ –

ἐκείνους

ἐκείνοις ἴσθ' ἃ καθηκουσῶν. Vbi ἴσθ' ἃ, necessario pro τινὰ accipiendum videtur: vt sit, πολλά ἴσθ' ἃ, pro, πολλά τινα.

De Τί δὲ, & τί οὖν, interrogatiuis signis. Cap. XXXXII.

Τί δὲ, & τί οὖν, non solutas voces, sed formalia signa esse ex eo intelligitur, quod si seorsum vtraslibet voces ponas, non amplius idem significabit ipsarum vnaquæque quod ambæ simul. Præterea in constructionis distributione vox, τί, ad nullum nomen refertur: & sic pro πότερον, & ἆρα, simul iunctæ, vt vnica dictio accipiuntur: Gregor. τί δὲ, θεὸς τὸ πνεῦμα; idest, ἆρ' οὖν; secus si nomen, τί, ad substantiuũ aliquod referatur. tunc enim dissoluitur aggregatum, nec amplius vt vnum quoddam subsistit, sed singulæ partes vt membra constructioni adhibentur: vt si dicas, τί οὖν ζητεῖς; tunc vox τί, erit accusatiui casus verbi, ζητεῖς, pendentis. sic si dicas, τί οὖν κλαίεις; vel aliud verbum absolutum, τί, voci apponas, διατί, significabit. obseruandum autem interdum propter nominis subsequutionem dissolui aggregatum videri. τί οὖν. Vt in illa quæstione Cæsarij, τί οὖν ἄλλο νομίζεις τῇ φύσει τὸν ὑπερκείμενον οὐρανὸν, παρὰ τὸν ὁρώμενον τοῦτον καὶ στερέωμα λεγόμενον; Vbi nomen τί, ad nomen ἄλλο, ferri videtur, vt si diceret, τί ἄλλο νομίζεις. Cum tamen (meo iudicio) hoc etiam in loco formale signum sit τὸ, τί, οὖν, & διεσταλμένως legi debeat. non enim quod aliud superius cœlum putet, quàm visibile hoc interrogat, sed nunquid superius cęlum diuersum natura à visibili hoc existimet. Nam prior illa interrogatio in enuntiationem conuertitur: posterior hæc dubitationem retinet. Quod autem de, τί οὖν, dicimus, idem etiam de, τί δὲ, dicendum est: Vtraque enim ἀποστατικῶς, καὶ διεσταλμένως, idest seiunctim à subsequentibus proferenda sunt, cum signo etiam τῆς διαστολῆς.

De voce Ἄπαγε. Cap. XXXXIII.

Ἄπαγε, aduerbium, ex imperatiui modi verbo in aduerbialem significationem translatum. Quod & iuxta sui originem verbaliter quandoque construitur: vt ἄπαγε σαυ-

τὸν τῆς αἰδοίας αὐθέντη, apud auctorem quemdam ecclesiasticum, in libro cui Titulus, περὶ δόξης προσαχθείσης Καισαρίῳ &c. Aduerbialiter vero acceptum, opponitur τῷ εὖγε: & eamdem constructionem recipit. vt enim dicimus εὖγε τῆς ἀνοίας, vel φιλανθρωπίας, ἐλλειπτικῶς τοῦ ἕνεκα, sic ἄπαγε τῆς αἰδοίας, vel ἀπρεπείας: subintelligendo τὸ ἕνεκα. apud Chrysost. περὶ τῆς ἱερωσ. sic Aristoph. εἰς μακαρίαν, idest, εἰς ὄλεθρον. nam mortui μακαρῖται dicuntur.

De Οὐαί, comminantis, & condolentis. Cap. XXXXIV.

Οὐαί, vox in sacris litteris crebro vsurpata, plerumque comminantis est, nonnunquam etiam condolentis, vt, væ, interiectio apud latinos: Vergilius, Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ. Iungitur autem plerumque datiuo. Vt οὐαὶ ὑμῖν, sæpe in Euangelijs. & οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, Esaiæ capite 28. Nonnunquam etiam absolute, & intransitiue præponitur recto casui: vt de ὦ, etiam mox infra dicetur. Vt οὐαὶ πόλις Ἀριήλ, Esaiæ cap. 29. & 31. οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον. & οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, eiusdem cap. 30. & Abbacuc 2. οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵματι. & paulo infra, οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ ἔκνηψον ἐγέρθητι.

De Ὦ, cum nominatiuo χετλιαστικῶς, latine, væ, verso. Cap. XXXXV.

Ὦ: cum nominatiuo, σχετλιαστικῶς: Abbacuc 2. ὦ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. & paulo infra: ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπὴν θολεράν: latinus interpres, Væ qui congregat. & Væ, qui potum dat amico suo.

Atque hæc de linguæ Græcæ particulis hactenus dicta sint, quatenus ad institutam disputationem pertinebant.

LAVS DEO.

INDEX PARTICVLARVM,
pro vario singularum vsu.

Prior numerus paginas, posterior lineas indicat.

A

Ἀλλὰ, coniunctio, vi quidem aduersatiua; munere vero copulatiua. pagina 7. linea 20.

ἀλλὰ, particula, quando ab ἄλλο, nomine deducatur. 7. 32.

ἀλλὰ, respondet particulæ μὲν, & pro δὲ, accipitur. 8. 10.

ἀλλὰ, pro Quare, & quapropter. 8. 26.

ἀλλὰ, vt ἀλλὰ καὶ, idest, sed etiam. 9. 8.

ἀλλὰ, pro, Imo vero, & quin etiã. 9. 11.

ἀλλὰ, tam sola per se, quam νὴ δία vocibus subiecta, obiectionibus conuenit, vt apud Latinos particula. At. 11. 22.

ἀλλὰ, vt apud Latinos, Saltẽ, Certe, & At certe. 12. 27.

ἀλλὰ, sola, exceptiue vsurpatur, vt ἀλλ' ἤ. 13. 16.

ἀλλὰ, ἐλλειπτικῶς, licet non abundare videatur. 13. 29.

ἀλλ' ὅταν, vt εἰ μὴ ὅταν, pro Antequam, & Priusquam. 14. 20.

ἀλλ' οὐ, & ἀλλ' οὐκ, & ἀλλ' οὐχὶ, & ἀλλὰ μὴ, Non autem vel, Non potius. 15. 2.

ἀλλ' ἄρα, pro εἰ μὴ, idest, Nisi. 16. 5.

ἀλλὰ γὰρ, obiectionibus conuenit, vt Atqui, & At enim apud Latinos. 16. 25.

ἀλλὰ γὰρ, pro ἀλλ' ὅμως, sine obiectione, aduersatiue. 16. 27.

ἀλλὰ γὰρ interruptum aliarum vocum interpositione in sensu aduersatiuo. 16. 32.

ἀλλ' εἴπερ, sed si, significat, & pro Nisi, etiam exceptiue vsurpatur. 19. 8.

ἀλλ' εἰ ἄρα, pro simplici ἀλλὰ differentiali. 20. 10.

ἀλλ' ἤ, exceptiua nota, pro Nisi & Præterquam. 20. 29.

ἀλλ' ἢ pro ἀλλὰ μόνον. 22. 30.

ἀλλ' ἦ, vltima circumflexa, interrogatiuum est. 22. 32.

ἀλλὰ μὴ, interrogatiue prolata, ἆρα μὴ particulam subsequuntur. 23. 2.

ἀλλὰ μήποτε, non esse formalem notam, sed pro An, vsurpari. 23. 30.

ἀλλὰ μὴν, pro Atqui, vel At vero, assumptionibus conuenit. 24. 2.

ἀλλὰ μὴν, interruptum inuenitur quarumdam vocum interpositione. 24. 23.

ἀλλὰ νὴ δία, obiectionis nota, ironiam præsefert. 24. 25.

ἀλλὰ νὴ δία, pro νὴ δί' ἀλλὰ, accipi docet Budæus. 25. 10.

ἄλλοτι, pro τί ἄλλο, subsequente ἢ particula. 25. 17.

ἄλλοτι, interrogationis signum, & pro, πότερον, & ἆρα, accipitur. 25. 20.

ἄλλοτι ἢ, pro τί ἄλλο ἢ, si interrogatiue præponatur. 27. 16.

ἀλλ' ὅτι, Nisi quod, vel Præterquam quod significat. 28. 3.

ἀλλ' ὅτι, respondet τῷ οὐχ ὅτι, in vi aduersatiua. 28. 14.

ἄλλοτι ἢ, pro τί ἄλλο ἢ, idest, Quid aliud quam, vel Præterquam. 28. 21.

ἄλλο τι ἢ, ἆρα μὴ interrogatiua quãdoque præcedit. 29. 2.

ἄλλο τι ἢ, dicitur ſine interrogatione, præcedẽte negatiua: & ſignificat, Nihil aliud quam, vel εἰ condicionali præcedente. 28. 17

ἀλλ᾽ ἢ, particula, loco ἤ. 29. 21.

ἄλλο τι ἢ, etiam dicitur in principio interrogationis poſitum. 29. 26.

ἄλλο τι οὖν, pro οὐκοῦν, illatiuo ſæpe accipitur. 29. 31.

ἄλλως τε καὶ, differt à voce, καὶ ταῦτα, ponitur tamen pro, καὶ ταῦτα, conditionali non ſubſequente. 31. 4.

ἀμέλει, pro θάῤῥει, ideſt, confide, & bono animo eſto. 31. 14.

ἀμέλει, dicitur etiam cum affectu querimoniæ, & indignationis. 31. 26.

ἀμέλει, pro, Nempe, & Nimirum, videlicet, & vtique. 32. 2.

ἀμέλει, vt ἀλλὰ μὴν, & καὶ μὴν, pro, Atqui. 32. 13.

ἂν, particula potentialis eſt indefinitæ orationis effectrix 32. 23

ἂν, particula omnibus modis verbalibus iungitur, vno imperatiuo excepto. 33. 21.

ἂν, etiam voluntatis, & debiti ſenſu ſub optandi voce reperitur. 34. 20.

ἂν, per optandi vocem dicitur, cũ de re præſenti, aut futura ſit ſermo ἐξοριστικὸν ἄν. 35. 18.

ἂν, indicatiui modi vocibus appoſita, condicionem vel tacitam vel expreſſam refert. 36. 24.

ἂν, cum de re præteriti temporis ſit ſermo, non ad potentiam voces reducit. 37. 6.

ἂν, rem quæ fieri poſſet oſtendit, cum per indicatiui modi præteritum, & aoriſtum effertur. 37. 22.

ἂν, cuius ſit facultatis, & quibus nam verborum modis iungatur. 38. 2.

ἂν, ἀοριστολογικὴ, ſi de re præteriti temporis, & in actu poſita ſit ſermo, paratatico etiam Indicatiui conuenit. 38. 20.

ἂν, particula in conſtructionis diſtributione non verbo, ſed articulo applicanda eſt, τὸν ἂν, ideſt, ὃν ἂν, quemcumque, vel qualemcumque. 41. 1.

ἂν, participijs etiam potentialem ſenſum tribuit. 42. 7.

ἂν, ſubauditur etiam non ſolum πρὸς πενίαν, verum etiam ἐξ ἀνάγκης. 43. 27.

ἀνθ᾽ ὧν, ex ἀντὶ præpoſitione, & ὧν genitiuo plurali Pro his, ideſt, propterea quod. 45. 1.

ἀνθ᾽ ὅτου, idem quod ἀνθ᾽ ὧν, ideſt, cur, & quamobrem, vel, quare ſignificat. 45. 15.

ἄρα, παροξύτονον, collectiuum, & illatiuum pro, Igitur, 46. 8.

ἆρ, vnica ſyllaba etiam dicitur pro, δή. 48. 7.

ἆρα, penultima inflexa, dubitandi, ſeu quærendi nota, & idem quod γε, & μὴ, & οὖν ſignificat, hoc eſt, Nunquid, & Non ne. 48. 12.

ἆρα, interrogatiue prolatum, illatiuum eſt. 48. 15.

ἆρα ποτὲ & ἆρα μὴ, Nunquid ſignificat. 48. 25.

ἀτὰρ, & αὐτὰρ, quo modo apud poẽtas accipiantur. 48. 31.

ἄττα, cum ſpiritu tenui, ἀντὶ τοῦ τινὰ, vel τίνα, differt ab ἅττα aſpirato, quod ἅτινα ſignificat. 49. 12.

ἄττα, etiam, ἀντὶ τοῦ, ποτὲ, videtur vſurpari. 48. 17.

ἀτεχνῶς, ideſt ſine arte, ſimpliciter, omnino, & prorſus, vt, πάνυ, ὅλως, & ἀδόλως. 49. 30.

αὖ, viciſsim, & rurſum, hoc eſt contra, & ex aduerſo. 50. 19.

αὖ,

αὖ, iungitur & αὖθις, & fit, ἀλλ' αὖθις αὖ, & ἔπι' αὖθις αὖ. 50. 31

αὐτίκα, ostendit in promptu esse probationem, vt, γοῦν. 51. 7.

αὐτός, qualitatem aliquando personæ, & emphasim refert, cum oppositione aut tacita, aut expressa. 52. 8.

ἄχρις, & μέχρις, tam loci, quam temporis aduerbia, οὗ, articulo, & alijs quibusdam vocibus iuncta, idest, ἄχρις οὗ, & μέχρις οὗ, idem quod διὰ παντός, significant. 52. 31.

Γ

Γάρ, probationibus seruit, tum affirmando tũ negando. 53. 27.

γὰρ, interrogationibus etiam, & responsionibus adhibetur. 54. 25.

γὰρ, inuenitur etiam ἐλλειπτικῶς, pro Alioquin. 57. 1.

γὰρ, pronomine interrogatiuo τί præposito, τί γὰρ, nota interrogationis, vt, τί δέ. 57. 8.

γὰρ, ex γε, & ἄρ', idest ἄρα, constat, & interdum pro ἄρα, accipitur. 57. 30.

γὰρ, etiam aduersatiuam vim præsefert in dubitationibus negatiue cum interrogatione prolatis. 58. 14.

γε, particula, At saltem, At certe significat. 58. 33.

γε, iungitur τῷ οὖν, & fit γοῦν, in probationibus à signo. 59. 7. & 9

γε iungitur cum δή, & cum τοι, & fit, γεδή, Dumtaxat, & γέτοι, Quidem. 59. 32.

γε præponitur μὴν aduersatiuo, & fit γεμὴν, pro μέντοι, idest, Tamẽ. 60. 6.

γέτοι, ex γε, & τοι, confirmatiua est vt γοῦν. 60. 23.

γοῦν, ex γε, & οὖν, est limitatiuũ, vt Quidem apud Latinos. 60. 32.

γοῦν, μειωτικὸν pro, Certe, vel, Quidem certe. 61. 29.

γοῦν, etiam pro Imo. 62. 5.

Δ

Δαί, diphthongo scriptum, loco δέ coniunctionis in iteratis interrogationibus. 65. 5.

δέ, coniunctio, vt particulæ μὲν respondet ipsamque subsequitur, in partitionibus cum ipsa adhibetur. 62. 18.

δέ, accipitur etiam loco ἀλλά, Verumtamen. 62. 22.

δέ, æquiualet τῷ, καὶ συμπλεκτικῷ. 62. 33.

δὲ αὐτὸ τοῦ, δή, in principio longiorum periodorum. 63. 15.

δέ pro ἔτι, idest, Etiam. 63. 26.

δέ, iungitur & alijs particulis puta δή, idest, porro, & γε, & τοι, & πον. 64. 34.

δέ, præpositiuis iuncta articulis, nihil commune habet cum δέ coniunctione. 65. 21.

δεῖνα, tribus generibus conuenit, ὁ δεῖνα, ἡ δεῖνα, τὸ δεῖνα, quidam, quædam, quoddam. 66. 11.

δή, affirmantis, & asseuerantis, Mox, & Iam significat 67. 1.

δή, idem quod δέ, pro Etiam accepto. 67. 15.

δή, pro οὖν collectiuo, & pro, οὖν, simpliciter. 67. 23.

δή, subiungitur τῷ δέ, in transitionibus orationis. 67. 29.

δή, sæpe ἀντὶ παραπληρωματικῶς accipitur. 68. 5.

δή, iuncta aduerbio ποτὲ, δήποτε, & subiungitur aduerbio relatiuo. 68. 6.

δήπου, in affirmationibus, vt Vtique, vel Nimirum. 68. 19.

δῆθεν, Quasi vero, vtimur cum verisimilem, siue fictam causam designamus. 68. 13.

δῆτα

δῆτα, confirmandi vim habet. 69. 23.
δῆτα, Profectò significat, & pro δὴ accipitur. 70. 17.
διὰ, accusatiuo iuncta, causam significat. 70. 30.
διὰ, genitiuo iuncta, pro ἕνεκα. 71. 1.
δ' οὖν, pro ὅμως, ex δὴ, & οὖν, vt ἀλλ' οὖν pro ἀλλ' ὅμως. 71. 5.

E

Ἐὰν, διαλεκτικὸς σύνδεσμος, subiunctiuo iungitur, εἰ, vero, indifferenter. 71. 27.
εἰ, particula condicionalis voces omnes antecedentis præcedit. 72. 11.
εἰ, interrogatiuum aliquando esse videtur. 73. 1. & 2.
εἰ, geminatur, vt annotauit Budæus. 73. 15.
εἰ, pro ὅτι, etiam vel δῆτα. 73. 26.
εἰ, pro Vtinam accipi annotauit Budæus. 74. 7.
εἰ βέλει δὲ, pro εἰ δὲ βέλεις, vt Imo vero. 74. 16.
εἰ, pro εἴθε, ab eodem κατ' ἀποκοπήν. 75. 2.
εἰ δὲ μὴ, respondet τῷ, εἰ μὲν, ideſt ſin minus. 75. 7.
εἰ δὲ μὴ, respondet vox εἰ μὲν, in cõtradictorijs partitionibus. in ſimplicibus autem reſpondet τῷ, εἰ δὲ 75. 25.
εἰ καὶ, formalis nota, quæ, &, καὶ εἰ dicitur, ideſt, Etſi, Quamuis, Quãquam. 76. 6.
εἰ καὶ, materialiter acceptum, Etſi, Sed ſi, quod ſi &c. 76. 10.
εἰ καὶ, Si modo, addita ἄρα, idẽ quod ἐάν γ' ἄρα, pro, Etiam. 76. 23.
εἰ μὴ, Niſi, in qua μὴ verbo attributus tribuitur. 71. 31.
εἰ μὴ, pro ὅτι μὴ, ideſt quod nõ, quia non. 77. 22.
εἰ μὴ, ſignificat Præterquam, in ſenſu exceptiuo. 77. 16.
εἰ μὴ exercet μὴ negatiuæ ſignificationem. 77. 30.
εἴπερ, ſimplicis condicionis plerumque notam habet. 78. 12.
εἴπερ ἄρα, pro ſiquidem, vel ſi modo ſignificat. 78 26.
εἴπερ ἄρα, cum ἀλλὰ præpoſito, ſignificat condicionem poſitiuã cum pro ἐπειδὴ accipitur. 79. 13
εἴπερ, vt εἰ, ἄλλο nominis omnibus caſibus in omnibus generibus præpoſitum augenndi vim habet. 79. 21.
εἰς, compendioſis locutionibus ſeruit. 79. 24.
εἶτα, & ἔπειτα, aduerbia ſunt τάξεως. 79. 33.
εἶτα. idem quod εἰκοῦ, & τοίνυν. 80 14.
εἶτα, abundare videtur interdum. 80. 27.
εἶτα, pro demum, denique, ceterũ. 81. 7.
ἐμοὶ, ſi emphaſim deſignare opus ſit, præponitur orationis parti. 81. 21.
ἕνεκα ἐμοῦ, vt δι' ἐμὲ, ideſt quantum in me eſt. 82. 6.
ἐπεὶ, particula παρασυναπτικὴ, vocatur à Grammaticis, poteſtate vero ἀπολογικὴ. 82. 15.
ἐπεὶ, ſeruit etiam allegationibus eo modo quo etiam γάρ. 28. 25.
ἐπεὶ, pro εἰ δὲ μὴ ſi ad affirmatiuam probandam adhibeatur. 83. 9.
ἐπεὶ, pro εἰ δὲ ad negationem probandam. 83. 13.
ἐπείτοι, pro εἰ δὲ μὴ, vel εἰ γὰρ μὴ. 83. 32.
ἐπεὶ, pro poſteaquam, & Quum in ſenſu aduerbij. 84. 3.
ἐπεὶ, pro alioquin. 84. 1.
ἐπεὶ, iungitur τῷ τάχιστα, pro ἐπειδὴ. 84. 9.
ἐπειδὴ παρασυναπτικὸν μέρος. 84. 18.

ἐπειδή, pro γὰρ causali, vel διά τι, & ἕνεκα τοῦ 34. 33.
ἐπειδή, pro aduerbio temporis vt de ἐπί dictum est. 84.35.
ἐπειδάν, aduerbium tēporis, quod propter ἄν, futurum respicit. 85. 2.
ἔπειτα, eiusdem clasſis atque εἶτα. 85. 12.
ἔπειτα, præpostere ponitur in sua significatione. 85. 17.
ἔτ᾽ εἶτα, pro μετὰ ταῦτα, & pro quare, & quapropter. 86.7.9.
ἔπειτα, illatiue itē accipitur. 88. 18
ἐξ ὧν, & ἀφ᾽ ὧν, non sunt formales & complexæ voces, contra Budæum. 84. 19.
ἔξω, vltra significat, vel præter, & idem quod Amplius. 87.31.
ἐς, quæ & εἰς dicitur, loci & temporis terminū significat, vt Ad, Pro, Vſque. 88. 5.
ἐς πότε, ideſt quouſque interrogatiue. 88. 11.
ἔστε, quod & ἔς τ᾽ ἄν, aduerbium loci & temporis ideſt donec. 88. 18.
ἔτι τοίνυν, seiunctim vnaquæque ſuam vim indicat, ideſt Adhuc, & Amplius, Igitur, vel Itaque. 88. 27.
ἐφ᾽ ὅσον, ideſt ἐπὶ ὅσον, ſignificat quatenus, & inquantum. 89. 5.
ἐφ᾽ ᾧ, pro ἐπὶ τῷ. aliquando articulus eſt. 88. 20.
ἐφ᾽ οἷς, ideſt in eo quod aduerbialiter accipitur. 90. 24.
ἐφ᾽ ὅ, pro ἐφ᾽ ᾧ legitur, quod & ἐπὶ τῷ, ideſt ad hoc dici poteſt. 90. 32.
ἕως, vſque, reſpondet τῷ τέως. 91.1.

H

Ἧ in forma datiui αὐτὶ τοῦ ὡς pro Qua, hoc eſt Vt, & Quatenus. 91. 31.
ἤ, vim illatiuam habet, & ſignificat quare, & quocirca. 92. 15.
ἤ, diſiunctiua coniunctio εἰ δὲ μή, vocis ſenſum refert. 93. 1.
ἤ, ſola ſine negatione pro εἰ δέ. 93. 11.
ἢ δ᾽ οὐ τοῦτο, in interrogatione pars quædam eius reticetur. 93.30.
ἤ, diſiunctiuum in priori membro diuiſionis ſubticetur. 94. 10.
ἤ, præſefert vim diſiunctiuam, vbi ſubticetur alterum ἤ antecedenti applicandum. 94. 18.
ἤ, interrogandi vim habet. 95. 2.
ἤπου, interrogationis, aut aſſeuerationis eſt nota. 95. 26.
ἤπου, pro nimium, vtique, & profecto. 96. 21.
ἤπου, & ἤπουγε multo magis ſignificat. 96. 27.
ἤπου, multo minus etiam ſignificat, & τῷ ὅπου ſubiungitur. 96. 31.
ἤπου, quando pro multo magis accipitur, affirmatiuam vim habet; Multo minus autem non niſi ironice. 97. 8.
ἤπου, interrogatiuum, Nunquid ſignificat. 100. 17.
ἦ γὰρ, Non ne interrogatiue accipitur. 100. 26.
ἢ γὰρ ἄν, aſſeuerādi ſignum eſt & pro Alioqui accipitur. 101. 9.
ἤδη, ideſt Iam & Mox aduerbium temporis & eſt termini ſignum. 101. 23.
ἦ μάλα δή, affirmandi & admirationis, vel indignationis apud Homerum. 102. 1.
ἦ μήν, affirmandi ſponſionibus cōuenit, interdum ornamenti locū habet. 102. 12. & 19.
ἤπου, modo στοχαστικῶς, modo βεβαιωτικῶς, vel ἀναπληρωματικῶς. 103. 4.
ἢ οὔ, pro Non ne vel An non. 103. 20.
ἤτοι, diſiunctiua coniunctio idem quod ἤ ſignificat. 104.4.

I

Ἵνα, causalis coniunctio futurum respicit. 104. 20.

ἵνα pro διὰ τὸ, vt in epigrammate, ἀλλ' ἵν' ἀφαρπάξῃ. 105. 22.

K

Καθὸ, secundum quod significat pro causali aduerbio. 105. 27.

καθ' ὅτι, limitationem interminatā designat habens ἂν particulam subsequenter. 105. 1.

καθ' ὅσον, respondet τῷ καθ' ὅτι pro qualitatis aduerbio accepto. 106. 10.

καὶ, nomen nomini connectit, & verbum verbo. 106. 21.

καὶ, superaddendi facultatem habet, & pro Etiam. 107. 5.

καὶ, etiam quod καίπερ, vel κἂν. 108. 12.

καὶ, pro æque ac, & perinde vt, quemadmodum apud Latinos Atque. 108. 26.

καὶ, pro ἢ idest Quam. 109. 12.

καὶ μὴν, καὶ μέντοι, καὶ μὲν δὲ superaddendi facultatem habent. 109. 22.

καὶ μὴ, & non, vel non autem ad diuersa referuntur. 110. 3.

καὶ ταῦτα, Idque vel Præsertim auget condicionem. 110. 8.

καὶ ταῦτα, pro καίπερ, hoc est quamquam, vel tametsi. 110. 24.

καίτοι, Atqui, tam verbo, quam participio iungitur. 111. 1.

καίτοι, συνδετικῶς adhibetur, & fit sermo bimembris. 111. 9.

καίτοι, vt εἶτα, & ἔπειτα ἐπιλογικῶς. 113. 29.

καίτοι, Atqui, Verum, Sed, At, & Quamquam. 114. 4.

καὶ μὴν, aduertēdi signum est, vt καίτοι. 114. 28.

καὶ μὴν, pro ἀλλὰ μὴν. 116. 1. & 117. 10.

καὶ δὴ, idem quod ἤδη, idest iam & mox. 117. 22.

κἂν, pro ἐὰν, pro etsi idest An si, 118. 24.

κοὐδ' οὖν, pro γοῦν, vel pro ὅμως. 119. 26.

M

Μὰ, iurandi particula est, & per se posita, negat. 120. 1.

μὲν, sine δὲ subsequente, ἐπιχαριτικὸν est, vt γε. 123. 14.

μὲν, concedendi vim habet si postea sub δὲ strictius aliquid subijcitur. 124. 2.

μὲν, nonnunquam post duo μὲν, duo δὲ inueniuntur. 124. 31.

μέντοι, asseuerandi vim habet, pro Vero. 125. 13.

μέντοι, pro ἀλλὰ, & δὲ, accipitur. 125. 32.

μὲν οὖν, Equidem vertitur à Cicerone. 126. 24.

μενοῦν, pro Immo, & Immo vero. 127. 28.

μέχρι, quod & μέχρις, compendium affert orationi. 128. 9.

μὴ, pro οὐ, in recta enuntiatione. 129. 1.

μὴ, optatiui modi vocibus iungitur. 130. 16.

μὴ, αὐτὶ τὸ μήποτε. 131. 7.

μὴ, infinitiuis iunctum, modo pro μὴ, modo pro οὐ. 131. 17.

μὴ, idem quod εἰ μή. 132. 9.

μὴ, præpositum μετὰ præpositioni, cui contrariam significationem tribuit. 132. 17.

μὴν, aduersatiua, ὅμως significat. 133. 4.

μὴ γὰρ, vtraque particula suum præstat effectum. 133. 28.

μὴ δῆτα, μὴ prohibentis, δῆτα, asseuerantis est. 134. 24.

μὴ ὅτι, pro οὐ μόνον, Non solum. 135. 6.

μὴ οὐ, & μὴ οὐκ, & μὴ οὐχί. 135. 25.
μὴ οὐ, quominus, & quin. 136. 14.
μήποτε, Ne non, decernendi vim habet. 137. 28.
μήποτε æquiuoce ἀπευκτικὸν, idest absit. 138. 14.
μήποτε, pro οὐδέποτε, futurum respicit. 138. 20.
μήτι, Nedum, non modo, pro multo magis & multo minus. 138. 27.
μήτι, & μήτις, nomen τι suam significationem retinet. 139. 13.
μή τι γε, deprecantis, & abominantis, vt μή γε δή, idest, Non quidē. 139. 27.
μόνον οὐ, & μόνον οὐκ, & μονονουχί, prope, propemodum, pene dicam, & ferme significant. 140. 16.
μῶν, ex μὴ & οὖν fit κατὰ κρᾶσιν, An, Num, Nunquid. 140. 30.

N

Ναί, Latini à Græcis mutuati sunt, pro Ita, & etiam. 141. 8.
νὴ δία, idem, quod ναὶ μὰ δία 141. 30
νὴ δία, pro simplici iurandi nota. 142. 3.
νῦν δέ, Nunc autem, ad aliquid de præterito refertur. 143. 30.

O

O articulus, pro τινὸς, pronominis significationem induit. 144 17.
ὃ δή, ᾗ δή, τὸ δή, pro τινὶ, αὐτῷ, τούτῳ. 145. 11.
ὃ δήποτε, pro ὅτι δήποτε, & ὁποιοῦν. 145. 26.
οἷος, respondet τῷ ποῖος, vel τοιοῦτος. 145. 29.
οἷος, pro δυνατός. 146. 21.
οἷον, αὐτὶ τοῦ κωλύον, Nihil. & Quominus. 147. 18.
οἴμοι, dolentis, quod & οἴ, & οἱ diuisim. 148. 20.
ὅμως, respondet τῷ, καίτοι, vel καίτοι, quamquam & tametsi. 149. 13
ὅπῃ, respondet τῷ ταύτῃ. 150. 1.
ὅπου, Vbi, post se ἀόριστον recipit. 150. 23.
ὁ πότε, & ὁ πηνίκα, vt ὅπου, pro Quādo, Cum, & Quandoquidē. 151. 1
ὅπως, à πῶς, atque ab ὡς deriuatur. 151. 7.
ὅπως ἄν, pro ὃν τρόπον. & pro ὁπωσοῦν idest Vtcumque. 153. 28.
ὅς, articulus & eius obliqui in priori argumentorum parte primū locum habent. 154. 28.
ὅσον, pro ὡς, hoc vero pro ἕως, spatium loci vel temporis. 155. 1.
ὅσον, discretam quantitatem designat in numeralibus. 155. 8.
ὅσον, pro μόνον, sic ὅσον οὐ, pro μόνον οὐ. 155. 12.
ὅσος, ὅση, ὅσον, respondet interrogatiuis πόσος, πόση, πόσον. 155. 31.
πόσος, ἀνταποδοτικόν ἐστι τοῦ ὅσος ἀναφορικοῦ. 157. 14.
ὅτε, pro ὅτι, & ἐπειδή, vt apud Latinos Quando. 157. 28.
ὅτι, pro διότι, respondet τῷ διατί. 158. 16.
ὅτι, quomodo vtamur, & de eo quibusdam minus nota. 160. 19.
ὅτι μή, Nisi, pro εἰ μή. 164. 6.
ὅτι τοίνυν, idest ὅτι enūtiatiuum est, τοίνυν transitiuum. 154. 20.
οὐ, in responsionibus habet vim repetendi verbum. 164. 32.
οὐκ, interdum non respōsiuum est, nec destructiuum, nec interrogationi iunctum. 165. 22.
οὐ γάρ, An non, causam negatiuam significat. 166. 21.
οὐ γὰρ δή, vti μὴ γὰρ δή. 168. 9.
οὐ γὰρ ἄν που, pro οὐ γὰρ δή abominandi. 168. 22.
οὐ γάρ που, Namque, negatio μετ' ἀπολογίας στοχαστικῆς. 169. 1.
οὐ γὰρ ἀλλά, pro καὶ γάρ, Non enim. 169. 25.

οὐδ' εἰ, pro οὐδὲ, & pro καὶ εἰ, vel εἰ καί. 171. 15.

οὐδὲν, pro simplici negatione οὐ. 171. 27.

οὐδέν τι μᾶλλον, pro οὐδαμῶς Nihilominus. 172. 4.

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ, ad negatiue qualitatem augendam Atticorum more. 172. 10.

οὐδὲ μὴν, idem quod ἀλλ' οὐδὲ, idest Neque vero. 172. 20.

οὐ δῆτα, Minime, negatio cum asseueratione. 172. 29.

οὐκοῦν, circumflexum, pro simplici οὖν, Igitur, & itaque. 173. 16.

οὔκουν, penacutum, connexam negationem exercet. 174. 1.

οὔκουν, interrogatiue, vt οὐκ. 174. 27.

οὐ μὲν, pro οὐ γὰρ, idest, Minime. 175. 7.

οὐ μέντοι ἀλλὰ, idem quod οὐ μὴν ἀλλὰ, idest, Verumtamen. 175. 20

οὐ μέντοι, per se, Non tamen, & Nec vero significat. 175. 19.

οὐ μὴ, negatio cum prohibitione. 175. 30.

οὐ μὴν, idem quod οὐ μέντοι, negatiue aduersatur. 176. 27.

οὐ γὰρ ὅπως, pro οὐχ ὅπως γὰρ, Non tantummodo. 177. 4.

οὔπως, respōdet πῶς, ὡς, & ὥσπερ προσβολικῶς. 177. 19.

οὐ μὴν οὐδὲ, οὐ μὴν οὔτε, & οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ, idem quod οὐ μέντοι. 179. 1.

οὐ μὴν ἀλλὰ, Enimuero, & Atuero significat 179. 33.

οὐ δὲ, vt οὐ τοῦτο, οὐ δὲ τοῦτο, & differt ab οὔτε 181 9.

οὐ μήν πω, Nondum, Nondum tamē, vel Attamen significat. 181. 21.

οὖν, idem quod οὐκοῦν, & ἄρα. 182. 1.

οὔτε, vt μήτε, quibus respondent, μήτις, & οὔτις. 182. 20.

οὔτοι, vltimam in diphthongū habens, cum asseueratione negat, vt de οὐ δῆτα. 183. 6.

οὐχ ὅτι, vox æquiuoca, modo pro Non quod, modo pro Non solū accipitur. 183. 11.

οὐχ ὅπως, vt οὐχ ὅτι, Vtrumque significat. 183. 31.

οὐχ οἷον, etiam vt οὐχ ὅτι, pro Non solum non, accipitur. 184. 6.

οὐχ ὡς, pro οὐχ ὅπως, idem quod μήτι, idest Ne dum. 184. 15.

οὐχ ὅσον, pro οὐχ ὅπως, & pro οὐ μόνον, & pro οὐ μόνον οὐ. 184. 20.

οὐ τοίνυν, pro ἀλλὰ μὴν οὐ. 185. 7.

Π

Πάνυ γε, & πάνυ μὲν οὖν, vt καὶ μάλα, Prorsus, & sane quidē. 185. 17

πάνυ τοι, affirmationibus subministrat, eodem sensu quo πάνυ γε. 185. 23.

πάλιν, Iterum, & Denuo, vt ἐξ ἀρχῆς. 185. 32.

πάλιν, αὐτὸ τὸ ὀπίσω, idest retro. 186. 3

παρ' ὃ, idem quod δι' ὃ, & διὰ τοῦτο, significat. 186. 23.

παρ' ὅσον, Præterquam, idem quod καθ' ὅσον. 187. 4.

πὲρ, idem quod καὶ ταῦτα, idest præsertim. 187. 17.

πῇ, ὀρθοτονούμενον, cui respondet τὸ ὅπη. 187. 33.

πῇ, vt ὅπῃ, αὐτὸ τὸ πῶς. 188. 14.

πλὴν, modo genitiuo iungitur in sensu exceptiuo, modo nominatiuo. 188. 18.

πλὴν ἀλλὰ, pro ἀλλ' ὅμως. 189. 8.

πλὴν εἰ μὴ, idem quod εἰ μή. 189. 18.

ποῦ, interrogatiue in suo accentu Vbi significat, ἀορίστως autem Alicubi. 190. 9.

πρὶν, idest pridem, dicitur cum respectu ad præsens tempus. 191. 21

πρὸς, genitiuo iuncta, in genealogijs adhibetur. 192. 10.

πρὸς, etiam genitiuo iuncta, obtestationibus cum iuramento deseruit. 193. 17.

πρός τινα, ad aliquem. & πρὸς ταῦτα, idest propterea. 194. 21.

πῶς, interrogatiue proprio accentu regitur, alieno autem accentu ἀορίστως. 194. 30.
πῶς, negatiuum sensum infert. 195. 17.
πῶς, pro δηλονότι, in negatiue prolatis interrogationibus. 196. 1.

Σ

Σχολῆ, Otiose, & Tarde. opponitur τῷ ταχὺ, καὶ σπουδαίως. 196. 25

T

Τὰ μὲν, τὰ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δὲ, aduerbialiter accipiuntur. 197. 19.
ταῦτα, pro διὰ ταῦτα accipitur. 198. 27.
περὶ τοῦ, aduerbium temporis, in omnibus casibus variatur. 199. 6. & 22.
ταύτῃ, aduerbialem induit significationem 199. 29.
ταχὺ, aduerbialiter acceptum, opponitur τῷ σχολῆ. 200. 23.
τί, neutrum nomen, pro οὐδὲν. 201. 8
τί, in interrogationibus, pro πῶς accipitur. 201. 28.
τί δὲ εἰ μὴ, coordinatæ voces, quibus subauditur vox ἄλλο. 202. 4.
τί δὴ, vt formale signum describit Budæus, cuius opinio refellitur. 202. 31.
τί μὴν, pro τί δὴ, vt ἀλλὰ τί μὴν; idest quidnam igitur? 203. 11.
τοῖος, οὐδέτερον, pro σκοπός. 203. 23.
τὶς postponitur adiectiuis & appellatiuis nominibus, nonnumquã præponitur. 204. 8.
τὸ, καὶ τὸ, pro τοῦτο, καὶ τοῦτο accipitur in omnibus casibus. 204. 31
τὸ μὲν, τὸ δὲ, pro τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ, Partim & partim. 205. 22.
τὸ μέν τι, & τὸ δὲ τι, quæ itidem Partim, & partim significant. 205. 28.
τοῖιπος, rrspondet τῷ οἷος, & τῷ ὅς, & pro ὅμοιος vsurpatur. 205. 31
τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ Partim, & partim vel tum, & cum, Simul, & simul significat. 206. 6.
τοι. vim affirmandi seu confirmandi habet partibus declinabilibus apposita. 206. 20.
τοι, postpositum, tam δὲ, quam τοι vim præsefert. 207. 3.
τοίνυν, συλλογιστικὸν est, & eumdem vsum præstat quẽ οὖν, & ἐκουῦ. 207. 24.
τοίνυν, transitionibus seruit, vt Igitur, Itaque. 208. 21.
τοῦ, & τῷ, pro genitiuo, & datiuo τις pronominis accipiũtur. 209. 1

Υ

Υπὲρ, præpositio geminari annotauit Budæus. 209. 10.
ὑπὲρ ὧν, pro δι᾽ ἃ, vel ὧν ἕνεκα, & διότι ἄν. 210. 1.

Φ

Φεῦ, cum genitiuo ἐλλειπτικῶς cõstruitur, & vt εὖγε accipitur. 210. 15.

Ω

Ω σχετλιαστικὸν cum graui accentu scriptum habetur. sicut τὸ κλητικὸν, cum circũflexo 210. 22.
ὦ, σχετλιαστικῶς, vel θαυμαστικῶς, præterquam κλητικῶς, accepta, nullo casu regitur. 211. 10.
ὧν, genitiuus pluralis articuli neutri, ἐλλειπτῶς dicitur. 212. 33.
ὡς, οὐδέτερον, ab ὅς articulo quemadmodum ὅπως, ab ὅ τος, deducitur. 213. 4.
ὡς βαρύτονον, etiam accentu carens, ab ὁ articulo deriuatur. 213. 19.

ὡς βαρύτονον, præpositionis εἰς, & πρὸς, significationẽ induit. 214. 21.
ὡς, in χρονικὸν sensum transit, vt apud latinos, illud Virgilij, Vt vidi vt perij, Com'io viddi, così mi persi. 215. 2.
ὡς, ἀντὶ τοῦ ἵνα, quatenus pro ὅπως. 215. 28.
ὡς, limitatiue, pro Dumtaxat, & Inquantum, vel Quatenns, & Secundum. 216. 19.
ὡς, pro πῶς, vel ὅπως accipitur. 217. 27.
ὡς, pro οὕτως, in sensu δεικτικῷ. 218. 13.
ὡς, pro εἴθε dicitur. 219. 17.
ὡς, ἀντὶ τοῦ, ὅτι, ἀφηγηματικοῦ. 220. 7.
ὡς, pro ὥστε infinitiuo iunctum. 220. 20.
ὥστε, ἀντὶ τοῦ ὡς ὁμοιωματικοῦ. 221. 6.
ὥστε, nomen ὑποστατικὸν conuenit cum ἐπιλογικῶς reassumimus. 222. 16
ἄγε, φέρε, ἴθι, hortandi seu excitandi notis. 223. 6.
Δεῦρο, loci aduerbium παρακελευστικῶς acceptnm. 224. 23.
ἴτε, vox pluraliter formata, hortatiue pro aduerbio accipienda. 225. 6.
ἔστιν ὅτε, pro Interdum, & Nonnunquam, ἔστιν οὗ, pro Alicubi, ἔστιν ὡς pro Quodammodo, & Quadantenus. 225. 18.
ἔστι, vox articulis relatiuis præponitur. 226. 20.
τί δὲ, & τί οὖν, interrogatiua signa. 227. 5.
ἄπαγε, aduerbium, iuxta sui originem verbaliter quandoque construitur. aduerbialiter verò acceptum, opponitur τῷ ἄγε. 227 31.
οὐαὶ, plerumque comminantis est, nonnunquam condolentis, vt Væ, interiectio apud Latinos. 228. 12.
ὦ, cum nominatiuo σχετλιαστικῶν. 228. 27.

ΔΟΞΑ ΤΩ ΘΕΩ.

ERRATA.

Corrige, pagina 7.linea 20.instructura. 9.20.ita se habet. 11.4.se res habet. 19.11.exceptiue.20.18.diuersam.22.17.ἠκριβῶσθαι.l.28.ἠκριβῶσθαι.23.5.ἰαμβεῖς; l.5. διδύμους.31.31.proferre.34.18.explicantur.l.19. distinguntur:35.25.particula.40.16.γυνὴ ἂν ᾖ.43.12.condicionem.44.13. est, quanquam aperte nunquam solet ἂν particula cum εἰ condicionali coniungi. 45.31.αὐτὸν ἂν. 49.33.ἀπεχθῶς. l.34.μοχθηρίᾳ.l.34 ξένους.50.1.ἐνθάδε 52.5.καινόν. 54.3.propinquæ alicuius rei. 57.4.supplenda est condicionalis.l.19.profertur. l.22.πράγματι; 58.25.ζῶσι. 65.25.ὅδε 67.16.κάλλιον τὸν.68.21.quodammodo.70.6.proprie.76.19. nec & si, sed si &; vel si etiam, vel quod si.l.30.verbo ambitus.l.32.ratiocinationum; 77.6. ἀληθεύσειν. l.30. accipitur, vt. l.32. condicionem.78.20.est idem Aristoph.79.11.eodem libro. 80.17.ijs qui.82.2. Lucæ.92.16.quare, & quocirca. 97.20. minus. 102.26. iuriiurando. l.30. γ᾽ εἴπῃ. 103.1. ἤπου. l.2. ἦ. l.3. ἤπου.121.2.interdum quidem.l.7. διπλῶ.l.13.διπλῶ.l.17.Auibus. 126.14. vocem. l.24. & quidem.l.31. Transitiones.135.34.στοχασμὸς.138.11.Anteam.159.6. persona.160.5. τυγχάνομεν.161.32.quasi. 162.19.introductos, vt. 165.3. verbum.l.16. sensus.171.29.Nihil,pro.173.8.Pluto.222.32.Γραῖα.l.33.ἄϋπνος.

REGISTRVM.

abc. ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg.

Omnes sunt folia integra, præter c, quæ est semifolio.

R O M Æ,

Apud Franciscum Zannettum. M.D.LXXXVIII.

